

**СЪВЕТ НА
ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ**

**Брюксел, 21 октомври 2013 г. (23.10)
(OR. en)**

15144/13

**COHOM 239
PESC 1267
COSDP 991
FREMP 158
INF 183
JAI 925
RELEX 947**

БЕЛЕЖКА

От:	Съвета
Дата:	21 октомври 2013 г.
№ предх. док.:	9431/13 ADD 1 REV 3 COHOM 82 PESC 505 COSDP 419 FREMP 54 INF 80 JAI 362 RELEX 387
Относно:	Годишен доклад на ЕС за 2012 г. относно правата на човека и демокрацията по света (Доклад по държави)

На 21 октомври 2013 г. Съветът прие Годишния доклад на ЕС за 2012 г. относно правата на човека и демокрацията по света (доклад по държави), приложен към настоящата бележка.

Годишен доклад на ЕС за 2012 г. относно правата на човека и демокрацията по света
(Доклад по държави)

Съдържание

Въпроси, свързани с конкретни държави и региони	7
I Страни — кандидатки и потенциални кандидатки	7
Албания	8
Босна и Херцеговина	8
Хърватия	9
Бивша югославска република Македония	9
Исландия	10
Косово	10
Черна гора	10
Сърбия	11
Турция	11
II Държави от ЕАСТ, членки на ЕИП	12
Исландия	12
Норвегия	12
Швейцария	13
III Европейска политика за съседство	14
Източно партньорство	14
Армения	15
Азербайджан	17
Грузия	20
Беларус	23
Република Молдова	26
Украйна	29
Южното Средиземноморие	32
Египет	35
Израел	39

Палестина.....	42
Йордания.....	45
Ливан.....	47
Сирия.....	49
Тунис.....	52
Алжир.....	54
Мароко.....	56
Западна Сахара.....	59
Либия.....	61
IV Русия и Централна Азия.....	64
Русия.....	64
Централна Азия (регионален преглед).....	67
Казахстан.....	70
Киргизка република.....	72
Таджикистан.....	74
Туркменистан.....	75
Узбекистан.....	77
V Африка.....	79
Африкански съюз.....	79
Ангола.....	80
Бенин.....	82
Ботсуана.....	83
Буркина Фасо.....	84
Бурунди.....	86
Камерун.....	87
Кабо Верде.....	89
Централноафриканска република.....	91
Чад.....	92
Коморски острови.....	94
Конго (Бразавил).....	94
Кот д'Ивоар.....	96
Демократична република Конго.....	98
Джибути.....	101
Екваториална Гвинея.....	101

Еритрея.....	102
Етиопия	103
Габон	104
Гамбия	105
Гана.....	107
Гвинея.....	109
Гвинея Бисау.....	110
Кения	112
Лесото.....	114
Либерия	115
Мадагаскар.....	116
Малави	117
Мали	120
Мавритания.....	122
Мавриций.....	124
Мозамбик.....	125
Намибия	127
Нигер	129
Нигерия	130
Руанда.....	134
Сао Томе и Принсипи.....	136
Сенегал.....	137
Сейшелски острови.....	139
Сиера Леоне.....	140
Сомалия.....	142
Южна Африка	144
Южен Судан	146
Судан	148
Свазиленд.....	151
Танзания.....	152
Того.....	154
Уганда	155
Замбия	157
Зимбабве	158

VI Близкият изток и Арабският полуостров.....	160
Бахрейн	160
Иран.....	163
Ирак.....	165
Кувейт	167
Оман	169
Катар.....	169
Саудитска Арабия.....	170
Обединени арабски емирства	171
Йемен	173
VII Азия	174
Афганистан	174
Бангладеш	176
Бутан.....	178
Бруней	179
Мианмар/Бирма.....	181
Камбоджа	182
Китай	184
Тайван	188
Индия.....	190
Индонезия	194
Япония.....	196
Република Корея	198
КНДР	200
Лаос	201
Малайзия.....	202
Малдивски острови.....	204
Монголия	206
Непал	207
Пакистан	209
Филипини.....	213
Сингапур	214
Шри Ланка	215
Тайланд	216
Източен Тимор	218
Виетнам.....	220

VIII Океания	221
Австралия.....	221
Фиджи	222
Малки тихоокеански островни държави — Кирибати, Република Маршалови острови, Федеративни щати Микронезия, Науру, Палау, Тонга, Тувалу	224
Нова Зеландия	225
Папуа-Нова Гвинея	225
Самоа.....	226
Соломонови острови.....	227
Вануату.....	229
IX Северна и Южна Америка.....	230
Канада	230
САЩ.....	230
Латинска Америка и Карибския басейн	232
Аржентина	232
Белиз.....	233
Боливия	234
Бразилия.....	235
Чили.....	238
Колумбия	239
Коста Рика.....	241
Еквадор.....	241
Ел Салвадор	242
Гватемала	244
Гвиана.....	245
Хондурас	246
Мексико	248
Никарагуа.....	250
Панама.....	251
Парагвай.....	251
Перу	253
Суринам	254
Уругвай	255
Венецуела.....	256

X	Карибския басейн.....	258
	Антигуа и Барбуда	258
	Бахамски острови.....	259
	Барбадос.....	260
	Куба.....	261
	Доминика.....	263
	Доминиканска република.....	264
	Гренада.....	265
	Хаити.....	266
	Ямайка.....	268
	Сейнт Китс и Невис	269
	Сейнт Лусия.....	270
	Сейнт Винсънт и Гренадини.....	271
	Тринидад и Тобаго.....	272
	Приложение I — Таблица със съкращенията	273

Въпроси, свързани с конкретни държави и региони

I Страни — кандидатки и потенциални кандидатки

Стабилността на институциите, които гарантират демокрацията, правовия ред, правата на човека и зачитането и защитата на малцинствата са основен елемент от критериите от Копенхаген за присъединяването към ЕС и поради това са силно застъпени в процеса на разширяване. В тези области страните кандидатки и потенциални кандидатки до голяма степен разполагат с необходимата правна рамка, макар все още да се наблюдават някои пропуски, например по отношение на обхвата на законодателството за борба с дискриминацията. В много случаи се срещат затруднения при прилагането на законите. Националните институции в областта на правата на човека често имат нужда от значително укрепване, както и работата на правоприлагащите органи по случаи, свързани например с престъпления от омраза и насилие на основата на пола. Като цяло обществените нагласи спрямо уязвими групи, например етнически малцинства, хора с увреждания и лесбийки, гейове, бисексуални и транссексуални лица (ЛГБТ) продължават да представляват общ проблем.

Предвид значението за присъединяването към ЕС годишният пакет „Разширяване“ на Комисията съдържа подробни оценки на състоянието на човешките права и демокрацията в страните кандидатки и потенциални кандидатки. Състоянието в тази област е отразено и в заключенията на Съвета относно разширяването¹. Предвид обилната налична информация, в настоящия доклад са включени препратки към съответните документи за 2012 г. Където е необходимо, е предоставена допълнителна информация за дейностите на ИПП и ЕИДПЧ. През 2012 г. финансовата помощ на национално равнище беше допълнена от регионални програми там, където беше установено, че ще има добавена стойност и нужда да се действа на регионално равнище. Поставен беше акцент върху подкрепата за маргинализираните и най-уязвимите групи.

¹ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/genaff/134234.pdf

Албания

http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2012/package/al_rapport_2012_en.pdf

През юли 2012 г. ЕС стартира проект за 1,5 милиона евро (по програмата по линия на ИПП за 2011 г.) в подкрепа на социалното приобщаване на ромската и на египетската общност в Албания. През 2012 г. ЕС предостави финансова помощ за 10 проекта, осъществявани от организации на гражданското общество по ЕИДПЧ, на обща стойност близо 1,2 милиона евро. Помощта беше насочена основно към следните области: защита на малцинствата, достъп до правосъдие, правата на детето, равенството между половете и овластяване на жените.

Босна и Херцеговина

http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2012/package/ba_rapport_2012_en.pdf

Помощта по линия на ИПП беше насочена към социалната защита и приобщаването на деца (1,4 милиона евро), трайно завръщане (0,5 милиона евро) и подкрепа за изпълнението на плановете за действие по стратегията за ромите (0,5 милиона евро). През 2012 г. изпълняваните по линия на ЕИДПЧ проекти бяха сключени основно през 2009 г. на обща стойност 1,1 милиона евро. Сред приоритетите са гражданските, политическите, икономическите, социалните и културните права. Сключените през 2012 г. договори за безвъзмездни средства по линия на ЕИДПЧ се отнасят за борбата с дискриминацията срещу жени, закрилата на детето, подобряването на достъпа на хора с увреждания до правото на труд и други. През юни 2012 г. беше завършен проектът „Млади правозащитници в Източна Босна и Херцеговина“ на стойност 485 000 евро.

Хърватия

http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2012/package/hr_rapport_2012_en.pdf

През 2012 г. бяха осъществени осем проекта по ИПП на стойност 2,6 милиона евро, които бяха насочени към борбата със сексуалната експлоатация и малтретирането на деца, както и към закрилата на децата в домовете за деца и подобряването на приемните грижи. По линия на Механизма за подкрепа на гражданското общество три проекта на обща стойност 7,7 милиона евро бяха насочени към укрепването на организациите на гражданското общество. В рамките на отчетния период се изпълняваха 25 проекта по линия на ЕИДПЧ (от които 10 започнаха през декември 2012 г.) на обща стойност 2,3 милиона евро, като целта беше да се даде на особено уязвимите групи възможност да се организират в групи за самопомощ, да се обучават доброволци от НПО, персонал, представители на местните власти и медиите, както и да се следи за спазване на изискванията в областта на институционалната и законодателната реформа и да се повиши обществената осведоменост.

Бивша югославска република Македония

http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2012/package/mk_rapport_2012_en.pdf

През 2012 г. проектите по ИПП бяха насочени към подкрепа за службата на омбудсмана, дирекцията за защита на личните данни, изпълнението на стратегията за ромите и укрепването на реформата в областта на правосъдието за малолетни и непълнолетни (проекти на обща стойност 3,1 милиона евро). Финализирани бяха 14 проекта по линия на Механизма за подкрепа на гражданското общество (0,7 милиона евро), насочени към политиките в областта на равенството между половете, равнопоставеността на хората с увреждания, междуетническите отношения и укрепването на организациите на гражданското общество с цел намаляване на трафика на хора. По линия на ЕИДПЧ бяха подкрепени (0,6 милиона евро) например най-добрите практики на ЕС в прилагането на законодателството за борба с дискриминацията, споделени между съответните институции и гражданското общество, мултикултурното образование, интегрирането на въпросите на равенството между половете в селските общности, засилването на социалното приобщаване в областта на жилищното осигуряване на маргинализирани групи (основно от ромската общност) и правата на етническите общности, които представляват по-малко от 20 % от населението.

Исландия

http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2012/package/is_rapport_2012_en.pdf

Исландия запази висок стандарт на защитата на основните права, включително на икономическите и социалните права. В тази област помощ от ЕС не е предоставяна.

Косово ²

http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2012/package/ks_analytical_2012_en.pdf

По програмата на ИПП за 2010 г. ЕС финансира през 2012 г. проект на стойност 1 милион евро, предназначен да укрепи нормативната и институционалната рамка относно човешките права, и разгледа въпроса за изграждането на капацитет на институцията на омбудсмана и местното гражданско общество. През 2012 г. ЕС предостави по линия на ЕИДПЧ финансова помощ на стойност близо 0,9 милиона евро за пет проекта, осъществени от организации на гражданското общество в Косово. Проектите обхващаха въпроси, свързани с овластяването на жените, правата на ЛГБТИ, мерките срещу домашното насилие и помощта за хората с увреждания, включително помощ за слепите.

Черна гора

http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2012/package/mn_rapport_2012_en.pdf

Продължава работата по три проекта по ИПП (на обща стойност 6,2 милиона евро) в областта на правата на детето, равенството между половете и намирането на трайни решения за вътрешно разселени ромски групи. През 2012 г. ЕС предостави финансова помощ за четири проекта по ЕИДПЧ на стойност 0,6 милиона евро. Сред тях са утвърждаване на зачитането на защитата срещу изтезания, нечовешко и унижително отношение; засилване на участието на жените в процеса на вземане на решения на местно равнище; повишаване на осведомеността за правата на човека и наблюдение на изпълнението на политиките относно правата на човека.

² Това название не засяга позициите по отношение на статута и е съобразено с Резолюция 1244/99 на Съвета за сигурност на ООН и становището на Международния съд относно обявяването на независимост от страна на Косово.

Сърбия

http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2012/package/sr_rapport_2012_en.pdf

През 2012 г. по линия на ИПП ЕС осъществи три проекта за уязвими деца и други уязвими групи, както и за политики за борба с дискриминацията, на обща стойност 10,25 милиона евро; други три проекта на обща стойност 7,12 милиона евро бяха насочени към бежанци, вътрешно разселени и върнати лица. Финансовата помощ по програмата на Механизма за подкрепа на гражданското общество включваше 19 проекта на обща стойност 1,8 милиона евро, насочени към укрепване на правовата държава и мерки за изграждане на капацитет на организациите на гражданското общество на национално и местно равнище. ЕС предостави също финансова помощ за 20 проекта, осъществявани от организации на гражданското общество по ЕИДПЧ, на стойност 1 милион евро, съсредоточени основно върху защитата на малцинствата, правата на детето, равенството между половете и овластяването на жените, както и върху правата на хората с увреждания.

Турция

http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2012/package/tr_rapport_2012_en.pdf

Инструментът за предприсъединителна помощ (ИПП) подкрепя проекти за изграждане на капацитет в областта на човешките права и свободи, съдебната власт/правосъдието, равенството между половете, сигурността и други аспекти, свързани с изпълнението на политическите критерии. По време на отчетния период се изпълняваха около 15 проекта, също в областта на свободата на изразяване. ЕИДПЧ подпомага проекти, насочени към укрепване на гражданското общество в дейностите му в широк кръг области на правата на човека, например правозащитници, ЛГБТИ, права на жените (в т.ч. участие на жените в политическия живот и насилие срещу жени), бежанци и лица, търсещи убежище, малцинства, свобода на религията и културни права.

II Държави от ЕАСТ, членки на ЕИП

Исландия

[\(вж. страни кандидатки и потенциални кандидатки\)](#).

Норвегия

Тъй като ЕС и Норвегия прилагат сходни стандарти в областта на човешките права, стратегията на ЕС в областта на правата на човека е съсредоточена преди всичко върху сътрудничеството и поддържането на тесен диалог с Норвегия по въпросите, свързани с правата на човека, в рамките на международни организации (ООН, Съвета на Европа, ОССЕ и др.) и в конкретни държави по света. На 15 октомври, преди 67-ата сесия на Общото събрание на ООН, се проведе телеконференция между Брюксел и Осло.

В Норвегия правата на човека са включени в публичната дипломация на ЕС, както и информационни дейности, изтъкващи водещата роля на ЕС в света.

Швейцария

През 2012 г. Швейцария премина всеобщ периодичен преглед (ВПП). В рамките на този процес към Швейцария бяха отправени 140 препоръки, от които тя прие 50, а 4 отказа веднага. Останалите 86 препоръки ще бъдат разгледани от Швейцария, която ще представи окончателния си отговор най-късно през март 2013 г. Отказаните от Швейцария препоръки се отнасяха за ратифицирането на Международната конвенция за защита на правата на всички работници мигранти и членовете на техните семейства, приемането на законодателство за забрана на организациите, които поощряват расизма или подбуждат към расизъм, гарантирането на средства за съдебна защита при нарушения на социалните, икономическите и културните права, както и премахването на забраната за строеж на минарета. Останалите препоръки се отнасяха най-общо към въпросите на равенството между половете, злоупотребата с полицейски правомощия, миграцията (включително трафик на хора) и убежището, както и домашното насилие. Едно от основните предизвикателства за последващите действия във връзка с препоръките, вследствие на ВПП, е координацията между федералните, кантоналните и общинските власти, тъй като правомощията за извършване на промени са разпределени между тези три равнища.

Швейцария и ЕС имат сходни виждания и ценности и си сътрудничат тясно в рамките на различни международни форуми (ООН, Съвета на Европа, ОССЕ и др.) и в конкретни държави по света. Редовно се провеждат консултации по въпросите на правата на човека.

III Европейска политика за съседство

Източно партньорство

Източно партньорство

През 2012 г. ЕС активизира диалога и сътрудничеството в областта на правата на човека с всички държави от Източното партньорство (Армения, Азербайджан, Беларус, Грузия, Република Молдова и Украйна) както на двустранна, така и на многостранна основа. Развита беше допълнително основата на Източното партньорство, определена на последната среща на високо равнище във Варшава през 2011 г. като общи ценности и принципи на свобода, демокрация, зачитане на човешките права, основните свободи и правовата държава.

Многостранното измерение на Източното партньорство подкрепя приближаването на държавите партньори към нормите и стандартите на ЕС. Партньорството включи в обхвата си не само правителства, но и гражданското общество, както и други важни фактори, в т.ч. националните парламенти, стопанската общност, регионални и местни власти, като по този начин гарантира, че въпросите на демокрацията и правата на човека продължават да заемат важно място в програмата на Източното партньорство.

Платформа 1 от многостранното направление на Източното партньорство има за цел да утвърждава демократичните принципи, доброто управление и стабилността чрез подобряване на основни сектори на управлението. Дейностите в тези области бяха подкрепени от Съвета на Европа по линия на инструмент на Съвета на Европа за работата, свързана с изборните стандарти, съдебната реформа, доброто управление, борбата с корупцията и сътрудничеството в борбата с киберпрестъпността.

Наред с това ЕС подкрепи полско-френския проект „Сътрудничество между омбудсманите“ (2009—2013 г.), който би следвало да спомогне за укрепването на институциите на омбудсмана в държавите от Източното партньорство. През 2012 г. в рамките на този проект бяха проведени две мероприятия по въпросите на дискриминацията и утвърждаването на равенството, по-специално в областта на защитата на правата на детето, дейностите на омбудсмана и съдебната система, както и трудовите права на възрастните хора и на хората с увреждания.

http://ec.europa.eu/world/enp/docs/2012_enp_pack/progress_report_armenia_en.pdf

Европейският съюз публично постави въпроса за необходимостта арменските власти да разгледат редица препоръки в областта на демократичното управление и правата на човека в заключенията на Съвета по външни работи от 27 февруари относно Южен Кавказ.

Съгласно оценката на службата за демократични институции и права на човека към ОССЕ, с парламентарните избори на 6 май беше отбелязан напредък, но е необходимо да се поправят няколко пропуски преди президентските избори през февруари 2013 г. ЕС сподели тази оценка в изявлението на върховния представител/заместник-председател Аштън и комисар Фюле от 8 май, като същевременно продължи подкрепата за техническия и професионален капацитет на арменските власти във връзка с избирателната правна рамка. В резолюцията си от 18 април относно преговорите по споразумение за асоцииране между ЕС и Армения Европейският парламент подчерта значението на някои основни въпроси, свързани с правата на човека, в т.ч. правилното провеждане на изборите. ЕС продължи да насърчава арменските власти да предприемат по-нататъшни стъпки за преодоляване на събитията от 1 и 2 март 2008 г., последвали президентските избори. Арменските власти обаче трябва да проведат цялостно разследване на смъртните случаи по време на сблъсъците през март 2008 г. и на твърденията за малтретиране на лица, задържани от полицията, както и нарушенията на изискването за справедлив процес.

В годишния си преглед на напредъка на държавите партньори в контекста на европейската политика за съседство ЕС прилага принципа да се предлага „повече за повече“ на онези партньори, които са постигнали най-голям напредък във вътрешните си реформи, като това става на основата на взаимна отчетност и споделена ангажираност по отношение на всеобщите ценности — правата на човека, демокрацията и правовата държава. На тази основа през 2012 г. Европейската комисия отпусна допълнително на Армения 15 милиона евро. Тези допълнителни средства бяха насочени към два приоритета: подкрепа за реформата в сектора на правосъдието и професионално обучение.

ЕС продължи да насърчава арменските власти да подобрят свободата на изразяване и свободата на медиите, и по-специално по отношение на нормативната база за телевизионните излъчвания и несъразмерните обезщетения по делата за обида и клевета.

По отношение на свободата на религията и вероизповеданията ЕС призова арменските власти да осигурят действителна алтернатива на военната служба, както беше препоръчано от Венецианската комисия към Съвета на Европа.

В рамките на политиката на ЕС за борба с дискриминацията през май ЕС излезе с местно изявление относно обстрелването със запалителни бомби на заведение в Ереван, приятелски настроено спрямо ЛГБТИ, и последвалите смущения на похода, посветен на многообразието.

Четвъртият кръг от диалога между ЕС и Армения по правата на човека се състоя в Брюксел през декември 2012 г.

ЕС продължи да съдейства за укрепването на Службата на правозащитника, която запазва основната си роля в наблюдаването на положението с правата на човека и основните свободи в Армения.

Освен това консултативната група на ЕС за Република Армения продължи да подкрепя усилията за реформи в Армения, в т.ч. реформите в областта на човешките права и доброто управление.

Зачитането на човешките права е в основата на Партньорството за мобилност между ЕС и Армения, в което са разгледани всички аспекти на миграцията и мобилността, включително премахването на трафика на хора, както и интеграцията и защитата на бежанците.

http://ec.europa.eu/world/enp/docs/2012_enp_pack/progress_report_azerbaijan_en.pdf

ЕС активно постави въпроса за правата на човека и демокрацията на редица посещения на високо равнище (в т.ч. на председателя на Европейския съвет Ван Ромпъой, на заместник-председателя на Европейската комисия Крус, на комисар Фюле), както и на работни посещения и срещи. Въпросът беше обсъден задълбочено по време на заседанието на подкомитета ЕС—Азербайджан по въпросите на правосъдието, свободата, сигурността и правата на човека и демокрацията, проведено на 19—20 ноември в Баку. Освен това, най-важните въпроси бяха повдигнати и по време на заседанията на Комитета за сътрудничество и Съвета, проведени на 22 ноември и 17 декември 2012 г. в Брюксел, както и в преки контакти на високо равнище между делегацията на ЕС в Баку и правителството на Азербайджан.

В годишния си преглед на напредъка на държавите партньори в контекста на европейската политика за съседство ЕС изрази загриженост относно липсата на свобода на събранията, сдружаването и изразяването, по-специално във връзка с организациите на гражданското общество.

В подготовката на конкурса за песни „Евровизия“ ЕС беше начело на акцията, критикуваща политиката на Азербайджан за осуетяване на протести в контекста на конкурса и платформата „Да пеем за демокрация“, създадена от редица местни активисти в областта на човешките права. Централно място в диалога между ЕС и Азербайджан заемаше зачитането на правото на собственост и изпълнението на съдебни решения във връзка с редица дела по имуществени въпроси.

През 2012 г. ЕС/делегацията на ЕС излезе с пет изявления относно състоянието на човешките права в страната. На 26 юни ВП/ЗП приветства освобождаването на останалите лишени от свобода участници в мирното шествие от 2 април 2011 г.

ЕС продължи да насърчава азербайджанските власти да предприемат мерки за подобряване на свободата на изразяване и на медиите, разследването на случаи на натиск над журналисти, както и да се занимаят надлежно с проблеми като оклеветяването и справедливото разпространение на независимите вестници. В рамките на редовния диалог между ЕС и Азербайджан официално беше изразена загриженост относно евентуалните странични последици от измененията в Наказателния кодекс и Кодекса за административните нарушения по отношение на свободата на събранията, приети от парламента на 2 ноември 2012 г., по-специално в периода преди президентските избори през 2013 г.

Делегацията на ЕС активно следи събитията във връзка с лишените от свобода правозащитници, като проведе или направи опити за провеждане на срещи с тях в затвора (Шахин Хасанли, Видади Искандеров), посещения на семействата им (Хилал Мамадов), проследяване на съдебните процеси и наблюдение на акции на публичен протест. Състояха се редица срещи с групи представители на гражданското общество и опозицията, по-конкретно в сградата на делегацията на ЕС (в някои случаи с участието на държавни членки на ЕС), като ЕС активно подкрепи редица мероприятия на гражданското общество (с направени изказвания или осигурено място за провеждане), повишавайки по този начин тяхната видимост и подобрявайки имиджа на тези организации и активисти. Организирана беше и среща на организации на гражданското общество с властите с цел да се намали неразбирането на ролята на тези организации в съвременното общество и да се насърчи диалогът между тях по конкретни въпроси (регистрация на НПО, свобода на сдружаването, свобода на медиите и интернет). Делегацията на ЕС, със засилената роля на Азербайджанската национална платформа на форума за гражданско общество по линия на Източното партньорство, силно насърчаваше структурирания диалог между властите и гражданското общество, към който съответните държавни органи подхождаха с интерес.

В тези рамки, през февруари 2012 г. делегацията на ЕС инициира първото посещение на ръководители на мисии на ЕС в Автономна република Нахчиван, а също и срещи с местните власти (в т.ч. с г-жа омбудсмана на Автономна република Нахчиван) и местни правозащитници. Вследствие на положителния опит от проведените през 2011 г. срещи с местни правозащитници, по инициатива на делегацията на ЕС в Ганджа и в Баку през 2012 г. беше организирана нова среща в град Куба.

ЕС изразходва общо приблизително 1,5 милиона евро за дейности по проекти, свързани с правата на човека и демокрацията — ЕИДПЧ и недържавни участници (точната сума не може да бъде посочена, тъй като голяма част от дейностите по проектите са многогодишни).

Делегацията на ЕС осъществи активна връзка със службата на омбудсмана, по-специално като изискваше да се изясни положението на затворници или на лица, уличени в извършване на престъпления с политически характер, и се застъпваше за зачитането на правата им. Като продължение от заседанието на подкомитета ЕС—Азербайджан по въпросите на правосъдието, свободата, сигурността и правата на човека и демокрацията, службата на омбудсмана кандидатства за финансова помощ от Инструмента за техническа помощ и обмен на информация (TAIEX), за да организира съвместно с ЕС семинар относно повишаването на ефикасното прилагане на правото на справедлив процес и изпълнението на съдебни решения.

Грузия

http://ec.europa.eu/world/enp/docs/2012_enp_pack/progress_report_georgia_en.pdf

През тази година на промени за Грузия ЕС и Грузия продължиха да развиват активно отношенията си. Беше постигнат добър напредък в преговорите за споразумение за асоцииране между ЕС и Грузия, както и в преговорите за задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия.

През юни 2012 г. в Тбилиси се проведе петият диалог по правата на човека ЕС—Грузия. Диалогът протече в приятелска, открита и конструктивна обстановка, обменени бяха мнения по широк кръг от въпроси от общ интерес и обща загриженост, обсъдени бяха и възможности за конкретно сътрудничество в областта на правата на човека. Разговорите бяха съсредоточени върху предизвикателствата пред наказателноправната система и правоприлагането в Грузия, изборите и избирателната уредба, свободата на изразяване и информация, свободата на събрания и сдружаване, закрилата на малцинствата и вътрешно разселените лица, както и състоянието на човешките права в грузинските области Абхазия и Цхинвали/Южна Осетия.

В диалога с Грузия ЕС подчерта още, че е необходимо Грузия да хармонизира законодателството си, по-специално Кодекса на труда, и правните си практики с конвенции № 87 и № 98 на МОТ относно свободата на сдружаване и правото на колективно договаряне.

През 2012 г. ЕС продължи да подпомага Службата на обществения защитник (СОЗ) в рамките на неговата програма „Цялостно институционално изграждане“. СОЗ, в качеството си на независим орган, продължи да следи за нарушения на правата на човека, по-конкретно като привличаше вниманието върху малтретирането на затворници от страна на грузинските правоприлагащи агенции. Ръководителят на делегацията на ЕС направи изявление, с което приветства назначаването на нов обществен защитник през декември 2012 г.

Въпросът за малтретирането на затворници стана водеща тема по време на парламентарните избори през октомври 2012 г., което доведе до смяна на правителството. На 20 септември 2012 г. посланиците от ЕС в Тбилиси направиха изявление по въпроса за малтретирането на затворници; на същата дата изявление по този въпрос направи и ВП/ЗП Аштън. Въпросът за реформата на затворите е повдиган от ЕС и преди това, включително в рамките на диалога по правата на човека и на заседанията на Съвета за сътрудничество ЕС—Грузия. Същият въпрос е поставен и от Европейския парламент в резолюцията му относно Грузия от 17 ноември 2012 г.

През месеците преди изборите бяха осъществени редица важни политически реформи, в т.ч. нов избирателен кодекс, приет през януари 2012 г., както и измененията в нормативната база, въведени през март и през юни и насочени към участието на избирателите, финансирането на партии и достъпа до медиите. Въвеждането на някои от тези изменения беше подложено на критика, включително от СОЗ, заради забелязаните селективност и несъразмерност. През март 2012 г. Съветът на ЕС по външни работи прие заключения, с които се призовава Грузия да направи необходимото изборите да отговарят на международно признатите демократични стандарти, а в изявлението си от юли 2012 г. председателят на Европейския съвет Херман ван Ромпюй приветства напредъка на Грузия в осъществяваните реформи. През юни 2012 г. ЕС, с принос на ПРООН, започна нова инициатива за насърчаване на надеждни и устойчиви избирателни институции в Грузия. На 3 септември 2012 г. ВП/ЗП Аштън и комисар Фюле направиха още едно изявление за печата, в което настояха всички страни в процеса да проведат парламентарните избори в обстановка на мир, зачитане на правата и състезателност.

Мирният преход, осъществен в правителството след избори, оценени от международната общност като съответстващи на международните демократични стандарти, свидетелства за значителен напредък в демокрацията в Грузия. Резултатите от изборите бяха оценени от международна мисия за наблюдение на изборите, в т.ч. делегация на Европейския парламент, като точно отразяващи волята на грузинския народ, въпреки че имаше известно безпокойство във връзка с провеждането на изборната кампания. По повод провеждането на изборите и осъществяването на резултатите и прехода беше изразено задоволство от Съвета по външни работи на ЕС през октомври 2012 г., от Европейския парламент в резолюцията му от 17 ноември 2012 г., в изявлението на ВП/ЗП Аштън и комисар Фюле от 2 октомври 2012 г. и на поредица заседания, проведени както в Брюксел, така и в Грузия между високопоставени лица от ЕС — в т.ч. председателя на Европейския съвет Херман ван Ромпъой, председателя на Европейската комисия Барозу, председателя на Европейския парламент Шулц, ВП/ЗП Аштън и комисар Фюле — и грузинския министър-председател и грузинския президент, както и други министри от грузинското правителство.

След встъпването в длъжност на новото правителство беше възбудено наказателно преследване срещу някои длъжностни лица в предишното правителство по обвинение за злоупотреба с правомощия. И в този случай бяха повдигнати контраобвинения в селективност и несъразмерност. Тези въпроси бяха повдигнати от високопоставени лица в ЕС, в т.ч. председателя на Европейския съвет Херман ван Ромпъой, председателя на Европейската комисия Барозу, председателя на Европейския парламент Шулц, ВП/ЗП Аштън и комисар Фюле, по време на посещенията на грузинския министър-председател и грузинския президент в Брюксел през ноември 2012 г. ВП/ЗП Аштън също постави тези въпроси в контекста на посещението ѝ в Грузия през ноември 2012 г. Въпросите бяха обсъдени на заседанието на Съвета за сътрудничество ЕС—Грузия, проведено на 18 декември 2012 г.

ЕС и Грузия продължават да изпълняват Партньорството за мобилност, в което са разгледани всички аспекти на миграцията и мобилността, включително премахването на трафика на хора, както и интеграцията и защитата на бежанците. През юни 2012 г. беше открит визовият диалог между ЕС и Грузия, в чиито рамки бяха разгледани условията за безвизово пътуване на грузински граждани в ЕС, в т.ч. стандартите относно правата на човека.

В годишния си преглед на напредъка на държавите партньори в контекста на европейската политика за съседство ЕС прилага принципа да се предлага „повече за повече“ на онези партньори, които са постигнали най-голям напредък във вътрешните си реформи, като това става на основата на взаимна отчетност и обща ангажираност по отношение на всеобщите ценности — правата на човека, демокрацията и правовата държава. На тази основа през 2012 г. Европейската комисия отпусна на Грузия допълнително 22 милиона евро. Тези допълнителни средства са насочени към два приоритета: укрепване на действаща програма в подкрепа на реформата в наказателноправната система, включително по-специално реформата на местата за лишаване от свобода, и нова програма за подобряване на управлението на границите и миграцията.

Беларус

През 2012 г. положението в Беларус по отношение на зачитането на правата на човека, правовата държава и демократичните принципи продължи да буди загриженост и ЕС настояваше за подобряването му, като същевременно продължи политиката си на критично отношение към беларуското правителство.

Предвид общото състояние на правата на човека в страната на заседанието си от 23 януари 2012 г. Съветът по външни работи разшири критериите за ограничителни мерки. На 28 февруари и на 23 март Съветът допълнително засили тези мерки, като в резултат на това общо 243 лица бяха включени в списък за забрана на визите и замразяване на активите, наложено беше ембарго върху оръжието и материалите, които могат да бъдат използвани за вътрешни репресивни действия, приет беше подход за ограничаване на заемите от ЕИБ ³/ЕБВР и замразяване на активите на 32 дружества. Вследствие на тези мерки беларуската страна отзова посланиците си към ЕС и Полша за консултации и поиска от ЕС и Полша реципрочни действия. Този едностранен ход доведе на свой ред до заминаването на всички посланици от ЕС за период от близо два месеца.

Беларус продължава да е единствената държава в Европа, която продължава да прилага смъртно наказание. През февруари ЕС нееднократно призова властите в Беларус да не извършват екзекуциите на обвинените в бомбени нападения в метрото Дмитрий Коновалов и Владислав Ковальов, а ЕП прие резолюция, заклеяваща тези смъртни присъди. На 17 март ВП/ЗП Аштън категорично осъди екзекутирането им, като отбеляза, че двамата обвиняеми не са имали справедлив процес. ЕС призова Беларус да въведе мораториум на смъртното наказание с оглед на окончателното му премахване в бъдеще.

През цялата 2012 г. ЕС настояваше за незабавно освобождаване и реабилитиране на всички останали политически затворници, както и Беларус да изпълнява поетите международни задължения за забрана на изтезанията и жестокото, нечовешко и унижително отношение. На 14 и 15 април двама изтъкнати политически затворници — бившият кандидат за президент Андрей Санников и подгласника му в кампанията Дмитрий Бондаренко — бяха освободени след като са били подложени на натиск да изпратят молба за помилване до президента на Беларус. Трети политически затворник, Сергей Коваленко, беше освободен на 26 септември при същото условие. Изразявайки подкрепата на ЕС, комисар Фюле и Европейският парламент се срещнаха с близки на политическите затворници.

³ ЕИБ не дава кредити в Беларус, въпреки че Беларус е „потенциален“ кандидат съгласно мандата на ЕИБ за външно кредитиране. В предходните заключения на Съвета (юни 2011 г.) се посочваше, че ЕИБ следва да отпуска кредит „само ако и само когато ЕС е в състояние да даде достатъчно положителна оценка на положението с правата на човека и принципите на правовата държава“.

ЕС изпрати многобройни призови към беларуските власти да прекратят всички форми на тормоз над представители на опозицията, правозащитници, журналисти и гражданското общество и да не възпрепятстват правото им на свободно движение. ЕС засвидетелства подкрепата си за правозащитниците и гражданското общество, като осъществяваше срещи с техни представители по различни поводи през цялата година. Това позволи на ЕС да събере информация от първа ръка за положението на място. В изявление от 28 юни говорителят на ВП/ЗП Аштън изрази дълбока загриженост относно тормоза и продължаващите репресивни мерки спрямо представители на гражданското общество, опозицията и независимите медии и призова беларуските власти да прекратят тези политики и практики. Съветът и Европейският парламент осъдиха и потушаването на мирните протести и системното използване на съдебната система като репресивно средство, включително срещу мирно протестиращите.

С цел засилване на диалога по същество с гражданското общество комисар Фюле започна на 29 май в Брюксел европейски диалог с беларуското общество относно модернизацията, за да се обсъдят евентуални реформи за модернизиране на Беларус, възможното развитие на отношенията с ЕС и евентуалната помощ от ЕС в тази връзка.

На 5 юли 20-ата сесия на Съвета на ООН по правата на човека прие внесената от ЕС резолюция 20/13, в която беше изразена сериозна загриженост относно тежките нарушения на правата на човека и ограничаването на основните свободи и към Беларус беше отправен призив за освобождаване на политическите затворници, както и беше назначен специален докладчик за състоянието на правата на човека в Беларус. До момента Беларус е решила да не признава мандата на специалния докладчик, установен с резолюцията, и да не сътрудничи с него.

В съвместно изявление от 24 септември ВП Аштън и комисар Фюле изразиха съжаление, че проведените на 23 септември парламентарни избори в Беларус са протекли в обстановка на контрол и натиск срещу алтернативната политическа мисъл и представляват още една пропусната възможност Беларус да проведе избори в съответствие със стандартите на ОССЕ и международните стандарти.

На 15 октомври Съветът по външни работи отново призова беларуските власти да освободят и реабилитират политическите затворници, да прекратят тормоза над гражданското общество, политическата опозиция и независимите медии и да спазят Резолюция 20/13 на Съвета по правата на човека, като вследствие на тези отрицателни събития реши да продължи действието на ограничителните мерки с още една година без промяна.

Помощта на ЕС за Беларус все още е ограничена по обхват и е съсредоточена върху пряката и косвена подкрепа за нуждите на населението и демократизацията. Подкрепата за гражданското общество се увеличи шестократно от началото на 2011 г. и достигна 12,7 милиона евро през 2012 г. Това включва проектите, предназначени за гарантиране на свобода на мисълта, съвестта и религията в Беларус, подобряване на закрилата на правата на жените и децата, подкрепа за инициативи на различни граждански групи, увеличаване капацитета на синдикатите, социално приобщаване и овластяване на хората в неравностойно положение, както и интегриране на бивши затворници в обществото.

Република Молдова

http://ec.europa.eu/world/enp/docs/2012_enp_pack/progress_report_moldova_en.pdf

ЕС участва в обсъждания на правата на човека с Република Молдова в редица формати, например официалния диалог по правата на човека, експертните срещи *ad hoc*, в т.ч. в рамките на ООН, ОССЕ и Съвета на Европа, визовия диалог и посещенията на високо равнище.

Реформата на съдебната система, изпълнението на препоръките от ВПП на ООН, борбата с дискриминацията и свободата на медиите бяха сред основните цели на ЕС в областта на правата на човека през 2012 г.

В секторите на правосъдието и правоприлагането започнаха амбициозни реформи (включително борба с корупцията), които бяха подкрепени с помощ от ЕС. През февруари 2012 г. беше приет националният план за действие в изпълнение на стратегията за реформа на съдебния сектор. В съответствие с принципа на политиката на ЕС за Източното съседство „повече за повече“ ЕС разпредели 70 милиона евро за подпомагане на тази фундаментална реформа, от които 8 милиона евро са заделени специално за свързаните с правата на човека аспекти. Това представлява увеличение от 28 милиона евро на средствата за Република Молдова през 2012 г., отпуснати по линия на Програмата за интеграция и сътрудничество към Източното партньорство въз основа на напредъка в осъществяването на реформите.

През март 2012 г. Република Молдова прие повечето от оставащите 17 препоръки от ВПП (от общо 122) и преработи съответно националния си план за действие от 2011 г. относно правата на човека. Делегацията на ЕС участва активно в работната група за ВПП на Молдова.

Продължи подобряването на достъпа до правосъдие. В съдебната практика бяха установени обнадеждаващи прецеденти на позовавания на новия закон за свободата на изразяване. През май 2012 г. беше приет закон за борба с дискриминацията („закон за осигуряване на равенство“), с което се създаде прецедент в региона. Правителството на Молдова увери ЕС, че този закон е всеобхватен и е предназначен по-специално за борба с дискриминацията срещу ЛГБТИ в съответствие с поетите от Молдова ангажименти.

Правото на ЛГБТИ на свобода на събранията и други основни права продължава да бъде проблем въпреки растящата ангажираност на правителството за закрила на правата на ЛГБТИ. Например, през май 2012 г. конференцията „Гей Прайд“ в Кишинев успя да се проведе в мирна обстановка. Независимо от това продължава да буди загриженост устойчивостта на хомофобските нагласи у някои части от обществото в Молдова. Хомофобските решения, взети от местните власти в Балти и някои други общини, които са издали забрана за „агресивна пропаганда на нетрадиционните сексуални ориентации“, също будят загриженост и ЕС е поставил този въпрос в рамките на ОССЕ, както и по време на двустранния диалог с Република Молдова. Правителството предприе мерки за законосъобразна отмяна или отхвърляне на тези решения, които в някои случаи продължават.

През април 2012 г. Координационният съвет по аудиовизия оттегли лиценза за излъчване на опозиционния канал NIT с основание, че не спазва принципа на плурализма. Обжалването, повдигнато от канал NIT, беше отлагано неколнократно и в края на 2012 г. делото все още не беше разгледано от Апелативния съд в Кишинев. ЕС изрази безпокойство относно процеса, довел до оттеглянето на лиценза от Координационния съвет по аудиовизия, и относно забавеното производство в Апелативния съд. ЕС направи местно изявление относно оттеглянето на лиценза и присъства като наблюдател на няколко заседания на съда по делото. ЕС повдигна въпроса на всички равнища на двустранния диалог с Република Молдова.

ЕС продължи да следи с внимание състоянието на човешките права в региона на Приднестровието и да насърчава фактическите власти да засвидетелстват ангажираност към утвърждаването на демократичните реформи и зачитането на правата на човека, в т.ч. като част от работата по наскоро създадената работна група по правата на човека.

ЕС и Молдова продължават да изпълняват Партньорството за мобилност, в което са разгледани всички аспекти на миграцията и мобилността, включително премахването на трафика на хора, както и интеграцията и защитата на бежанците. През юни 2010 г. беше открит визов диалог между ЕС и Молдова, в чиито рамки бяха разгледани условията за безвизово пътуване на молдовски граждани в ЕС, в т.ч. стандартите относно правата на човека. Втората фаза на визовия диалог започна на 19 ноември 2012 г. и разглежда, наред с останалото, ефективното прилагане от страна на Молдова на международните процедури за защита и на цялостна стратегия за борба с трафика на хора в съответствие със стандартите на ЕС.

Украйна

http://ec.europa.eu/world/enp/docs/2012_enp_pack/progress_report_ukraine_en.pdf

През цялата 2012 г. ЕС следи много внимателно състоянието на човешките права в Украйна. Осъществени бяха редица интервенции, при които ЕС изрази загриженост относно зачитането на човешките права, принципите на правовата държава, независимостта на съдебната власт и правото на справедлив процес, както и на общите демократични принципи. Сред тези изяви имаше изявления, демарши, декларации и други публични реакции, изразени в интервюта, включително на най-високо равнище.

Проблеми от областта на правата на човека бяха разгледани на всички равнища, включително в рамките на Съвета за сътрудничество през май 2012 г., подкомисията по правосъдие, свобода и сигурност през юни 2012 г., която посвети цял ден на аспектите на човешките права, както и Комитета за сътрудничество през октомври 2012 г.

В рамките на заседанието по правата на човека, проведено от подкомисията по правосъдие, свобода и сигурност през юни 2012 г., ЕС потвърди отново значението, което отдава на сътрудничеството с Украйна, с която води редовен обмен на информация по отделни бъдещи загриженост случаи. ЕС връчи списък на бъдещите загриженост случаи, свързани с политически мотивирани съдебни процеси, и случаи на селективно правосъдие, малтретиране от страна на правоприлагащите органи, насилие срещу представители на гражданското общество и журналисти и незачитане на свободата на събранията. Отговорът на Украйна все още се очаква.

ЕС нееднократно изрази безпокойство, че няколко бивши високопоставени длъжностни лица и водещи опозиционни фигури, в т.ч. бившият министър-председател Тимошенко, бившият министър на вътрешните работи Луценко или бившият изпълняващ длъжността министър на отбраната Ивашенко са били подложени на селективно прилагано правосъдие, характеризиращо се с непрозрачни и неправомерни съдебни процеси. Създадената през май 2012 г. мисия на Европейския парламент, ръководена от бившите председатели Кокс и Квашневски, подкрепи значително усилията на ЕС за наблюдение на случаите на селективно правосъдие и осигури съответно медицинско лечение.

По различни поводи ЕС изрази загрижеността си във връзка със системните проблеми в съдебната система, по-специално в сектора на наказателното правосъдие, като подчерта, че е важно съдебната власт да бъде независима.

Във връзка с парламентарните избори през октомври 2012 г. ЕС изрази загриженост относно балансирания достъп на кандидатите до медиите и относно случаите на сплашване на журналисти. Неколкократно ЕС изрази съжаление, че последиците от съдебните процеси, които не спазват международните стандарти по отношение на свободен, справедлив и прозрачен правен процес, са попречили на представителите на опозицията да се кандидатира на парламентарните избори. ЕС отбеляза със загриженост, че проведените на 28 октомври парламентарни избори дават смесена картина, белязана с редица недостатъци, и говорят за влошаване на положението в няколко области в сравнение с преди постигнатите стандарти.

В подкрепа на активното гражданско общество в Украйна ЕС приветства новия закон за гражданските организации, приет през 2012 г. и влязъл в сила от януари 2013 г.

Посредством механизма от плана за действие за либерализиране на визовия режим беше прието ново законодателство за борба с дискриминацията и беше изготвен план за действие за политиките за борба с дискриминацията. Украйна е поела ангажимент да продължи да работи за подобряване на законодателството в тази област съгласно достиженията на правото на ЕС и препоръките на международните организации.

Трафикът на хора е въпрос, който поражда специална загриженост. В това отношение ЕС е включило Украйна в списъка на приоритетните държави за сътрудничество в тази област. Напредъкът в тази област се оценява редовно в рамките на изпълнението на плана за действие за либерализиране на визовия режим и на годишната оценка на изпълнението на плана за действие на ЕС и Украйна в рамките на ЕПС.

ЕС и Украйна проведоха също и обмен на мнения в рамките на подготовката на новата стратегия на Украйна относно ромите за преодоляване на проблемите, с които се сблъсква тази общност.

ЕС направи няколко публични изявления в подкрепа на правото на свобода на събранията и свобода на изразяването за всички украинци, в т.ч. ЛГБТИ. Други свързани с дискриминацията въпроси бяха активно обсъдени в различните формати на двустранния диалог.

ЕС изрази загриженост и по повод екстрадирането от Украйна на 15 август на лице от Руската федерация, което има признат статут на бежанец съгласно международното право. Във връзка с това ЕС призова Украйна да спазва ангажиментите, свързани с приемането на законодателство относно убежището в съответствие с международните стандарти и стандартите на ЕС. ЕС призова Украйна да гарантира провеждане на щателно разследване и да изясни фактите относно изчезването в Киев на руския опозиционен активист Леонид Развозжаев.

Като цяло ЕС активно подкрепяше правозащитниците. Периодично се провеждаха контакти на работно равнище с НПО, функциониращи в областта на правата на човека. През 2012 г. ЕС подкрепи пет проекта на стойност над 1 милион евро, с което на правозащитниците беше дадена възможност да разширят дейността си за борба с изтезанията и дискриминацията и се осигури достъп до правосъдие за уязвимите групи в Украйна.

Освен това ЕС подкрепи организациите, действащи в Украйна в областта на човешките права, по линия на ЕИДПЧ с годишен бюджет от 1,2 милиона евро. През 2012 г. ЕС възложи 10 нови проекта, които ще се изпълняват в цяла Украйна, за наблюдение на изборите и правата на гласоподавателите, кампании за младежи с цел образование по правата на човека, борба с малтретирането и изтезанията, зачитане на правата на ЛГБТИ, правна помощ и стратегически съдебни производства в областта на правата на човека.

В годишния си преглед за напредъка, постигнат от държавите партньори в контекста на ЕПС и областта на трудовите права ЕС отбелязва липсата на напредък във връзка с приемането на дългоочаквания изменен Кодекс на труда.

През 2012 г. в Украйна продължиха усилията по линия на съвместната програма на ЕС и Съвета на Европа за укрепване на борбата срещу малтретирането и безнаказаността, като се работеше за укрепване на националните способности за борба с малтретирането от страна на правоприлагащите органи и пенитенциарните институции и за подпомагане на развитието на система за обжалване, съответстваща на международните стандарти.

Южното Средиземноморие

Повече от две години след началото на арабската пролет, започнала с народните бунтове в Тунис и Египет, положението в арабския свят продължава да бъде твърде динамично. При все това сред държавите се появиха важни различия. Като цяло бе постигнат съществен напредък при утвърждаването на демократичните реформи (напр. провеждане на избори при спазване на демократичните стандарти, укрепване на ролята на гражданското общество, по-голяма свобода на изразяване и събрания), но същевременно се наблюдаваха трудности и спънки, и все още е необходимо да се преодоляват пречки с оглед на успешното укрепване на преходите в тези държави.

ЕС започна да сътрудничи с новите демократично избрани правителства и разшири подкрепата си въз основа на необходимостта в отношенията с тях да се вземат предвид не само официалните им програми и политики, но в решителна степен и новите им постижения по време на тяхното управление. Като се придържа към преработената си политика за съседство, сътрудничеството на ЕС с всички съседни нему страни продължава да се основава на стимули (принципа „повече за повече“), както и на взаимна отчетност.

Конфликтът в Сирия наложи различна реакция на ЕС. След като режимът на Асад реагира с насилие на мирните демонстрации в град Дераа, ЕС бе изправен пред ситуация, която ескалира от криза с правата на човека до все по-кървав конфликт и хуманитарна криза. Потенциалът на този конфликт да се пренесе в съседните на Сирия страни и действително да дестабилизира целия регион е основен източник на безпокойство за ЕС и международната общност. От началото на конфликта усилията на ЕС да го прекрати се полагат в няколко насоки. Сред усилията бяха политически и дипломатически натиск върху режима на Асад, спиране на всякакво финансово и техническо подпомагане, тежки икономически и политически санкции срещу режима и неговите икономически поддръжници, както и дипломатическа подкрепа за съвместния специален представител на ООН и Лигата на арабските държави и усилия за убеждаване на различните опозиционни групи да се обединят. Освен това ЕС предоставя голям обем хуманитарна помощ за народа на Сирия и съседните ѝ страни, които приютяват сирийски бежанци.

Същевременно ЕС поднови ангажимента си спрямо организации от региона. През 2012 г. ЕС пое северното съпредседателство на Съюза за Средиземноморието, създаден през 2008 г. с основополагащия ангажимент за укрепване на демокрацията и политическия плурализъм посредством по-широко участие в политическия живот и възприемане на всички права на човека и основни свободи. Понастоящем, като продължава да провежда политическия диалог сред своите 43 държави членки, Съюзът за Средиземноморието поставя акцент върху насърчаването на проекти в приоритетни области от взаимен интерес. Във връзка с това се вземат предвид важни аспекти в областта на правата на човека. Например, поставя се началото на три проекта, насочени към предоставянето на по-големи възможности на жените в икономическата сфера. Целта им е да се насърчи предприемачеството сред жените и да се подобрят уменията на младите жени.

След кризата в Либия ЕС засили сътрудничеството си с Лигата на арабските държави. Ключово събитие бе проведеното на 13 ноември 2012 г. в Кайро заседание на министрите на външните работи от ЕС и държавите от Арабската лига. По време на това заседание, съпредседателствано от ВП/ЗП, министрите проведоха политически диалог по широк кръг въпроси от взаимен интерес и постигнаха споразумение по съвместна декларация. В нея, наред с останалото, министрите подчертаха своя ангажимент за утвърждаване и защита на правата на човека, включително правото на икономическо и социално развитие, свободата на изразяване и свободата на вероизповеданието или убежденията и осъдиха всички форми на подстрекаване към омраза и нетолерантност, в съответствие с международните правни норми в областта на правата на човека. Министрите изтъкнаха необходимостта да се гарантира равенство между половете и пълно зачитане на правата на човека за всички хора. В съответствие с Резолюция 16/18 на Съвета по правата на човека министрите осъдиха всяка позиция в полза на религиозната омраза. В допълнение към политическия диалог министрите одобриха съвместна работна програма за конкретно сътрудничество в различни области, включително правата на човека и предоставянето на по-големи възможности за жените. По отношение на правата на човека се предвижда диалог и обмен на познания относно прилагането на международните стандарти в областта на правата на човека в рамките на сътрудничество между Арабския регионален механизъм за правата на човека, отдела по правата на човека към Лигата на арабските държави и специалния представител на ЕС за правата на човека, както и ЕСВД. По отношение на предоставянето на по-големи възможности за жените се предвижда сътрудничество, което е насочено към насърчаване на участието на жените в политическата и икономическата сфера и което ще се осъществява между отдела за жените на Лигата на арабските държави, арабските организации на жените, Европейската комисия (генерална дирекция „Развитие и сътрудничество EuropeAid“), ЕСВД и „ООН Жени“.

http://ec.europa.eu/world/enp/docs/2012_enp_pack/progress_report_egypt_en.pdf

През 2012 г. Египет продължи процеса на преход от военно към гражданско управление. ЕС решително подкрепи този процес, като многократно изтъкваше елементите, които според него имат основно значение за успеха на демократичния преход. Върховният представител подчерта многократно по различни поводи, по-специално в публични изявления, необходимостта от незабавно приключване на преминаването към гражданско управление и изтъкна първостепенното значение на приобщаването и зачитането на основните права при изработването на новата конституция. На 25 февруари 2012 г. — първата годишнина от Египетската революция — върховния представител направи изявление, в което изтъкна отново подкрепата на ЕС за продължаване на прехода към демокрация в Египет, с което преминаването към гражданско управление да се осъществи възможно по-скоро.

Политическата подкрепа на ЕС за прехода в Египет беше демонстрирана и чрез поредица от посещения на високо равнище. През юли ВП/ЗП посети Кайро, президентът Морси направи посещение в Брюксел на 13 септември, а на 13—14 ноември в Кайро ВП/ЗП бе съпредседател на Специалната група ЕС—Египет. По време на тази среща на високо равнище правата на човека неизменно бяха на дневен ред като съвместен приоритет на нашите двустранни отношения.

ЕС приветства отмяната на извънредното положение през май 2012 г. При все това, посредством заключенията от заседанието на Съвета по външни работи от 25 юни 2012 г., ЕС изрази загриженост относно издадения на 13 юни указ, с който на военните органи се предоставят големи правомощия да извършват арести и задържания на цивилни лица за широк кръг правонарушения и се дава възможност наказателните преследвания, започнали по време на извънредното положение и разглеждани от извънредните съдилища, да продължат хода си и след отмяната на извънредното положение. Друг повод за загриженост бяха случаите на незаконно задържане и твърденията за изтезания на протестиращи пред президентството на 5 декември, което доведе до смъртни случаи сред демонстрантите.

ЕС е убеден, че е необходимо подобряване на условията за работа на организациите на гражданското общество в Египет, чиято дейност все още е спъвана от настоящия закон относно неправителствените организации. През февруари 2012 г. върховният представител направи изявление, в което призова египетските власти да „зачитат свободата на сдруженията и да приемат закон относно сдруженията и фондациите, който да съответства на международните стандарти.“ През декември 2012 г. бе проведен диалог между ръководителя на мисията на ЕС и местни защитници на правата на човека. Постоянният диалог между ЕС и египетското гражданско общество беше съпътстван от безпрецедентна финансова помощ в размер на 35 милиона евро, предоставени от ЕС за организации на гражданското общество от началото на бунтовете през януари 2011 г.

По отношение на свободата на събранията и свободата на сдруженията ЕС счита още, че е необходимо да се отдели допълнително внимание на правата на работниците и синдикатите.

На 13 ноември 2012 г. върховният представител направи изявление, в което призова Египет да гарантира пълно зачитане на правата на човека за всички, не на последно място на жените, които изиграха ключова роля по време на събитията през пролетта на 2011 г. В хода на политическия преход са налице сериозни предизвикателства пред правата на египетските жени. Приетата през декември 2012 г. нова конституция задължава държавата да предоставя равни възможности, но предишните разпоредби относно равенството между половете не бяха запазени. В Египет все още липсва законова уредба на защитата на момичетата и жените срещу насилие. Понастоящем ЕС подпомага 12 текущи дейности на стойност 3,2 милиона евро, осъществявани с организации на гражданското общество, които подкрепят и защитават правата на жените. Тези проекти обхващат широк кръг въпроси, като например насърчаване на участието на жените в обществения живот, наблюдение на участието на жените в изборите, улесняване на достъпа на жените до микрокредитиране, подпомагане на жените — жертви на насилие, или засилване на участието на жените на местно равнище. На 19 юли делегацията на ЕС организира председателстван от ВП/ЗП семинар за жени под надслов „Египетските жени — предстоящият път“, на който беше подписан договор на стойност 4 милиона евро в подкрепа на акцията на „ООН Жени“ за осигуряване на лични карти на жените в Египет.

ЕС отделя сериозно внимание на свободата на изразяване като ключов елемент на демокрацията. Въпреки по-голямата свобода на изразяване след оттеглянето на бившия президент Мубарак, налице е рязко повишаване на делата за клевета при президента Морси, включително наказателни преследвания срещу критици на президента и управляващата партия, арести и наказателни преследвания съгласно закона за богохулството, който е в сила отпреди встъпването на новата администрация. Например в дейността на ЕС се включва финансиране по линия на ЕИДПЧ на изпълнявана от „Репортери без граници“ програма за защита на журналисти и блогъри, като при необходимост им се предоставя административна, материална или финансова подкрепа, за да продължат да работят, включително, в най-крайните случаи, да се преместят на безопасно място.

ЕС желае да утвърждава и защитава свободата на вероизповедание или убеждение навсякъде и за всички. В заключенията от заседанието на Съвета по външни работи от 27 февруари 2012 г. относно Египет се изтъква колко е важно да се гарантира защитата на основните свободи и да се разследват нарушенията, включително действията срещу религиозните общности. В резолюциите на Европейския парламент относно Египет от 16 февруари 2012 г. бе напомнено за ангажимента на Европейския съюз по отношение на свободата на мисълта, съвестта и вероизповеданието и бе подчертано, че правителствата имат задължение да гарантират тези свободи по целия свят.

Въпреки че Египет е подписал Женевската конвенция за статута на бежанците от 1951 г., Конвенцията е подписана със съществени резерви и страната не разполага със законодателство или администрация или административни разпоредби в областта на убежището. През 2012 г. в доклади на организации на гражданското общество се отправяха критики към положението на бежанците и мигрантите в Египет, по-специално преминаващите през региона на Синай. В резолюцията си от 15 март 2012 г. относно трафика на хора в Синай Европейският парламент настойчиво прикани египетските власти да предприемат всички необходими мерки за прекратяване на актовете на изтезание, изнудване и трафик на хора спрямо еритрейските бежанци и други бежанци в страната, както и да започнат наказателно преследване срещу лицата, които нарушават човешките права на бежанците и упражняват каквато и да форма на робство. През 2012 г. ЕС продължи работата си по регионалната програма за закрила, насочена към предлагането на по-добри условия за приемане и третиране на пристигащите в Египет бежанци. ЕС финансира проект на Международната организация по миграция (МОМ) на стойност 2 милиона евро в областта на правата на мигрантите и един проект, насочен към децата мигранти.

През декември чрез референдум бе одобрена нова конституция в условията на дълбоки политически разногласия, включително във връзка с явната борба за власт между президентството и представители на съдебната система, последвали спорни съдебни решения и конституционната декларация на президента Мурси от 22 ноември, с която се осигурява имунитет срещу съдебен контрол за неговите укази, учредителното събрание (напуснато от светските лица и църковните представители) и консултативния съвет (Шура). В конституцията са заложили някои разпоредби, предизвикали загриженост сред отдадената на правата на човека общност, включително забраната за обида на други хора, пророци или пратеници; ограничаването на свободата на практикуване на вероизповеданията и изграждането на места за отдаване на почит на трите Авраамови религии; ролята на държавата (и полицията) за защита на обществения морал и за гарантиране, че жените могат да съчетават „задълженията си спрямо своите семейства“ с работата в публичния сектор; или възможността военните съдилища да продължат да водят дела срещу цивилни лица за нанесени вреди на въоръжените сили.

На 13—14 ноември 2012 г. беше организирана първата специална група ЕС—Египет като конкретен пример за засиленото сътрудничество между Египет и ЕС. Съпредседатели на специалната група бяха ВП/ЗП и министърът на външните работи на Египет Камел Амр. В публикуваните съвместни заключения на съпредседателите на групата се посочваше „нова ера в отношенията между ЕС и Египет“, която допринася за „по-тясно сътрудничество, основано на утвърждаването на мира, стабилността и просперитета и висшите ценности, свързани със зачитането на социалната справедливост, социално-икономическото развитие, принципите на правовата държава, правата на човека и доброто управление.“

Израел

http://ec.europa.eu/world/enp/docs/2012_enp_pack/progress_report_israel_en.pdf

ЕС провежда редовен диалог с Израел по въпросите на правата на човека както в рамките на Държавата Израел, така и в Палестина. Израел се отличава сред страните от европейското съседство по това, че е демократична държава от своето създаване. При все това, във връзка с желанието на ЕС за пълното осъществяване на партньорство за демокрация и споделен просперитет в своето Южно съседство, укрепването на ценностите на демокрацията и значението на жизнено гражданско общество, зачитането на правата на човека и правата на лицата, принадлежащи към малцинствата, са в центъра на партньорството между ЕС и Израел. Предвид демократичната традиция на Израел, съчетана с постоянната безизходица на блискоизточния мирен процес, много от въпросите на правата на човека, по които ЕС поема ангажименти съвместно с Израел, са свързани с настоящата окупация на Палестина. Те в голяма степен са обхванати в частта на настоящия доклад, посветена на Палестина, и включват поемане на отговорност съгласно международното хуманитарно право (МХП) и приложимото международно право в областта на правата на човека. Сред тези въпроси са свързаното с конфликта насилие, военното задържане на деца, административното задържане и налаганите от Израел ограничения на свободата на сдружаване на палестинците.

Тези въпроси продължават да оказват въздействие и върху отношенията между ЕС и Израел. През 2012 г. ЕС потвърди позицията си да не пристъпва към първоначално предложеното през 2008 г. издигане на по-високо равнище на двустранните отношения, а да постави в основата на всяко подобно издигане, наред с останалото, зачитането на правата на човека, принципите на правовата държава, основните свободи и международното хуманитарно право, както и да се отчита взаимният ни интерес от разрешаване на израело-палестинския конфликт посредством прилагането на решението за две държави.

В широкообхватните заключения от заседанието на Съвета по външни работи от 14 май относно блискоизточния мирен процес ЕС заяви, че прекратяването на конфликта е от съществен интерес за ЕС, както и за самите страни в конфликта. Съюзът припомни също приложимостта на международното хуманитарно право в Палестина, включително приложимостта на Четвъртата женеvsка конвенция, отнасяща се до защитата на цивилни лица. ЕС осъжда всички нападения срещу цивилни лица — както палестинци, така и израелци. През ноември ЕС решително осъди ракетните нападения над Израел от ивицата Газа, като заяви, че Израел е в правото си да защитава своя народ от подобен вид нападения, действайки пропорционално и гарантирайки защитата на цивилните лица по всяко време. Върховният представител осъди и терористичното нападение над автобус в Тел Авив на 21 ноември.

Особена загриженост за ЕС през годината предизвикваше продължаващото изграждане на израелски селища на Западния бряг, включително в Източен Йерусалим, което оказва негативно въздействие върху състоянието на правата на човека в Палестина. По този въпрос през годината бяха публикувани множество изявления, чиято кулминация бяха заключенията от заседанието на Съвета по външни работи от декември, в които ЕС заяви, че ще следи отблизо положението и неговите по-широки последствия и ще предприеме съответните действия. През годината ЕС осъди и непрестанното насилие и умишлените провокации на заселници срещу палестински цивилни лица (насилие от заселници), както и срещу израелските сили за сигурност. Като приветства започването на съдебни производства в някои от случаите, Съюзът прикани Израел да предаде на правосъдието извършителите на тези актове във всички случаи.

По принцип ЕС и Израел провеждат ежегоден диалог по въпроси на правата на човека в Израел и ЕС в рамките на неофициална работна група. За съжаление насроченото за 2012 г. заседание на групата бе отложено за януари 2013 г. ЕС поддържа становището си, че неофициалната работна група по правата на човека следва да се преобразува в редовен подкомитет по правата на човека и демократичното управление в рамките на споразумението за асоцииране ЕС—Израел. Въпросите за правата на човека, свързани както с Израел, така и с израелската окупация на Палестина, се разглеждат и в рамките на Подкомитета ЕС—Израел по политическия диалог, както и в Комитета за асоцииране и Съвета за асоцииране, които заседават веднъж годишно. ЕС се радва и на плодотворно сътрудничество с Израел по отношение на борбата срещу ксенофобията, дискриминацията и антисемитизма, включително посредством съвместни ежегодни семинари, като организираният през юни 2012 г. В тазгодишното издание бяха включени конкретни сесии, посветени на борбата срещу изказванията, насаждащи омраза, както и на достъпа до правосъдие, чрез който се гарантират ефективни правни средства за защита срещу расова дискриминация. Израел продължи да предоставя солидни гаранции за правата на жените и децата, както и за общността на ЛГБТИ.

В хода на диалога с Израел през годината ЕС насърчи Израел да положи по-големи усилия за справяне с икономическото и социалното положение на арабското малцинство, като отчете сложния характер на положението и усилията, които се налага да положат както правителството, така и ръководителите на арабското малцинство. В резолюцията на Европейския парламент от 5 юли 2012 г. относно политиката на ЕС по отношение на Западния бряг и Източен Йерусалим, наред с разглеждането на свързаните със Западния бряг въпроси, се приканваше към защита на бедуинските общности в израелската част на Негев и за оттегляне от правителството на т.нар. „план Прауър“ /Prawer Plan/, в който се предлагаха решения на проблемите, пред които са изправени бедуините и непризнатите общности. ЕС насърчи Израел да се стреми към равноправни решения по отношения на непризнатите бедуински селища в близко сътрудничество със засегнатите общности.

ЕС продължи да бъде загрижен във връзка с някои предприети от Израел мерки за борба с незаконната миграция, тъй като те представляваха риск от ограничаване на възможностите на мигранти от Еритрея или Судан по-специално за получаването на международна защита или хуманитарна помощ от Израел. Във връзка с това ЕС предложи при поискване споделяне на опит и предоставяне на помощ за разработването на всеобхватна политика в областта на имиграцията.

В Плана за действие на ЕПС Израел и ЕС се споразумяха за участие в редовен диалог по въпроси от областта на гражданското общество и за утвърждаване на връзките между европейските и израелските организации на гражданското общество и НПО. ЕС продължи да приканва Израел да насърчава своя неправителствен сектор и да се въздържа от действия, които могат да предизвикат усложнения в средата, в която функционират организациите на гражданското общество. В доклада за напредъка по ЕПС за 2013 г. Съюзът отбеляза, че изглежда все още съществуват някои предишни тенденции, които представляват опасност за ограничаването на тази среда.

http://ec.europa.eu/world/enp/docs/2012_enp_pack/progress_report_opt_en.pdf

Състоянието на правата на човека в Палестина и съответно стратегията на ЕС за правата на човека в Палестина не могат да бъдат разглеждани отделно от по-широкия политически контекст на i) настоящата израелска окупация и ii) вътрешните разделения между Фатах и Хамас. Това бе отчетено и в резолюцията на Европейския парламент от 5 юли 2012 г. относно политиката на ЕС по отношение на Западния бряг и Източен Йерусалим.

През 2012 г. ЕС продължи да насърчава Израел и палестинците да се завърнат на масата за преговори. За съжаление преговорите не бяха подновени. В заключенията от заседанието на Съвета по външни работи от май и декември 2012 г. ЕС потвърди отново ангажимента си за решение за две държави, като същевременно изрази сериозна загриженост за събитията на място, които създават опасност постигането на това решение да стане невъзможно.

През ноември 2012 г. се стигна до съществена ескалация на насилието между Израел и въоръжени групи в ивицата Газа, което доведе до смъртта на около 158 палестинци и шестима израелци. Върховният представител положи активни усилия за спиране на огъня като етап към по-дълготрайно решение за изолацията на Газа. В заключенията си относно Газа от 19 ноември 2012 г. Съветът по външни работи прикани и към незабавно спиране на огъня, изразявайки дълбоко съжаление за жертвите сред цивилното население и от двете страни.

Палестинската власт (ПВ) обаче продължава да носи отговорност за зачитането на правата на човека в териториите, в които е в състояние да упражнява контрол. Настоящото вътрешнопалестинско политическо разделение между Газа и Западния бряг представлява съществена пречка за усилията на ЕС за решаване на въпроса с правата на човека и утвърждаването им в цяла Палестина.

Основна цел на ЕС е да се поддържа постоянен диалог с ПВ по въпросите на правата на човека и да се гарантира, че тези въпроси се вземат предвид в пълна степен в процесите на изграждане на палестинска държава и на постигане на вътрешнопалестинско помирение. ЕС разполага със значителни възможности да спомогне за постигането на напредък по тази цел предвид съществената програма за финансова помощ, предназначена за ПВ, както и разполагането на мисията EUPOL COPPS по линия на ОПСО за подпомагане на палестинската цивилна полиция. През 2012 г. принципите на правовата държава продължиха да бъдат целеви сектор за подпомагането на ПВ от ЕС, като същевременно мисията EUPOL COPPS също обхваща обучение в областта на правата на човека като част от по-общите си дейности, свързани с принципите на правовата държава. Посредством тези дейности ЕС продължи да предоставя подкрепа за развитието на независима, безпристрастна и напълно функционираща съдебна система и по-отговорни служби за сигурност на ПВ. ЕС продължи да предоставя подкрепа за партийно необвързаните организации на правата на човека и правозащитници, по-специално през 2012 г. чрез осигуряването на присъствие на представители на ЕС на подбрани съдебни заседания в съответствие с критериите, поместени в приетата на място стратегия относно защитниците на правата на човека.

ЕС и ПВ проведоха годишен диалог по въпросите на правата на човека в рамките на европейската политика за съседство. На 8 май 2012 г. в Брюксел се проведе четвъртото заседание на подкомитета ЕС—ПВ по правата на човека, доброто управление и принципите на правовата държава. Сред обсъдените теми бяха свързани със затворниците въпроси и условията в управляваните от ПВ места за лишаване от свобода, свободата на сдруженията, събранията, пресата и вероизповеданията, практиката на проучването за надеждност на служителите на ПВ, наказателния кодекс, правата на жените, децата и хората с увреждания, мерките за борба с подстрекаването, както и по-обща въпроси на управлението и принципите на правовата държава. В съответствие с досегашната си заслужаваща похвали практика палестинската Независима комисия за правата на човека беше част от палестинската делегация.

През 2012 г. над хиляда палестински затворници започнаха гладна стачка в знак на протест срещу израелската практика на административно задържане. ЕС последователно изразяваше загриженост относно прекомерното прибягване от Израел до административно задържане и ясно заявяваше това на поредица от форми през годината, включително по време на Съвета за асоцииране ЕС—Израел през юли и в рамките на Съвета по правата на човека. Както ясно заяви пред пресата след заседанието на Съвета по външни работи през май, върховният представител настойчиво прикани за намирането на решение на мащабната гладна стачка на палестинските затворници. Говорителят на ВП също направи изявления по редица конкретни случаи на гладуващи задържани по административен ред лица през други периоди на годината, включително Кадер Аднан през февруари и Самир Ал Барк и Хасан Сафади през септември. Условието на задържане в палестинските затвори на Западния бряг и в ивицата Газа продължиха да предизвикват загриженост в ЕС, поради твърденията за малтретиране и изтезания. В местно изявление от 8 май 2012 г. ЕС прикани за зачитане в пълна степен на международните задължения в областта на правата на човека спрямо всички затворници.

ЕС проследи отблизо и положението по отношение на свободата на изразяване в окупираните палестински територии. В заключенията от заседанието на Съвета по външни работи от 14 май Съюзът изрази своята загриженост относно арестите на журналисти и след като беше оказал натиск върху ПВ по въпроса за забраната на определени уебсайтове, в същите заключения, приветства решението на президента Абас да отмени тази забрана. ЕС продължава да е особено загрижен и по отношение на свободата на сдружаване както в ивицата Газа, предвид непрестанното закриване на организации от фактическите органи на властта, така и на Западния бряг, откъдето продължи да пристига информация за отхвърлени заявления за регистрация на НПО. Отражение върху свободата на сдружаване на палестинците оказва и израелската политика в Източен Йерусалим. През май ЕС призова за разрешение за отваряне на палестинските институции в Източен Йерусалим, а след подновяването от 30 юли на заповедта за затварянето им отново прикани Израел да отмени заповедта. В местно изявление ЕС приветства първото от 2006 г. насам упражняване на демократичните права в Палестина (местни избори в определени райони на Западния бряг на 20 октомври). ЕС продължава да приканва за провеждането на президентски и парламентарни избори.

По отношение на смъртното наказание, в поредица от местни изявления ЕС осъди смъртните присъди, издадени и изпълнени в ивицата Газа от фактическите органи на властта, включително езекутирането на трима души на 17 юли 2012 г. В направеното от нейно име изявление по време на пленарното заседание на ЕП на 21 ноември ВП изрази дълбоко съжаление за езекуцията без съд и присъда на седем палестинци в ивицата Газа от местни въоръжени групи. ЕС продължи да приветства фактическия мораториум върху смъртното наказание на Западния бряг, като същевременно призова за мораториум чрез закон.

Йордания

http://ec.europa.eu/world/enp/docs/2012_enp_pack/progress_report_jordan_en.pdf

Диалогът между ЕС и Йордания по правата на човека продължи чрез провеждането на седмото заседание на подкомитета „Права на човека, управление и демокрация“ през май 2012 г. в Аман в контекста на извършвания в страната процес на реформи и кризата в Сирия. Разгледан беше широк кръг от въпроси, включително реформата на избирателната рамка, свободата на сдружаване, свободата на медиите, свободата на изразяване, свободата на вероизповеданието или убежденията, правата на жените, прекратяването на изтезанията и др.

Подобно на други страни в региона Йордания също изживя през 2012 г. демонстрации с искане за политически и икономически реформи. През пролетта на 2012 г. парламентът прие четири ключови реформистки закона: нов избирателен закон, нов закон за политическите партии и закони за създаването на независима избирателна комисия и Конституционен съд. Заслужава да се отбележи, че приемането на първите три закона е в съответствие с приоритетите в договорения през 2010 г. съвместен план за действие по линия на ЕПС ЕС—Йордания.

Избирателният закон бе сериозно критикуван от по-голямата част от опозиционните партии, тъй като не гарантира справедливо разпределение на местата и справедливо представителство за гъсто населените градски зони спрямо свръхпредставените селски райони. През май бе създадена независима избирателна комисия, а Йордания се съгласи с разполагането на пълноправна мисия на ЕС за наблюдение на парламентарните избори на 23 януари 2013 г. В изявлението на ЕС, прието по повод на проведеното през декември заседание на Съвета за асоцииране ЕС—Йордания беше заявено, че ЕС счита, че избирателният закон следва да бъде съществена част от приобщаващ и непрекъснат процес, чиято цел следва да бъдат по-добро представителство, управление и демократична отчетност.

ЕС подпомага извършвания процес на реформи в Йордания както политически, така и финансово. Конкретен показател за тази подкрепа е допълнителното финансиране, осигурено посредством програмата SPRING (подкрепа за партньорство, реформи и приобщаващ растеж), в която е включена наред с останалото институционална подкрепа за новата независима избирателна комисия, кампании, свързани с гражданското съзнание и т.н.

През септември парламентът прие някои спорни изменения на закона за пресата и публикациите, чрез които на правителствена агенция (дирекция за пресата и публикациите) се предоставя правомощието да определя даден уебсайт за „електронна публикация“, принуждавайки го да се регистрира, което предполага нови отговорности за собствениците на уебсайтове. В посоченото по-горе изявление на ЕС Йордания се приканва да продължи да защита свободата на изразяване — един от ключовите приоритети на съвместния план за действие по линия на ЕПС, включително по отношение на медиите и интернет. ЕС припомни, че новата регулаторна рамка не следва да накърнява крайната цел да се гарантира тази основна свобода.

Йордания продължи да прилага *de facto* мораториум върху изпълнението на смъртното наказание, който е в сила от май 2006 г. След въведената през 2011 г. промяна в конституцията, с която изтезанията се обявяват за незаконни, ЕС прикани Йордания да подпише незадължителния протокол към Конвенцията против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание, да въведе ефикасен превантивен национален механизъм, система за проверки, която дава възможност за внезапни посещения и системно да публикува данни за изтезанията.

Разпространението на корупцията в йорданското общество продължи да предизвиква сериозна загриженост.

По отношение на трудовите стандарти Йордания не отбеляза напредък по ратифицирането на Конвенция № 87 на МОТ „Свобода на сдружаване и закрила на правото на организиране“.

През март Комитетът на ООН по премахване на дискриминацията по отношение на жените препоръча, наред с останалото, Йордания да оттегли резервите си по член 15, параграф 4 от Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените и да преработи своя закон за гражданството.

Ливан

http://ec.europa.eu/world/enp/docs/2012_enp_pack/progress_report_lebanon_en.pdf

През цялата 2012 г. **Ливан** продължи да понася последиците от кризата в съседна Сирия. Нарастващият брой на бежанците, преминаващи на територията на Ливан, нестабилното положение от гледна точка на сигурността и спорадичните изблици на насилие поставиха вътрешната стабилност на Ливан пред значителни предизвикателства. Краят на годината бе белязан от блокиране на работата на националните институции след убийството през октомври 2012 г. на високопоставен служител по сигурността. Въпреки тези обстоятелства сътрудничеството между ЕС и Ливан се развиваше интензивно с постигането на съществен напредък по диалога по линия на ЕПС, преговорите по новия план за действие в рамките на ЕПС и програмирането на финансовата помощ от ЕС за периода 2014—2016 г.

Избирателната реформа присъства като приоритетна цел в новия, договорен през 2012 г., план за действие ЕС—Ливан по линия на ЕПС. В рамките на проведените през 2012 г. политически диалози и заседания на Съвета за асоцииране и Комитета за асоцииране ЕС продължи активно да насърчава съвременния напредък по избирателната реформа преди парламентарните избори през 2013 г., в съответствие с препоръките на мисиите за наблюдение на изборите от 2009 г. и 2005 г. Например ЕС прикани за създаването на независима избирателна комисия и използването на предварително напечатани бюлетини. През август 2012 г. кабинетът прие проект за избирателен закон и го внесе в парламента. При все това многостранните преговори между партиите по новата избирателна рамка започнаха едва през януари 2013 г. със съществени различия сред политическите лидери. ЕС подкрепя усилията за реформиране на избирателната рамка в Ливан, като работи съвместно с гражданското общество, ливанските власти и ръководения от ООН форум на донорите за избирателна реформа. През последните години избирателната реформа бе подпомогната в рамките на проекти на стойност 14 милиона евро.

Реформата на сектора на правосъдието се превърна във водещ приоритет в новия план за действие по линия на ЕПС през 2012 г. ЕС продължи активно да се застъпва за подобряване на положението по отношение на безнаказаността, включително за ефикасност и независимост на системата на правосъдието, както и за значението на подобряването на положението в затворите, по-рядкото прибягване до произволното задържане, практиката на изтезанията и военните съдилища при разглеждането на граждански дела. В Световния ден на борбата срещу смъртното наказание ЕС участва в обществен дебат по премахването на този вид наказание. Ливан изпълни своя международен ангажимент по отношение на специалния трибунал за Ливан и неговото финансиране. Освен това през януари 2012 г. мандатът на трибунала беше удължен с три години.

Въпреки че Ливан не е страна по Женевската конвенция за статута на бежанците от 1951 г. и продължава да се противопоставя на подписването на меморандума за разбирателство със Службата на върховния комисар на ООН за бежанците, с което би бил преодолян пропусъкът по отношение на закрилата на бежанците, Ливан все пак увеличи помощта си за големия брой бежанци от насилието в Сирия. В края на 2012 г. техният брой нарасна драматично, достигайки над 180 000. Активно насърчавано от ЕС, до края на 2012 г. правителството прие план за реакция относно подпомагането на бежанците, а ЕС мобилизира 44,8 милиона евро за подкрепа на сирийските бежанци в Ливан, включително хуманитарна помощ, свързани с образованието услуги и укрепване на капацитета на ливанските власти за справяне с извънредни ситуации.

ЕС продължи да подпомага подобряването на условията за живот на палестинските бежанци в Ливан посредством финансова помощ (20 милиона евро, отпуснати през 2012 г. за инфраструктура на бежанските лагери, образование и заетост) и политически диалог. В публикувано през март 2012 г. в Ливан изявление на ЕС публично бяха осъдени липсата на промяна в положението на домашните работници мигранти и лошото отношение към тях.

Проследявайки развитието по известните случаи на отправяне на заплахи и организацията на годишната награда за свобода на пресата „Самир Касир“, свободата на изразяване продължава да бъде важна тема в дневния ред на ЕС за Ливан при активно сътрудничество с гражданското общество и защитниците на правата на човека.

Сирия

През 2012 г. кризата с правата на човека в Сирия се изостри допълнително с изпадането на страната в продължителен конфликт. През цялата година медиите и наблюдателите, включително ООН, съобщаваха за все по-сериозни и мащабни нарушения на правата на човека. Сред нарушенията са произволни убийства и арести, изтезания и различни форми на преследване. Независимата анкетна комисия, създадена с резолюция на Съвета на ООН по правата на човека по време на поискано от ЕС специално заседание за Сирия през август 2011 г., многократно заяви, че грубите нарушения на правата на човека в Сирия се равняват на престъпления срещу човечеството. Общият брой на жертвите сред цивилното население и на произволно задържаните лица възлиза на десетки хиляди.

ЕС последователно е изразявал своята най-сериозна загриженост от влошаването на положението в Сирия и по-специално от широко разпространените и системни нарушения от страна на сирийските власти на правата на човека, международното хуманитарно право и основните свободи. В съответствие с приетата на 28 септември резолюция на Съвета на ООН по правата на човека относно Сирия ЕС призова всички страни по конфликта да прекратят всички форми на насилие и да предприемат специални мерки за защита на уязвимите групи като децата, а също и жените и момичетата, които са подложени на насилие, основано на пола.

ЕС предприе редица мерки в отговор на репресиите на режима срещу сирийския народ и на други жестокости, извършвани от двете страни по конфликта. Продължи да бъде в сила установеното през 2011 г. спиране на двустранното сътрудничество със сирийските власти и започна прилагането на насочена срещу режима мащабна политика на санкции. От май 2011 г. до края на 2012 г. ЕС прие 20 пакета ограничителни мерки и включи в съответните списъци 180 лица и 54 образувания. На 30 ноември 2012 г. Съветът взе решение да удължи с три месеца всички ограничителни мерки срещу Сирия. На 16 февруари Европейският парламент прие резолюция относно положението в Сирия (P7_TA-PROV(2012)0057), последвана на 11 септември от друга резолюция (P7_TA-PROV(2012)0351).

ЕС бе най-големият донор за сирийските бежанци и за нуждаещите се от помощ хора в Сирия: общата стойност на хуманитарната помощ от ЕС в отговор на кризата в Сирия надхвърли 310 милиона през 2012 г., като сумата включва принос от бюджета на ЕС и от държавите членки. По-специално финансирането, отпуснато от бюджетния ред на ЕС за хуманитарна помощ, включва подпомагане за закрила на децата и жените (насилие, основано на пола) съгласно с МХП и друго приложимо международно право и се усвоява както в Сирия, така и в съседни страни.

Освен това 85 милиона евро от бюджета на ЕС за подпомагане са осигурени от инструменти извън хуманитарната област. През юни 2012 г. бе приета специална мярка на стойност 27,6 милиона евро в полза на Сирия и сирийските бежанци, насочена към подпомагане на гражданското общество в Сирия и на преминалите в съседни страни сирийски бежанци. Предвид значителното повишаване на потока на напускащите страната бежанци, през декември 2012 г. бе приета друга специална мярка относно сирийските бежанци на стойност 20,8 милиона евро. В края на 2012 г. по линия на Инструмента за стабилност бе прието решение относно регионални програми за подпомагане на засегнатото от кризата в Сирия население на стойност 20 милиона евро.

ЕС активно участва в подпомагането на защитниците на правата на човека в Сирия посредством ЕИДПЧ и предостави помощ за сирийското гражданско общество. Това направи възможно спешното подпомагане на защитниците на правата на човека, както и подпомагането на документирането на нарушенията на правата на човека, компютърната сигурност, медиите, мрежата от дейности и подпомагането на сирийските блогъри и независими медии.

На международната сцена ЕС пое водеща роля в Съвета по правата на човека и бе инициатор на три специални заседания, посветени на Сирия, като изигра решаваща роля при създаването на независимата анкетна комисия. Приетите от Съвета на ООН по правата на човека и Общото събрание резолюции относно Сирия са съществени стъпки, породени от инициативността на ЕС. ЕС приветства удължаването на мандата на независимата международна анкетна комисия за Сирия и засилването на нейния състав чрез назначаването през 2012 г. на двама нови членове — Карла Дел Понте и Витит Мунтарборн. ЕС потвърди отново подкрепата си за разследванията на анкетната комисия на твърденията за нарушения на международното право в областта на правата на човека с цел да се потърси отговорност от виновниците за тези нарушения, включително за тези, които могат да бъдат определени като престъпления срещу човечеството и военни престъпления съгласно дефиницията в Римския статут на Международния наказателен съд. ЕС е заявявал неколкратно, че ако на опасенията във връзка с военните престъпления и престъпленията срещу човечеството не бъде даден подходящ отговор на национално равнище, въпросът следва да бъде отнесен към Международния наказателен съд (МНС). СС на ООН може по всяко време да отнесе въпроса за положението в Сирия към МНС. В заключения на Съвета ЕС призова СС на ООН спешно да разгледа всички аспекти на положението в Сирия, включително посочения по-горе въпрос.

ЕС подчерта значението на документирането на широко разпространените, системни и груби нарушения на правата на човека и припомня, че трябва да се потърси отговорност от всички виновни. ЕС повтори призива си към сирийските власти да сътрудничат изцяло на анкетната комисия, в т.ч. като ѝ осигурят пълен, непосредствен и безпрепятствен достъп до цялата територия на Сирия. Настоящите усилия на Комисията или неправителствените органи за постигане на справедливост и отчетност се ползват с пълната подкрепа на ЕС.

ЕС непрекъснато е изтъквал, че е необходимо международните и регионалните усилия за разрешаване на кризата в Сирия да бъдат съсредоточени в рамките на политическо решение и прикани ключовите фактори в региона и всички членове на СС на ООН да поемат своите отговорности и да подкрепят усилията на съвместния специален представител на ООН и Лигата на арабските държави Лахдар Брахими.

По различни поводи в свои изявления върховният представител осъди потресаващите нарушения на правата на човека както по принцип, така и по отношение на конкретни случаи на преследване на защитници на правата на човека. На всички форуми и във всички формати ЕС подчертава необходимостта от незабавно прекратяване на масовите нарушения на правата на човека от всички страни и от разрешаване на конфликта, което ще доведе до мир, при който правата на човека на всички сирийски граждани, независимо от техния етнически произход или религиозни убеждения, ще бъдат зачитани и гарантирани.

Тунис

http://ec.europa.eu/world/enp/docs/2012_enp_pack/progress_report_tunisia_fr.pdf

През май 2012 г. Тунис се включи във всеобщия периодичен преглед. От предложените от партньорите 125 препоръки тунизийските власти приеха 110 (96 приети в допълнение към 14, за които беше заявено, че са изпълнени). Тунис се зае да разгледа 11 допълнителни препоръки (предимно относно равенството между половете и смъртното наказание), но не бе в състояние да ги приеме, поради провеждащия се в националното учредително събрание дебат по проекта за конституция. Три препоръки бяха отхвърлени (относно правата на ЛГБТИ и законите, които определят клеветата като престъпление). На 21-та си сесия от 19 септември 2012 г. Съветът по правата на човека прие доклад относно Тунис.

На заседанието на Съвета за асоцииране от 19 ноември 2012 г. ЕС и Тунис постигнаха политическо споразумение по нов план за действие, с който се утвърждава привилегировано партньорство. В този съвместен документ се съдържат амбициозни ангажименти по отношение на демокрацията, принципите на правовата държава и управлението (дял II от раздела за политическо сътрудничество), диалога и сътрудничеството по свързани с правата на човека и основните свободи въпроси (дял III) и сътрудничеството в областта на правосъдието и сигурността (дял V).

Укрепената рамка за политическо сътрудничество следва да даде възможност на ЕС да засили диалога с тунизийските власти по различни приоритети, като например борбата с изтезанията, реформата на съдебната система, свободата на словото, премахването на смъртното наказание и реструктурирането на тунизийския Върховен комитет по правата на човека и основните свободи. ЕС посочи значението на някои от тези приоритети в изявление, прието на заседанието на Съвета за асоцииране от 19 ноември 2012 г.

По отношение на сътрудничеството, след първоначална покана за представяне на предложения от ЕИДПЧ през 2011 г. за наблюдение на изборите от местни наблюдатели, обучение за политическите партии и подкрепа за свободата на изразяване, както и утвърждаване на демократичните ценности, през април 2012 г. бе публикувана втора покана за представяне на предложения с бюджет в размер на 1 милион евро. През юли 2012 г. бе подписано споразумение за финансиране на стойност 7 милиона евро за укрепване на ролята на гражданското общество. Освен това през 2012 г. бе сключено споразумение с тунизийската асоциация за честност и демократичност на изборите, на която бяха предоставени 334 834 евро, за да допринесе за прозрачността и надеждността на конституционния процес.

През януари 2012 г. действието на решението по линия на ОВППС за налагане на санкции на 48 лица, тясно свързани с режима на бившия президент Бен Али (замразяване на активи и забрана за визи), беше удължено с една година.

Алжир

Алжир изрично поиска от ЕС да подпомогне провеждането на структурирания диалог с гражданското общество и да спомогне за разработването на по-добра комуникация (както стана ясно по време на неотдавнашните разговори по програмирането на сътрудничеството от страна на ЕС за периода 2014—2017 г.) ЕС счита това за съществена възможност, която не трябва да бъде пропускана и която би могла да спомогне за повишаване на надеждността на участието на гражданското общество в Алжир.

През януари 2012 г. бе приет нов закон за сдружаванията като част от пакет за реформи, който предоставя на правителството широки правомощия, включително по отношение на регистрацията, получаването на чуждестранно финансиране и поставянето на цели, които противоречат на „националните ценности“. Загрижеността на ЕС относно закона беше изразена на най-високо равнище от комисар Фюле по време на посещението му в Алжир през март 2012 г. и редовно бе потвърждавана от ЕС на политическо и секторно равнище.

По време на редовния диалог с алжирските власти, включително в институционалната рамка на Споразумението за асоцииране, ЕС повдигна въпроса за спазването от Алжир на международните конвенции и стандарти, свързани със свободата на сдружаване, свободата на вероизповеданията и свободата на изразяване. Освен това ЕС прикани алжирските власти да гарантират равенството между половете и незабавното разследване на случаите на сексуален тормоз над жените.

Защитниците на правата на човека са изправени пред ограничения на свободата им на изразяване, сдружаване и събрания и са обект на заплахи и съдебен тормоз. През 2012 г. се появиха няколко индивидуални случаи: Ахмед Керуми бе намерен убит в офиса си през април 2012 г. Говорителят на ВП/ЗП направи изявление, в което се изразяваше шок и тъга по повод смъртта на г-н Керуми и се отправяше искане за започването на разследване. През 2012 г. редица активисти в областта на правата на човека бяха обект на съдебен тормоз съгласно член 100 от Наказателния кодекс „подстрекаване към невъоръжена тълпа“. ЕС изпрати наблюдател на провения се през септември 2012 г. съдебен процес срещу четирима защитници на правата на човека, обвинени в „подстрекаване към невъоръжена тълпа“. Изготвен бе кратък информационен доклад, който бе разпространен до ЕСВД и ръководителите на мисии на държавите членки.

Алжир премина всеобщия периодичен преглед през май 2012 г. През септември 2012 г. страната прие 63 от общо 112 препоръки, като посочи неприетите като „текущи“ или „отбелязани“. Алжир реагира отрицателно на препоръките относно свободата на сдружаване, събрания и изразяване. Правителството защити обнародваните през януари 2012 г. нови закони.

По искане на Алжир ЕС за първи път изпрати мисия за наблюдение на изборите по повод на проведените през май 2012 г. парламентарни избори. Ръководената от европейския депутат г-н Салафранка мисия на ЕС за наблюдение на изборите изготви доклад, в който се подчертаваше необходимостта от допълнителни стъпки за повишаване на прозрачността, включително систематичен достъп на политическите партии до националния избирателен списък. На проведеното през декември 2012 г. заседание на Съвета за асоцииране алжирските власти посочиха, че по редица препоръки от доклада са били предприети действия. ЕС подчерта волята си да подпомага алжирските власти във връзка с последващите действия по целия набор от препоръки.

Първият кръг от преговори по план за действие съгласно обновената ЕПС се проведе на 17 октомври 2012 г., включително по посветените на правата на човека глави. Преговорите ще продължат през следващите няколко години.

В Алжир, в допълнение към тематичните и регионалните програми (напр. ЕИДПЧ и Механизма за подкрепа на гражданското общество), в програмите на ЕС за двустранно сътрудничество бяха включени компоненти за подпомагане на дейностите на гражданското общество, по-специално относно равенството между половете, културното наследство (21,5 милиона евро) и програмите за младежка заетост (23,5 милиона евро), които бяха подписани през ноември 2012 г.

Освен това ЕС засегна въпроса за отношенията гражданско общество—правителство и посредством мерките по линия на програмата SPRING. Първият отпуснат на Алжир транш по SPRING в размер на 10 милиона евро ще подпомогне програма в сферата на управлението за работа по области, в които е било трудно да се осъществява сътрудничество в миналото (включително парламента). Проведени бяха консултации с представители на гражданското общество като например сдружения на изтъкнати адвокати.

Делегацията на ЕС проучва допълнителни области за подпомагане, включително по-добър достъп до правосъдие, борба срещу корупцията и повишена прозрачност и отчетност при управлението на публичните финанси. Допълнителни средства по SPRING все още са поставени в зависимост от предприемането на действия от Алжир по провеждането на консултации с представители на гражданското общество по изготвянето на план за действие по линия на ЕПС. Водещата роля ще бъде поета от Националния икономически и социален съвет и делегацията на ЕС. Алжир изрично поиска от ЕС да подпомогне провеждането на структурирания диалог с гражданското общество и да спомогне за разработването на по-добра комуникация (както стана ясно по време на неотдавнашните разговори по програмирането на сътрудничеството от страна на ЕС за периода 2014—2017 г.) Преди отпускането на допълнителни средства се очакват също така още разяснения относно финансирането от ЕС на неправителствени организации съгласно новия закон.

Мароко

http://ec.europa.eu/world/enp/docs/2012_enp_pack/progress_report_maroc_fr.pdf

ЕС и Мароко продължиха своя диалог по правата на човека, по-специално по време на проведено в Рабат на 16 и 17 октомври 2012 г. седмо заседание на Подкомитета по правата на човека, демократизацията и управлението.

В хода на диалога ЕС настойчиво прикани Мароко да пристъпи към прилагането на новата конституция от 2011 г., което налага приемането на 19 устройствени закона и други подзаконовни актове и укрепването на новите образувания и институции. Към момента 16 устройствени закона, които трябва да бъдат приети за правилното прилагане на новата конституция, все още са недовършени.

В рамките на диалога си с мароканските власти ЕС насочи вниманието към значимостта на гарантирането на свободата на сдружаване и изразяване след констатацията, че все още са налице трудности в областта на свободата на сдружаване (регистрация и издаване на удостоверителни документи) и след редица съобщения за полицейско насилие и произволни арести на протестиращи по време на мирни демонстрации. По отношение на кодекса за пресата ЕС изтъкна отново, че е необходимо възможно по-скоро да се приеме нов кодекс за пресата, който да съответства на новата конституция, както и да се отменят изтърпяваните към момента присъди лишаване от свобода, по-специално присъдите на определени журналисти и блогъри.

ЕС финансира редица програми, насочени към насърчаване на свободата на изразяване в Мароко посредством ЕИДПЧ. През 2012 г. чрез инструмента се предостави и сумата 1,2 милиона евро за финансиране на голям брой проекти в областта на демокрацията и правата на човека в Мароко.

Прегледът на Мароко се проведе на 13-ото заседание (май 2012 г.) за всеобщия периодичен преглед, като страната прие 141 от отправените от Съвета по правата на човека 148 препоръки. Препоръките, които не получиха подкрепата на Мароко, се отнасят за оттеглянето на декларациите по Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените и преработването на разпоредбите на Семейния кодекс относно полигамията, браковете между непълнолетни лица и равенството между мъжете и жените при наследяване, наблюдението на правата на човека в Сахара от страна на Мисията на ООН за референдум в Западна Сахара (MINURSO) и премахването на смъртното наказание или налагането на мораториум по закон. Мароко обяви също намерението си да сътрудничи във връзка със специалните процедури на Съвета на ООН по правата на човека. След настойчиво приканване от ЕС през ноември 2012 г. мароканският Министерски съвет даде зелена светлина на три закона за одобрение на незадължителния протокол към Конвенцията против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание, незадължителния протокол към Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените и незадължителния протокол към Международния пакт за граждански и политически права. На Мароко обаче все още му предстои да внесе инструментите си за присъединяване към тези механизми.

Институционалната система в областта на правата на човека, в която се включват междуминистерската делегация по правата на човека, Националният съвет по правата на човека и службата на омбудсмана беше подсилена със създаването на 13 регионални комитета на Националния съвет по правата на човека. След одит на организационната структура ЕС подписа споразумение с мароканското правителство за предоставянето на помощ под формата на безвъзмездни средства по линия на SPRING в размер на 3 милиона евро за подсилване на капацитета на Националния съвет по правата на човека. Помощта е предназначена и за подпомагане на междуминистерската делегация по правата на човека при изпълнението на нейните задачи.

Накрая, по отношение на човешките права на мигрантите, гражданското общество, Върховният комисариат за бежанците на ООН (ВКБООН) и Международната организация по миграция (МОМ) изтъкнаха, че са налице много случаи на насилие от службите за сигурност. Тези проблеми бяха засегнати по време на диалога между ЕС и мароканските власти.

Като непостоянен член на СС на ООН Мароко получи възможност да изиграе конструктивна роля по значими международни политически въпроси и в управлението на кризи; в сътрудничество с ЕС по въпроси на правата на човека Мароко демонстрира по-специален интерес към конфликта в Сирия.

Мароко засили сътрудничеството си със Съвета на Европа в редица области, включително присъединяване към редица конвенции на Съвета на Европа и стартиране на финансираната от ЕС програма „Укрепване на демократичните реформи в Южното съседство“.

Западна Сахара

Правният статут на територията на Западна Сахара и въпросът за суверенитета остават нерешени; територията е обект на спорове между Мароко и фронта Полисарио. ООН я счита за територия, която не се самоуправлява.

Контролираните от Мароко части на Западна Сахара са разделени на седем провинции, разглеждани като неделими части на кралството. Понастоящем фронтът Полисарио е базиран в контролираните от самия него бежански лагери Тиндуф в Алжир. Фронтът контролира и частта от Западна Сахара на изток от „стената“ (the Berm).

Мандатът на MINURSO (мироопазваща мисия на ООН) в Западна Сахара изтича на 30 април 2013 г.

Конфликтът в Западна Сахара доведе до сериозни нарушения на правата на човека, за които постоянно постъпва информация от чуждестранни репортери и активисти в областта на правата на човека. Мароко и Полисарио взаимно се обвиняват в нарушения на правата на човека на населението, върху което упражняват контрол, съответно в контролираните от Мароко части на Западна Сахара и в бежанските лагер Тиндуф в Алжир.

При контактите си с двете замесени страни (Мароко и фронта Полисарио), посредством политическия диалог ЕС-Мароко, в изявлението си пред Общото събрание на ООН от 15 октомври 2012 г. и в отговор на парламентарни запитвания, Европейският съюз многократно (i) Изрази загриженост във връзка с голямата продължителност на конфликта в Западна Сахара и последиците за сигурността и сътрудничеството в региона; (ii) Потвърди отново пълната си подкрепа за усилията на генералния секретар на ООН за постигането на справедливо, дълготрайно и взаимно приемливо политическо решение, което ще осигури възможност за самоопределение на народа на Западна Сахара в контекста на договорености, които следват принципите и целите на хартата на ООН; (iii) Приветства работата на посланик Кристофър Рос като личен пратеник на генералния секретар. Решително насърчи страните и съседните държави да продължат да работят с него за постигането на напредък по политическия процес; (iv) Прикани всички страни да се въздържат от насилие; (v) Подкрепи Резолюция 2044 (2012) на СС на ООН, в която се подчертава „значението на подобряването на състоянието на правата на човека в Западна Сахара и лагерите Тиндуф“ и насърчава „страните да работят съвместно с международната общност за разработването и прилагането на независима и надеждна мярка, чрез която да се гарантира зачитането в пълна степен на правата на човека, като се отчитат съответните им задължения съгласно международното право;“ (vi) Приветства откриването на комисии на Националния съвет по правата на човека в Дахла и Лааюн; (vii) Изрази загриженост за състоянието на 24-мата активисти от Сахара в затвора в Сале; (viii) Посочи готовността си, ако се очертае политическо решение на конфликта, да разгледа спомагателни мерки, чрез които да се улесни прилагането на подобно решение.

По време на 22-рото заседание на Съвета по правата на човека специалният докладчик на ООН за изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание докладва за използването на изтезания и малтретиране, включително изнасилвания, жесток побой и изолация, от страна на служители на мароканските правоприлагащи органи, по-специално спрямо лишени от свобода лица, обвинени в участие в дейности в подкрепа на независимостта. Докладвано бе и за използването на прекомерна сила при разпръскването на демонстрации и при арестите на лица, заподозрени в участието в демонстрации в подкрепа на самоопределението на населението на Сахара. В хода на политическия диалог ЕС—Мароко ЕС изрази безпокойството си във връзка с нарушенията на правата на човека от мароканските сили за сигурност и съобщенията за лошите условия за задържаните в затворите в Сале.

Либия

След революцията от 2011 г. Либия е изправена пред редица важни предизвикателства, включително въвеждане на функционираща публична администрация, възстановяване на обществения ред, правосъдна система в преходния период, принципи на правовата държава и икономическо развитие. Сигурността е най-належащият проблем. **В свързаните със сигурността** проблеми се включват необходимостта за укрепване на сигурността, случайните отвличания, убийствата за отмъщение, провокационните нападения и бомбени взривове, междуобщностните вражди и рязкото повишаване на престъпленията от общ характер.

Понастоящем ЕС финансира 19 проекта в секторите на сигурността, правосъдието и принципите на правовата държава. Реформата на секторите на полицията и правосъдието, подобряването на наказателните разследвания и капацитета на либийската полиция за оценка на заплахите, както и насърчаването на ефективен процес в областта на правосъдието в преходния период са сред целите, към които са насочени някои от текущите програми.

Освен това ЕС подготвя разполагането на гражданска мисия по линия на ОПСО за подпомагане на изграждането на капацитет за сигурност/управление на границите в Либия. Европейските експерти ще съветват, наставляват и обучават либийски служители за развитието на капацитета на Либия за обезопасяване на нейните сухопътни, морски и въздушни граници. Част от задачата ще бъде и управлението на миграционните потоци и зачитането на правата на човека.

През 2012 г. загриженост предизвикаха няколко **нарушения на правата на човека**. Въпреки публично поетия от правителството ангажимент за поставяне на местата за задържане под контрола на централната власт, постигнатият напредък е ограничен. Представители на гражданското общество и международни организации (Амнести Интернешънъл, Международна федерация за правата на човека и Хюман Райтс Уоч) продължиха да предоставят информация за изтезания, незаконни задържания и злоупотреби спрямо мигранти, по-специално спрямо мигрантите, идващи от райони на юг от Сахара. Според либийската агенция за хуманитарна помощ на територията на цялата страна се намират приблизително 72 000 вътрешно разселени лица. ВКБООН информира за случаи на малтретиране на такива хора.

На 31 януари 2012 г. ЕС реагира на първите съобщения за малтретиране на задържани лица в Либия. В свое изявление ВП/ЗП призова за зачитане на правата на всички задържани в цяла Либия в съответствие с международните стандарти. В изявлението също така се призоваваха властите да ускорят процеса на поставяне под техен контрол на всички места за задържане и да предприемат задълбочено, безпристрастно и ефективно разследване на твърденията за нарушения на правата на задържаните лица.

След съобщенията за въоръжени сблъсъци в Себха през март 2012 г. ЕС призова за сдържаност и настойчиво прикани правителството да удвои усилията си за възстановяване на спокойствието.

ВП/ЗП осъди възможно най-категорично нападението над консулската служба на САЩ в Бенгази на 11 септември 2012 г. ВП/ЗП изрази своето най-дълбоко съчувствие на семействата на жертвите и властите на САЩ и настойчиво прикани либийските органи да работят неуморно за предаване на правосъдието на отговорните за тези убийства лица.

През ноември 2012 г. Европейският парламент прие резолюция относно положението на мигрантите в Либия. Участниците в предшестващия приемането на резолюцията дебат подчертаха, че ЕС ще продължи да призовава властите да гарантират зачитане на международно приетите стандарти в областта на правата на човека; същевременно ЕС ще продължи да подпомага властите да изпълняват своите отговорности съгласно международното право.

Мобилизирани бяха средства от Европейския инструмент за съседство и партньорство, Инструмента за стабилност и ЕИДПЧ за обединяването им в пакет за подпомагане (20 милиона евро), предназначен за подобряването на защитата на уязвимите групи срещу нарушения на правата на човека. Сред целите на тези проекти са укрепване на основаната на правата на човека реформа на либийската затворническа система, укрепване на капацитета за ефективно и отчитащо потребността от защита управление на смесените миграционни потоци в Либия, застъпничество и подкрепа за жертвите на изтезания и насилнически изчезвания или подпомагане на процесите на помирение и прехода към демокрация.

По отношение на прехода към демокрация **изборите от 7 юли 2012 г.** безспорно бяха водещото събитие на годината, когато за пръв път от четири десетилетия либийците отидоха да гласуват за учредително събрание.

Ръководеният от европейския депутат Александър Граф Ламбсдорф екип на ЕС за оценка на изборите (EU EAT), разположен в страната за наблюдение на тези исторически избори, заключи, че избирателният процес е бил ефикасно управляван, плуралистичен и като цяло мирен. В публикувания на 21 октомври 2012 г. окончателен доклад са включени констатациите на EU EAT, наред с 39 препоръки, с оглед на по-успешното провеждане на предстоящите избори в страната.

Сътрудничеството на либийските власти с **Международния наказателен съд**(МНС) по отношение на делата срещу Сейф Ал Ислам Кадафи и Абдулла Ал Сенуси, които след приемането на резолюция 1970 на СС на ООН са обект на издадена от МНС заповед за арест, все още представлява проблемен въпрос.

На 19 юни 2012 г. ВП/ЗП направи изявление след ареста и задържането на четирима служители на МНС в Либия. В изявлението се изтъкваше правното задължение на Либия съгласно резолюция 1970 (2011) на СС на ООН да сътрудничи напълно с МНС и да признава привилегиите и имунитетите на служителите на МНС. На 2 юли 2012 г. ВП/ЗП приветства освобождаването на четиримата служители на МНС и усилията на всички, допринесли за постигането на този резултат.

IV Русия и Централна Азия

Русия

Състоянието на човешките права в Русия продължи да заема централно място в отношенията между ЕС и Русия през 2012 г., когато в Русия се проведеха избори, като през първите пет месеца на годината имаше многобройни събирания на опозицията и настояване за ефективно наблюдение на изборите от местни наблюдатели. През годината беше прието ново законодателство относно правилата за демонстрациите, с което руските НПО, получаващи средства от чужбина, бяха принудени да се регистрират като „чуждестранни представители“, клеветата беше отново инкриминирана и беше засилен контролът върху интернет. ЕС беше специално загрижен, че новото законодателство води до засилен натиск върху гражданското общество, в резултат на което се понижава активността на НПО в Русия. ВП/ЗП изрази загрижеността си в поредица изявления относно промените в законодателството, както и относно специалните мерки срещу членове на опозицията. Наказателното преследване, в т.ч. арести и съдебни процеси, срещу активисти от опозицията по време на изборния период и след това, особено по отношение на случая с площад „Болотная“, продължава да буди загриженост у ЕС.

В този контекст въпросите за правата на човека продължиха да заемат важно място в политическия диалог между ЕС и Русия, включително на двете срещи на високо равнище, които се проведоха през годината: в Санкт Петербург през юни и в Брюксел през декември, както и на заседанието на Постоянния съвет за партньорство по въпросите на свободата, сигурността и правосъдието, проведено през октомври в Никозия. На тези форуми ЕС изрази загрижеността си относно състоянието на човешките права и ограничителните мерки в Русия.

През октомври специалният представител на ЕС за правата на човека Ставрос Ламбринидис посети Русия и участва във форума на гражданското общество ЕС—Русия в Санкт Петербург. Той установи контакти с посланика на Русия по въпросите на правата на човека Долгов, срещна се с председателя на президентския съвет за гражданското общество и правата на човека Михаил Федотов и с федералния омбудсман по въпросите на децата Павел Астахов. Освен това той осъществи и специални срещи с представители на руското гражданско общество в Русия и чужбина.

През 2012 г. ЕС и Русия продължиха да провеждат редовните си шестмесечни консултации по правата на човека. Петнадесетият и шестнадесетият кръг на консултациите се проведеха през юли и декември в Брюксел. С цел да се повиши ефикасността и да се гарантира, че се провежда истински диалог, ЕС продължи да настоява Русия да коригира условията за консултациите по въпросите на правата на човека, по-специално като бъдат включени и други министерства и органи освен Министерството на външните работи, като осъществи срещи с руски и международни НПО в рамките на консултациите и като организира консултациите на различни места. И двете страни имаха възможност да обсъдят по-специално новостите в областта на правовия ред (съдебна власт, правоприлагащи органи, затвори) и да поставят въпроси за изясняване на отделни бъдещи загриженост поводи, като размениха списъци с конкретните случаи. ЕС изрази загриженост във връзка с влошаващото се състояние на гражданското общество, включително свободата на медиите, положението на НПО в Русия и новото законодателство, което засяга работата на тези организации, както и обстановката в Северен Кавказ. Разгледани бяха също правата на детето и въпросите на дискриминацията и расизма, по-специално от Руската федерация, която изрази загриженост по отношение на някои практики в държави — членки на ЕС. ЕС се възползва от консултациите, за да представи запитвания относно случаи, засягащи конкретни лица, и приветства факта, че през декември 2012 г. Русия представи писмени разяснения по редица от тези случаи. Накрая, както и при предходни поводи, ЕС и Русия проучиха начини за подобряване на сътрудничеството си на международните форуми (Общото събрание на ООН и Съвета по правата на човека, ОССЕ и Съвета на Европа).

В Брюксел, Москва и Санкт Петербург се проведеха срещи на ЕС с представители на руските и международни НПО преди и след всеки кръг на консултациите. В Санкт Петербург ЕС проведе редица срещи, посветени на правата на детето и положението на ЛГБТИ, които бяха засегнати от приемането на регионален закон „срещу хомосексуалната пропаганда“.

През годината Европейският парламент отдели повишено внимание на обстановката в Руската федерация и няколко пъти покани ВП/ЗП да заяви позицията на ЕС относно политическата обстановка и състоянието на човешките права в Русия. Парламентарните заседания ЕС—Русия насочиха вниманието си специално към ролята на гражданското общество.

ЕС се занимава специално със случая на Сергей Магнитски. Усилията на Президентския съвет по правата на човека и гражданското общество за разясняване на обстоятелствата около смъртта на юриста Сергей Магнитски бяха силно пренебрегвани в хода на официалното разследване. ЕС отбеляза някои нови резултати по делото на Михаил Ходорковски и ще следи отблизо изпълнението им. И двата случая продължават да се разглеждат като приоритетни за ЕС.

Накрая, през август 2012 г. ВП/ЗП направи изявление, в което изрази дълбоко разочарование от несъразмерната присъда, постановена срещу членовете на пънк групата „Пуси Райът“. ВП/ЗП припомни ангажиментите на Русия за зачитане на международните си задължения за осигуряване на справедлив, прозрачен и независим съдебен процес.

В рамките на диалога относно визите ЕС и Русия продължиха процеса на прилагане на общите мерки. В този контекст беше обменена много информация относно зачитането на правата на човека и трафика на хора, в съответствие с общите мерки.

Централна Азия (регионален преглед)

Стратегията на ЕС за ново партньорство с Централна Азия, приета през 2007 г., предоставя политическата рамка за отношенията на ЕС с държавите в Централна Азия. В нея като приоритети за сътрудничеството в региона са определени правата на човека и правовата държава. На 25 юни 2012 г. Съветът на ЕС по външни работи прие третия доклад за напредъка по изпълнението на стратегията и очерта насоки за в бъдеще. В доклада се потвърждават приоритетните области и се набелязва подкрепата на ЕС за утвърждаването и защитата на правата на човека, демократичните реформи и развитието на гражданското общество, включително чрез укрепване на правовата държава и изграждането на капацитет на организациите на гражданското общество.

През 2012 г. ЕС продължи да поставя въпроси от областта на правата на човека и свързани с темата индивидуални случаи чрез двустранни диалози относно човешките права и политически контакти с ръководители от Централна Азия, включително по време на посещенията на ВП/ЗП Аштън в Киргизката република, Узбекистан, Таджикистан и Казахстан след срещата ЕС—Централна Азия на равнище министри, която се проведе на 27 ноември 2012 г. в Бишкек. По време на срещите на ВП/ЗП важно място заемаха въпросите на човешките права и гражданското общество. Тя насърчи партньорите си да прилагат по-нататъшни реформи с цел либерализация и демократизация. Във всяка от четирите държави, които посети, ВП/ЗП Аштън се срещна с представители на гражданското общество.

За петте години след началото на изпълнението на стратегията ЕС—Централна Азия се забелязва съзряване на структурираните диалози по правата на човека, установени с всички държави от региона. Тези диалози вече позволяват открити дискусии по въпроси от обща загриженост, в т.ч. по случаи на конкретни правозащитници. Диалозите се подготвят в тесни консултации с местните организации на гражданското общество и международни неправителствени организации по правата на човека. С подкрепата на ЕИДПЧ бяха организирани редица семинари на гражданското общество. Тези семинари дават възможност за обмен на мнения между представителите на гражданското общество, академичните среди и държавните служители от Централна Азия. На семинарите бяха изготвени подробни препоръки относно необходимите законодателни и практически промени, с които да се осигури пълно съответствие с международните и националните стандарти.

В рамките на стратегията ЕС—Централна Азия действащата от 2008 г. инициатива в областта на правовата държава подпомогна държавите от Централна Азия да приведат съдебните си практики и законодателството си в съответствие с международните стандарти. На третата конференция на равнище министри на правосъдието, проведена на 6—7 декември в Брюксел, бяха одобрени препоръките от регионалните семинари на инициативата в областта на правовата държава, които се проведеха на 2—3 ноември 2012 г. в Астана и на 12—13 ноември 2012 г. в Брюксел. Министрите набелязаха и бъдещите приоритети за инициативата в областта на правовата държава. Освен това, на двустранно равнище ЕС разработи с държавите от Централна Азия програми и проекти за двустранно сътрудничество, пряко свързани с правата на човека. По-конкретно ЕС подкрепи реформата в наказателноправната система и спонсорира повишаването на осведомеността и изграждането на капацитет в областта на човешките права. Посредством диалог и съвместни проекти ЕС осъществи тясно сътрудничество с международните си партньори: Съвета на Европа и специализираните му органи, по-конкретно Венецианската комисия; ООН и Върховния комисар по правата на човека; както и ОССЕ.

Да спомага за изпълнението на политиката на ЕС в областта на правата на човека е част от мандата на специалния представител на ЕС за Централна Азия, която длъжност до юни заемаше Пиер Морел, а през юли на същата беше назначена Патрисия Флор.

Казахстан

През 2012 г. състоянието на човешките права в Казахстан продължи да бъде силно повлияно от последиците от жестоките сблъсъци между работниците от нефтопреработвателната индустрия и полицията през декември 2011 г. в град Жанаозен в западната част на страната. Във връзка с това се състояха няколко съдебни процеса, в резултат на които бяха издадени подлежащи на изпълнение присъди на работниците от нефтопреработвателната индустрия, полицаи, обвинени в нарушения на служебните си правомощия, градският управител, началника на център за задържане [в който почина задържан работник от нефтопреработвателната индустрия вследствие на малтретиране и небрежност], както и на изтъкнатия опозиционен ръководител Владимир Козлов. ЕС наблюдаваше част от съдебните заседания и изрази дълбока загриженост относно факта, че съдът лишава задържаните от правото им на справедлив процес, както и относно липсата на разследване по твърденията за нечовешко отношение (изтезания) в центровете за задържане. В изявление на говорителя на върховния представител Катрин Аштън, публикувано на 9 октомври 2012 г., ЕС изрази загриженост, че в съдебния процес срещу опозиционния лидер г-н Козлов се забелязват политически елементи, както и че в съдебните процеси ЕС е забелязал редица недостатъци.

През цялата година, в рамките на двустранните срещи с казахстанските власти Европейският съюз изразяваше сериозна загриженост относно ограничаването на свободата на медиите в Казахстан ⁴. Тази загриженост се задълбочи след съдебното решение, с което временно спря няколко опозиционни медии по обвинения, свързани със събитията в Жанаозен през 2011 г.

4

http://eeas.europa.eu/delegations/vienna/documents/eu_osce/permanent_council/2012/pc_93_5_eu_on_taj-and_kazakhstan.pdf

Зачитането на свободата на религията и вероизповеданието в Казахстан беше в центъра на вниманието през 2012 г., както като приоритет на ЕС, така и във връзка със съответните важни събития в страната, в т.ч. приемането на новия закон за религията, който изисква да се пререгистрират всички религиозни групи.

През 2012 г. Казахстан беше избран за член на Съвета на ООН по правата на човека за периода 2013—2015 г. След това в страната беше създадена работна група по въпроси на човешкия живот, в която участват представители на правителството и изтъкнати НПО и правозащитници. Същевременно властите публикуваха доклад за състоянието на човешките права в страната през 2011 г.

На 8—9 ноември в Астана ЕС организира редовния си семинар по въпросите на гражданското общество с участието на експерти от региона, на който беше обсъдена темата „Принос на гражданското общество за правните и съдебните реформи в Казахстан“. Сред стотите участници имаше представители на гражданското общество от Казахстан, Централна Азия и Европа, представители на казахстанското правителство и парламент, на академичните среди, на международни организации, на дипломатически мисии на държавите — членки на ЕС, в Казахстан, както и правни специалисти. Изготвени бяха редица конкретни препоръки, отнасящи се за правителството и длъжностните лица в Казахстан, за гражданското общество и за Европейския съюз и международната общност.

Киргизка република

Киргизката република продължава да е начело на процесите на демократизация в региона на Централна Азия. През септември 2012 г. бяха приети новите конституционни принципи, когато новото правителство дойде на властта, съобразно парламентарната динамика. Страната продължи да предприема съществени стъпки в съдебната реформа, а новото правителство обяви, че борбата с корупцията е сред най-важните му приоритети и потвърди готовността си за съвместна работа с ЕС в това направление. По отношение на външните отношения на ЕС, Киргизката република е пилотна страна за подкрепа за демокрацията в региона.

През 2012 г. ЕС продължи да участва в политическия диалог с властите по въпросите на човешките права и реформата на правовия ред в страната, както и да сътрудничи тясно с гражданското общество и международните организации. По-специално, по време на четвъртия кръг от диалога по правата на човека, който се проведе на 19 септември 2012 г., ЕС разгледа достъпа до правосъдие и правото на справедлив процес, предотвратяването на изтезанията, защитата на правата на лица от малцинствата, напредъкът в установяването на правната и административна рамка за защита на правата на човека и изпълнението на препоръките, отправени от международни организации и органи. Обсъждането на въпроси от областта на правата на човека продължи на 23—24 октомври 2012 г. в рамките на Комитета за сътрудничество между ЕС и Киргизката република, като беше специално изтъкнато, че е важно да се проведе всеобхватна съдебна реформа. По време на посещението си в Киргизката Република през ноември 2012 г. ВП/ЗП Аштън приветства решимостта на народа на Киргизката република да продължи демократичните реформи и да постига по-нататъшен напредък, като беше обсъдено и значението на човешките права и правовия ред за благоденствието и устойчивото развитие. Обменени бяха мнения с представители на гражданското общество по основните предизвикателства, включително темповете на реформата в съдебната система и правораздаването, междуетническият диалог и интеграцията, както и по решаващата роля на НПО в процесите на реформа.

На 8—9 февруари 2012 г. в Бишкек се проведе семинар на гражданското общество ЕС—Киргизка Република, посветен на ролята на НПО за установяването на правовия ред и правата на човека, в който беше отбелязано активно участие от киргизка страна. По време на семинара бяха приети препоръки относно борбата с корупцията, съдебната реформа, правоприлагащите органи и реформата на полицията, както и предотвратяването на изтезанията. Тези препоръки бяха представени на основните държавни институции и включени в диалога по правата на човека и ще бъдат заложени и занапред в цялостния политически диалог и в програмите за подпомагане от ЕС. Оттогава са изпълнени частично няколко важни препоръки в областта на предотвратяването на изтезанията, по-специално беше приет законът за Националния център на Киргизката република по предотвратяване на изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание.

Киргизката република преминава през преходен период, работата по привеждане на законодателството в съответствие с новата конституция и с международните стандарти продължава и ЕС се е ангажирал да продължи подкрепата си за консолидиране на демокрацията, укрепване на правовия ред и осъществяването на съдебните реформи. Съдебната реформа и правовият ред са една от трите приоритетни области на подкрепата на ЕС по линия на Инструмента за сътрудничество за развитие за периода 2011—2013 г. По линия на Инструмента за стабилност и ЕИДПЧ се предоставя подкрепа на недържавни участници за утвърждаване на междуетническото помирение, защитата на националните малцинства, младежта, жените, хората с увреждания, както и подкрепа за гражданското общество.

Таджикистан

През 2012 г. ЕС продължи да следи отблизо развитието в областта на човешките права в Таджикистан, да участва в политическия диалог с властите и да сътрудничи активно с организациите на гражданското общество и международни организации. По-специално ЕС работеше за утвърждаване на предотвратяването на изтезанията, настояваше за свобода на изразяването и безпрепятствен достъп до информация, насърчаваше дерадикализацията сред различни обществени слоеве, особено младежта, а също така и за улесняване на съществуването на активно гражданско общество, в съответствие с международните ангажименти, поети от Таджикистан в областта на свободата на сдружаване. Редица проекти по линия на ЕИДПЧ бяха насочени към утвърждаване на правата на жените, децата и хората с увреждания, като по този начин беше отделено повече внимание на недискриминацията и равните възможности за всички.

През юли 2012 г. в Горно-Бадахшанската автономна област (ГБАО) избухнаха жестоки сблъсъци между правителствените сили и въоръжени местни групи. ЕС настоя за прозрачно разследване на събитията и за гарантиране на правилното прилагане на правовия ред. ЕС изрази също загриженост относно ограничаването на достъпа до информация, включително блокирането на няколко интернет сайта.

За Таджикистан 2012-а беше година на важни международни обсъждания в областта на човешките права. След като през октомври 2011 г. завърши всеобщият периодичен преглед (ВПП), през март 2012 г. правителството на Таджикистан прие повечето препоръки (от общо 131 препоръки бяха приети 104, а 7 бяха отхвърлени). През май 2012 г. страната беше посетена от двама специални докладчици на ООН — специалният докладчик на ООН за изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание, както и специалният докладчик на ООН за правото на всички да се ползват от най-високите стандарти на физическо и психическо здраве. През октомври 2012 г. Таджикистан представи втория си периодичен преглед на Комитета на ООН срещу изтезанията. ЕС приветства откритостта и високата ангажираност на правителството на Таджикистан във връзка с тези дейности. Други положителни събития, приветствани от ЕС през 2012 г., бяха (частичното) декриминализиране на клеветата и приемането на националния закон срещу насилието.

През юни 2012 г. на двудневния форум на гражданското общество ЕС—Таджикистан бяха разгледани аспекти на предотвратяването на изтезанията, на който имаше съществени присъствие на представители на гражданското общество, правителствени и международни експерти (напр. Амнести Интернешънъл, Сдружението за предотвратяване на изтезанията, Лекари за човешки права). В резултат на форума бяха изготвени съществени препоръки, които бяха представени на правителството на Таджикистан и обсъдени допълнително на следващия кръг от диалога по правата на човека ЕС—Таджикистан.

Въпроси от областта на човешките права бяха обсъдени на заседанието на Комитета за сътрудничество ЕС—Таджикистан през ноември 2012 г. Основните точки по време на обсъжданията бяха свързани със свободите на изразяване, религия и сдружаване. По време на първото си посещение в Таджикистан в края на ноември 2012 г. ВП/ЗП на ЕС Катрин Аштън изтъкна, че е важно наличието на силно и жизнено гражданско общество в страната. През май 2012 г. в Душанбе беше осъществено посещение на делегация членове на Европейския парламент, която установи контакти с представители на гражданското общество в Таджикистан. През 2012 г. срещи с НПО и правозащитници бяха осъществени и от други гости на високо равнище, например специалния представител на ЕС за Централна Азия, посланик Патрисия Флор, както и бившия специален представител на ЕС, посланик Пиер Морел.

Туркменистан

Туркменистан продължава да е затворена държава с ограничени връзки с външния свят и се нуждае силно от по-нататъшни реформи. След преизбирането му през февруари 2012 г. президентът Бердимухамедов предприе няколко реформи, които позволиха някои ограничени форми на отваряне, както свидетелства приемането на закон за политическите партии, с който се въвежда политически плурализъм (на теория) за първи път в историята на тази държава, или освобождаването на затворници, осъдени заради убежденията им, както и първият случай на сътрудничество с Международния комитет на Червения кръст

Състоянието на човешките права обаче продължава да е обезпокояващо. Загриженост будят значителните ограничения за пътуване в чужбина, както и съществуващите „черни списъци“. Регистрацията на НПО е разрешена по закон, но на практика е силно ограничена. Вследствие на това в Туркменистан почти няма действащи туркменски НПО, а международни НПО не могат да бъдат регистрирани. Освен това има надлежно документирані сведения за изтезания в туркменските затвори.

Заседанието на съвместния комитет ЕС—Туркменистан се проведе през юни 2012 г. В рамките на политическия диалог с Туркменистан ЕС системно изразява загрижеността си по въпроси на човешките права в различни области, в които е необходимо да се работи още много: демократичния преход и публичната отчетност, засилване на правовия ред и гарантиране на защитата на човешките права и свободата на медиите. Заслужава да се отбележи, че Туркменистан прави усилия да развива отношения с други държави и да увеличи сътрудничеството с международни организации, включително онези, които участват в дейности, свързани с човешките измерения, например ОССЕ и ООН. Напредъкът обаче е ограничен и настоящото ръководство на страната продължава да съсредоточава усилията си върху укрепването на властта си.

ЕС е поел ангажимент да продължи да наблюдава внимателно състоянието на човешките права в Туркменистан, изразявайки загрижеността си, включително по време на диалога по правата на човека ЕС—Туркменистан. Петият кръг на диалога беше отложен през 2012 г. и ще бъде организиран в Ашхабад на 15 май 2013 г.

По отношение на помощта, ЕС в момента финансира съвместен проект, изпълняван от ПРООН/СВКПЧ в Ашхабад „Засилване на националния капацитет на Туркменистан за утвърждаване и защита на човешките права“. Този проект е първото мероприятие с участие на всички донори по отношение на въпроси от областта на правата на човека, както и първото съвместно действие на ЕС и ПРООН в Туркменистан. Проектът, който започна през 2011 г., има две основни цели: i) повишаване на капацитета на правителството на Туркменистан за спазване на международните стандарти в областта на правата на човека; и ii) разработване на стратегия за широка обществена осведоменост относно правата на човека, насочена към различни социални групи и институции: ученици и студенти, преподаватели, съдии, полицаи.

Узбекистан

Като неизменна част от политиката на възстановяване на ангажиментите при определени условия, която ЕС води спрямо Узбекистан, въпросите относно човешките права бяха поставяни редовно на всяка среща между ЕС и Узбекистан съгласно Споразумението за партньорство и сътрудничество. Такъв беше случаят на заседанието на Подкомитета по икономика, търговия и инвестиции (февруари), на Комитета за сътрудничество (юли) и по-конкретно на специално посветения на човешките права диалог (ноември). По време на последното заседание ЕС специално подчерта въпроса за условията на задържаните лица и основните свободи на изразяване, информация, религия, вероизповедание и на събрания, като особено беше изтъкнато значението на защитата на най-уязвимите групи. ЕС взе под внимание обявените от Узбекистан цели на реформата на политиките в много области, като настойчиво призова към аспектите на изпълнението и предложи, ако е необходимо, да предостави помощ за постигането им. Посещението на ВП/ЗП Аштън в Узбекистан (ноември) предостави и друга възможност да се предаде посланието на ЕС относно човешките права на най-високо политическо равнище, както и да се срещне ВП/ЗП с подходяща извадка от организациите на гражданското общество, действащи в Узбекистан.

През 2012 г. ЕС посвети приоритетно внимание на дългосрочния въпрос за детския труд, за да се подчертае по-специално загрижеността, изразена от Европейския парламент в това отношение, когато в края на 2011 г. се разглеждаше протокола относно текстила към Споразумението за партньорство и сътрудничество. През май 2012 г. в Ташкент се проведе специализиран семинар относно прилагането на конвенциите на МОТ, ратифицирани от Узбекистан, в който активно участваха ЕС и МОТ. ЕС отбелязва, че в събирането на реколтата през 2012 г. са участвали по-малко деца (международните наблюдатели са забелязали, че броят на децата под 15 години, работещи на полето, е значително ограничен в повечето райони) и се надява, че тази тенденция ще продължи. С оглед да се консолидира това развитие ЕС продължи да се застъпва за възобновяване на работата по програма за сътрудничество на широка основа между Узбекистан и МОТ, включително по наблюдението на изпълнението на съответните конвенции на МОТ. Въпросът за детския труд обаче продължава да буди загриженост.

В съответствие с политиката си на ангажираност при определени условия спрямо Узбекистан ЕС се стремеше да развие действия на сътрудничество с Узбекистан, за да бъдат разгледани някои основни въпроси от областта на човешките права. За тази цел в началото на 2012 г. започна работа по програма на стойност 10 милиона евро, насочена към реформата на наказателноправната система, в сътрудничество със съответните правоприлагащи органи на Узбекистан. Наред с това се работеше и по разработването на проект за целева помощ за решаване на проблема с унизителното отношение към затворниците. В средата на 2012 г. беше подписана и програма за 10 милиона евро с цел насърчаване на модернизацията и диверсификацията на селското стопанство и намаляване на зависимостта на страната от памука като монокултура. Сред останалите дейности на ЕС за сътрудничество в тази област е подкрепата за НПО по линия на програмата ЕИДПЧ на ЕС. Наред с двустранното сътрудничество ЕС настояваше и за участието на Узбекистан в регионалната инициатива в областта на правовия ред, изпълнявана в контекста на стратегията на ЕС за Централна Азия.

През 2012 г. набираше скорост политическият диалог по правата на човека и правовия ред, който се води между установената неотдавна делегация на ЕС и узбекските власти и който следва да се задълбочи допълнително с консолидирането на институционалното присъствие на ЕС и сътрудничеството му с Узбекистан.

V Африка

Африкански съюз

Започналият през 2008 г. диалог по правата на човека между Африканския съюз (АС) и ЕС остава важен форум за обсъждане на усилията за утвърждаване на човешките права и демокрацията. На състоялия се през 2012 г. в Адис Абеба диалог ЕС беше представляван от специалния представител на ЕС за правата на човека Ставрос Ламбринидис. Сред основните обсъдени въпроси бяха сътрудничеството между АС и ЕС по въпроси от общ интерес, включително расизма, правото на развитие, смъртното наказание и прилагането на ръководните принципи на ООН за бизнеса и правата на човека. Двете страни се договориха също да засилят сътрудничеството в области като насилието срещу жените и свободата на сдружаване. По време на диалога представители на гражданското общество изложиха препоръките на състоялия се през 2011 г. трети семинар АС—ЕС по въпросите на гражданското общество по отношение на изборите и правото на жилищно настаняване.

В рамките на партньорството между Африка и ЕС за добро управление и човешки права през юни делегациите на АС и ЕС в Женева организираха съвместно семинар по въпросите на расизма, акцент в който бяха въпросите за расовата дискриминация и подбуждането към омраза на расова основа. Срещата беше първа стъпка към засилване на сътрудничеството в рамките на Съвета по правата на човека. Двете страни набелязаха стъпки за засилване на сътрудничеството, сред които провеждането на съпътстващи събития, които евентуално биха могли да доведат до съвместни резолюции. Освен въпроса за расизма на срещата бяха набелязани теми за бъдещи дискусии, в това число жените и правата на децата, всеобщия периодичен преглед, икономическите, социалните и културните права, свободата на вероизповедание и убеждения, свободата на събрания и на изразяване.

Ангола

През 2012 г. ЕС насочи вниманието си основно върху финализирането и подписването на всеобхватно споразумение за партньорство „Ангола—ЕС: съвместен път напред“, върху общите избори и последващите действия във връзка с положението с правата на човека в анголските провинции Кабинда и Северна и Южна Лунда. През април 2012 г. председателят на Европейската комисия Жозе Мануел Барозу посети страната и наред със срещите с високопоставени служители проведе разговори с представители на опозиционните партии в Ангола, на католическата църква и на организации на гражданското общество, участващи в защитата на правата на човека.

„Ангола—ЕС: съвместен път напред“

Ангола и ЕС се договориха да укрепят политическия диалог и да започнат по-активно политическо сътрудничество. През юли 2012 г. в Брюксел бе подписано Споразумението „Ангола—ЕС: съвместен път напред“, основано на Партньорството от Котону и направлявано от основните принципи на демокрацията и правовия ред, суверенитета и зачитането на териториалната цялост, правата на човека и доброто управление. Споразумението е замислено като постоянен и приобщаващ процес на диалог и сътрудничество в различни области като мира и сигурността, доброто управление и правата на човека.

Общи избори на 31 август 2012 г.

Освен оказването на подкрепа на групата PALOP⁵ за провеждането на избори и конкретното финансиране на проекти на НПО чрез ЕИДПЧ, след покана от анголските власти ЕС изпрати в страната мисия за оказване на експертна помощ при провеждането на избори. ЕС отчете значителните усилия, вложени от анголските власти в провеждането на изборите, и даде висока оценка на добре организирания процес на гласуване, но отбеляза загрижеността на някои политически партии и организации на гражданското общество във връзка с редица недостатъци на изборния процес. С цел повишаване на доверието в изборния процес в декларация от 21 септември 2012 г. ВП/ЗП Катрин Аштън заяви, че ЕС е готов да оказва подкрепа на анголските органи, така че да се гарантира ефективното отстраняване на тези недостатъци при бъдещи избори.

Защита на правата на човека

През 2012 г., след съобщения за нарушения на човешките права ръководителите на мисии на ЕС посетиха богатата на нефтени залежи северна провинция Кабинда и осеяните с диамантени находища провинции Северна и Южна Лунда — посещение, което получи широк отзвук. Те обсъдиха въпроса с местните власти, с правозащитни организации, с представители на църквата и отделни граждани и решиха, че ще продължат да следят положението и ще засилят присъствието в тези провинции на международните партньори в областта на развитието.

⁵ Африкански португалоезични страни

Бенин

През октомври 2012 г. Бенин отбеляза важна стъпка напред в спазването на човешките права, като премахна смъртното наказание след влизането в сила на втория незадължителен протокол към Международния пакт за граждански и политически права, ратифициран през 2011 г. В края на 2011 г. Бенин бе избран за член на Съвета по правата на човека на ООН и през 2012 г. игра конструктивна роля в неговите дискусии. През октомври страната — в дух на откритост и сътрудничество — премина своя втори всеобщ периодичен преглед. През декември 2012 г. в съответствие с принципите от Париж в Бенин бе прокаран закон за създаването на национална комисия по правата на човека.

Същевременно, могат да се направят още много подобрения, по-конкретно по отношение на съдебната система, условията в затворите и правата на жените и децата. Именно в тези области бяха съсредоточени действията на ЕС през 2012 г. ЕС подкрепи подобренията в законодателния процес и достъпа до правосъдие, като предостави 4,5 милиона евро чрез 10-ата програма на ЕФР в подкрепа на реформата в сектора на правосъдието (PARJ) (2010—2014 г.), както и чрез редовен диалог с правителството и членовете на Националното събрание. С оглед подобряване на условията в затворите чрез проекта PARJ бе оказана подкрепа за изготвянето на план на пенитенциарната служба за реагиране при извънредни ситуации, с който като първа стъпка бе създадена постоянна система за следене на затворническите номера. ЕС подкрепи действия за прекратяване на дискриминацията срещу жените и за насърчаване на спазването на правата им чрез проекти като ETODE (ЕИДПЧ), насочени към повишаване на осведомеността, подкрепа за реинтеграцията на жертвите на насилие и укрепване на местните неправителствени организации в усилията им за борба с дискриминацията и насилието над жените. Важните все още въпроси за спазването на правата на децата и борбата с трафика на деца получиха подкрепа чрез няколко проекта по линия на програмата в подкрепа на гражданското общество (10-а програма на ЕФР).

При посещението си в Котону миналия октомври председателят Барозу насърчи Бенин да продължи да работи за утвърждаване на спазването на човешките права.

Ботсуана

В рамките на политическия диалог през 2012 г. ЕС поставяше пред правителството на Ботсуана въпроси за правата на човека като смъртното наказание, равенството на половете или положението на етническата група сан в дивия резерват „Централна Калахари“.

Освен това, по случай Световния и европейски ден на борбата срещу смъртното наказание ЕС организира художествена изложба, която беше последвана от дискусия. Проявата стана повод за няколко съобщения в националните вестници, подобно на отбелязването на Деня на човешките права през 2012 г. Последното беше част от двойна церемония за честване и на връчването на Нобеловата награда за мир на ЕС и беше отбелязано с публично дарение за SOS детски селища.

В края на 2012 г. с много насърчаване от делегацията на ЕС правителството на Ботсуана най-накрая прие актуализирана политика относно неправителствените организации (НПО) и реши да създаде Съвет на НПО — образуване, в рамките на което правителството и гражданското общество да обменят и съгласуват виждания. Този съвет е предпоставка за използването на средства от ЕС за недържавни участници в Ботсуана по линия на текущия 10-и Европейски фонд за развитие (ЕФР) в размер на 8 милиона евро, част от които следва това биха могли да се използват в подкрепа на правозащитници. Това се допълва от първоначална покана за предложения на местно ниво в размер на 0,6 милиона евро, която понастоящем се подготвя в контекста на ЕИДПЧ.

Тъй като целият пакет за Ботсуана по линия на 10-я ЕФР е предназначен за подобряване на образователния сектор, акцент в основната програма на ЕС в страната са и правата на децата (член 28 от Конвенцията за правата на детето — право на образование).

Буркина Фасо

Приоритетите на ЕС в Буркина Фасо през 2012 г. бяха съсредоточени в следните области: а) институционалната рамка; б) смъртното наказание; в) условията на задържаните лица и продължителността на съдебните процеси; г) правосъдието; д) свободата на изразяване; е) правозащитниците и гражданското общество; ж) правата на жените; з) правата на децата.

Като цяло положението с правата на човека в Буркина Фасо се счита за добро въпреки наличието на някои случаи на злоупотреба, като например изтезанията на лица, задържани от полицията, и произволните арести на протестиращи. Свободата на вероизповеданието и свободата на мнение, и по-конкретно свободата на печата, са гарантирани от Конституцията и широко се спазват.

Наблюдава се обаче общо отсъствие на доверие в правосъдната система поради липсата на достъп за по-голямата част от населението. Освен това изпълнителната власт упражнява голямо влияние върху съдебната власт. Въпреки неотдавнашните кампании на правителството срещу корупцията се смята, че корупцията и безнаказаността са широко разпространени. През 2012 г. чрез съвместни проекти на ЕС и Франция бе оказана подкрепа за Апелативния съд.

Други приоритетни области бяха сигурността на хранителните доставки, развитието на селските райони и инфраструктурата в контекста на продоволствена криза и сериозна безработица.

Политическият дебат остава открит и има активни опозиционни партии. Управляващата партия запази абсолютното си мнозинство в парламента (Националното събрание). Демократичната система на Буркина Фасо е все още в процес на утвърждаване и предвид ограничените финансови ресурси на страната все още се нуждае от подкрепа. Чрез съвместен проект с държавите — членки на ЕС, и ПРООН, ЕС допринесе за организирането на парламентарни избори на 2 декември 2012 г.

Изборите бяха определени от международната общност като свободни, честни и мирни с висока избирателна активност. Поддръжниците на президента Компаоре спечелиха 97 от 127-те места в парламента, като неговата партия — Конгресът за демокрация и прогрес — има 70 места и следователно абсолютно мнозинство.

Правата на жените и децата бяха сектор на особена активност от страна на някои държави — членки на ЕС (Дания, Германия, Нидерландия и Швеция) през 2012 г. Правата на жените и децата са утвърдени от закона, въпреки че поради социално-икономически причини спазването им на практика се оказва трудно. Процентът на изнасилванията е висок, а гениталното осакатяване на жени, макар и намаляло след спонсориране от правителството кампании за борба с ексцизията, все още се практикува. Много хора, особено извън столицата, нямат достъп до подходящи здравни и образователни услуги и до канализация. Според последните данни на ПРООН нивата на грамотност са 29 % при мъжете и 22 % при жените. Въпросът за равенството между половете съответно намери място в подкрепената от ЕС национална стратегия на правителството за развитие.

В Буркина Фасо официално има смъртно наказание, въпреки че рядко се произнасят смъртни присъди, а от 1988 г. насам не е изпълнена нито една. Страната заема също аболиционистка позиция на много международни форуми. През 2012 г. делегацията на ЕС предприе демарши и получи подкрепата на Буркина Фасо за внесени от ЕС резолюции на Съвета на ООН по правата на човека. През 2010 г. и 2011 г. се състояха ежегодни срещи по въпросите на човешките права между ЕС и правозащитни организации. Ръководителите на мисии на държавите — членки на ЕС, се договориха да определят ежегодно контактна точка, която да следи въпроса, и през 2010 г. и 2011 г. тази роля изпълняваше Дания с подкрепата на делегацията на ЕС. През 2012 г. обаче нямаше подобна среща. В края на годината, с цел възобновяване на тези срещи делегацията на ЕС определи собствена контактна точка за правата на човека, а Дания продължи да осигурява връзка с правозащитниците на място.

Бурунди

Въпреки подобряването на положението с правата на човека в Бурунди след края на войната (1993—2005 г.), след изборите през 2010 г. политическата обстановка и ситуацията с правата на човека и сигурността се влошиха. По данни на ООН през 2012 г. е имало 30 извънсъдебни екзекуции, 13 случая на изтезания и 59 случая на малтретиране. Широко разпространени са безнаказаността, липсата на съдебна безпристрастност, злоупотребата с власт от страна на местната администрация и корупцията. Според данни на службата на ООН в Бурунди, през 2012 г. общо 854 души са били убити при обстоятелства, свързани със сигурността.

Освен това коренното население от племето батва (малцинствена група, представляваща 1 % от населението) и албиносите остават обект на дискриминация и насилие. ЕС финансира проект по линия на ЕИДПЧ за защита на правата на албиносите.

Убийствата на няколко водачи на гражданското общество и случаите на произволно задържане шокираха обществеността. Съвместно с представени на място ДЧ делегацията на ЕС направи изявления във връзка с някои от съдебните дела.

Наскоро правителството на Бурунди сформира Независимата национална комисия по правата на човека, като ЕС допринесе за създаването ѝ с 400 000 евро.

Одобреният през 2009 г. нов наказателен кодекс внесе някои положителни промени като премахването на смъртното наказание, увеличаването на възрастта за носене на наказателна отговорност от 13 на 15 години, забрана на мъченията и сексуалното насилие. Хомосексуалността обаче все още се инкриминира.

Специален диалог с ЕС по правата на човека не се води, а е включен в политическия диалог по член 8. Политическият диалог с правителството се предшества от редовни срещи с правозащитници. Политически съветници от ЕС и ръководители на мисии на ЕС се срещнаха с правозащитници по няколко повода и продължиха да събират информация за злоупотреби с правата на човека.

Камерун

През 2012 г. ЕС остана силно ангажиран с въпросите за човешките права и демократизацията в Камерун както чрез политически диалог и застъпничество, така и чрез финансова подкрепа.

Освен постоянното съдействие за националната мрежа за защита на правозащитниците мисиите на ЕС в Камерун оказваха конкретна подкрепа на правозащитниците — обект на заплахи, и по-конкретно адвокати, представляващи клиенти, обвинени в хомосексуалност (инкриминирано деяние в Камерун).

ЕС остава и основният донор в областта на правосъдието и условията на задържаните лица. ЕС оказва решаваща подкрепа за намаляването на броя на лицата в досъдебен арест чрез предоставяне на правна консултация на задържаните и чрез съдействие за подобряване на здравните (включително превенция на ХИВ) и санитарни условия на лишените от свобода. Освен това, в рамките на политическия диалог с правителството все по-често се повдигат и въпроси, свързани с (лошото) функционирането на съдебната система, особено в случаи от особена важност.

ЕС съдейства и за поредица статии за условията в затворите, които се препечатват безплатно от редица водещи частни вестници. Това способства за повишаване на осведомеността за лошите условия в местата за лишаване от свобода, както и за факта, че затворниците имат права, които редовно биват нарушавани.

През 2012 г. в рамките на политическия си диалог с властите ЕС редовно поставяше въпроса за правата на ЛГБТИ, като крайната цел е хомосексуалността в Камерун да бъде декриминализирана. ЕС продължи да изразява сериозно безпокойство от решенията на съда за лишаване от свобода на лица с предполагаема хомосексуална ориентация, както и от очевидната липса на действия на държавата в отговор на анонимни заплахи срещу ЛГБТИ или техните адвокати. На 20 декември 2012 г., след като апелативен съд в [Камерун](#) потвърди тригодишната присъда срещу г-н Роджър Мбеде, обвинен в хомосексуално поведение, говорителят на ВП/ЗП направи изявление.

В рамките на политическия диалог редовно се повдига и въпросът за свободата на печата. Наградата, връчвана по линия на тематичната програма на ЕС за недържавни участници и организирана от *Radio France International*, понастоящем се използва в подкрепа на журналистически профсъюз, който подготвя предложения за изменения на закона за обществената комуникация и проект на кодекс на поведение за борба с корупцията в медиите.

Въпросът за демократизацията заема централно място в политическия диалог, в хода на който ръководителите на мисии от ЕС направиха редица препоръки за повишаване на честността, надеждността и прозрачността на изборния процес в Камерун. Освен това ЕС изтъкна, че е важно да се създадат предвидените в Конституцията от 1996 г. институции, и по-конкретно сенат и конституционен съвет. В този контекст различни неправителствени организации получиха финансова подкрепа, предназначена да засили независимото наблюдение на избори, да повиши обществената осведоменост по ключови въпроси и да поощри обективното отразяване на изборите в медиите.

Друга област на действие, свързана с демократизацията, е борбата с корупцията, където ЕС оказва подкрепа на Националната комисия за борба с корупцията, както и на неправителствени организации, които се занимават с този въпрос.

През 2012 г., делегацията на ЕС отправи по линия на ЕИДПЧ покана за представяне на предложения по въпроса за трафика на хора. Очаква се в началото на 2013 г. да бъдат договорени до 4 проекта за работа в тази област.

Кабо Верде

През 2012 г. беше отбелязана 5-ата годишнина от специалното партньорство между ЕС и Република Кабо Верде, което далеч надхвърля политическото и икономическото сътрудничество по Споразумението от Котону. Един от основните стълбове на това партньорство е свързан с доброто управление и утвърждаването на демокрацията, правовия ред, участието на гражданското общество в политическия живот на страната, както и укрепването на политическия диалог и сътрудничеството, особено в областта на демокрацията и правата на човека. Специален акцент в партньорството на ЕС с Кабо Верде се поставя върху правата на жените и децата, положението на мигрантите, борбата с домашното насилие, настояването за реформа на съдебната система, борбата с корупцията, реформирането на публичните финанси и повишаване на капацитета на публичната администрация по отношение на статистическите данни и доброто управление на природните ресурси. Освен това, по линия на стълба „сигурност/стабилност“ наред с управлението на миграционните потоци и борбата с трафика на хора страните са длъжни да утвърждават спазването на човешките права.

През 2008 г. започна ново партньорство за мобилност с цел подобряване на капацитета за управление на миграцията. В този контекст, на 26 октомври 2012 г. по време на официалното посещение на председателя на Европейската комисия в Кабо Верде бе подписано двустранно споразумение за облекчаване на визовия режим. Очаква се то да влезе в сила заедно със споразумението за обратно приемане през 2013 г.

През декември 2012 г. властите и делегацията на ЕС в Прая приключиха 3-годишен проект, насочен към подобряването на правата на хората с увреждания. Приносът на ЕС се равняваше на 127 500 евро (75 % от общата сума). Проектът беше разработен от *Handicap International* съвместно с трима партньори от Кабо Верде. Главната цел беше укрепването на диалога между основната организация на хората с увреждания, гражданското общество и правителството, улесняването на обмяна на информация и повишаването на осведомеността за хората с увреждания в страната. В хода на проекта Кабо Верде ратифицира Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания.

През 2012 г. страната се възползва и от финансираната от ЕС програма в португалоезичните страни за съдействие при провеждането на избори, която имаше за цел да образова гласоподавателите за техните права и в която бе отделено специално внимание на жените.

Общият бюджет на ЕС за проекти в областта на човешките права в Кабо Верде през разглеждания период беше приблизително 300 000 евро и обхващаше както проекта на *Handicap International*, така и проект, осъществяван от Асоциацията на жените от Кабо Верде (*Associação Organização das Mulheres de Cabo Verde*), който укрепи институционалния капацитет на асоциацията за борба с насилието, основано на пола.

Централноафриканска република

Отличителна за дейността на ЕС в Централноафриканската република през 2012 г. отново беше ангажираността с правата на човека и демокрацията — и в рамките на политическия диалог и повишаването на осведомеността, и като финансова подкрепа.

През 2012 г. политическата ситуация и положението със сигурността в Централноафриканската република се влошиха и доведоха до избухването през декември на нова политическа/военна криза. На 21 декември говорителят на ВП/ЗП направи изявление по въпроса, в което осъди нападенията на въоръжени групировки, призова всички страни да встъпят в диалог и настоя за прилагане в пълна степен на съществуващото мирно споразумение.

Основните въпроси в областта на човешките права, будещи загриженост, бяха борбата с безнаказаността, произволното задържане, условията в местата за задържане и малтретирането, правата на жените и нарушението на правата на децата.

На местно равнище ЕС постави пред централноафриканските власти въпроса за произволното задържане и смъртното наказание. Освен това делегацията изложи пред правителството своите опасения по отношение на спазването на международното хуманитарно право от централноафриканските сили за сигурност при избухването на кризата в края на 2012 г. В хода на редовните двумесечни срещи в рамките на засиления политически диалог делегацията постави и някои свързани с правата на човека въпроси като обвиненията в магьосничество.

По отношение на смъртното наказание имаше и някои положителни развития — вследствие на мораториума, който е в сила от близо 30 години, бяха подготвени проекти за законодателни актове. Съвместно с Франция и BINUCA Европейският съюз беше организатор на проява за повишаване на осведомеността за Световния ден на борбата срещу смъртното наказание (10 октомври 2012 г.). Трябва да се отбележи, че цялата политическа класа в Централноафриканската република (президентското мнозинство, извънпарламентарната демократична опозиция и гражданското общество) прие с консенсус реформа на изборния кодекс, по която Народното събрание на страната трябва да вземе решение през 2013 г. Европейският съюз застана зад този процес чрез съдействие за организирането на семинари, на които заинтересованите страни обсъдиха измененията, които трябва да се направят в проекта за реформа на изборния кодекс.

Делегацията на Европейския съюз организира редовни срещи с представители на организации за защита на човешките права.

Не на последно място, хуманитарното положение в Централноафриканската република беше предмет на поставен в парламента въпрос.

Чад

През 2012 г. се проведеха първите в историята на Чад местни избори — заключителният етап на изборен процес, който ЕС следеше отблизо, по-конкретно чрез участие в обсъжданията на групата за наблюдение на вътрешното политическо споразумение от 2007 г., което приключи с провеждането на изборите. По този начин ЕС изтъкна отново — на няколко пъти и на различни нива — необходимостта от механизъм за консултации между опозицията и мнозинството с цел да се запази духът на политическото споразумение от 2007 г. и да се укрепи текущият процес на демократизация.

Годината беше белязана и от известно отстъпление в областта на основните свободи — няколко обществени фигури, в това число министри и журналисти, бяха арестувани и произволно задържани като част от т.нар. кампания за прочистване, насочена срещу корупцията в администрацията. ЕС се включи активно, особено в един от случаите с най-голям отзвук: депутатът Гали Гата НГоте бе задържан на 4 март 2012 г. в разрез с парламентарния му имунитет и на 7 март, на основание, че е заловен в момент на корупционно деяние (браконьерство), бе осъден от първоинстанционния съд на една година затвор. По този повод ЕС предприе дипломатически демарш пред властите. Гали Гата НГоте бе освободен на 24 април след обжалване, в резултат на което производството бе обявено за нищожно.

В рамките на структурирания политически диалог между ЕС и властите на Чад през 2012 г. бяха повдигнати няколко въпроса от областта на човешките права, и по-конкретно начините на извършване на арест и условията в местата за задържане, сътрудничеството на Чад с Международния наказателен съд и действията, предприети след препоръките на анкетната комисия във връзка със събитията от 28 януари — 8 февруари 2008 г. Въпросът бе обсъждан на редица срещи в Нжамена и Брюксел, в това число с чадския министър по правата на човека след публикуването на междинен доклад през февруари. ЕС изрази виждането, че напредъкът по тринайсетте препоръки на анкетната комисия остава скромнен, тъй като съдебните препоръки все още не са приложени. По няколко повода ЕС изтъкна, че работата по последващите действия е важна и че анкетната комисия трябва да възобнови своите дискусии относно последващите действия по препоръките. ЕС продължи да настоява и за изнасянето наяве на 1050 висящи дела, включително на делото, свързано с изчезването на опозиционния активист Ибну Умар Салех, и произнасянето на съдебно решение по тях.

В областта на сътрудничеството за развитие ЕС подкрепя засилването на правовия ред и застава зад голям брой организации на гражданското общество. Сред стратегическите приоритети на ЕС в областта на утвърждаването на човешките права са борбата с безнаказаността, утвърждаването на правата на групите в най-уязвимо положение (жените, децата и хората с увреждания) и борбата с дискриминацията, реформирането на силите за сигурност и предприемането на стъпки, гарантиращи зачитането на демократичните принципи (избори, добро управление и подкрепа за гражданското общество). Дейностите на ЕС се опират главно на програми/проекти за сътрудничество, особено в областта на правосъдието и силите за сигурност, и на политическия диалог по член 8 от Споразумението от Котону.

Коморски острови

През 2012 г. въз основа на набелязаните приоритети Европейският съюз разработи дейности за Съюза на Коморските острови. Делегацията направи изявления по въпроси като смъртното наказание, Световния ден на борбата срещу смъртното наказание и свободата на вероизповедание.

С цел укрепване на демокрацията (особено изборния процес), беше предоставено финансиране за дейности по линия на ПРООН, насочени по-конкретно към модернизирането и сигурността на изборния регистър. Освен това ЕС предостави подкрепа за съдебната система, по-конкретно за преработването и актуализирането на действащи правни текстове и превръщането на висшия съд в действаща институция.

Създадената през 2011 г. мрежа на гражданското общество дава възможност за редовен диалог по приоритетните области в стратегията на ЕС. Беше разпространена информация за бюджетните редове, по които може да се получи подкрепа от ЕС, и бяха изготвени насоки за покана за предложения на местно ниво по бюджетен ред „Недържавни участници и местни власти“.

ЕС предостави оборудване за работата на новата национална комисия за човешките права и свободи, натоварена да утвърждава и опазва човешките права на Коморските острови, която трябваше да се сформира през септември 2012 г.

Конго (Бразавил)

ЕС преследваше целите си в областта на правата на човека в Конго чрез програмите за сътрудничество (дейности за укрепване на правовия ред и сдруженията (PAREDA), безвъзмездни средства за неправителствени организации) и чрез политически диалог с конгоанските власти, редовен диалог с правозащитниците и дейности за осведомяване и комуникация, насочени към утвърждаване на ценностите на ЕС в областта на правата на човека.

В рамките на проекта, озаглавен „принос за установяването на правовия ред чрез утвърждаване, наблюдение и защита на човешките права“, финансиран от ЕС и осъществяван от Конгоанската обсерватория за правата на човека (конгоанския Хюман Райтс Уоч), въпросната организация публикува на 31 октомври 2012 г. доклад относно изтезанията с цел да повиши обществената осведоменост за размера на проблема и да насърчи властите да вземат мерки за борба с него.

В рамките на същия проект на 22 декември 2012 г. беше публикуван доклад, в който бяха осъдени условията в затворите в Република Конго. Дейностите на ЕС в тази област ще дадат резултат през 2013 г. чрез финансирането, предоставено за обновяване на центровете за задържане в Бразавил, Поант-Ноар (наред с централния полицейски участък) и Долизи, и обучението на служители в затворите.

Проектът PAREDA включва широк диапазон дейности, които целят да подобрят работата на правосъдната система. През 2012 г. по линия на този проект бе финансирано експертно проучване на нуждите на Генералния инспекторат на съдилищата и съдебните служби. Трима конгоански инспектори бяха изпратени на учебно посещение в Сенегал, за да почерпят опит от сенегалската система за инспекции, известна със своята ефикасност.

Подкрепата на ЕС се оказва особено важна за дейността на конгоанския Хюман Райтс Уоч — основният правозащитник в Република Конго — която бе финансирана с безвъзмездни средства от наша страна по линия на проекта „Принос за установяването на правовия ред чрез утвърждаване, наблюдение и защита на човешките права“. На 25, 26 и 27 юли 2012 г. ЕС организира семинар на тема „Техники за посредничество на правозащитниците в Бразавил“.

Повечето от препоръките за 2012 г., направени от мисията на ЕС за наблюдение на избори, останаха без последващи действия по време на парламентарните избори през юли и август 2012 г. През 2012 г. в рамките на проект с участието на много донори (ЕС, Франция, САЩ, ПРООН) под надслов „Изграждане на капацитет на държавните и недържавните участници в изборния процес“ ЕС финансира следните дейности: оказване на съдействие при провеждането на избори на органите, отговарящи за подготвянето и организацията на изборите (Националната избирателна комисия и Генералната дирекция по изборните въпроси), наблюдение на избори/образование на неправителствени организации и проучване на начина, по който гражданите на страната възприемат изборите.

Кот д'Ивоар

Кот д'Ивоар остава нестабилна страна, която все още е в процес на излизане от криза. Въпреки че в сравнение с периодите на по-големи крайности в следизборната криза положението с правата на човека като цяло се подобри съществено, все още има сериозни пропуски, които правителството отчита. По-конкретно, паравоенните сили извършиха много сериозни нарушения на човешките права срещу поддръжници на бившия президент и други граждани. Сериозно безпокойство продължава да буди безнаказаността за предполагаеми престъпления, извършени от някои сили — привърженици на Уатара в периода на конфликта. Властите сътрудничат неохотно на Международния наказателен съд и това трябва да се промени.

През 2012 г. Европейският съюз и Кот д'Ивоар официално възобновиха политическия диалог, като бяха проведени две срещи на посланиците на ЕС и държавите членки с министъра на външните работи (през март и октомври) и една среща на посланиците на ЕС и държавите членки с държавния глава (през април). По този начин ЕС може да осъществява диалог и политически обмен по въпроси на правата на човека.

През юни 2012 г., след изблик на злъчни политически речи, подстрекаващи към насилие. ЕС направи изявление на място, в което политиките и медиите в Кот д'Ивоар бяха призовани настоятелно към повече съдържаност в публичните си изказвания. ЕС запази постоянния си диалог с правозащитните организации. В края на 2012 г. много бивши поддръжници на президента Гбагбо, задържан от април 2011 г., бяха освободени условно. Сред тях беше профсъюзният активист Базил Махан Гае, в чиято защита се обявиха няколко европейски синдиката.

ЕС продължи да поддържа политиката си на ограничителни мерки, която през декември 2012 г. бе подновена по отношение на 15 ключови фигури от Кот д'Ивоар.

През 2012 г. ЕС мобилизира 5,5 милиона евро за недържавни участници и местни власти с цел да се подпомогне помирението и 2 милиона евро (по линия на Европейския инструмент за демокрация и права на човека) за борба с безнаказаността, оказването на подкрепа на жертвите на малтретиране, укрепване на Националното събрание и предоставяне на образование по граждански въпроси.

В рамките на програмата за оказване на подкрепа на правосъдната система (18 милиона евро) бяха предприети действия с цел да се определи политика за реформа по сектори, насърчаване на достъпа до правосъдната система, намаляване на корупцията в съдебната система и повишаване на професионализма на магистратите. Беше изготвен документ за секторна политика в областта на правосъдната система, бяха засилени инспекциите в съдилищата и затворите и бяха финансирани шест „правни клиници“ за предоставяне на правна и съдебна помощ на жени и малолетни. Освен това 70 жени, жертви на сексуално насилие, получиха правна и психологическа подкрепа в най-засегнатите от кризата райони, а три пострадали сгради на съдилища бяха обновени и отново работят, което повишава достъпа до правосъдната система.

През 2012 г. бяха предприети и действия за национално помирение, по-конкретно чрез установяването на правосъдна система в условията на преход, медиация при имуществени конфликти в западната част и повишаване на професионализма и отговорността на медиите (Инструмент за стабилност — 2,6 милиона евро). Като част от тази работа бяха предприети действия за насърчаване на помирението между полицията и широката общественост в три общини в Абиджан (2,1 милиона евро) с цел възстановяване на социалния договор между полицията и общностите и подобряване на професионализма и публичния образ на полицейските сили. През ноември 2012 г. беше одобрена бюджетна подкрепа в размер на 115 милиона евро за изграждането на институции, в която бяха включени показатели по отношение на вътрешната сигурност и правосъдната система.

Демократична република Конго

През 2012 г. Европейският съюз следеше отблизо изборния процес след парламентарните и президентските избори през 2011 г. На 3 февруари 2012 г., след оповестяването на предварителните резултати от парламентарните избори, ЕС направи изявление на място, в което изтъкна важността на всяко усилие, целящо да гарантира прозрачността на изборния процес и доверието в него. На 16 февруари Европейският съюз изрази загриженост от забраната, наложена върху насрочения за същия ден мирен поход. ЕС многократно изтъкна пред властите безпокойството си по повод твърденията в публикувания през март 2012 г. доклад на Съвместната служба за правата на човека на ООН за насилие по време на изборите. В окончателния доклад на мисията на Европейския съюз за наблюдение на изборите, публикуван на 29 март 2012 г., се изразяват сериозни съмнения в качеството на изборния процес, белязан с измами и нередности. В доклада се съдържа списък с подробни препоръки за подобряване на качеството на изборния процес в изборите на провинциално и местно ниво. През юни 2012 г. Европейският парламент прие спешно резолюция във връзка с наблюдението на изборите в ДРК, в която осъди нарушенията на човешките права при изборите на 28 ноември 2011 г. и насърчи Комисията и държавите членки да обвържат финансовата подкрепа на Съюза за изборния процес в Демократична република Конго с ефективното прилагане на препоръките на мисията на ЕС за наблюдение на изборите.

Особено остро бе осъден ширещият се около извършителите на нарушения на човешките права климат на безнаказаност. Във връзка с това през юни 2012 г. ЕС направи изявление на място по повод започването на процедурата за обжалване срещу предполагаемите убийци на правозащитниците Флорибер Чебея и Фидел Базана.

ЕС игра активна роля в разискванията на Съвета по правата на човека в Женева. Като приоритетно беше посочено създаването на правната рамка и на институции по правата на човека. В това отношение ЕС отбеляза с удовлетворение приемането на проектозакон за създаването на независима национална комисия по правата на човека. На 4 декември 2012 г. ЕС осъди решението на Висшия съвет за аудиовизия и комуникации (Conseil supérieur de l'audiovisuel et de la communication — CSAC) да прекъсне сигнала за предаване на радио „Окапи“ в Киншаса. Реакцията на ЕС предизвика желанния резултат, тъй като същия ден излъчването беше възобновено.

От средата на 2012 г. вниманието на Европейския съюз е съсредоточено по-специално върху положението в източната част на Демократична република Конго и извършваните там нарушения на правата на човека. На 3 юни 2012 г. ВП/ЗП направи декларация от името на Европейския съюз, в която изрази безпокойство от събитията в провинциите Киву. В декларацията ЕС осъди убийствата и други нарушения на човешките права, извършени от бунтовническото движение M23 и Демократичните сили за освобождение на Руанда. На 12 юни 2012 г. ВП/ЗП произнесе в Европейския парламент реч, в която разгледа положението след изборите и ситуацията в източната част на Конго. ВП/ЗП заяви, че е ужасена от убийствата, извършени от въоръжени групи. На 25 юни 2012 г. Съветът по външни работи прие заключения относно положението в източната част на ДРК, като призова настоятелно всички страни да защитят цивилното население и поиска отговорните за нарушения на човешките права да бъдат изправени пред съд. В декларация от 10 юли 2012 г. ВП/ЗП призова за незабавно прекратяване на всякакво насилие от страна на въоръжените групировки и изрази безпокойство от твърденията, че на движението M23 се оказва подкрепа отвън.

В отговор на настъплението на бунтовниците в източната част на ДРК Европейският съюз прие две декларации (през ноември 2012 г.), а Съветът — заключения (през ноември и декември 2012 г.). През декември 2012 г. Европейският парламент прие спешна резолюция във връзка с положението в ДРК, и по-конкретно във връзка със ситуацията в източната част на страната и нарушенията на човешките права.

От 2003 г. спрямо ДРК се прилага режим на санкции с цел да се насърчава укрепването на мира. Този режим включва оръжейно ембарго срещу всички въоръжени групи на територията на ДРК, забрана за пътуване на лица и замразяване на авоарите на образувания и физически лица, които са обект на ограничителни мерки. Европейският съюз прилага изцяло тези мерки.

В рамките на политическия диалог и сътрудничеството за развитие ЕС оказва съдействие за засилването на правовия ред и борбата с безнаказаността в ДРК. По-конкретно, това съдействие се явява под формата на амбициозни програми в сектора на правосъдието, които целят да насърчат достъпа до правосъдната система и да окажат подкрепа на хората, търсещи правосъдие, и на свързани с правата на човека компоненти на мисиите EUSEC и EUPOL.

Европейският съюз оказва подкрепа на много конгоански организации на гражданското общество. Понастоящем ЕС финансира над 30 проекта по различни бюджетни редове, като мобилизира средства в размер на повече от 20 милиона евро. Тези проекти обхващат въпроси като сексуалното посегателство, половете, медиите, защитата на правозащитниците, защитата на малолетните лица, премахването на изтезанията и оказването на подкрепа за изборния процес.

Особено активен е ЕС в кампанията срещу сексуалните посегателства и насилието, основано на пола, посредством хуманитарни програми и програми за сътрудничество в подкрепа на жертвите. През 2012 г. Комисията постави началото на нарочна инициатива по въпроса за насилието, основано на пола, за която са заделени средства в размер на 20 милиона евро и по линия на която ще се предоставя подкрепа за засилване ролята на жените на национално равнище.

Джибути

Дейността на ЕС в Джибути през 2012 г. беше по-специално насочена към групите в уязвимо положение като децата, жените и мигрантите. Други приоритети включват подкрепа за борбата с корупцията, реформата на системата за правосъдие за непълнолетни и създаването на място, където да се дава израз на общественото мнение. В стремежа си да откликне на най-неотложните нужди на сдруженията в страната, Европейският съюз предостави подкрепа на място за жените в крайно несигурно социално положение: жени с увреждания, бегълки, болни от СПИН, затворнички и др. Местното Сдружение за равновесие и утвърждаване на семейството развива дейност в подкрепа на борбата с нарушенията на правата на жените в уязвимо положение и се стреми да информира жените в най-неизгодно положение за техните права и за средствата за правна защита на тяхно разположение, както и да повиши осведомеността за насилието, основано на пола.

Екваториална Гвинея

През 2012 г. Европейският съюз предприе действия по случая с д-р Wenceslao Mansogo Alo, отговарящ за въпросите на човешките права в опозиционната партия *Convergencia Para la Democracia Social* (CPDS), който беше арестуван през февруари на основания проявена професионална небрежност. Той беше посетен в затвора и ЕС настоя съдебният процес да се състои при следване на установените процедури и в разумен срок. Въпреки това на 7 май 2012 г. правозащитникът бе осъден на три години затвор, но на 5 юни 2012 г. бе помилван от президента Обианг. При все това секторът на правосъдието в Екваториална Гвинея продължава да се характеризира с недостатъци, свързани по-конкретно с неговата независимост.

Европейският съюз повдигна пред властите тези теми от по-общ характер, както и въпросите за осъществяването на промените, внесени с новата конституция, за всеобщия периодичен преглед и следващия изборен цикъл. Това беше осъществявано в рамките на диалог на високо равнище, който обаче поради отсъствието на структуриран политически диалог от 2009 г. насам беше неофициален.

Страната не получава финансиране от 10-я ЕФР, тъй като не е ратифицирала преработеното споразумение от Котону (резерва по клаузата, свързана с МНС). Само един проект е в ход и клони към приключване — изграждането на център на гражданското общество.

Еритрея

ЕС продължи да изразява сериозно безпокойство от нарушаването от страна на Еритрея на задълженията ѝ в областта на човешките права и многократно настоя правителството да предприеме осезаеми мерки за подобряване на положението. През септември 2012 г. върховният представител/заместник-председател направи името на Европейския съюз декларация във връзка с политическите затворници в Еритрея по повод 11-ата годишнина от задържането им. ЕС призова правителството да освободи безусловно групата висши правителствени служители, произволно задържани и лишени от права от 2001 г. насам след открита критика срещу президента Исаяс Афеверки.

Беше изразена също загриженост за съдбата на задържаните журналисти и на лицата, лишени от свобода заради своите политически и религиозни убеждения. Наред с останалото ЕС призова властите на Еритрея да освободят Давит Исаак, журналист с двойно гражданство — еритрейско и шведско, който от 2001 г. е лишен от свобода и е държан в изолация, както и всички други лишени от свобода журналисти. ЕС неколkokратно отправи искания за предоставянето на информация за тях и достъп до тях.

Свободата на изразяване, свободата на вероизповедание и прилагането на правовия ред, включително правото на собственост, продължават да будят безпокойство. ЕС последователно изразяваше загриженост във връзка с нарушенията на тези права. През 2012 г. постави пред властите и обезпокояващия въпрос за миграцията и трафика на хора в Африканския рог. Въпросът беше обект и на резолюция на Европейския парламент. Освен това ЕС прикани настойчиво властите на Еритрея да подобрят сътрудничеството със системата на ООН за правата на човека, включително с новия специален докладчик на ООН за положението с правата на човека, и да спазват ангажиментите, поети по линия на всеобщия периодичен преглед на ООН.

Етиопия

Зачитането на човешките права, и по-конкретно на политическите и гражданските права в Етиопия, продължава да предизвиква безпокойство в ЕС. Въз основа на прокламацията за борба с тероризма през 2012 г. властите в Етиопия предприеха нови арести и съдебни процеси срещу журналисти, членове на опозиционната партия и религиозни водачи. Много от тези съдебни процеси вече приключиха или се обжалват, като често крайният резултат е доживотна присъда. ЕС има съмнения относно качеството на представените доказателства и надлежното спазване на прилаганите в такива случаи процедури. ЕС води редовен диалог с етиопското правителство по тези въпроси. Освен това ЕС прави необходимото, за да се гарантира системно наблюдение на съдебните процеси чрез ефективна координация и споделяне на финансовата тежест между ДЧ на ЕС и делегацията на ЕС.

През октомври 2012 г. ЕС повдигна пред правителството въпроса за смъртното наказание в Етиопия. Освен това една държава — членка на ЕС, организира на място обществена проява в подкрепа на премахването на смъртното наказание на африканския континент.

Новите насоки, свързани с приетата през 2011 г. прокламация за благотворителните организации и сдруженията, нанесоха сериозен удар върху дейността на организациите на гражданското общество. Между правителството на Етиопия, гражданското общество и донорите беше установен тристранен диалог, насочен към преодоляването на някои от предизвикателствата пред организациите на гражданското общество. ЕС е съпредседател на този механизъм за диалог. Чрез Фонда на ЕС за гражданското общество, който се счита за местен фонд, се предоставя подкрепа за организации на гражданското общество, които работят по въпроси на доброто управление и правата на човека.

Няколко ДЧ на ЕС, както и делегацията на ЕС, взеха участие и в мисии за наблюдение на изпълнението на правителствената програма за заселване в отдалечени райони на Етиопия. Бяха получени редица съобщения от организации на гражданското общество за сериозни злоупотреби във връзка с програмата. Въпреки че при проведените мисии не бяха открити доказателства за системни нарушения на човешките права, продължават опасенията по отношение на темповете и размера на програмата. И накрая, наред със задоволството от нарастващата роля на етиопската Комисия по правата на човека ЕС посочва, че този орган трябва да стане независим от правителството.

Габон

Целите на Европейския съюз в областта на човешките права и демокрацията в Република Габон са свързани с основните опасения и предизвикателства, определени в този контекст. Те се отнасят по-конкретно до условията на задържане, продължаващите ритуални престъпления и свързаната с тях безнаказаност, правата на жените, трафика на хора и прозрачността и степента на приобщаване към изборния процес. Макар и в по-малка степен съществуват проблеми и по отношение на забавянето в съдебната система, големия брой лица, държани в предварителен арест, натиска, оказван върху медиите и журналистите, корупцията и дискриминацията срещу африкански имигранти и общности на коренното население. Положението с правата на човека в Габон обаче е далеч по-добро отколкото в много други страни от региона.

През октомври 2012 г. Република Габон премина всеобщ периодичен преглед от Съвета по правата на човека на ООН. Направените вследствие на прегледа препоръки обхващат посоченото по-горе, а именно условията на задържане, правата на децата, ритуалните престъпления, правата на жените, трафика на хора, недискриминацията и свободата на изразяване.

Тези въпроси са предмет на обсъждане и с националните власти в рамките на политическия диалог между Европейския съюз и Република Габон.

На местно ниво делегацията на Европейския съюз постави началото на структуриран диалог с правозащитни организации и организации на гражданското общество. Провеждаха се и редовни срещи с представители на съответните официални органи (Националната комисия по правата на човека, държавните министерства).

Освен това, от 2012 г. Република Габон се ползва за първи път от тематична програма за недържавни участници и местни власти в областта на развитието в размер на 2,5 милиона евро. Друга цел на дейността по тази програма е да се изгради капацитет и да се способства за структурирането на недържавните участници и организациите на гражданското общество в Габон.

През 2012 г. само един парламентарен въпрос относно Габон засягаше човешките права: продължаващите ритуални престъпления и предприетите от властите на страната мерки за установяване и съдебно преследване на заподозрените лица.

Гамбия

В политическия си диалог с властите ЕС продължи да търси решение на въпросите за човешките права в Гамбия — както чрез подкрепата на регионални участници, например Африканския съюз, така и чрез конкретни проекти за развитие. Сред приоритетите на ЕС в страната бяха смъртното наказание, свободата на медиите, подкрепата за гражданското общество и правозащитниците, условията в местата за задържане и лишаване от свобода, насилието срещу жените и правата на ЛГБТИ.

През годината ЕС оказваше подкрепа за гражданското общество чрез дейности в областта на доброто управление и правата на човека, и особено правата на жените. ЕС финансира редица проекти, включително насочените към премахването на гениталното осакатяване на жените (€ 45 000), насърчаването на равенството между половете и по-доброто представителство на жените в местните съвети (€ 90 000) и подобряването на условията за прехрана на жените (€ 45 000). По линия на 10-ия ЕФР, и по-конкретно Програмата за подкрепа на доброто управление и свързания с медиите компонент, ЕС включи въпросите за равенството между половете в програмата за обучение и в материалите, предназначени за професионалисти в медийния сектор, и подбра целева група жени за целите на обучението на професионалисти/начинаещи журналисти.

През август, в отговор на екзекуцията на деветима осъдени на смърт затворници след 27-годишен практически мораториум върху смъртното наказание ВП/ЗП направи изявление, в което осъди екзекуциите, настоя за незабавното им прекратяване и припомни поетите от Гамбия международни ангажменти. Освен това, след сериозно влошаване на положението с правата на човека и правовия ред, включително многобройните случаи на сплашване на журналисти и неправомерното закриване на вестници и радиостанции, ЕС реши да пристъпи към интензивен политически диалог по член 8 от Споразумението от Котону. Разговорите бяха предвидени за началото на 2013 г.

На среща с властите през май и в рамките на редовния политически диалог през юни ЕС осъди дискриминирането на ЛГБТИ. В изявление на място, направено през декември, ЕС изрази сериозно безпокойство от произволното задържане на изявения религиозен водач Imam Baba Leigh, чието местонахождение остана неизвестно до края на годината.

Съвместно с някои държави — членки на ЕС (Дания и Обединеното кралство), ЕС подкрепи процеса за преразглеждане на институцията (проучвания, консултации на областно и национално равнище, синтез на окончателния доклад), извършен от Комисията за преразглеждане на Конституцията чрез съвместен донорски фонд. В приетата през юни 2012 г. Бяла книга на правителството относно прегледа бяха приети някои от препоръките на Комисията за преразглеждане на Конституцията в областта на човешките права, като например юридическото премахване на смъртното наказание, ефективното прилагане на политики на утвърждаващи действия по отношение на жените, децата, възрастните и хората с увреждания, въвеждането на икономически и социални права и по-добър достъп до правосъдие. Същевременно, противно на предложението на Комисията за преразглеждане на Конституцията в Бялата книга не се предвижда ясно укрепване на законодателството, нито пък на регионалните сили.

На 23 октомври 2012 г. Гана премина втория цикъл на всеобщия периодичен преглед. Съветът по правата на човека отбеляза няколко постижения след прегледа от 2008 г., като например създаването на Комисията за преразглеждане на Конституцията, ратифицирането на Конвенцията за правата на хората с увреждания и създаването на Секретариата по въпросите на домашното насилие. Същевременно беше изразено безпокойство и бяха направени препоръки относно достъпа до образование, особено на момичетата, насилието срещу жени, включително домашното насилие и гениталното осакатяване на жени, както и дискриминацията срещу ЛГБТИ. Гана прие 123 от направените 148 препоръки.

През май ЕС организира среща за отбелязване на Международния ден за борба с хомофобията. На срещата присъстваха правозащитници от Гана и партньори за развитие. Правозащитниците споделиха опита си в дейностите за защита на правата на ЛГБТИ в Гана. Срещата беше много навременна в контекста на обществения дебат за правата на ЛГБТИ след рекламирането на конференция относно ЛГБТИ в Гана, която беше масово заклеймена от религиозни групи и много членове на обществото, които изразиха нетърпимост към ЛГБТИ и призоваха правителството да ги инкриминира. Има твърдения за открито преследване на някои ЛГБТИ. По време на срещата правозащитниците получиха уверения за подкрепата на ЕС и останалите партньори за развитие.

През юни, по повод Международния ден на детето делегацията на ЕС направи работно посещение в един от изправителните центрове за малолетни. В своите речи ръководителят на делегацията на ЕС и посланикът на Кралство Нидерландия изтъкнаха тежкото положение на децата в Гана и оправиха думи на надежда към младежите в изправителния център. Събитието бе отразено в медиите.

Вследствие на контактите с правозащитници делегацията на ЕС насочи €600 000 от бюджета за 2012 г. и 2013 г. в подкрепа на правата на децата по линия на Европейския инструмент за демокрация и права на човека

Проведените на 7 декември 2012 г. избори в Гана преминаха при спазване на международно признатите избирателни права и като цяло бяха оценени положително от международните наблюдатели. В периода 23 ноември — 24 ноември ЕС разположи експертна мисия за наблюдение на изборите в Гана. Като цяло стабилността в страната се запази, без сериозни изблици на насилие, въпреки че в края на годината изгубилата изборите партия оспори резултатите пред Висшия съд. През обхванатия в настоящия отчет период Висшият съд все още не се беше произнесъл по петицията на опозицията. Правителството на Гана поздрави ЕС за оказаната в хода на изборите подкрепа. Тя включваше финансиране на трите независими институции, участващи в изборния процес (Избирателната комисия, Националната комисия за гражданско образование и Националната медийна комисия). Освен това ЕС оказа подкрепа за проекти на неправителствени организации за повишаване участието на жените в политиката, което все още е недостатъчно въпреки окуражаващия по-голям брой на жените, избрани в новия парламент — от 19 на 30 места.

Гвинея

След военния преврат на 23 декември 2008 г. ЕС прекрати сътрудничеството с Гвинея и прие пътна карта за възвръщане на страната към демокрация и правов ред. Въпреки наличието на известен напредък, по-специално по отношение на процедурата за подготвяне на парламентарни избори, които бяха значително забавени, тези мерки остават в сила. Като използваше политическия диалог, предвиден в член 96 от Споразумението за партньорство АКТБ—ЕС, Европейският съюз настояваше за провеждането на свободни и прозрачни парламентарни избори, които да отбележат приключването на прехода към демокрация и да позволят пълното възстановяване на сътрудничеството с Гвинея. Насрочването на парламентарни избори за 12 май 2013 г. даде възможност на ЕС да подпише документите за сътрудничество по линия на 10-я ЕФР и да изпълнява програми за предоставяне на пряка подкрепа за населението, в това число програма в подкрепа на гражданското общество в размер на 6 милиона евро. Отпускането на 80 % от средствата по линия на 10-я ЕФР обаче остава обвързано с провеждането на свободни и прозрачни избори, чиято дата междувременно беше отложена за пореден път. ЕС отпуска средства в подкрепа на изборите с цел опазване на изборния процес и принос към поддържането на спокойна политическа обстановка.

Безнаказаността продължава да предизвиква сериозно безпокойство. ЕС продължи да предоставя подкрепа от съдебен характер на правозащитниците, за да могат те да подпомагат жертвите на нарушения на човешки права да се организират и да заведат граждански иски, както и да им предоставят подкрепа по време на следствените действия до съдебния процес. Тази подкрепа първоначално беше насочена към събитията от септември 2009 г., но през 2012 г. обхватът ѝ се разшири и в нея се включиха и тежките нарушения на правата на човека, извършени през 2007 и 2010 г. Останалите мерки, предприети от ЕС в отговор на клането през септември 2009 г., остават в сила: индивидуални санкции срещу пет лица, уличени като извършители от анкетната комисия, двама от които продължават да заемат високопоставени длъжности в гвинейската публична администрация, както и ембаргото върху оръжията. Ембаргото беше частично облекчено във връзка с напредъка, постигнат в реформата на сектора на сигурността, както и при възстановяването на демократичния контрол върху силите на сигурността.

В края на 2012 г. ЕС предостави техническа помощ за инкорпорирането на Римския статут в националното право. Освен това ЕС прикани за изменение на правната рамка за военното правосъдие, което понастоящем предвижда имунитет от граждански производства за нарушения от общ характер, извършени от военнослужещи.

ЕС и УНИЦЕФ предприеха съвместни усилия за натиск върху Гвинея за ратифициране на двата незадължителни протокола към Конвенцията за правата на детето, първият от които се отнася за участието на деца във въоръжени конфликти, а вторият — за продажбата на деца, детската проституция и детската порнография. Правните инструменти за ратифицирането бяха изпратени на ООН през април 2012 г.

Гвинея Бисау

През 2012 г. състоянието на правата на човека в Гвинея Бисау се влоши поради напрежението, породено от предстоящите президентски избори, от военния преврат от 12 април и най-скоро от въоръженото нападение на казармите на 21 октомври.

След първия кръг от президентските избори ВП/ЗП на два пъти призова властите да поемат отговорност и да гарантират сигурността на всички граждани, като изтъкна, че е важно въоръжените сили да запазят лоялността си към Конституцията и избраното правителство.

ВП/ЗП осъди военния преврат още при самото му осъществяване, като отправи искане за връщане на легитимното правителство и завършване на изборния процес. Като изтъкна, че временното прекратяване на по-голямата част от помощта от ЕС продължава и че останалата част от нея се преразпределя за пряко подпомагане на населението, тя категорично изключи всякаква възможност за подкрепа на нелегитимното правителство.

Заключенията на Съвета от 23 април поясниха, че няма да бъдат признати нито самопровъзгласилите се преходни институции, нито договореностите, които позволяват на въоръжените сили да продължат да застрашават гражданските права или да налагат контрол върху тях. На 3 май бяха приети ограничителни мерки срещу лица, които продължават да участват или предоставят подкрепа за действия, застрашаващи мира, сигурността и стабилността на Гвинея Бисау, като на шест лица беше наложена забрана за влизане в ЕС и замразяване на активите. Впоследствие бяха добавени още 15 лица, а в законодателството на ЕС бяха включени съответни разпоредби във връзка с Резолюция 2048 на Съвета за сигурност на ООН.

На 12 юни ЕП осъди категорично преврата, като постави искане за безусловно освобождаване на незаконно задържаните, прекратяване на насилието и сплашванията и пълно възстановяване и гарантиране на основните свободи.

На 16 юли ЕС удължи срока на прилагане на мерките по член 96 от Споразумението от Котону, тъй като нарушенията на основния елемент от това споразумение продължиха и влошаващото се положение в страната възпрепятства зачитането на правата на човека, демократичните принципи и правовия ред.

Клаузата за правата на човека, включена в протокола към Споразумението за партньорство в рибарството, не е задействана, тъй като срокът на действие на протокола изтече на 15 юни. Преговорите за приемането на нов протокол бяха временно преустановени до възстановяването на конституционния ред.

През 2012 г. по линия на ЕИДПЧ бяха финансирани четири проекта на обща стойност 1 200 000 евро, които имат за цел укрепване на зачитането на човешките права на уязвимите групи (жени, деца, задържани лица). Съзнавайки основната му роля за функционирането на демокрацията, ЕС продължи да подкрепя гражданското общество на Гвинея Бисау по линия на ЕФР. След проявите на насилие, последвали преврата от 12 април и въоръженото нападение от 21 октомври, делегацията на ЕС в Бисау прие и настани редица членове на легитимното свалено правителство и политически опоненти, които се страхуваха от посегателства или за живота си.

Кения

През 2012 г. подкрепата за изпълнението на новата конституция, която влезе в сила през август 2010 г., остана сред основните приоритети на ЕС в Кения, не на последно място с оглед на закрилата и утвърждаването на правата на човека. Конституцията включва прогресивна харта на гражданските права и дава тласък за укрепване на демокрацията и правовия ред. Прилагането на конституцията беше основен въпрос при всички политически контакти с кенийските власти. По този начин ЕС подчерта, че е важно през 2013 г. да се проведат вдъхващи доверие, прозрачни и мирни избори. ЕС изигра активна роля в усилията на международната общност да подкрепи подготовката за изборите.

Безнаказаността продължи да буди сериозна загриженост и ЕС редовно поставяше този въпрос пред правителството на Кения и в публични изявления. В качеството си на категоричен поддръжник на МНС насърчаваше кенийското правителство да сътрудничи пълноценно на Съда по отношение на отнасящите се за Кения случаи. ЕС поддържаше политически натиск върху кенийското правителство за насърчаване на реформата на полицията с оглед на постигането на мирни общи избори и за преустановяване на екзекуциите без присъда. Важна стъпка в това отношение беше създаването на Независимия орган за надзор на полицията и Комисията за националната полицейска служба, както и назначаването на генералния инспектор. В съдебните реформи също беше отбелязан значителен напредък.

ЕС и държавите членки оказаха сериозна подкрепа и на правозащитниците. ЕС предприе активни действия за прилагане на актуализираните насоки относно правозащитниците, като поддържаше контакти с тях, насърчаваше публичното им признание, координираше действията на ЕС и стимулираше редовния обмен на информация. Ръководителите на мисии на ЕС направиха изявление относно насилието и убийствата в Тана Делта, като осъществиха и мисия за установяване на фактите. Освен това през 2012 г. беше поддържан постоянен диалог с организациите на гражданското общество, парламента и независимите комисии. В Деня на правата на човека ЕС публикува статия, а ръководителите на мисии на ЕС планираха посещение в затворите в Деня на борбата срещу смъртното наказание. В последния момент обаче им беше отказан достъп от управата на затвора.

Лесото

Политическата обстановка в Лесото е стабилна. През май 2012 г. в страната се проведеха избори за нов парламент. Изборите протекоха в спокойна, ефикасна и мирна обстановка. Делегацията на ЕС в Масеру участва в координирането на наблюдението на тези избори посредством екип от 35 души от различни държави — членки на ЕС.

Положението в областта на управлението, правовата държава и правата на човека в Лесото е относително удовлетворителна съгласно практиките на континента и в региона. Все пак се забелязват някои предизвикателства в области като дискриминацията срещу жените и достъпа на някои уязвими групи до правосъдие.

През 2012 г. ЕС предостави подкрепа на сектора на съдебната власт, по-специално за дейности за подобряване на системата за управление на делата. Съставен беше експертен екип за техническа помощ и преди пристигането на експертите бяха проведени редица координационни заседания с отдела, отговарящ за съдебната администрация, Националната сметна палата и делегацията на ЕС.

Освен това през 2012 г. ЕС предостави помощ за децентрализация на управлението. За тази цел през октомври 2012 г. беше подписано споразумение за принос от 8 милиона евро за подпомагане на изграждането на капацитет на централно и местно равнище и за създаване на фонд за подпомагане на предоставянето на услуги от правителството. Същевременно към организациите на гражданското общество беше отправена покана за представяне на предложения на стойност около 3 милиона евро с цел предоставяне на услуги и изграждане на капацитет на местно равнище.

В областта на икономическите и социалните права, ЕС предостави подкрепа за социална закрила, по-специално на сираци и уязвими деца. През януари 2012 г. ЕС подписа втора фаза на интервенцията за социална защита на сираци и уязвими деца. Подписано споразумение за принос от 9,8 милиона евро с УНИЦЕФ, който работи активно за изграждане на капацитета на Министерството на социалното развитие и подобряване на структурата на програмата за отпускане на парични безвъзмездни средства.

Либерия

Редовният политически диалог между ЕС и Либерия, в съответствие с член 8 от Споразумението от Котону, започна официално през 2012 г. със срещата на високо равнище на управляващият директор за Африка в ЕСВД Никълъс Уесткот с президента на Либерия, Елън Джонсън Сърлийф. В рамките на политическия диалог бяха обсъдени темите за националното помирение, политическата отговорност, въвеждането на разпоредбите на Конвенцията за Международния наказателен съд в националното право и смъртното наказание.

През 2012 г. ЕС продължи подкрепата си за изборния цикъл в Либерия, като част от 7-те милиона евро, разпределени през 2010 г., бяха насочени към укрепване на капацитета на националните изборителни органи посредством предоставяне на техническа помощ.

Наред с това ЕС внимателно следеше възникналото антихомосексуално движение, което пропагандира правни изменения, които забраняват еднополовите бракове и хомосексуалното поведение. Във връзка с това ЕС предприе диалог с правозащитниците, защитаващи правата на хората с хомосексуална ориентация.

По линия на ЕИДПЧ бяха финансирани две инициативи в подкрепа на либерийските организации на гражданското общество за утвърждаване и защита на правата на човека. Проект на стойност 300 000 евро е предназначен да подкрепи действията на гражданското общество за насърчаване на националното помирение и социалното сближаване, както и идентифицирането на мерки с местен характер за преодоляване и решаване на конфликти. Допълнително бяха предоставени 300 000 евро в подкрепа на диалога между държавните и недържавните заинтересовани страни в областта на човешките права, на капацитета на Независимата национална комисия по правата на човека за координиране на защитата на човешките права на областно равнище, както и на способността за докладване на гражданското общество по въпросите на правата на човека.

За по-добра координация на работата на ЕС за утвърждаване на равенството между половете и правата на жените в Либерия и в съответствие с плана на ЕС за действие в областта на равенството между половете Швеция беше определена за водещ донор по тези въпроси.

ЕС продължи подкрепата си за образованието (отпуснати 2 милиона евро), което спомогна да се запази положителната тенденция в постъпването на децата в училище, както и за напредъка към постигането на ЦХР за равенството на половете в началното образование.

В отговор на изключително високата майчина смъртност в Либерия като част от подкрепата на ЕС за здравния сектор ЕС отпусна 57 милиона евро за продължаване на техническата помощ и обучение в помощ на семейното планиране, спешната акушерска помощ и обучението на акушери.

Мадагаскар

От юни 2010 г. Мадагаскар е обект на мерки по член 96 от Споразумението от Котону, вследствие на противоконституционна смяна на властта през март 2009 г. и нарушение на основните елементи, залегнали в Споразумението (правата на човека, демократичните принципи и правовата държава). Възстановяването на сътрудничеството зависи от провеждането на прозрачни, свободни и вдъхващи доверие избори. През юли 2013 г. са насрочени президентски и парламентарни избори. ЕС предоставя политическа и финансова помощ за избирателния процес с цел прекратяване на кризата. Политическият диалог между малгашките власти и ЕС беше възобновен през ноември 2012 г. и бяха отпуснати 17 милиона евро в подкрепа на изборния процес.

През 2010 г. се състоя всеобщият периодичен преглед на Мадагаскар. ОТ 84-те препоръки, направени от държавите членки в Съвета на ООН по правата на човека 65 бяха приети от малгашките власти. През март 2012 г. властите приеха план за привеждане на препоръките в действие, в който бяха включени въпроси като присъединяването към международни правни инструменти и законодателна реформа, както и укрепване на националната система за защита на правата на човека. Поканата за представяне на предложения по линия на ЕИДПЧ включваше три приоритета: насърчаване на зачитането на правата на човека от страна на администрацията на съдебната система, утвърждаване на правата на детето и утвърждаване на правата на жените.

Правата на детето бяха разглеждани предимно двустранно от държавите членки, работещи активно в сектора на образованието. Правата на детето бяха включени също и като една от целите в посочената покана за представяне на предложения по схемите на ЕИДПЧ за подпомагане на конкретни държави, която беше отправена през октомври. По линия на програмата за демократично управление ЕС подкрепи и превода на Конвенцията за правата на детето на трите местни езика и проведе дейности за повишаване на осведомеността по тези въпроси.

Малави

През 2012 г. новата президентска администрация на Джойс Банда предприе промени в областта на демокрацията и човешките права в Малави. Например, отменени бяха някои рестриктивни закони и бяха предприети инициативи за преразглеждане на законодателството, инкриминиращо хомосексуализма. Освен това настоящото политическо ръководство засили диалога си с гражданското общество.

Въпросите за утвърждаването на човешките права и демократизацията в Малави продължиха да заемат важно място в програмата на ЕС през 2012 г. ЕС водеше с правителството политическия диалог и застъпничество и подкрепи човешките права чрез сътрудничеството си за развитие.

ЕС заедно с представените в Малави държави членки проактивно повдигаше въпросите за свободата на изразяване и свободата на медиите в политическия си диалог с правителството. Същевременно, свободата на изразяване с акцент върху медиите е и една от целите на схемите на ЕИДПЧ за подпомагане на конкретни държави, които стартираха в Малави през октомври 2012 г.

По случай Международния ден на правата на човека през 2012 г. делегацията на ЕС организира също кръгла маса за дискусии по въпроса за политическото участие.

Малави беше първата страна, която през декември 2012 г. прие мисия на ЕС за проследяване на изпълнението на препоръките от проведено наблюдение на изборите. Мисията предостави добра възможност за диалог със заинтересованите страни относно подготовката за вдъхващи доверие избори през 2014 г. С цел да се съдейства на страната в подготовката за изборите през 2014 г. ЕС предостави финансова и техническа помощ на избирателната комисия на Малави по линия на програмата за демократично управление.

В рамките на политическия диалог и двустранните дискусии с президента Джойс Банда и с министъра на правосъдието бяха засегнати и въпроси, отнасящи се за някои малцинствени групи, по-специално правата на ЛГБТИ.

По отношение на равенството между половете, през май 2012 г. ЕС подписа с Фонда на ООН за населението споразумение за принос за изпълнение на програма в подкрепа на правителството на Малави с цел намаляване на неравенството между половете при достъпа до производствени ресурси и възможности за развитие. Приносът на ЕС за тази програма е 10,9 милиона евро. Наред с това ЕС участва и в Групата за подпомагане на развитието в областта на равенството между половете, която представлява форум за диалог по тези въпроси и в която участват партньори в областта на развитието, гражданското общество и правителството на Малави.

Правата на детето бяха разглеждани предимно двустранно от държавите членки, работещи активно в сектора на образованието. Утвърждаването на правата на детето бяха включени също и като една от целите в посочената покана за представяне на предложения по схемите на ЕИДПЧ за подпомагане на конкретни държави, която беше отправена през октомври. По линия на Програмата за демократично управление ЕС подкрепи и превода на Конвенцията за правата на детето на трите местни езика и проведе дейности за повишаване на осведомеността по тези въпроси.

Превратът от 22 март 2012 г. спря рязко хода на всички институционални реформи и изборни процеси и сложи край на прилагания от 1992 г. демократичен модел в Мали. След преврата беше създадено правителство на народния съюз по член 36 от Конституцията на Мали⁶ и член 6 от Рамковото споразумение, подписано от съответните заинтересовани страни⁷. Следва да се отбележи, че събитията от 2012 г. бяха резултат от многостранно предизвикателство пред „демократичния“ модел на Мали и очертават спешната нужда от реформиране на начина на управление на политическо, административно и икономическо равнище. Кризисното положение в Мали, което започна през януари 2012 г., оказва пряко и значително въздействие върху запазването и консолидирането на постиженията по отношение на зачитането и упражняването на човешките права в Мали, както и върху способността на Мали да утвърждава и защитава човешките права. Множество нарушения на основни човешки права бяха извършени след преврата от 22 март и неуспешния контрапреврат на 30 април 2012 г. В северната част на страната строгото прилагане на шериата от въоръжени групи доведе до многобройни прояви на насилие.

Окупацията на северните райони от въоръжени групи направи невъзможни интервенциите и всякаква подкрепа от НПО в областта на правата на човека, тъй като не може да се гарантира сигурността на работещите по тези въпроси.

Делегацията обаче наблюдава внимателно състоянието на човешките права в Мали. Проведени бяха, например, срещи с организации на гражданското общество от северните райони. Макар местната стратегия по отношение на правата на човека да се нуждае от осъвременяване, нейните приоритети са все още актуални и имаше възможност да продължи работата по набелязаните в нея мерки.

⁶ „В случай на овакантяване на поста президент на републиката по някаква причина или поради непреодолимо и трайно възпрепятстване ... функциите на президент на републиката се изпълняват от председателя на Народното събрание.“

⁷ „...учредяването на преходни органи, отговарящи за управлението на преходния процес до провеждането на президентски избори, се осъществява на основата на избирателните списъци, надлежно актуализирани и приети от всички.“

Освен това през цялата 2012 г. бяха разглеждани задълбочено мерките, които могат да бъдат стартирани или подкрепени веднага щом се открие достъп до северните райони. В рамките на ЕИДПЧ бяха набелязани насоки, в които бяха определени следните приоритети: i) защита на правата на човека и реагиране на нарушенията на правата на човека, установени на територията на Мали като цяло, и ii) реагиране на конфликта в северните райони на Мали. Проведени бяха и все още се водят дискусии с организации на гражданското общество, които са в състояние да предприемат мерки в тези райони.

Като част от програмата в подкрепа на гражданското общество (PASOC) беше отделено цялостно внимание на подкрепата за организациите на гражданското общество в страната за мерки, свързани по-специално с утвърждаването и зачитането на човешките права, както и на адаптиране на споразумението за финансиране към новите нужди и изисквания.

Като изпреварващо действие в изпълнение на програмата ни в подкрепа на изборния процес ЕС финансира одит на два регистъра, които е възможно да бъдат използвани за избирателни списъци. Тази мярка беше от решаващо значение и съставлява необходимо условие за началото на изборния процес на основата на консенсус и доверие.

Във връзка с прегледа в края на срока за изпълнение и преразпределението на средствата от Десетия ЕФР за Мали значително внимание беше отделено на мерките, които биха могли да бъдат приведени в действие или продължени веднага щом северните райони станат достъпни и щом правителството приеме пътна карта за прехода. В процес на изготвяне е програма за посредничество и решаване на конфликти с цел да се способства за установяването на траен мир в Мали.

В процес на изготвяне са и програми за връщане на конституционния ред и укрепване на правовия ред: програма за подкрепа на изборния процес и създаване на Договор за изграждане на държавата.

Политическите дискусии, които предстои да бъдат проведени от делегацията на ЕС с властите на страната, следва също да бъдат взети предвид.

Мавритания

Основните въпроси в областта на правата на човека са свързани с все още съществуващите прикрити форми на робство, домашното и сексуалното насилие над жени, както и недопустимите условия в местата за задържане и отделни случаи на изтезания. Смъртното наказание продължава да се прилага *de jure* и *de facto*. На практика от 1987 г. насам в Мавритания действа мораториум върху изпълнението му. Особена загриженост буди широкият кръг престъпления, наказуеми със смъртна присъда, в т.ч. дейности, свързани с правата на ЛГБТИ. Тези проблеми се усложняват допълнително от неефикасната и ненадеждна съдебна система и слабата политическа воля за съществени реформи. През 2012 г. две задържани лица са починали в затвора след нанесен от служителите побой. По тези случаи се води разследване, но официална информация засега не е предоставена. Неотдавна (октомври 2012 г.) Мавритания ратифицира незадължителния протокол към Конвенцията против изтезанията.

Осъществяването на вдъхващи доверие избори продължава да е предизвикателство въпреки създаването на независима национална избирателна комисия. През есента на 2011 г. трябваше да се проведат парламентарни и общински избори. Засега дата не е обявена, но има индикации, че тези избори може да се състоят през 2013 г. Първоначално бяха отправени критики към продължаващата реформа в областта на личните документи и процесите на регистрация на избирателите във връзка с предразсъдъци срещу чернокожото население, но през 2012 г. бяха забелязани някои подобрения на положението.

През 2012 г. **Европейският парламент постави въпроси**, в които се изразяваше загриженост във връзка с това, като акцентът беше върху дискриминационните аспекти, насочени срещу чернокожото мавританско население в процеса на регистрация, и положението на правозащитниците. Неспособността на властите да спазват елементарните, предвидени в закона права на задържаните пролича в случаите с г-н Даде, бивш комисар по правата на човека, задържан без съдебен процес по обвинения в корупция, и г-н Бирам, активист на движението за премахване на робството, обвинен, че застрашава държавната сигурност, след като изгорил религиозни книги, в които според него се толерира робството. Все пак и двамата бяха освободени условно. През 2012 г. нямаше резолюции на ЕП относно Мавритания. Споразумението между ЕС и Мавритания в областта на рибарството, което още не е ратифицирано от ЕП, предвижда възможност за временно прекратяване при случаи на нарушение на правата на човека.

През 2012 г. делегацията на ЕС подкрепи съществено две основни НПО (бенефициенти по ЕИДПЧ), чиято ангажираност доведе до предложение за проектозакон за предотвратяване на насилието срещу жени и момичета. Предложението е предоставено на съответните власти за обсъждане и приемане от парламента.

След ратифицирането на незадължителния протокол към Конвенцията против изтезанията делегацията на ЕС и посолството на Франция предоставиха на националната комисия за правата на човека финансова и логистична подкрепа за провеждане в Нуакшот през декември на конференция относно прилагането на незадължителния протокол.

На оперативно равнище бяха предприети няколко дейности, финансирани от Деветия ЕФР, в областта на правосъдието. Например, ЕС подкрепи национално проучване за нагласите спрямо съдебната власт, организирането на 6 комисии за усъвършенстване и модернизиране на законодателството в 6 различни области, както и създаването на публична база данни, в т.ч. всички правни норми, публикувани в държавен вестник на страната. Наред с това бяха финансирани още база данни за управление на лишените от свобода, филм за служителите в затворите и затворниците, целящ подобряване на отношението и условията, и поредица обучения, насочени към всички участници в правораздавателната система (съдии, служители, гражданско общество, медии, депутати).

В сферата на политиката, настоятелните искания на ЕС пред мавританските власти да не гласуват срещу мораториум върху смъртното наказание в рамките на Общото събрание на ООН постигнаха положителен резултат, тъй като след първоначалния си отрицателен вот в третия комитет Мавритания в крайна сметка гласува с „въздържал се“ на пленарната сесия през декември 2012 г. Същевременно бяха изпратени няколко писма до властите, за да бъде привлечено вниманието им към проблемите с липсата на динамика в реформите. Освен това, в рамките на редовния политически диалог беше повдигнат въпросът за изборите. Допълнително се поставят редовно въпроси от областта на правата на човека в контекста на официалния политически диалог с правителството и при други двустранни срещи.

Мавриций

През 2012 г. основният форум за активното утвърждаване от страна на ЕС на правата на човека, демокрацията и правовата държава беше политическият диалог с правителството на Мавриций и срещите с министъра на външните работи, председателя на парламента, лидерите на опозицията, представителите на частния сектор и правозащитниците.

Предприет беше диалог на високо равнище в подкрепа на Мавриций в борбата му с пиратството и по-специално по отношение на наказателното преследване на заподозрените в пиратски действия лица в Мавриций. ЕС също така предостави финансова помощ на Мавриций след като бяха публикувани законът за борба с пиратството и с проявите на насилие по море и споразумението между ЕС и Мавриций относно условията на трансфер на лицата, заподозрени в пиратски действия, от мисията на ЕС по линия на ОПСО (EUNAVFOR ATALANTA) в Мавриций.

В съответствие с приоритетите от областта на човешките права за подобряване на условията в затворите ЕС, посредством Службата на ООН по наркотиците и престъпността, финансира обновяването на част от затвор и подпомогна Мавриций в подготовката на неговата правна и съдебна система за съдебно производство и задържане на лица, заподозрени в пиратски действия. Освен това през септември 2012 г. делегацията на ЕС отправи покана за представяне на предложения за проекти в подкрепа на жени и деца в тежко положение.

Мозамбик

През 2012 г. ЕС съсредоточи усилията си върху следните основни приоритети: по-добро правоприлагане в областта на правовия ред, свобода на изразяването и достъп до информация, правозащитници, Римски статут, препоръките от всеобщия периодичен преглед и принципите от Париж.

ЕС полагаше усилия за съдебна система на Мозамбик, която да е неподвластна на политическо влияние и корупция, за по-добри условия в местата за лишаване от свобода и за прекратяване на безнаказаността по отношение на извършителите на служителите на правоприлагащите органи и затворите, извършили нарушения на човешките права. Политическият диалог и финансовата подкрепа, предоставена на министерствата на правосъдието и на вътрешните работи чрез инфраструктура доведе до някои конкретни резултати и допринесе за предприемането на важни реформи (в пенитенциарните служби, статута на служителите в затворите).

През юли 2012 г., по време на посещението на председателя на Европейската комисия Жозе Барозу, с властите беше подписана програма за подпомагане в размер на 9 милиона евро за сектора на правовия ред. Проект, финансиран по ЕИДПЧ, подкрепи участието на гражданското общество в избирателната реформа, което се осъществи под координацията на фондация „Конрад Аденауер“ и националната избирателна обсерватория (платформа на НПО). Представители на гражданското общество изготвиха материал, който беше внесен в парламента. ЕС лобираше и на политическо равнище (парламентарни групи и съответните комисии) за цялостна избирателна реформа.

ЕС продължи да настоява за приемането на закон за достъпа до информация и настойчиво насърчаваше властите да повишат прозрачността в икономическото управление.

Присъждането на статут на съответстваща държава към Инициативата за прозрачност на добивната промишленост и присъединяването на Мозамбик беше едно от значителните постижения през 2012 г.

ЕС продължи да лобира на високо равнище и по отношение на регистрацията на организацията на ЛГБТИ „LAMBDA“ (блокирана от 2008 г. насам). Финансирани бяха проекти за увеличаване на капацитета и защитата на журналистите и за подпомагане на общностите да бъдат чути (ЕИДПЧ).

Наред с това ЕС назначи и служител на ЕС за връзка с правозащитниците. На 10 декември беше организиран диалог с правозащитници по темата за прозрачността и достъпа до информация.

Предоставена беше финансова, техническа и политическа подкрепа на голям брой организации и платформи на гражданското общество, работещи по различни елементи от областта на правата на човека. Наред с основното финансиране, предоставено от държавите членки, делегацията на ЕС подкрепи 9 проекта в различни области, като използва схемата на ЕИДПЧ за подпомагане на конкретни държави. ЕС приложи натиск върху правителството на Мозамбик да отправи постоянна покана до специалните докладчици на ООН по правата на човека и да отговори на искането, отправено от специалния докладчик на ООН относно екзекуциите без присъда.

ЕС продължи да приканва правителството и парламента, както и да подкрепя усилията на адвокатската колегия за ратифициране на Римския статут, като настояваше да се използват възможностите, предоставени с текущото през 2012 г. преработване на конституцията, за да се премахнат пречките от правен характер.

През 2012 г. ЕС участва и подкрепи значими събития, свързани с изпълнението на препоръките, одобрени по време на всеобщия периодичен преглед през 2011 г. Обединеното кралство предостави подкрепа за подготовката на план за действие и доклад за напредъка от страна на министерството на правосъдието.

Намибия

Основният приоритет на делегацията на ЕС по отношение на човешките права в Намибия е консолидирането на демократичните процеси и институции, както и насърчаването на политическото участие и плурализма. През 2012 г. делегацията на ЕС работеше по този приоритет, като стартира програмата за парламентарна подкрепа по линия на ЕФР, а също и чрез редовни срещи между работната група по правата на човека и правозащитниците в Намибия.

През 2012 г. службата на омбудсмана възложи, с подкрепата на ЕС, всеобхватно базово проучване относно човешките права в Намибия. Основната цел на базовото проучване е да се способства за формулирането на националния план за действие по правата на човека, който може да бъде публикуван в края на 2013 г.

Предвид високите равнища на проявите на насилие на основата на пола в Намибия, важна цел за ЕС в тази страна е утвърждаването на правата на жените. Понастоящем ЕС предоставя подкрепа за проект, изпълняван от организацията „Действия на жените за развитие“ и фондация „Конрад Аденауер“, за повишаване на осведомеността относно равенството между половете и правата на жените. През 2012 г. делегацията на ЕС в партньорство с гражданското общество и с активното участие на намибийското министерство на равенството между половете и грижите за деца беше домакин на семинар по въпросите на равенството между половете на тема „Обмен на информация с цел укрепване на партньорствата“, с цел по-добро прилагане на националната политика в областта на равенството между половете.

Важен приоритет за ЕС е премахването на малтретирането на деца и липсата на грижи вследствие на високия брой на лицата с ХИВ/СПИН в страната. През 2012 г. ЕС финансира инициативи за овластяване на децата чрез образование и в подкрепа на децата с увреден слух, техните семейства и общностите, в които живеят. Наред с това ЕС подкрепи и проект за правата на детето заедно с организацията „Terre des Hommes“, която има за цел подобряване на условията на живот на маргинализираните и уязвимите деца и подрастващи, които живеят в неофициалните поселища в Катутура.

Цел на ЕС в Намибия е също насърчаването на защитата на малцинствата, например коренното население, в т.ч. етническата група сан. ЕС подкрепя проект за подобряване на достъпа до образование за децата от групата сан, която се осъществява от работната група по въпросите на малцинствата от коренното население в Южна Африка.

Постигнатото от Намибия в областта на правата на човека продължава да бъде помрачено от съдебния процес „Каприви“. От 2003 г. досега са лишени от свобода задържаните 108 лица по обвинения в държавна измяна и участие в заговор за отцепване на областта Каприви. Броят на починалите в затвора се увеличи с още един, с което загиналите станаха общо 22. През 2012 г. ЕС направи местно изявление, с което призоваваше за бързо приключване на делото.

На заседанието в рамките на политическия диалог ЕС—Намибия и по време на редовните си срещи с правителството ЕС постави няколко въпроса от областта на правата на човека, които будят загриженост у ЕС, например забавянето на приемането на закона за детските грижи и защитата на деца и закона за Международния наказателен съд.

Нигер

След като през април 2011 г. новоизбраните власти встъпиха в длъжност Нигер продължи ангажимента си да гарантира зачитането на демократичните принципи и основните права. Във връзка с това рейтинга на Нигер се покачи от 104-то на 29-о място в класацията на „Репортери без граници“ за свободата на печата. През разглеждания период не са забелязани системни нарушения на основните права на гражданите. Поради това действията на ЕС за утвърждаване на правата на човека се проведеха при условия, които като цяло бяха благоприятни.

Един от приоритетите на действията на ЕС в областта на правата на човека беше насърчаването на зачитането на демократичните принципи и правовия ред. В рамките на програмата в подкрепа на гражданското общество (PASOC II) през октомври 2012 г. беше публикувана покана за представяне на предложения за прилагането на мерки за утвърждаване на основните човешки и граждански права в районите Агадез, Маради, Тахуа и Зиндер. Поканата за представяне на предложения е насочена преди всичко към организациите на общностите по места.

През януари 2012 г. започна и изпълнението на 14 проекта, финансирани с безвъзмездни средства по тематичната програма „Недържавни участници и местни власти“. Тези проекти, които се изпълняват от организации на гражданското общество и от нигерски и европейски местни власти, имат за цел подобряване на управлението (гражданска отчетност за публични проекти, изграждане на капацитет на гражданското общество) и/или предотвратяване и управление на конфликти.

По отношение на подобряването на функционирането на съдебната система важен момент беше провеждането през ноември 2012 г. на конференцията на заинтересованите страни в областта на правосъдието, която даде възможност да се направи преглед на актуалното положение и да се постигне консенсус относно реформите, които предстои да се предприемат в тази област. Дискусията протече много открито и свободно. ЕС ще подкрепи някои от планираните реформи посредством програмата за подкрепа на правосъдието и правовата държава (PAJED II).

Закрилата на жените и децата съставляваше третата област на подкрепата за Нигер през 2012 г.; УНИЦЕФ започна да прилага частта от програмата, отнасяща се за гражданското състояние, с цел подкрепа за развитието на национална статистическа система за укрепване на управлението и наблюдение/оценка на бедността (PASTAGEP). Един от очакваните резултати е увеличение на процента на регистрираните раждания, които в момента не надвишават 30 %. Разработваните в момента средства за повишаване на осведомеността сред населението ще спомогнат за увеличаване на търсенето на регистрационни услуги.

Нигерия

Състоянието на човешките права в Нигерия продължава да е обезпокояващо, тъй като продължават тежките нарушения, в т.ч. екзекуции без присъда и многобройни случаи на изтезания, насилствени изчезвания, терористични нападения и нарушения на правата на жените и децата. ЕС и Нигерия работят в партньорство за преодоляването на тези сериозни проблеми.

Третата сесия на местния неофициален диалог по правата на човека ЕС—Нигерия се проведе през февруари 2012 г. След него се състояха срещите ЕС—Нигерия на високопоставените служители и на министерско равнище, на които също бяха разгледани въпросите на правата на човека. Човешките права бяха обсъдени и по време на двете посещения на координатора на ЕС за борба с тероризма, съответно през февруари и декември 2012 г. През ноември беше проведена среща с председателя на комисиите по правата на човека към Камарата на представителите за обсъждане на приоритетите на ЕС в областта на правата на човека и за представяне на позицията на ЕС относно закона за браковете между лица от еднакъв пол. През март 2012 г. беше организирана среща с председателя на управителния съвет на националната комисия по правата на човека. Същият беше поканен да говори пред местната работна група на ЕС по правата на човека, за да представи приоритетите на ръководената от него комисия. През цялата година бяха осъществявани контакти.

През разглеждания период бяха проведени седем заседания на местната работна група на ЕС по правата на човека. Състояха се три срещи на политическите съветници от ЕС, посветени на въпроси, свързани с правата на човека (международно правосъдие, правото на адекватни жилищни условия, правата на човека и борбата с тероризма). Организирани бяха срещи на ръководителите на мисии на ЕС с прокурора на МНС и генералния секретар на Амнести Интернешънъл съответно през юли и октомври 2012 г.

Осем организации, работещи в областта на правата на човека, бяха поканени за изяви пред местните работни групи на ЕС. През февруари 2012 г. беше организирана (с домакин Швеция) годишна консултативна среща с организации, работещи в областта на правата на човека. През август 2012 г. служителят, отговарящ за контактите на делегацията на ЕС по правата на човека, посети Лагос, където се проведеха срещи с организации на гражданското общество, включително специализираните в областта на полицейската реформа, правата на жените и социалните и икономическите права. Проведени бяха посещения на място в Макоко (Лагос) и Мпапе (Абуджа) — две области, в които бяха планирани прогонвания от домовете. През ноември 2012 г., след приемането на второ четене на закона за браковете между лица от еднакъв пол, лицето за контакти посети и консултативно заседание *ad hoc* (с домакин Обединеното кралство), в което участваха активисти на ЛГБТИ. След посещенията на място от делегацията на ЕС в Кадуна и Джос, в Абуджа беше организирано обучение по медиация за представители на гражданското общество. По-късно Междувверският център по медиация в Кадуна беше поканен да участва в среща с представители на дипломатическата общност в Абуджа. През годината бяха осъществени и други контакти с религиозни водачи.

ВП/ЗП направи изявления, с които бяха осъдени терористичните нападения, включително и срещу места за религиозни практики. През октомври 2012 г. беше направено местно публично изявление относно риска от екзекуции в щата Едо. Делегацията на ЕС участва в няколко публични прояви по случай Международния ден на правата на човека, включително съвместна пресконференция с националната комисия по правата на човека, както и диалог с председателя на комисията по правосъдие и права на човека към Сената и министъра на правосъдието. Изработен беше музикален сигнал, съфинансиран заедно с други дипломатически представителства, споделящи същите виждания, който беше излъчен (47 излъчвания) по най-голямата радиомрежа в Нигерия.

През 2012 г. в Нигерия се изпълняваха осем проекта по ЕИДПЧ, като бяха обхванати различни области, сред които борбата срещу изтезанията и малтретирането, премахването на смъртното наказание, борбата с екзекуциите без присъда, изграждането на мира и предотвратяването на конфликти, както и борбата срещу трафика на хора. Освен това отправената по линия на схемата на ЕИДПЧ за подпомагане на конкретни държави (т.е. изпълнявани на местно равнище) покана за представяне на предложения доведе до сключване на 7 договора за безвъзмездни средства за изпълнението на проекти в областта на изграждането на мира и предотвратяването на конфликти, борбата с изтезанията и малтретирането, правата на жените и прилагането на Конвенцията на ООН за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените, както и борбата с трафика на деца.

По линия на Инструмента за стабилност се изпълняваше един проект за утвърждаване на мира и стабилността в района на делтата на река Нигер. По линия на същия инструмент беше отправена покана за изразяване на интерес за района на Средния пояс на страната.

Програма на стойност 28 милиона евро, „Подкрепа на ЕС за сектора на съдебната система“, стартира по линия на Споразумение за принос, сключено със Службата на ООН по наркотиците и престъпността.

През 2012 г. ЕС и Нигерия продължиха да си сътрудничат по въпроси от областта на миграцията и развитието в рамките на Диалога по миграция и развитие, установен през 2008 г. Трафикът на хора е въпрос, който поражда специална загриженост. В това отношение ЕС включи Нигерия в списъка на приоритетните държави за сътрудничество в тази област. ЕС и Нигерия имаха съвместни дейности и относно събирането на данни, за обучение и повишаване на осведомеността.

Руанда

Ангажираността с правата на човека и демократизацията на Руанда продължи да заема приоритетно място в действията на ЕС както по отношение на политическия диалог и застъпничеството, от една страна, така и по отношение на финансовата подкрепа, от друга страна.

Приоритет за ЕС през 2012 г. беше подкрепата и наблюдението на осъществяването на ангажиментите, които Руанда е поела за изпълнение на **препоръките от всеобщия периодичен преглед на ООН** от януари 2011 г. **по отношение на правата на човека**. Особено внимание беше отделено на ангажиментите, насочени към преодоляване на съществуващите пречки, които ограничават политическото пространство, като затрудняват политическия дебат, препятстват свободата на изразяване и обременяват политическата организация. Във връзка с това важни аспекти бяха независимостта на съдебната власт и пълноценно работещата медийна обстановка.

През 2012 г. ЕС следеше **реформата на медиите, наказателния кодекс и свързаните с изборите реформи, включително политическите партии, както и закона за геноцида на идеологическа основа**, и подкрепяше правителството на Руанда в изпълнението на поетите ангажименти. Предвид специалните ангажименти, които правителството на Руанда вече пое по повод на всеобщия периодичен преглед, основната работа на делегацията на ЕС беше организирането на редовен диалог на различни форуми с цел да се установи напредъкът в процеса на реформите.

В рамките на политическия диалог (по член 8) ЕС обмени с руандийските власти мнения по политически и правни въпроси и въпроси от областта на човешките права. Обсъдени бяха въпроси, свързани със закона относно геноцида на идеологическа основа, Гаґаґа, наказателния кодекс, закона за медиите, въпросите за екстрадицията и универсалната компетентност.

Правителството на Руанда насърчи **съвместната оценка на управлението** (съпредседателствана от делегацията на ЕС от януари 2011 г.), при която правителството, заедно с партньорите в областта на развитието, редовно установява постигнатия напредък, както и оставащите предизвикателства, и формулира препоръки за подобряване на политическото и икономическото управление. През 2012 г. се провеждаха редовни заседания на управителните комитети за обсъждане на въпроси, свързани с управлението. Въпросите от областта на „справедливото управление“ включват въпроси на правовия ред, както и на човешките права и гражданските свободи.

Делегацията на ЕС и държавите членки участваха активно в организирането на официални и неофициални срещи с организации, работещи в областта на правата на човека.

С цел съдействие на правителството **в изпълнението на различните реформи и прилагане на правовия ред** делегацията на ЕС подкрепяше правителството на Руанда основно чрез подкрепа за общия бюджет и за бюджета за сектора на правосъдието, помирението и правовия ред. Наред с тези програми тече редовен секторен диалог за обсъждане на показатели, свързани с правата на човека (напр. намаляване на забавените дела в съдилищата, средна продължителност на лишаване от свобода за малолетни лица, пренаселеност на затворите). Налице са мерки в подкрепа на организациите на гражданското общество, осъществявани по тематичните бюджетни линии (ЕИДПЧ, „Недържавни участници и местни органи“ и ЕФР). Делегацията на ЕС, заедно с държавите членки и други партньори в областта на развитието, спомогна и за координирането на обмена на информация относно финансирането на гражданското общество и подкрепата за него.

От средата на 2012 г. вниманието на Европейския съюз се съсредоточи върху **положението в източната част на Конго и свързаните с това нарушения на човешките права**.

ЕС се отнесе много сериозно към твърденията в проекта за доклад на групата експерти на Комитета по санкциите на ООН относно подкрепата на Руанда за бунтовническото движение М23 в източната част на Демократична република Конго. Съветът по външни работи от 25 юни 2012 г. прие заключения, в които призовава всички страни да защитят гражданското население, а властите да предприемат наказателно преследване спрямо нарушителите на човешките права. На 10 юли 2012 г. ВП/ЗП направи изявление, в което се настоява за незабавно прекратяване на всички форми на насилие, извършвани от въоръжени групи, и се изразява загриженост относно твърденията за оказване на подкрепа отвън на движението М23. Вследствие на настъплението на бунтовниците от източната част на Конго КПС прие заключения през септември 2012 г. относно ДРК/Руанда. КПС постигна съгласие за политическата адекватност на забавянето на нови решения относно подкрепата за бюджета на Руанда, докато се изчакват следващите събития и по-конструктивен ангажимент от страна на Руанда.

През 2012 г. поставените от Европейския парламент въпроси се отнасяха до оценка на помощта на ЕС за съдебната система на Руанда, подкрепата за съдилищата Гацаца, твърденията за изтезания в Руанда, доклада на Амнести Интернешънъл и съдебния процес срещу Victoire Ingabire.

Сао Томе и Принсипи

Въпреки че Сао Томе и Принсипи все още не са ратифицирали всички международни конвенции (в т.ч. Римския статут на Международния наказателен съд), човешките права като цяло се спазват. Проблемите се изразяват основно в недостатъци в социалната защита, масовата бедност и слабия институционален капацитет в страната.

Поради тази причина действията на ЕС са съсредоточени основно върху засилването на сътрудничеството за развитие (в т.ч. поддържане на пътищата в селските райони и инициативи в областта на половото и репродуктивното здраве) и съвместна работа с недържавни участници.

По време на последното заседание на политическия диалог (27 ноември 2012 г.) ЕС изказа загрижеността си относно продължаващите политически смущения и отрицателното въздействие, което те биха могли да окажат върху желаната вътрешна стабилност на страната, а също и по отношение на международните донори.

Сенегал

През 2012 г. в Сенегал основното събитие беше предаването на властта от Abdoulaye Wade, който беше на власт от 2000 г., на Macky Sall, след проведените през февруари—март президентски избори в страната. ЕС изпрати мисия за наблюдение на изборите с над 90 наблюдатели, ръководени от Thijs Berman, член на Европейския парламент. Мисията за наблюдение на изборите изказа задоволство от мирното протичане на изборите и тяхната добра цялостна организация, което беше повторено от ВП/ЗП в изявление от 26 март, и отправи препоръки за коригиране на някои нередности, възникнали по време на изборния процес. ЕС изпрати мисия за оказване на експертна помощ при провеждането на избори за оценка на парламентарните избори от 1 юли.

Правата на човека продължиха да бъдат сред основните теми на водения от ЕС политически диалог по член 8 от Споразумението от Котону и в рамките на сътрудничеството на ЕС със Сенегал. През 2012 г. ЕС продължи да насочва усилията си към правата на жените и децата, борбата с дискриминацията на основата на сексуалната ориентация, подкрепата за мирния процес в Казаманс, подобряване на правораздавателната система с цел борба с безнаказаността и корупцията и за по-нататъшно укрепване на гражданското общество.

През 2012 г. бяха проведени две заседания по член 8 с новите власти. Поставени бяха въпроси относно насилието срещу жени и положението на децата, по-специално принудителната просия и малтретирането на деца, както и дискриминацията срещу ЛГБТИ. През октомври 2012 г., след осъдителната присъда, постановена срещу журналист за „противоестествено поведение“, и публикуваните в сенегалския печат хомофобски статии ЕС настоя за специална среща с властите относно неделимостта на човешките права и насърчи Сенегал да измени законодателството си, така че да се прекрати дискриминацията на основата на сексуалната ориентация.

През 2012 г. бяха осъществени и стартирани няколко проекта в подкрепа на човешките права в Сенегал. По линия на Десетия ЕФР ЕС подкрепи проект в областта на правосъдието (7,9 милиона евро), с което способства за изграждането на капацитета на съдебната система за борба с безнаказаността и подобряването на достъпа до правосъдие в Сенегал.

Осъществени бяха проекти за повишаване на осведомеността сред журналисти, местните власти, организации на гражданското общество и лидери на общността относно детската просия и трафика на деца. ЕС и държавите членки продължиха да работят по проекти за повишаване на чувствителността сред жените и местните общности относно осигурените в националните и международните правни норми права на жените, по-специално Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените. Продължи изпълнението на проекти, способстващи дискусиите по въпросите за премахването на гениталното осакатяване на жени и други вредоносни практики спрямо момичета, както и ранното забременяване. Изпълнени бяха 12 проекта (на обща стойност 1,365 милиона евро) за укрепване на равенството между половете в достъпа до политически, икономически и социални права. По програмата за изграждане на капацитет на недържавните участници към Десетия ЕФР ЕС подкрепи няколко малки проекта за утвърждаване на социално-политическите права на жените в рамките на мирния процес в Казаманс.

През 2012 г. ЕС отново потвърди подкрепата си за новия ангажимент на сенегалската администрация за организиране в Сенегал на съдебния процес срещу Хисен Хабре — бивш президент на Чад (живеещ понастоящем в Сенегал), обвинен в престъпления срещу човечеството. Преговорите с Африканския съюз доведоха през август до споразумение за създаване на специализиран съд в рамките на сенегалската съдебна система. ЕС подготвя в края на годината отпускането на безвъзмездни средства по линия на Инструмента за стабилност на правителството на Сенегал за подпомагане на началната фаза на съдебния процес.

Сейшелски острови

В съответствие с приоритетите в областта на правата на човека в тази държава поставените от ЕС през 2012 г. въпроси бяха свързани с процеса на избирателната реформа (реформиране на правната система и институционална реформа), свободата на събранията и свободата на медиите. В резултат на това на парламента беше представен проектозакон за публичните събрания, в който се предвижда да бъдат намалени правомощията на полицейския комисар за действие по свое усмотрение. Освен това през октомври 2012 г. ЕС организира първата среща на правозащитници по въпроса за състоянието на правата на човека. През 2012 г. местното представителство на председателството на ЕС (Франция) насърчи правителството да ратифицира Незадължителния протокол към Конвенцията на ООН за правата на детето относно продажбата на деца, детската проституция и детската порнография.

През 2012 г. ЕС също така предостави техническа помощ за изработването на национален план за действие в областта на правата на човека в сътрудничество със Секретариата на Британската общност. След финансираната от ЕС техническа помощ за осигуряване на съответствие на националното законодателство по правата на човека с поетите съгласно международните договори задължения Сейшелските острови създадоха през октомври 2012 г. комитет за докладване по договорите относно правата на човека, който получи мандат за надзор на изпълнението на тези договори, както и да състави и изпълни националния план за действие в областта на правата на човека.

Сиера Леоне

На 17 ноември 2012 г. бяха проведени президентски, законодателни и местни избори, които протекоха мирно и при висока избирателна активност — 87,3 %. Настоящият президент Ernest Bai Koroma беше преизбран с 58,7 % от действителните гласове. ЕС подкрепи подготовката и провеждането на изборите, както и избирателните кампании, като специално внимание отдели на младежите и жените. ЕС изпрати мисия за наблюдение на изборите, съставена от 100 души, чийто принос за по-високата степен на доверие в изборния процес и за разпръсване на напрежението бяха признати от националните заинтересовани страни. Мисията заяви, че изборите са протекли в обстановка на добра организация, доверие и при зачитане на демократичните процеси, но са забелязани редица пропуски, например злоупотреба с правомощия от страна на управляващите, недостатъчна степен на образованост на гласоподавателите и недостатъчно участие на жените в кандидатските листи. Препоръките на мисията на ЕС за наблюдение на изборите бяха обсъдени със заинтересованите страни с цел да се способства постигането на по-приобщаваща демокрация с по-висока степен на гражданско участие. През ноември ВП Катрин Аштън направи две изявления в подкрепа на изборния процес.

През декември ЕС приветства подкрепата на Сиера Леоне за резолюцията на Общото събрание на ООН относно мораториум върху използването на смъртното наказание (което все още съществува *de jure*, но има *de facto* наложен мораториум).

ЕС продължи да съдейства за изпълнението на препоръките на Комисията за истина и помирение и препоръките от всеобщия периодичен преглед (който Сиера Леоне премина през 2011 г.) чрез дейности за обучение на полицията, подкрепа за сдружения в защита на правата на човека, доброто управление, борбата с дискриминацията и достъпа до правосъдие.

През 2012 г. ЕС и неговите държави членки продължиха да изпълняват програми и проекти, включително насочени към хора с увреждания (изграждане на капацитет, психично здраве), правата на жените (напр. овластяване, борба с насилието на основата на пола, в т.ч. гениталното осакатяване на жени) и правата на детето (детски труд), както и да работят за по-добър достъп до правосъдие, включително обучение за практикуващи юристи и други служители в правораздавателната система, свобода на информацията и по-добри здравни услуги, в т.ч. подобряване на репродуктивното и половото здраве. Подкрепа беше предоставена и на комисията по правата на човека в Сиера Леоне. През декември по линия на ЕИДПЧ беше отправена покана за представяне на предложения (на стойност до 0,9 милиона евро) с цел утвърждаване на правата на човека, по-специално за работата на Комисията за истина и помирение.

ЕС продължава да подпомага изграждането на капацитет на гражданското общество чрез разработена на местно равнище програма Enciss, която включва безвъзмездни средства за организации, работещи в областта на доброто управление, правата на жените, достъпа до правосъдие и правата на младите хора.

ЕС продължи да финансира прояви за укрепване на постиженията (и в крайна сметка на дългосрочните резултати) и отзвука от дейността на специализирания съд на Сиера Леоне, който разглежда делата срещу извършителите на военни престъпления по време на гражданската война, и през май осъди Чарлс Тейлър, бившия президент на Либерия, на 50 години затвор.

Сомалия

За ЕС основните бъдещи загриженост въпроси продължават да бъдат злоупотребите със сила при конфликти, в т.ч. убийства, изселването, както и ограничаването на хуманитарната помощ, които продължават да засягат тежко гражданското население на Сомалия. Освен това големи райони от южната част на централна Сомалия бяха под контрола на централното правителство, което създаваше сериозни проблеми за правовия ред в цялата страна и условия за тежки нарушения на правата на човека.

По данни на ООН през 2012 г. в Сомалия са разселени 1,3 милиона души, а до юли 2012 г. в района на Африканския рог е имало над един милион сомалийски бежанци. Повечето вътрешно разселени лица (ВРЛ) нямат адекватен подслон, достъп до храна, здравни грижи, образование и живеят в лоши санитарни условия. Жените и момичетата, живеещи в незащитените и пренаселени селища за ВРЛ, са особено силно изложени на сексуално насилие и насилие на основата на пола и често са лишени от достъп до помощ от страна на ръководителите на комитетите на ВРЛ и до адекватно правно обезщетение.

В териториите, контролирани от бунтовниците Ал Шабаб, се съобщава за извършени убийства, изтезания, ограничаване на хуманитарната помощ и изнудване. С оглед преодоляването на това положение ЕС подкрепя развиването на способности на Сомалия в областта на сигурността, които да се отчитат пред политическите власти, както и способности в областта на правовия ред в цялата страна, за да се осигури защита на населението и спазване на правата на човека. ЕС е загрижен и за случаите на злоупотреба с власт и нарушенията на правата на човека, извършвани от силите за сигурност и въоръжените сили.

Други значителни нарушения на правата на човека, за които ЕС често е повдигал въпрос пред сомалийските власти, включват лошите и застрашаващи живота условия в затворите, произволните арести и задържане под стража, отказ на справедлив съдебен процес, наемане на деца войници, трафик на хора, малтретиране и дискриминация на малцинствени групи от различни кланове и религиозни общности, принудителен труд и детски труд. Новото политическо ръководство на Сомалия е поело ангажимент за изпълнението на оставащите задачи от пътната карта, по-конкретно защитата на правата на човека. За ЕС основните въпроси, будещи загриженост, са защитата на гражданското население и спазването на международното хуманитарно право от всички страни.

Приемането на „временна“ федерална конституция предоставя възможност да се инкорпорират демократичните принципи и правата на човека, така че да се изгради общество с равни възможности за представителство, включително по отношение на правата на жените.

Правата на децата при въоръжени конфликти също са повод за загриженост у ЕС. Децата биват набирани насилствено, малтретирани, осакатявани и подлагани на принудителен труд. Приемането на план за действие за борба с набирането на деца представлява важна крачка напред, за която ЕС се стреми да предостави финансиране по линия на ЕИДПЧ.

Друга повод за загриженост у ЕС е свободата на медиите. Чести са случаите на арести и убийства на журналисти, както и на целенасочени нападения срещу тях. ЕС реагира съответно на тези случаи, като осъществява контакт със звената за правна помощ в случаите на задържане или прави постъпки през началника на полицията или главния прокурор за разследване на обстоятелствата, а също прави и изявления. Приоритетите на ЕС в областта на правата на човека са свързани с отправената покана за представяне на предложения по линия на ЕИДПЧ. Освен това за закрилата на правозащитниците е предвиден и фонд преразпределени средства по ЕИДПЧ. Достъпът до правосъдие за най-уязвимите групи се осигурява по линия на програмата на ЕС за правовия ред.

През 2012 г. новосъздадената работна група на държавите — членки на ЕС, (открита също за участие на Норвегия, Швейцария и САЩ) установи солидни отношения с други агенции, работещи по правата на човека, например в системата на ООН, Хюман Райтс Уоч или мрежата на правозащитниците. ЕС наблюдаваше също така свободата на медиите и платените технически мисии в тази област, като осъществяваше и срещи с правозащитници.

Южна Африка

На 18 септември 2012 г. във Вал Дюшес се проведе петата среща на високо равнище ЕС—Република Южна Африка, като Брюксел призна напредъка по изпълнението на стратегическото партньорство ЕС—Република Южна Африка, което се основава на общи ценности, в т.ч. правата на човека, демокрацията и правовия ред. Ръководителите на ЕС и Република Южна Африка потвърдиха отново решимостта си да продължат тесните консултации на ранен етап в областта на правата на човека на съответните форуми и по широк кръг въпроси, в т.ч. дискриминацията, равенството между половете, правата на детето и частните военни дружества.

На срещата на високо равнище беше посрещнато със задоволство и официализирането на диалога ЕС—Република Южна Африка по правата на човека. На 19 ноември Съветът на ЕС по външни работи официално установи този диалог, който се провежда ежегодно и обхваща съответните въпроси от областта на правата на човека, демокрацията и правовата държава. Общата цел на това засилено сътрудничество е ЕС и Република Южна Африка да разгледат националните и международните измерения на правата на човека, като консолидират продължаващите усилия за зачитане, утвърждаване и ползване на универсалните принципи на правата на човека.

През юли 2012 г. ЕС и Република Южна Африка проведоха петия си неофициален диалог по правата на човека, който доразви предходните срещи на диалога, състояли се от декември 2009 г. насам. Обсъжданията включваха въпроси на сътрудничеството в рамките на многостранните форуми и широк кръг въпроси от значение за континента и страната. Сътрудничеството за развитие ЕС—Република Южна Африка продължи да подпомага правата на човека посредством различни програми, включително програмата за достъп до правосъдие и за утвърждаване на конституционните права, както и подкрепа за гражданското общество чрез ЕИДПЧ.

През цялата година ЕС продължи да следи събитията и да ангажира Република Южна Африка в областта на правата на човека, включително с акцент върху трудовите права и използването на сила от полицията срещу демонстранти, правата на имигрантите и ксенофобията, настоящия дебат относно приемането на закон за защита на държавната информация и закон за традиционните власти, както и положението на ЛГБТИ в страната. ЕП отдели специално внимание и на спора Лонмин—Марикана в трудовоправната област посредством резолюцията си по въпроса, приета през септември след трагичните събития в мината Марикана.

През септември 2012 г. Съветът на ООН по правата на човека прие доклад за резултатите от извършения всеобщ периодичен преглед на Република Южна Африка. От 152-те получени препоръки Република Южна Африка прие свързаните с постигането на Целите на хилядолетието за развитие, овластяването и защитата на уязвимите групи, премахването на расизма, насилието срещу жени и домашното насилие, инкриминирането на изтезанията и други форми на жестоко и нечовешко отношение, както и редица други. Република Южна Африка получи признание за напредъка в областта на социално-икономическото развитие, социалното сближаване и националното помирение. Република Южна Африка обаче беше призована да преразгледа настоящата си политика за подобряване на образованието в страната, да прекрати порочния кръг от сексуално и ксенофобско насилие и да защити правата на търсещите убежище лица и бежанците.

Южен Судан

След независимостта от 2011 г., настъпила след десетилетия на гражданска война и безнаказаност, Южен Судан е изправен пред предизвикателството да изгради отчетни и прозрачни институции от начало. Продължаващият конституционен процес и предстоящите избори могат да се разглеждат като пробен камък за настоящата позиция на страната и за бъдещата ѝ посока на развитие. Поради неадекватната правна уредба и множество все още нератифицирани правни инструменти в областта на правата на човека е трудно на правителството да се търси отговорност и безнаказаността е повсеместна. Освен това правителството често ограничава свободите на изразяване и на печата, като подлага хората, споделящи обратни на правителствените политически възгледи на тормоз, произволни арести и задържане.

Състоянието на човешките права в страната се влоши и поради действията на бунтовническите милиции, както и на междуетнически сблъсъци, например в щата Джонглеи. Пристигането на върнати лица и бежанци от Судан, сушата и претоварването на ресурсите допълнително задълбочиха хуманитарната криза.

В обстановка на крайна бедност и недостатъчно развитие икономическите и социалните права остават до голяма степен неосъществени, особено що се отнася до правото на изхранване, на здравни грижи и достъп до чиста и безопасна вода и санитарни условия, образование и адекватно жилище.

През 2012 г. усилията на ЕС в Южен Судан бяха насочени предимно към разработването на мрежа от контакти, установяването на механизми за координация на равнище ЕС, както и работата за обща стратегическа нормативна рамка в областта на правата на човека. Новата делегация на ЕС в Джуба в тясно сътрудничество с присъстващите в района държави — членки на ЕС, започна също така да изготвя и всеобхватен подход при насочването на помощта за изграждане на институционален капацитет както на правителствени органи, така и на други участници, например гражданското общество, частния сектор, организации на верска основа и медиите.

През 2012 г. ЕС оказва директна помощ на трима правозащитници и семействата им в рамките на извънредния фонд към ЕИДПЧ. ЕС продължава да е ангажиран с премахването на насилието срещу жени чрез тяхното овластяване и достъп до законни права и грамотност. ЕС способства за засилване на действията за предотвратяване, защита и реагиране на насилието на основата на пола, осъществявани в най-тесни контакти с обществеността чрез повишаване на осведомеността и укрепване на местните способности да се реагира по правен път в 7 щата. Акцент беше поставен и върху укрепването на институционалния и административния капацитет на служителите на националното законодателно събрание и членовете на парламента.

На два пъти, през октомври и декември 2012 г. говорителят на ВП/ЗП направи изявления относно експулсирането на служител на ООН по правата на човека и изрази загрижеността ѝ относно убийствата на активисти правозащитници в Джуба и на невъоръжен протестиращ в град Wau. Тези инциденти, свързани с правата на човека, свидетелстват за обезпокояващо намаляване на политическото пространство в Южен Судан.

[ЕС поддържа редовни контакти с гражданското общество в Южен Судан и подкрепя неговите усилия за лобиране за цялостно законодателство за правата в рамките на настоящите процеси за преразглеждане на конституцията.](#) Освен това обучение относно правата на човека и правовата държава беше предоставено на национални и местни организации на гражданското общество и на местните общности. ЕС предостави също така техническа помощ и материална помощ на комисията на Южен Судан по правата на човека. Накрая, делегацията на ЕС, заедно с посолството на Норвегия, направи през декември 2012 г. успешен демарш пред министерството на външните работи относно гласуването в рамките на Общото събрание на ООН на резолюция за налагане на мораториум върху смъртното наказание.

Судан

През цялата 2012 г. в Судан се забелязваше постоянна тенденция на влошаване като цяло на положението в областта на защитата и утвърждаването на правата на човека и демокрацията, като през летните месеци имаше особено тежки периоди на засилени публични протести. Основни бъдещи загриженост области остават системното преследване на лица и групи, критикуващи режима,— било чрез средствата за масово осведомяване или чрез социалните медии, чрез обществени протести или чрез традиционни форма на политическа опозиция. Случаите на тормоз, произволни арести, малтретиране и изтезания са чести и разпространени, като повечето се извършват от Националната служба по сигурността, която действа безнаказано. Тези случаи са насочени специално към младежите активисти поради факта, че голям брой от публичните протести се зараждат в университетите.

В отговор на това делегацията на ЕС и специалният представител на ЕС за Судан предприеха действия спрямо общото положение, като направиха публични изявления, основно чрез говорителя на ВП/ЗП, и същевременно провеждаха интензивни, но непублични дипломатически действия по отношение на ключови случаи. Наблюдението на съдебните процеси се извършваше в координация с държавите — членки на ЕС, и други съмишленици.

Лицата от Южен Судан, които живеят в Судан, съставляват друга особено уязвима група поради неясния си правен статут след обявяването на независимостта на Южен Судан. Същевременно, новото положение на религиите в Судан, който се установи като държава с преобладаващо мюсюлманска религия, постави немюсюлманските малцинства в уязвимо положение. Християнските лидери предупреждават, че християнското малцинство бива постоянно изтласквано — загриженост, която намери израз в изразеното от международната общност възмущение от палежа на църква в Хартум.

През цялата година ЕС осъществяваше срещи с ключови църковни представители в рамките на работните групи на ЕС по политически въпроси и по правата на човека. Наред с това ЕС постави въпроса пред Националната комисия по правата на човека и консултативния съвет по правата на човека, основният правителствен орган в тази област.

Гражданското общество и правозащитниците изразиха загрижеността си от едно ново явление, което се опасяват, че представлява засилен консерватизъм по отношение на тълкуването на части от наказателния кодекс от страна на някои съдии. За това свидетелстват двата случая на присъди за убиване с камъни, както и присъда за наказание чрез ампутация. И двете присъди не са изпълнени и впоследствие отпаднаха.

И по двата случая ЕС се среща с адвокатите на подзащитните и по техен съвет предприе енергични действия на тиха дипломация, като насочи усилията си към длъжностни лица на най-високо равнище. Загрижеността по отношение на засиления консерватизъм е често поставян въпрос в контекста на прегледа на конституцията.

Смъртното наказание се прилага при различни престъпления, особено когато те са свързани с вероотстъпничество или държавна измяна. Броят на екзекуциите е неизвестен.

Продължаващите конфликти в граничните райони между Северен и Южен Судан (т.нар. „Three Areas“) и Дарфур продължават да будят сериозна загриженост, като се счита, че нарушенията на човешките права са масови, но липсата на достъп до момента — с изключение на подразделението на смесената мисия на ООН/АС в Дарфур (UNAMID) — не позволява осъществяването на международно наблюдение. Въпреки създаването на национална комисия по правата на човека, правителството на практика не извършва наблюдение на правата на човека.

На 8 март 2012 г. говорителят на ВП/ЗП направи изявление относно ескалацията на трансграничния конфликт и нарушенията на човешките права както в Судан, така и в Южен Судан.

Предвид тежкото състояние на човешките права в Судан, наред с ограничените възможности за външни действия с цел подобряване на положението в краткосрочен план, целите на политиката на ЕС по отношение на правата на човека се основават на дългосрочните цели за създаване на правна и институционална основа за защита на човешките права в страната. Това включва ратификацията и прилагането на основни международни договори в областта на правата на човека и съобразяване на националното законодателство и управленските структури с общите принципи на правата на човека. Важен елемент в този процес е укрепването на независимите участници и институциите на Судан в областта на правата на човека, особено чрез подкрепа за правозащитниците и гражданското общество. Поради това основна цел през 2012 г. беше установяването на редовен политически диалог по правата на човека с правителството на Судан, която в известна степен беше постигната чрез: 1) редовни срещи между работната група на ЕС по правата на човека и консултативния съвет по правата на човека и 2) създаването на т.нар. „Международен форум за партньорство“ по правата на човека, който наред с ЕС включва широк кръг партньори от Африка, Азия и арабския регион. След проведените официални срещи основните резултати от диалога са обменът на информация и изграждането на доверие, което беше постигнато със съзнанието, че за да бъде укрепван диалогът, той трябва преди всичко да е налице.

През май 2012 г. беше направен всеобщият периодичен преглед на Судан. През лятото на 2012 г. консултативният съвет по правата на човека, с подкрепата на ПРООН, представи план за изпълнението на препоръките от всеобщия периодичен преглед, с акцент основно върху изграждането на капацитет в сектора на правосъдието.

Свазиленд

Свазиленд е последната действаща в Африка абсолютна монархия, където всички власти са съсредоточени в ръцете на краля. Политически партии не могат нито да функционират законно, нито да участват в общи избори. На протестите на трудещите се често се реагира с полицейско насилие, корупцията е масова и насилието срещу жени е широко разпространено.

Една от целите на външните действия на ЕС е подкрепата и консолидирането на демокрацията, както и утвърждаването на правата на човека и правовата държава. През 2012 г. ЕС използва няколко инструмента в действията си в областта на демокрацията и правата на човека. В рамките на **политическия диалог по член 8** ЕС отправи искане правителството да спази ангажимента си за утвърждаване на демократичните принципи и да узакони политическите партии. Същото послание беше отправено и до краля по време на аудиенция на 18 ноември.

През май 2012 г. ЕС направи **местно изявление**, в което изрази загрижеността си относно нарушенията на трудовите свободи и призова правителството на Свазиленд да гарантира на всички граждани правото на свобода на събранията, на сдружаване и на изразяване, залегнали в конституцията на страната.

ЕС използва процеса на **сътрудничество**, за да подкрепи демокрацията и правата на човека в Свазиленд. Освен отпуснатите 2,2 милиона евро, за да се осигури посещаемост в училище на сираци и уязвими деца, ЕС отпусна по линия на ЕИДПЧ три суми безвъзмездни средства на обща стойност 900 000 евро — за утвърждаване на демократичното общество, повишаване на участието и представителството на жените в обществото и за подобряване на качеството на живот на децата с увреждания в Свазиленд.

Танзания

Въпреки относително положителната тенденция в областта на правата на човека в Танзания, налице са значителни възможности за подобрене. През 2012 г. ЕС и неговите държави членки засилиха съвместните си действия в областта на правата на човека, като се споразумяха относно общи приоритети и стратегии с цел по-добри резултати. Сред приоритетните цели, които ЕС си поставя в Танзания, са премахването на смъртното наказание, закрилата на правозащитниците, борбата с дискриминацията на основата на пола, насилието срещу жени и деца, утвърждаването и защитата на правата на детето, ЛГБТИ, хората с увреждания и коренното население.

През 2012 г. имаше няколко тежки инцидента, напр. убийства и осакатяване на албиноси, убийства на възрастни жени във връзка с магьосничество, тормоз на лица, активисти на ЛГБТИ, и смъртта на едно от тях при подозрителни обстоятелства. Освен това властите организираха изселване на пастирски номадски общности, а мерките за овладяване на тълпа по време на демонстрации доведоха до наранявания на хора и няколко убити. Ръководителят на лекарска стачка беше пребит и изтезаван. По негови твърдения, в акцията са участвали служители на държавните служби. ЕС осъществи с властите контакти във връзка с всички тези случаи.

Свободата на медиите и достъпът до информация са регламентирани от остаряло законодателство (1976 г.), което предвижда напр. забрана на вестник, критикуващ властта, от изпълнителната власт. В Занзибар е особено разпространена автоцензурата. Журналист беше убит по време на отразяването на проява на опозицията. ЕС призова танзанийското правителство да положи всички усилия за утвърждаване на свободата на печата и опазване на свободата на изразяване.

Предприетите от ЕС действия в подкрепа на напредъка и изпълнението на програмата в областта на правата на човека, се проявиха в различни форми — от политически диалог през публична дипломация до целенасочено техническо сътрудничество. Въпросът за състоянието на правата на човека беше повдигнат от ръководителите на мисии на ЕС пред министър на външните работи в рамките на политическия диалог по член 8 от Споразумението от Котону. ЕС и държавите членки посветиха фото изложба на каузата на пастирските общности. ЕС също така се застъпваше пред властите за премахване на смъртното наказание и за свободата на религията и вероизповеданието. ЕС и държавите членки бяха движещата сила на създаването на национална коалиция на правозащитниците и продължават контактите си с коалицията в случай на инциденти в областта на човешките права.

В по-положителна светлина, през 2012 г. бяха отбелязани и някои благоприятни събития, напр. съгласието на националните власти да разгледат препоръките от всеобщия периодичен преглед (предприет през октомври 2011 г.) относно (наред с други) премахването на смъртното наказание и ратифицирането на Конвенцията против изтезанията.

През 2012 г. ЕС и държавите членки финансираха няколко програми за укрепване на институционалната рамка в областта на правата на човека и правовата държава. Чрез финансова помощ и целенасочено сътрудничество ЕС продължи да подкрепя програми в полза на общността, организации на гражданското общество и усилията на правозащитниците за борба с насилието срещу жени и деца и с детския труд, за укрепване на системите за закрила на детето, утвърждаване на икономическите, социалните и политическите права и овластяване на маргинализирани групи, напр. жените в селските райони, коренното население и хората с увреждания. Така например ЕС и няколко държави членки са определили близо 10 милиона евро в подкрепа на демократичното овластяване и действителни и надеждни изборни процеси. Наред с това делегацията на ЕС е определила 2 милиона евро в подкрепа на реформите на сектора на правосъдието и правосъдието за малолетни и непълнолетни в Занзибар, като тази подкрепа е в допълнение към дългосрочната подкрепа на държавите членки и ангажиментите за правна помощ и справедливо, своевременно и достъпно правосъдие за всички.

Того

През 2012 г. беше постигнат известен напредък в областта на законодателството, напр. приет беше преработен кодекс за лицата и семейството. Важни събития бяха представеният доклад на Комисията по истината, справедливостта и помирението (1,6 милиона евро помощ от ЕС) и докладът на националната комисия по правата на човека относно случаите на изтезания в институциите на силите за сигурност, чиито заключения правителството направи опит да промени. Препоръките от тези два доклада изискват съответни ангажименти за изпълнението им, но е завършена само част от това изпълнение.

Състоянието на човешките права беше обсъдено на двете срещи на политическия диалог от 13 април и 14 септември 2012 г. и на редовните срещи с политически партии и организации за защита на човешките права. На срещите за политически диалог бяха обсъдени политическото положение, протестите, състоянието на човешките права, доклада относно случаите на изтезания, съдебната реформа, националното помирение и въпроси на националната и регионалната сигурност. Публикувани бяха няколко местни изявления на ЕС, в които се насърчава зачитането на човешките права и основните свободи, особено свободата на изразяване.

Основните приоритети на ЕС са реформата на съдебната система и на системата на затворите, включително гарантирането на зачитане на правата на задържаните, националното помирение, утвърждаването на основните свободи и предотвратяването на насилието по време на избори и след това, както и изграждането на капацитета на правозащитниците. През 2012 г. дейностите на ЕС за сътрудничество включваха проект в подкрепа на гражданското общество и националното помирение на стойност 4,4 милиона евро, който обхваща помирението и правата на човека, както и покана за представяне на предложения на недържавни участници и местни власти (2,3 милиона евро), като една от областите на действие е правата на човека и достъп до правосъдие. В рамките на проекта в подкрепа на изборния процес бяха изпълнени шест микропроекта в областта на гражданското образование, осъществени от гражданското общество, както и курсове за обучение на силите за сигурност по зачитане на демократичните принципи, обучение за жени, заемащи ръководна роля в политически партии, администриране на избори, гражданско общество и медиите. Разпределени бяха 1 милион евро за наблюдение на следващите избори от страна на гражданското общество в Того, както и за изграждане на неговия капацитет. По линия на ЕИДПЧ проектът „Атлас на изтезанията“ доведе до поемане от правителството на значителни ангажименти по отношение на затворите, а проект на Световната организация срещу изтезанията повиши капацитета на гражданското общество и подкрепи гражданското участие в Комитета за борба с изтезанията.

Диалогът между делегацията на ЕС в Того и организациите за защита на правата на човека укрепна по отношение на планирането и сътрудничеството.

Уганда

В Уганда през 2012 г. най-същественото събитие беше дебатът по темата за свободата на изразяване и на събранията и тенденцията на ограничаване на действията на организациите на гражданското общество, които работят в политически чувствителни области, напр. граждански и политически човешки права, поземлени права, управление на петролните запаси, отчетността и особено на правата на ЛГБТИ. През 2012 г. делегацията на ЕС работи много активно по тези въпроси и в други области на човешките права и демокрацията.

През 2011 г. беше направен първият всеобщ периодичен преглед на Уганда, която прие голям брой от отправените препоръки. Налице е обаче известна загриженост относно равнището на ангажираност с изпълнението на препоръките, които правителството е приело.

Свободата на изразяване и на събранията продължава да буди загриженост през 2012 г. поради постоянно налаганите ограничения върху протестите, включително и няколко случая на насилие при действията на силите за сигурност, сведения за тормоз на организации на гражданското общество и на медии, които се занимават с политически чувствителни области. ЕС и държавите членки продължиха политическия диалог на най-високо политическо равнище (президент, министри) по тези бъдещи загриженост въпроси, както и по конкретни случаи на произволни арести. ЕС и държавите членки проведоха също така редовни и *ad hoc* срещи с правозащитници с цел подкрепа за тези правозащитници, които са обект на заплахи или са в извънредни обстоятелства. Първата награда на ЕС за правозащитници беше присъдена през май 2012 г. на организация от селски район от Форт Портал, западна Уганда, която работи по въпросите на демокрацията и за борба с корупцията.

Проектозаконът за борба с хомосексуализма от 2009 г. отново влезе в парламента, след като работата по него беше спряна през първата половина на 2012 г. ЕС реагира, като поставяше този въпрос редовно пред президента, министъра на външните работи и министъра на вътрешните работи, полицейски служители и депутати. Освен това ЕС и държавите членки проведоха срещи с няколко активисти и организации на ЛГБТИ с цел съдействие и консултативна помощ относно предоставянето на подкрепа по спешност.

Съвместно с установената местна организация на гражданското общество FHRI ЕС организира мероприятие за повишаване на осведомеността относно борбата срещу смъртното наказание (което продължава да съществува в Уганда). ЕС продължи активно да поставя пред правителството и парламента въпроси отново равенството между половете. Посредством инструментариума на плана на ЕС за действие в областта на равенството между половете 2010—2015 г. ЕС и неговите държави членки работиха съвместно с организации на гражданското общество за развитие на съгласуваните усилия за преодоляване на пропуски и решаване на ключови проблеми, свързани с националната програма за равенство между половете.

ЕС осъществи и първи по рода си в Уганда проект за борба с трафика на деца и предоставяне на подходяща и всеобхватна правна помощ на жертвите на трафика на деца в източна Уганда. ЕС подкрепи организация на гражданското общество при провеждането на две експертни срещи относно въвеждането на Конвенцията на ООН за борба с изтезанията в Уганда. Също така ЕС подкрепи закона за борба с изтезанията, приет през 2012 г.

По отношение на подкрепата за демокрацията, ЕС и неговите държави членки проведоха многобройни срещи както с изпълнителната, така и със законодателната власт с цел да се изтъкне, че в демократичното общество е важно наличието на ефективни средства за контрол, включително необходимостта от избирателни реформи в Уганда и отваряне на политическото пространство. ЕС проведе срещи и с избирателната комисия, комисията за съдебните служители и главния прокурор, за да се проследи изпълнението на конкретни препоръки от предходната МНИ на ЕС. Този диалог продължава и през 2013 г. се надяваме да видим първите резултати от обсъжданията относно избирателната реформа, проведени в рамките на националния консултативен форум.

Замбия

През 2012 г. политическите цели на ЕС в областта на човешките права и демокрацията в Замбия обхващат пет приоритета: i) премахване на смъртното наказание; ii) подобряване на условията в затворите, включително борба с изтезанията и полицейското насилие; iii) подкрепа и утвърждаване на правата на ЛГБТИ; iv) борба с насилието на основата на пола и утвърждаване на правата на жените и момичетата, както и v) подкрепа за свободата на изразяване.

През 2012 г. ЕС продължи да подкрепя проекти за консолидиране на демократичните процеси и институции: подпомагане на програмата за избирателния цикъл (заедно с Финландия и Нидерландия), програма за достъп до правосъдие (заедно с Германия и Дания), както и проект за борба с трафика на хора. Дания, Ирландия Швеция и Обединеното кралство също изиграха важна роля при създаването на Фондация за управлението на Замбия, обединен фонд на донори, който има за цел подобряване на управлението, както и публична отчетност.

ЕС направи медийни изявления по случай Международния ден на премахването на расовата дискриминация, Деня на правата на човека и Световния и европейски ден на борбата срещу смъртното наказание. Освен това ЕС организира радиопредаване относно смъртното наказание, което беше излъчено от обществени радиостанции на местните езици, а Франция организира дебат по темата.

През 2012 г. ЕС и държавите членки направиха официални демарши относно Конвенцията за правата на детето и ратификацията на Конвенцията на МОТ относно премахването на най-тежките форми на детския труд, относно мораториума върху прилагането на смъртното наказание и относно свободата на религията и убежденията.

През октомври 2012 г. се състоя всеобщият периодичен преглед на Замбия, извършен от Съвета на ООН по правата на човека. Разгледани бяха темите за смъртното наказание, правата на жените, правата на децата, недискриминацията, изтезанията и условията в затворите, НПО и правозащитниците, както и свободата на събрания, сдружаване и изразяване. Направени бяха 125 препоръки, а на 2 ноември Замбия обяви, че подкрепя 70 от тях, а други 54 ще разгледа допълнително и ще предостави отговор най-късно на 22-ото заседание на Съвета на ООН по правата на човека. Отхвърлена беше една препоръка. Преди заседанието за всеобщия периодичен преглед мисиите на ЕС в Замбия изготвиха съвместен обзор на състоянието на човешките права в страната. В диалога в Женева участваха 13 държави — членки на ЕС.

Зимбабве

От 2009 г. Глобалното политическо споразумение постигна известна степен на стабилност по отношение на икономическото възстановяване и създаването на условия за отваряне на политическото пространство. Съвместяването на правителствени длъжности спомогна за намаляване на конфронтациите в работата и до съвместни усилия, като при ежедневните работни контакти се установиха отношения на доверие, които позволиха по-голяма свобода в обмена на идеи и принос за изготвянето на политиките. Като цяло състоянието на човешките права в Зимбабве е по-добро. След посещението си през май 2012 г., направено по покана на правителството на Зимбабве, върховният комисар на ООН по правата на човека призна подобренията, като изтъкна, че е нужен допълнителен напредък.

Въпреки това обаче политическото положение в Зимбабве далеч не е стабилизирано и са налице множество предизвикателства. Продължава да буди загриженост културата на безнаказаност за извършителите на престъпления. В края на 2012 г. имаше обезпокояващи случаи на тормоз срещу застъпнически организации, което свидетелства за стесняване на пространството, заемано от демократичните и изборните процеси. Политическото напрежение отново нараства във връзка с приближаващите избори през 2013 г.

Делегацията на ЕС продължи решително да работи в челните редици на утвърждаването и защитата на човешките права в Зимбабве, както чрез портфолиото си за развитието, с конкретни проекти, така и политически чрез диалог с правителството в контекста на процеса за възстановяване на отношенията. ЕС участва също в редовното обсъждане и актуализиране в рамките на форумите на ЕС (заседание на политическите служители и на ръководителите на мисии), както и чрез открит диалог с организациите на гражданското общество и проследяването на извършени арести и съдебни дела в ход.

През 2012 г. ЕС предостави подкрепа на конституционните комисии в Зимбабве, както и на съдебната власт, като основната цел беше да се подпомогнат демократичният преход и ефективното осъществяване на реформите, предвидени в Глобалното политическо споразумение.

Същевременно през 2012 г. ЕС отпусна 5,5 милиона евро по линия на различни финансови инструменти в подкрепа на организациите на гражданското общество. В това отношение решаваща роля изигра продължаващата стратегическа употреба на ЕИДПЧ и фонда за недържавните участници за осигуряването на подкрепа за гражданското общество в усилията му за консолидиране на демократичния преход и защита и утвърждаване на човешките права. През целия период 2011—2012 г. схемите на ЕИДПЧ за подпомагане на конкретни държави бяха насочени към борба с безнаказаността, за проследяване на случаите на нарушаване на правата на човека, за защита на правозащитниците и за предоставяне на помощ на жертвите на политическо насилие.

По време на посещението в Зимбабве на Върховния комисар на ООН по правата на човека през май 2012 г. посланиците на ЕС се срещнаха с нея. Обсъдено беше състоянието на правата на човека, по-специално произволните арести.

Наред с това през 2012 г. ЕС подкрепи конкретен проект за борба с изтезанията, който се застъпваше за ратифициране на Конвенцията на ООН против изтезанията. Ратифицирането на тази конвенция е една от основните препоръки, приети от Зимбабве по време на всеобщия периодичен преглед през 2011 г.

ЕС предостави подкрепа и в областта на равенството между половете и овластяването на жените в Зимбабве, предимно чрез програмата за утвърждаване на равенството между половете, осъществявана от „ООН Жени“. Тази програма има за цел да увеличи участието на жени в изграждането на мира и да повиши осведомеността относно Резолюция 1325 на Съвета за сигурност на ООН.

VI Близкият изток и Арабският полуостров

Бахрейн

От февруари 2011 г. насам Бахрейн преживя продължителни трусове и е най-засегнатата от Арабската пролет страна в Персийския залив, но от независимостта ѝ през 1971 г. периоди на размирици настъпваха сравнително редовно. Следователно дълбоките корени на настоящата криза се крият в историята на страната, белязана от периодични цикли на размирици.

С подновяването на размириците, посредством редовни изявления в публичното пространство (по случай първата годишнина от размириците, като се изразяваше загриженост за състоянието на Абделхади Ал Кхаважа и Набил Раджаб и се осъждаше насилието, и по случай първата годишнина от публикуването на доклада на бахрейнската независима анкетна комисия)⁸, както и посредством контакти с властите, включително на най-високо равнище, ЕС използва в пълна степен всички възможности, с които разполага, за да предаде адекватни послания до всички страни в Бахрейн относно необходимостта да се въздържат от насилие и да се включат в конструктивен и мирен диалог. В близко сътрудничество с представените на място държави членки беше осигурено присъствие на различни съдебни заседания във връзка с размириците. Освен това висши служители на ЕС посетиха Бахрейн, включително, наред с останалото, и намиращ се в затвор защитник на правата на човека. ВП/ЗП Аштън публикува редица изявления, в които осъди използването на насилие от всички страни и подробно документираните нарушения на правата на човека, като призова за незабавното начало на смислен диалог, който да доведе до реално помирение.

ЕС непрестанно оказваше натиск върху всички страни за постигането на национално помирение и последователно приканваше за разкриване на случаите, в които се твърди, че силите за сигурност са извършили нарушения на правата на човека и за търсенето на отговорност от извършителите. В своите изявления върховният представител ясно заяви, че трябва да се даде предимство на пълното и навременно изпълнение на препоръките в публикувания на 23 ноември 2011 г. доклад на бахрейнската независима анкетна комисия, както на възстановяването на доверието посредством безусловен национален диалог, за да се обърне внимание на социално-икономическите проблеми на бахрейнския народ.

⁸ Поместен на http://eeas.europa.eu/gulf_cooperation/news/index_en.htm

Същевременно ЕС изрази волята си да предостави конкретна подкрепа за този процес посредством подпомагане и експертни становища. Понастоящем ЕС завършва подготовката на проект, финансиран по линия на Инструмента за стабилност. Изцяло в съответствие с препоръките на бахрейнската независима анкетна комисия, основният акцент на проекта ще бъде изготвянето и въвеждането на цялостен план за обучение на съдии и прокурори от специалното звено за разследване (създадено на 27 февруари 2012 г. за разследване на твърденията за изтезания и малтретиране) по въпроси на забраната на изтезанията и малтретирането въз основа на Истанбулския протокол.

На 15 март 2012 г.⁹ Европейският парламент прие резолюция относно състоянието на правата на човека в Бахрейн, в която се осъждаха продължаващите нарушения и се призоваваше за пълното изпълнение на доклада на бахрейнската независима анкетна комисия и за освобождаването на задържаните активисти. От 18 до 21 декември 2012 г. на посещение в Бахрейн бе делегация на подкомисията на ЕП по правата на човека, придружавана от ръководителя на мисията на ЕС в Рияд, който е акредитиран в Бахрейн. Делегацията направи оценка на състоянието на правата на човека в страната посредством срещи с представители на различни слоеве на обществото¹⁰.

Всеобщият периодичен преглед на Бахрейн се проведе на заседанията на Съвета на ООН по правата на човека през май и септември 2012 г. Бахрейн прие напълно 145 и частично 13 препоръки на всеобщия периодичен преглед на ООН (от 176). Ангажиментът на Бахрейн да изпълни препоръките на всеобщия периодичен преглед засягаше преди всичко наказателноправните въпроси, предотвратяването на изтезанията, правата на жените, закрилата на децата и малцинствата, ратификацията на международни договори, предотвратяването на трафика на хора и изпълнението в пълна степен на препоръките на бахрейнската независима анкетна комисия. Бахрейн имаше резерви спрямо няколко препоръки, за които се счита, че са *„в противоречие на шериата или на конституцията или че имат политически характер и засягат суверенитета на страната“*. Бахрейн изрази съгласие до края на 2016 г. доброволно да предостави на Съвета междинен доклад преди началото на следващия всеобщ периодичен преглед.

⁹ Поместен на <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?type=TA&language=EN&reference=P7-TA-2012-94>

¹⁰ Окончателният доклад от посещението е поместен на <http://www.europarl.europa.eu/document/activities/cont/201301/20130129ATT59957/20130129ATT59957EN.pdf>

Иран

Смъртното наказание продължи да бъде основен проблем през 2012 г. (292 обявени екзекуции, като опасенията са, че действителният брой достига 523). При някои от тези екзекуции са налице явни политически мотиви, а екзекутираните произлизат от етнически или религиозни малцинствени групи. Режимът продължи да използва като „политически инструмент“ произволното лишаване от свобода на активисти и блогъри в областта на правата на човека. Нараснаха ограниченията на свободата на изразяване и информацията, включително чрез наблюдение онлайн и заглушаване на сателитни сигнали.

ЕС реагира чрез публични изявления. Специален акцент в тези изявления беше поставен върху смъртното наказание, като се визираха както масовите екзекуции, така и смъртните присъди, постановени след явно несправедливи съдебни процеси с неприкрити политически мотиви. Чрез няколко изявления на върховния представител ЕС продължи да призовава Иран да зачита минималните международни стандарти и настойчиво прикани страната да наложи мораториум върху използването на смъртното наказание.

Изявленията на върховния представител засягаха и лишаването от свобода на опозиционни лидери и активисти, несправедливите съдебни процеси и суровите наказания за интернет активисти, заглушаването на международните сателитни сигнали и смъртта на блогъра Сатар Бехеши, докато е бил задържан, които бяха основен акцент и в резолюцията на Европейския парламент от 22 ноември. В последния случай трябва да се отбележи, че иранските власти уволниха ръководителя на киберполицията в Иран и бяха арестувани няколко души във връзка със смъртта на Бехеши.

ЕС продължи и да акцентира върху подпомагането на адвокати в областта на правата на човека. Като част от тези усилия през годината бяха публикувани няколко изявления относно лишените от свобода или наказаните другояче адвокати в областта на правата на човека. Освен това през 2012 г. Европейският парламент присъди наградата „Сахаров“ за свобода на мисълта на лишената от свобода адвокат Насрин Сотудех, съвместно с филмовия режисьор Джафар Панахи.

През 2012 г. се потвърди негативната тенденция на репресии и дискриминация спрямо лица, които принадлежат към етнически и религиозни малцинства, въпреки конституционните гаранции. Сред често срещаните практики са лишаване от свобода поради свобода на мисълта, несправедливи съдебни процеси срещу политически затворници, телесни наказания и прилагане на смъртно наказание, както и системни ограничения на движението и лишаване от определени граждански права. ЕС реагира на тези практики чрез изявление на върховния представител по повод на екзекуцията на трима мъже от арабското малцинство ахвази и продължи да следи положението, поддържайки отворен диалог с малцинствени групи както в Иран, така и в изгнание. На 14 юни Европейският парламент прие резолюция, в която се изразяваше загриженост за положението на етническите малцинства в Иран.

На 23 март 2012 г. ЕС актуализира своя списък на лица, които са отговорни, пряко или чрез изпълнението на заповеди, за тежки нарушения на правата на човека в Иран и спрямо които се прилагат санкции. На 78-те иранци, които понастоящем са включени в този списък, са наложени замразяване на активи и забрана за пътуване в ЕС.

ЕС продължи да сътрудничи с представители на иранското гражданско общество, намиращи се в Иран или в изгнание, с цел подпомагане на закрилата и утвърждаването на правата на човека в Иран. Това се осъществяваше особено посредством редица проекти, финансирани от създадени за целта инструменти, включително ЕИДПЧ. От съображения за сигурност тези проекти са с ниво на класификация „EU restricted“.

Ирак

Състоянието на правата на човека в Ирак продължава да предизвиква загриженост. През 2012 г. правителството предприе някои положителни стъпки, но същевременно системата на наказателното правосъдие продължава да бъде основно слабо място и са налице сериозни проблеми с поведението на силите за сигурност и отношението към задържаните лица.

Насилието от терористи продължава да е широко разпространено, оказвайки сериозно въздействие върху живота на иракските граждани. През цялата година имаше чести, безразборни нападения над цивилни лица и силите за сигурност. При подобни нападения през 2012 г. загинаха стотици невинни цивилни граждани, а хиляди бяха ранени.

Продължи да нараства прилагането на смъртното наказание през годината — 129 екзекуции през 2012 г. в сравнение с 67 през 2011 г. и 18 през 2010 г. ЕС многократно призова Ирак да прекрати всички екзекуции и да възприеме минималните международни стандарти за използване на смъртното наказание. По този въпрос бяха направени редица изявления от ВП/ЗП и на местно равнище от делегацията на ЕС (изявление на ВП/ЗП от 27 януари; местно изявление от 10 октомври по случай Световния ден на борбата срещу смъртното наказание). Въпросът за смъртното наказание беше засяган многократно пред властите в Багдад на равнището на правителството, президентството и парламента. В иракски Кюрдистан продължава да се прилага неофициален мораториум над изпълнението на смъртното наказание.

ЕС редовно изразяваше загриженост пред иракското правителство за нарушенията на правата на човека, включително нарушенията на правата на жените. Делегацията на ЕС поддържаше редовни контакти с властите и проведе срещи с представители на гражданското общество и малцинствата в Багдад и Ербил. Дипломатическите мисии на ЕС продължиха да координират дейностите си чрез ежемесечни срещи.

Въпросите за правата на човека, включително свободата на изразяване, правата на жените, правата на лицата, принадлежащи към малцинства, смъртното наказание, изтезанията и правото на справедлив съдебен процес продължиха да бъдат приоритети за подпомагането на Ирак от ЕС.

В своя план за развитие за периода 2011—2013 г. (22 милиона евро) ЕС подкрепи секторите на правата на човека и принципите на правовата държава. Освен това ЕС взе решение да подпомогне новосъздадената независима комисия по правата на човека (7,5 милиона евро). ЕС отправи две покани за представяне на предложения от иракски НПО. Първата (3,5 милиона евро) е насочена към насърчаване на културата на сътрудничество между гражданското общество и правителството, а втората (6,595 милиона евро) е съсредоточена върху области като повишаване на осведомеността, закрила на защитниците на правата на човека, поощряване на правата на уязвимите групи, включително жените и децата, свобода на изразяване и утвърждаване на независимостта на медиите. Интегрираната мисия на ЕС за спазване на правовия ред в Ирак (EUJUST LEX) продължи да осигурява обучение и ръководство за иракската полиция, съдебна система и затворническа администрация в Багдад, Ербил и Басра. EUJUST LEX осигури обучението на 963 служители: 350 полицейски служители, 330 служители на съдебната система и 283 служители на затворническата администрация. Основните постижения на обученията бяха по-специално разработването на учебни планове за курса за обучение на полицаи по въпроси на федералното разследване, създаването на комитети по въпросите на принципите на правовата държава, изготвянето на учебници по международно съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси и мерки срещу корупцията и програмата за преглед на местата за лишаване от свобода в съответствие с международните стандарти.

През май ЕС и Ирак подписаха споразумението за партньорство и сътрудничество (СПС). Споразумението съдържа клауза за правата на човека и предвижда засилено сътрудничество между ЕС и Ирак по въпроси на правата на човека, включително посредством официален диалог в специално посветен на правата на човека подкомитет, който ще заседава веднъж годишно. Основните части на споразумението (включително разпоредбите за правата на човека) започнаха да се прилагат временно от август.

Върховният представител приветства назначаването през април на членовете на независимата върховна комисия по правата на човека — първият иракски независим орган по правата на човека. До края на годината редица въпроси все още бяха нерешени преди независимата комисия да започне да функционира в пълна степен, като например избора на председател, преместването в собствена сграда или започването на упражняването на възложените ѝ по закон дейности.

През януари иракският парламент гласува закон за ратификация на Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. Министерството на правата на човека координира работата на междуминистерски комитет, натоварен с изпълнението на националния план за действие за правата на човека, в който са включени голяма част от 136 препоръки, приети от Ирак по време на проведения през 2010 г. в Съвета по правата на човека всеобщ периодичен преглед. ЕС планира да мобилизира техническа помощ в тези области.

ЕС продължи да следи отблизо положението на бившите обитатели на лагера Ашраф, предоставяйки политическа и финансова помощ (12 милиона евро), в рамките на подпомагания от ООН процес.

Кувейт

Кувейт предприе стъпки за подобряване на общото състояние на правата на човека и предоставя относително по-големи гаранции за правата на човека в сравнение със своите съседи в Персийския залив, по-специално по отношение на свободата на изразяване, свободата на пресата и наличието на стабилни демократични институции.

Основният проблем във връзка с правата на човека е по-специално положението на лицата без гражданство („Bidoons“), вероятно над 100 000, които живеят в страната, без да се ползват от граждански правата и без право на държавна помощ. Правителството заяви, че понастоящем на тези лица се предоставят някои основни услуги, включително достъп до документация, здравеопазване, заетост и образование. Членове на общността на лицата без гражданство заявиха, че тези мерки са непоследователни. Без резултат остават исканията за получаване на кувейтско гражданство.

След другите редовно повдигани въпроси, свързани с правата на човека, са трафикът на хора (особено домашни работници) и ограниченията на правата на работниците. Освен това продължава да съществува безпокойство по отношение на свободата на изразяване и събрания, включително поради броя на лицата, арестувани от ноември 2012 г. насам. ЕС проследи отблизо и събитията в кувейтския парламент, включително демонстрациите в подкрепа на по-нататъшни политически реформи. Осъдителните присъди на критикуващи правителството активисти и потребители на Туитър продължиха да предизвикват безпокойство у ЕС.

В Кувейт съществува смъртно наказание, но от 2007 г. върху изпълнението му е наложен де факто мораториум. Във връзка с това ЕС редовно се застъпваше пред кувейтските власти за продължителен мораториум върху смъртното наказание и, като начало, ако не се стигне до цялостно премахване, за ограничаване на смъртните наказания до най-тежките случаи ¹¹.

¹¹ През 2013 г., след изтичането на периода на преглед, екзекуциите бяха подновени.

Оман

Оман бе една от двете страни от Съвета за сътрудничество в Персийския залив, засегната от известни размирици в контекста на Арабската пролет. В резултат на това султан Кабус, наред с останалото, предприе стъпки за подобряване на политическата активност. Осъдителните присъди на участвали в демонстрации блогъри и активисти продължиха да предизвикват безпокойство у ЕС.

Друга главна причина за загрижеността на ЕС, както и в другите страни от Персийския залив, е дискриминацията срещу чуждестранните работници както със законови средства, така и практическа, и техния цялостен статут и положение.

Представените в страната държави — членки на ЕС, проявиха активност посредством семинари и обучение в няколко области, включително права на жените, трафик на хора и свобода на изразяване.

Катар

През последните няколко години Катар предприе редица стъпки за подобряване на общото състояние на правата на човека.

ЕС продължи да повдига пред катарските власти въпроса за трафика на хора, предимно на домашни работници. Работниците мигранти представляват 80 % от населението на Катар и все още са обект на лошо отношение.

През годината ЕС засегна и въпроса за смъртното наказание, застъпвайки се за мораториум върху екзекуциите като начална стъпка към премахването на това наказание. От 2003 г. екзекуции не са провеждани.

Не може да се пренебрегне постоянното подобряване на цялостното състояние на правата на човека, но същевременно положението на работниците мигранти и домашните работници особено се нуждае от допълнително внимание. ЕС следи с особен интерес настоящите обсъждания на нов закон за медиите.

Саудитска Арабия

През последните няколко години под ръководството на крал Абдула Саудитска Арабия следва предпазливо път на реформи.

Свързаната с правата на човека загриженост на ЕС по отношение на Саудитска Арабия е предизвикана предимно от широко разпространеното използване на смъртното наказание, ограниченията върху свободата на изразяване и вероизповеданието/убежденията, твърденията за изтезания и достъпа по правосъдие, по-специално твърде продължителните периоди на задържане без съдебен процес.

Саудитска Арабия е сред страните с най-голям брой смъртни наказания на година. Трудно е да се очертае ярна картина на този феномен, тъй като правителството не предоставя данни за екзекуциите. Саудитските власти отстояват принципна позиция против всякакво истинско обсъждане по този въпрос, тъй като смъртното наказание се предвижда в шериата, който „не може да бъде оспорван като религиозен източник на правото“. ЕС продължи да засяга този въпрос по време на различни официални и неофициални срещи и контакти със саудитските власти.

Саудитска Арабия упражнява строг контрол върху всички средства за изразяване. Използването на Туитър и други социални медии доведе до арести. Освен това последователите на различни от исляма вероизповедания или убеждения все още са изправени пред много трудни ситуации и са обект на дискриминация в Саудитска Арабия. В контактите си с властите ЕС продължи да поставя акцент върху необходимостта да се осигури адекватна закрила за основните свободи, включително при прилагането на международните конвенции, върху положението на жените и свободата на пресата.

Въпреки че положението на жените в Саудитска Арабия предизвиква загриженост, ЕС приветства решението на саудитския крал да назначи през 2013 г. 30 жени (т.е. 20 %) в консултативния съвет (шура) и да даде възможност на жените да гласуват и да се кандидатира на местните избори от 2015 г нататък. Кралят реши също в близко бъдеще да разреши на жени адвокати да пледират в съдебните зали по дела в полза на свои клиенти.

Обединени арабски емирства

Към момента ОАЕ не са засегнати от размириците на Арабската пролет, не само поради факта, че твърде малобройното местно население се радва на един от най-високите в света БВП на глава от населението. При все това НПО и защитниците на правата на човека са обект на постоянни ограничения. През 2011 г. Центърът за научни изследвания в Персийския залив (който изпълнява финансирани от ЕС проекти за насърчаване на по-задълбочени отношения между ЕС и Съвета за сътрудничество в Персийския залив) беше принуден да затвори бюрото си в Дубай, а впоследствие фондация „Конрад Аденауер“ и американски организации също бяха приканени да напуснат страната, поради което ЕС изрази съжаление при контактите си с властите. Правителството на ОАЕ реши да подложи на предварително разрешение всички контакти между чуждестранните посолства и местните НПО.

Друг повод за загриженост продължава да бъде смъртното наказание, включително правонарушенията, които не отговарят на критерия „най-тежки престъпления“. ОАЕ сътрудничи със специалните докладчици на ООН (посещения на специалния докладчик по въпросите на расизма, специалния докладчик по въпросите на търговията с деца и специалния докладчик по въпросите на трафика между 2009 г. и 2012 г.) и положи усилия за борба с трафика на хора (страната е логистичен и транспортен център в региона), включително създаването на комитет за борба с правонарушенията, свързани с трафика на хора и дейностите на националния комитет за борба с трафика на хора.

През 2012 г. делегация на Европейския парламент посети ОАЕ; състоянието на правата на човека бе сред водещите теми в дневния ред на посещението и беше обсъдено на срещи на високо равнище с местните власти. ЕС получи възможност да изрази загрижеността си по тези въпроси и на последния съвместен съвет ЕС—Съвет за сътрудничество в Персийския залив и конференцията на министрите, проведени на 25 юни 2012 г. в Люксембург.

През октомври 2012 г. ЕП прие критична резолюция относно правата на човека в ОАЕ. Последва размяна на становища, при която ОАЕ изрази съжаление, че не са получили възможност да представят мнението си и застъпиха виждането, че в резолюцията са пропуснати много положителни аспекти на защитата на правата на човека в страната (напр. свободата на мисълта, съвестта, вероизповеданията или убежденията, равенството между половете и т.н.)

Йемен

Понастоящем отношенията между ЕС и Йемен са уредени от подписаното през 1988 г. споразумение за сътрудничество. В унисон с други водещи международни фактори основната загриженост на ЕС беше насочена върху необходимостта от справяне с широко разпространените нарушения на правата на човека по време на размириците, смъртното наказание и положението на жените (Йемен заема последно място в глобалния индекс за неравнопоставеността между половете).

Посредством редовни срещи с йеменските власти ЕС активно се занимава с въпроса за смъртното наказание, особено по отношение на непълнолетните лица. ЕС работи съвместно с УНИЦЕФ и Министерството на правосъдието за укрепване на институционалния капацитет за постигането на отчитаща интересите на децата съдебна система за непълнолетни лица и освен това по други начини активно действа съвместно с властите по този въпрос, като по-специално подпомага разработването на официален граждански регистър в Йемен, чрез който да се улесни удостоверяването на възрастта. Тъй като по-голямата част от населението на Йемен не разполага с документи за самоличност проверката на възрастта е много трудна.

ЕСВД провежда постоянен диалог с йеменските власти по всички въпроси на правата на човека, по-специално правата на жените и децата, на всички равнища — вътре в страната чрез делегацията на ЕС и по време на официални срещи и разговори. Предвид положението в страната през 2012 г. не се състоя заседание на съвместния комитет за сътрудничество, но висши служители от институциите в Брюксел и делегацията на ЕС в страната проведоха редовни срещи с представители на правителството. Редовно се предприемат демарши пред йеменските власти и депутати.

През май 2012 г. представители на подкомисията на ЕП по правата на човека посетиха Йемен.

През февруари, май и ноември 2012 г. бяха приети заключения на Съвета. В заключенията от февруари беше изразена подкрепа специално за „стремежа на народа на Йемен към приобщаваща, демократична държава с гражданско управление, която гарантира зачитане на правата на човека и принципите на правовата държава.“.

Сред всички изявления на върховния представител и нейния говорител през годината, изявленията, направени след изборите и след разговорите на ВП/ЗП с президента Хади изрично споменават правата на човека.

VII Азия

Афганистан

Акцентът в политическия диалог на ЕС с афганистанските власти беше поставен върху необходимите подобрения в политиката за правата на човека и нейното осъществяване. Сред предизвикващите особена загриженост области бяха правата на жените и децата, смъртното наказание, рисковете за защитниците на правата на човека, изтезанията и малтретирането, произволното задържане, свободата на изразяването на мнение, на религията или убежденията, правосъдието в периода на преход и безнаказаността. ЕС често изразяваше своята загриженост по отношение на големия брой жертви сред цивилното население в резултат на терористичните нападения, въоръжения конфликт и нестабилното положение във връзка със сигурността. Тези въпроси редовно бяха обект на обсъждания на политическо равнище и на високо служебно равнище. Освен това, посредством консултации и дискуссионни групи, ЕС поддържаше редовни контакти с представители на гражданското общество и неправителствени организации в областта на правата на човека.

ЕС продължи да подпомага укрепването на международната, регионалната и националната рамка за защита и утвърждаване на правата на човека в Афганистан. Съюзът изигра водеща роля, за да се гарантира адекватно отчитане на въпросите на правата на човека и равенството между половете в рамката от Токио за взаимна отчетност. ЕС установи ясен набор от условия за възползване от високите равнища на подпомагане, във връзка с които афганистанското правителство трябва да проведе реформи в ключови области като управление, принципи на правовата държава и права на човека, включително права на жените, противодействие на корупцията, избирателна реформа и реформа на съдебната система. В рамката от Токио за взаимна отчетност бяха включени по-специално два показателя за подобряване на достъпа до правосъдие за всички, по-специално за жените, като се гарантира, че Конституцията и другите основни закони се прилагат своевременно, справедливо и по прозрачен начин; и се гарантира, че жените могат в пълна степен да упражняват своите икономически, социални, граждански, политически и културни права. Това предполага постигането на видим напредък по прилагането на закона за премахване на насилието срещу жените и на националния план за действие по отношение на жените. Също така афганистанските власти поеха ангажимент да осигурят възможност на афганистанската независима комисия по правата на човека и на организациите на гражданското общество да изпълняват съответните си функции.

Във връзка с това ЕС изрази съжаление относно липсата на напредък при назначаването от правителството на квалифицирани членове на независимата комисия по правата на човека и съвместно с държавите членки посочи в писмо до президента Карзай необходимостта скоро да бъдат назначени такива членове въз основа на провеждането на консултации. ЕС изрази съжаление и относно липсата на напредък по изпълнението на националния план за приоритетите в областта на правосъдието. В отговор на това ЕС отложи отпускането на 20 милиона евро от ЕС за подпомагане на сектора на правосъдието — „Правосъдие и принципи на правовата държава“ е един от петте стълба на рамката от Токио за взаимна отчетност, по които правителството е поело ангажимент да постигне конкретни резултати.

През 2012 г. ЕС направи публични изявления по повод сериозни нарушения на правата на човека. Сред тях бяха убийствата на защитничката на правата на човека г-жа Ханифа Сафи и на депутата Ахмад Хан Самангани (юли); обезглавяването на 17 цивилни граждани в провинция Хелманд (август); самоубийственото нападение в Кабул от 8 септември, при което бяха убити най-малко шестима афганистански цивилни граждани, сред които и деца; изявлението и предприетите стъпки след екзекуцията на 14 лица, признати за виновни за извършването на престъпления (ноември). През декември ВП/ЗП решително осъди убийството на защитничката на правата на човека Надя Седики. ЕС изрази сериозна загриженост по повод на заключенията, публикувани от Мисията на ООН за подпомагане на Афганистан (UNAMA), според които през 2012 г. над 50 % от лицата, задържани във връзка с конфликта, са били изтезавани или малтретирани.

ЕС продължи да бъде основен донор в Афганистан. В допълнение към непрекъснатото подпомагане по линия на Инструмента за сътрудничество за развитие (годишна програма за действие за 2012 г. в областта на социалната закрила) инициативи и проекти на гражданския сектор получиха финансиране чрез ЕИДПЧ, програмата „Недържавни участници и местни власти в процеса на развитие“ и Инструмента за стабилност. Стартирани бяха 13 нови проекта (ЕИДПЧ, недържавни участници), 6 от които със силен акцент върху равенството между половете.

Тези дейности по подпомагане утвърждават правата на жените посредством изграждането на капацитет, образование по въпросите на правата на човека, чрез гарантирането на ролята на жените в мирния процес и помирението и чрез осигуряването на активна роля на жените в общественния живот и медийното пространство. Сред тези дейности е и предоставянето на правна помощ, убежище, консултации и посредничество за жени и момичета, станали жертва на семейно насилие; утвърждаването на правата на жените посредством местни структури на гражданското общество; дейностите по изграждане на капацитет и повишаване на осведомеността в полза на служителите в съдебната система и представителите на общността; и осигуряването на възможност организациите на гражданското общество и местните общности на регионално равнище да следят за спазването на закона за премахване на насилието срещу жените и на резолюция 1325 на СС на ООН.

В същия дух полицейската мисия на ЕС EUPOL Афганистан осъществи сътрудничество с ФНООН при осигуряването на специализирано обучение за полицаи и прокурори по закона за премахване на насилието срещу жените и проведе мащабна информационна кампания съвместно с Международната организация по миграция и ФНООН, наред с други участници. Мисията подпомогна и звената по семейни въпроси на Министерството на вътрешните работи посредством обучение по техники за наказателно разследване и техники за вземане на показания от жени и деца.

Накрая, поставено бе началото на преговорите по споразумение за сътрудничество за партньорство и развитие, при които разпоредбите за правата на човека ще заемат главно място като съществени елементи на подобно бъдещо споразумение.

Бангладеш

ЕС продължи работата си за постигане на устойчиво икономическо и социално развитие на Бангладеш в съответствие със споразумението за сътрудничество със страната, в което зачитането на правата на човека и демократичните принципи се посочва като съществен елемент.

При диалога с властите на Бангладеш ЕС засегна въпроси относно, наред с останалото, смъртното наказание, правата на работниците, убийствата и изчезванията без съд и присъда, свободата на изразяване, изпълнението на мирното споразумение за региона на хълмовете на Читагонг, ролята на независимите надзорни органи, хармонията между общностите и правата на лицата, принадлежащи към малцинствата, и правата на жените и децата.

Със засилване на политически мотивираното насилие по улиците ЕС призова за мирно разрешаване на политическите спорове и за диалог по избирателните процедури. След отвличането и убийството на защитника на правата на работниците Аминул Ислам представители на ЕС проведоха срещи с организациите на работниците и призоваха правителството да проведе безпристрастно разследване по този и по други случаи на изчезнали хора.

ЕС предоставя подкрепа за регистрираните бежанци, както и за лицата без гражданство, чието положение предизвиква безпокойство и които се считат за незаконно пребиваващи чужденци без правен статут на бежанци.

След изблика на насилие в щата Рахин в Мианмар/Бирма и притока на бежанци от народността рохингия в Бангладеш ЕС положи усилия, за да се гарантира, че отношението към бежанците съответства на хуманитарните стандарти. Усилията на Съюза бяха насочени към гарантиране на безпрепятственото доставяне на хуманитарната помощ на място. Наред с това ЕС продължи също да полага съвместно с Мианмар/Бирма дипломатически усилия и усилия в областта на развитието, за да допринесе за намирането на дългосрочно решение на положението на населението от народността рохингия.

След трагедията с пожара във фабриката за облекла в Ашулия Европейският съюз реагира бързо, за да подпомогне засегнатите от пожара. Посредством съфинансиран от ЕС и Германия проект за подобряване на социалните и екологичните стандарти в промишлеността бяха предоставени медицинска помощ на жертвите и хранителни и други продукти на засегнатите семейства. ЕС проведе срещи и със служители на бангладешката асоциация на производителите и износителите на облекла като първа стъпка в поредица от усилия за подобряване на здравето и безопасността във фабриките.

През 2012 г. ЕС стартира две програми за насърчаване на социалното сближаване и икономическите възможности за бедните. Тези проекти са насочени към подобряване на живота и продоволствената сигурност на бедните хора и засилване на конкурентоспособността на малките предприятия и занаятчийските ателиета.

През април ЕС организира конференция с представители на гражданското общество, посветена на устойчивото развитие в Бангладеш. Участниците изтъкнаха значението на социалното сближаване и отчетността на институциите за по-нататъшното утвърждаване на правата на човека в Бангладеш.

Бутан

Бутан се готви за парламентарни избори през юни 2013 г.

Посредством финансиране през цялата 2013 г. ЕС подпомагаше процеса на демократизация, като основният акцент бе поставен върху въвеждането на годишна система за капиталови безвъзмездни средства за укрепване на фискалната децентрализация на равнището на областите и районите.

Непал и Бутан постигнаха съгласие за подновяване на разговорите на равнище министри за разглеждане на положението на предполагаемите бутански бежанци в източен Непал.

Делегацията на ЕС в Бутан засегна предизвикващи безпокойство въпроси за правата на човека, по-специално въпроса за бежанците.

Освен това ЕС продължи да подпомага проект, насочен към четири избрани общности, чиято цел е популяризирането и опазването на културата и традициите на малцинствени групи в три области на Бутан.

Бруней

Бруней е абсолютна монархия. От 1962 г. султанът управлява при режим на извънредни правомощия, който не поставя почти никакви ограничения пред неговата власт.

Демократизацията е в ход, но твърде бавен. Чрез рядко виждан ход за политическа реформа през 2004 г. бе възстановен парламент с назначени депутати (законодателен съвет).

Конституцията предвижда разширен състав на парламента като понастоящем 30 депутати се назначават от султана, а не повече от 15 други се избират. Дата за избори обаче все още не е определена (последните избори са проведени през 1962 г.) и не е отбелязан по-нататъшен напредък към политически реформи.

Налице са закони, които предвиждат наказания за ЛГБТИ, но те не се прилагат. Боят с пръчки е наказание, предвиждано за множество закононарушения. Бруней все още поддържа де факто мораториум върху смъртното наказание, като последната екзекуция е от 1996 г. Последната смъртна присъда е постановена през 2010 г. Понастоящем между 10 и 15 души очакват изпълнение на смъртни присъди. Получена бе информация за следните свързани с правата на човека проблеми: невъзможност за гражданите да сменят правителството; произволни задържания; ограничения на свободата на словото, свободата на медиите, свободата на събрания и свободата на сдружаване; ограничения на свободата на религията; дискриминация срещу жените; ограничени трудови права; експлоатация на чуждестранни работници. През 2012 г. Бруней не е ратифицирал нито един нов инструмент в областта на правата на човек.

ЕС не разполага с делегация в страната. Поради това по възникващи въпроси на правата на човека пребиваващите в Бруней ръководители на мисии на държавите членки провеждат неофициален диалог. През април 2012 г. официално започнаха преговори по споразумение за партньорство и сътрудничество. Първият кръг на преговорите се проведе през декември 2012 г., а вторият през март 2013 г. в Бандар Сери Бегаван.

Понастоящем се подготвя демарш на ЕС по присъединяването към Римския статут на Международния наказателен съд (МНС). Въпреки че правителството на Бруней Даруссалам не е повдигнало възражения по отношение на нито една от разпоредбите на Римския статут, нито по отношение на присъединяването като цяло, това присъединяване би могло да влезе в противоречие с предвидения в конституцията на страната имунитет на султана по всички обществени и частни въпроси.

АСЕАН

На 18 ноември ръководителите на държавите и правителствата от АСЕАН приеха декларация на АСЕАН за правата на човека, която е първият регионален цялостен инструмент за правата на човека в Азия и, наред с дейността на междуправителствената комисия на АСЕАН по правата на човека, добра основа за по-нататъшна работа с азиатските партньори. ВП/ЗП на ЕС Катрин Аштън приветства приемането на декларацията като значимо потвърждение за ангажимента на АСЕАН към правата на човека, като изтъкна очакването на ЕС, че при прилагането ѝ ще се отчитат всички проблеми във връзка със съответствието с международните стандарти, по-специално с Всеобщата декларация за правата на човека и съответните договори на ООН в областта на правата на човека.

Мианмар/Бирма

През април 2012 г. ЕС отвори нова глава в отношенията си с Мианмар/Бирма, като премахна наложените срещу правителството ограничителни мерки, с изключение на оръжейното ембарго. На 28 април ВП/ЗП Катрин Аштън откри бюро на ЕС в Янгун.

ЕС приветства провеждането на прозрачни и надеждни частични избори на 1 април, на които бяха избрани Аун Сан Су Чжи и членове на партията Национална лига за демокрация. Освен това ЕС изрази задоволство от решението на правителството да измени допълнително законодателството в посока на свобода на събранията и свобода на сдружаване и на по-слаб контрол върху медиите. Президентът Ю Тейн Сейн използва конституционното си право да освободи редица затворници през 2012 г., в резултат на което по-голямата част от задържаните по политически причини понастоящем са на свобода. МОТ поднови съвместната си работа с правителството с оглед на премахването на принудителния труд.

ЕС подпомогна създаването на национална комисия по правата на човека и ѝ съдейства при разглеждането на все повече случаи. ЕС подпомогна и укрепването на ролята на гражданското общество и медиите. Във връзка с това сред осъществените дейности бяха финансирането на действащи мрежи и ресурсни центрове на гражданското общество, както и създаване на нови механизми за консултации и споделяне на информация, обучение по въпроси на правата на човека, доброто управление и публичната администрация за организации на гражданското общество от етнически обособени региони и за политически партии, и обучение за журналисти по реализирането на репортажи на икономически, политически и изборни теми. ЕС финансира проекти в подкрепа на работната програма на МОТ в страната.

ЕС беше отново основният спонсор на резолюцията на ОС на ООН относно състоянието на правата на човека в Мианмар/Бирма, която бе приета за първи път с консенсус през 2012 г. В резолюцията се приветстваха съществените усилия за политически реформи, демократизация, национално помирение и подобряване на състоянието на правата на човека. Същевременно в нея се отчитаха бъдещите предизвикателства, включително освобождаването на останалите затворници, нарушенията на правата на човека на лицата, принадлежащи към етнически малцинства, и разглеждането на основополагащите причини за насилието в щата Рахин.

Продължиха да предизвикват безпокойство нарушенията на правата на човека, по-специално в етнически обособените области, където вече са подписани примирия с по-голяма част от въоръжените групи. По време на посещението си през ноември 2012 г. председателят Барозу откри Центъра за мир на Мианмар, чиято цел е да играе решаваща роля в процеса за постигане на етнически мир.

Камбоджа

През 2012 г. ЕС наблюдаваше внимателно състоянието на правата на човека в Камбоджа. Особено внимание бе отделено на съдебните процеси срещу защитници на правата на човека. В изявление на говорителя на върховния представител се осъждаше присъдата на Мам Сонандо на 20 години лишаване от свобода, а впоследствие в приета на 26 октомври резолюция на Европейския парламент относно състоянието на правата на човека в страната се осъждаха зачестилите нарушения на човешките права, а камбоджанското правителство се насърчаваше да укрепи демокрацията, принципите на правовата държава и зачитането на правата на човека и основните свободи.

Преди провеждането на заседанието на съвместния комитет ЕС—Камбоджа (19—21 юни) се състоя заседание на подгрупата на съвместния комитет по „Институционално изграждане, административна реформа, правна реформа, управление и права на човека“, на което бе поставен акцент върху свободата на изразяване, положението на защитниците на правата на човека и гражданското общество, както и защитата на поземлените права и правата на поземлените собственици.

Управлението на земите, включително поземлените права и изселванията на хора, живеещи на земи, отдадени на концесия за икономически цели, беше непрекъснато наблюдавано отблизо от ЕС в сътрудничество с ООН, гражданското общество и други заинтересовани партньори.

ЕС следеше внимателно работата на специалния докладчик на ООН за състоянието на правата на човека в Камбоджа — професор Субеди, и на 26 септември, по повод на публикувания от него нов доклад, изрази пред Съвета по правата на човека своята загриженост.

ЕС продължи да насърчава правните реформи и реформите на съдебната система, по-специално посредством механизма за сътрудничество между ЕС и Камбоджа в областта на управлението и правата на човека, предоставяйки техническа помощ на камбоджанския комитет по правата на човека и министерството на правосъдието за подпомагане на служителите на правоприлагащите органи чрез поредица обучения по въпроси на правата на децата в контекста на наказателноправната система. По линия на ЕИДПЧ ЕС продължи да предоставя подкрепа за текущи проекти, насочени към проблемите с достъпа до правосъдие и укрепването на принципите на правовата държава. ЕС предостави финансова подкрепа (1,3 милиона евро) за националната страна на извънредните състави на съдилищата на Камбоджа като част от ангажимента на Съюза към правосъдието и националното помирение.

Китай

2012 г. бе белязана от 18-ия партийен конгрес и промяна в ръководството. С приближаването на конгреса китайските власти засилиха натиска върху авторите на петиции и защитниците на правата на човека.

На провелия се на 29 май в Брюксел диалог по правата на човека между ЕС и Китай бяха разгледани неотдавнашните събития, включително в областта на: правата на лицата, принадлежащи към малцинства; третирането на бежанците от Северна Корея; местните избори; принципите на правовата държава и юридическата професия; свободата на изразяване на мнение, включително интернет; гражданското общество; правото на жилище и изселванията; политиката на единствено дете; националния план за действие в областта на правата на човека и ратификацията на Международния пакт за граждански и политически права. Двете основни точки в дневния ред бяха наказателноправните санкции и лишаването от свобода и, на второ място, ксенофобията и расовата дискриминация. ЕС и Китай направиха и преглед на сътрудничеството в рамките на международните форуми и институции. Китайските власти отказаха провеждането на втори кръг на диалога през 2012 г. По време на проведението си на 14 февруари и 20 септември срещи на високо равнище ЕС—Китай, както и успоредно с диалога по правата на човека, на китайските власти бяха предадени списъци с индивидуални случаи.

Семинарът ЕС—Китай по правата на човека се проведе на 29—31 октомври в Галуей, Ирландия. Двете обсъдени теми бяха правата на работниците мигранти и околната среда и правото на развитие.

ЕС направи изявления относно нарушенията на човешките права в Китай пред Съвета на ООН по правата на човека през март, юни и септември, както и пред 3^{-тия} комитет на ОС на ООН в Ню Йорк на 6 ноември. В тези изявления ЕС изрази загриженост във връзка с поредицата самозапалвания в Тибет и настоятелно прикани Китай да гарантира зачитането на правата на лицата, принадлежащи към тибетското малцинство, както и към други малцинства, като например уйгурите. Освен това ЕС показва загриженост във връзка с произволните задържания и насилствените изчезвания, нарушенията на правото на справедлив съдебен процес, както и на свободата на изразяване на мнение, свободата на събрания и свободата на религията или убежденията.

Ограниченията, налагани на лицата, които се стремят да упражняват правото си на свобода на изразяване на мнение или да утвърждават правата на човека, продължиха да будят безпокойство у ЕС, който направи редица изявления по особено сериозните случаи. На 4 януари върховният представител изрази съжаление във връзка с осъждането на правозащитниците Чен Вей и Чен Кси съответно на 9 и 10 години лишаване от свобода, последвало осъждането на адвоката по правата на човека Гао Жишенг на три години лишаване от свобода. На 16 април делегацията на ЕС в Китай отбеляза дълбоката загриженост на ЕС във връзка с присъдата за лишаване от свобода на правозащитничката Нъ Юлан и съпруга ѝ Донг Жъкън. ЕС изрази особено съжаление във връзка с присъдата предвид влошеното здраве на г-жа Нъ и призова за незабавното ѝ освобождаване. Скоро след като г-н Чен Гуанчен потърси убежище в посолството на САЩ в Пекин делегацията на ЕС направи местно изявление на 30 април, в което се отбелязваше, че ЕС многократно е призовавал за отмяна на домашния арест на г-н Чен Гуанчен, а към китайските власти бе отправен настойчив призив за крайно въздържано отношение към г-н Чен, включително за избягване на тормоза над членовете на неговото семейство или на всеки, свързан с него.

ЕС изрази пред китайските власти загрижеността си по отношение на прилагането на определени приети през 2012 г. изменения на наказателно-процесуалния кодекс и по-специално на член 73 от него, който би могъл да послужи като правно основание за насилствени изчезвания.

Тъй като зачитането на правата на лицата, принадлежащи към малцинствата, продължи да представлява проблем, на 12 юни върховният представител направи пред Европейския парламент изявление относно цялостното положение в Тибет, а на 14 декември 2012 г. публикува декларация. В тези изявления върховният представител отбеляза дълбоката покруса на ЕС от нарастващия брой на самозапалващи се тибетци. ЕС бе загрижен във връзка с ограниченията, налагани на проявите на тибетската идентичност, с което вероятно бе предизвикана вълната на недоволство в региона, и прикани китайските власти да разгледат дълбоко вкоренените причини за недоволството на тибетския народ и да гарантират зачитането на неговите граждански, политически, икономически, социални и културни права, включително правото му да се възползва от собствената си култура, да практикува собственото си вероизповедание и да използва собствения си език. ЕС призова китайските власти да зачитат правата на тибетците на мирни събирания и на изразяване на мнение, да проявяват съдържаност в действията си и да освободят всички лица, задържани за участие в мирни демонстрации. Освен това ЕС настойчиво прикани китайските власти да осигурят свободен достъп до всички тибетски автономни области за дипломати, както и за международни журналисти. ЕС изрази пълна подкрепа за изявлението по този въпрос на Върховния комисар на ООН по правата на човека, направено на 2 ноември.

Освен това продължи загрижеността на ЕС във връзка със състоянието на правата на човека в Синцзян-уйгурския автономен регион, по-специално поради сериозните ограничения на проявите на културна и религиозна идентичност.

Натискът над последователите на движението Фалун Гонг, считано от китайските власти за незаконно, остана силен и продължи да препятства опитите на движението да се реорганизира след започналата през 1999 г. кампания на репресии. ЕС повдигна въпроса пред китайските власти от гледна точка на зачитането на свободата на изразяване на мнение и свободата на религията или убежденията, правото на справедлив съдебен процес, условията на задържане, превъзпитанието чрез труд и твърденията за отнемане на човешки органи. Някои от индивидуалните случаи, посочени от ЕС, включваха последователи на Фалун Гонг.

През годината няколко случая привлякоха общественото внимание към системата за превъзпитание чрез труд. ЕС отново изтъкна пред китайските власти, че тази система не съответства на международните задължения на Китай.

Продължи да буди безпокойство у ЕС широкото прилагане на смъртното наказание в Китай, тайнствеността на екзекуциите и неспирните твърдения за „отнемане на органи“ от екзекутираните затворници. ЕС взе под внимание направеното през март изявление на китайския заместник-министър на здравеопазването, че Китай възнамерява през следващите пет години да премахне донорството на органи на осъдени на смърт затворници; ЕС ще насърчи всички усилия на Китай за популяризиране на доброволното донорство на органи. 2012 г. бе белязана и от нарастващо обществено недоволство, поради игнорирането на гражданското общество при вземането на решения, по-специално във връзка с екологичните проблеми, както и с лошите условия на труд. Във връзка с това ЕС бе обезпокоен от информацията за мерки, предприети срещу организациите на работниците мигранти, по-специално в Шендзен. Трафикът на хора е въпрос, който поражда специална загриженост. В това отношение ЕС включи Китай в списъка на приоритетните държави за сътрудничество в тази област. ЕС предоставя на Китай техническа помощ и подпомага страната при изграждането на капацитет посредством редица проекти. Усилията за изграждане на капацитет продължиха през 2012 г. посредством проект за управление на миграцията на стойност 2 милиона евро, финансиран от Европейската комисия.

ЕС препотвърди призивите си към Китай да ратифицира подписания от него през 1998 г. Международен пакт за граждански и политически права.

В Хонг Конг ЕС продължи да наблюдава прилагането на принципа „една страна, две системи“ и основния закон, подкрепяйки категорично бързия и съществен напредък към постигането на реално всеобщо избирателно право, което съответства на всички права, заложи в Международния пакт за граждански и политически права, по-специално равните права за издигане на кандидати. Комисията за равни възможности набеляза 3 групи приоритети: хора с увреждания, етнически малцинства и ЛГБТИ. Продължи загрижеността във връзка с посегателствата над независимата съдебна власт, принципите на правовата държава и постепенното подкопаване на свободата на печата в Хонг Конг. Накрая, службата на ЕС организира няколко събития, като например по повод на Европейския ден срещу смъртното наказание и семинар, посветен на корпоративната социална отговорност.

Тайван

След приемането през 2009 г. на разпоредбите на Международния пакт за граждански и политически права и на Международния пакт за икономически, социални и културни права като част от националното законодателство на Тайван, през 2010 г. беше създаден Консултативен комитет по правата на човека, който публикува през април 2012 г. първия си доклад за правата на човека, в който се прави оценка на съвместимостта на тайванската законодателна рамка с разпоредбите на двата пакта. Целият процес бе твърде позитивен, а в доклада са включени полезни препоръки по отношение на политиките. Смъртното наказание продължава да предизвиква най-сериозно безпокойство във връзка с правата на човека в Тайван.

ЕС изрази съжаление относно поредицата екзекуции от декември 2012 г., последвали екзекуциите през 2010 г. и 2011 г., с които се прекъсна спазваният през предишните пет години *де факто* мораториум. ВП/ЗП прикани тайванските власти да предприемат конкретни стъпки за по-рядко прилагане на смъртното наказание и да положат усилия за възобновяване на мораториума. Подобна загриженост многократно бе изразявана от представителите на ЕС при контактите с тайванските власти.

Посредством поредица от дейности по обмен на опит, застъпничество и комуникация ЕС продължи сътрудничеството с местните власти и гражданското общество, поставяйки акцент върху дейностите, насочени към насърчаване на премахването на смъртното наказание (включително организирането на семинари и обучения за служители на съдебната система и студенти по право и подпомагане на неправителствената организация Тайвански съюз за премахване на смъртното наказание).

Индия

През май 2012 г. се състоя втората партньорска проверка на Индия по линия на всеобщия периодичен преглед, който бе предшестван от значим процес на консултации, проведен по-специално от националната комисия по правата на човека. През септември 2012 г. правителството прие 67 от общо 169 препоръки, като по този начин се ангажира да предприеме действия във важни области като правата на жените и децата, социално-икономическото развитие и намаляването на бедността. Препоръките в някои важни области обаче (нарушенията на правата на човека по линия на някои особени закони, смъртното наказание и положението на правозащитниците) не бяха приети. ЕС продължи да работи съвместно с правителството на Индия по поетите от последното ангажменти във връзка с всеобщия периодичен преглед.

Специалният докладчик на ООН за извънсъдебните екзекуции, екзекуциите по бързата процедура и произволните екзекуции посети Индия през март 2012 г. В края на посещението докладчикът прикани индийското правителство да продължи предприемането на мерки за борба срещу безнаказаността в случаите на извънсъдебни екзекуции и убийства, извършвани в рамките на общности и поради спазване на традиции. ЕС продължи диалога с индийското правителство по отправените от специалния докладчик препоръки относно т. нар. „нагласени случаи“ и безнаказаността на силите за сигурност.

След осемгодишно прекъсване, през ноември 2012 г. Индия поднови екзекуциите, като бе обесен Аджмал Касаб — единственият заловен жив терорист, участвал в нападението в Мумбай от 26 ноември 2008 г. ВП/ЗП публикува изявление ¹², в което се припомняше, че ЕС е против използването на смъртното наказание във всички случаи и при всички обстоятелства, и се отправяше призив към индийските власти да въведат отново мораториум върху екзекуциите като начална стъпка към окончателното премахване на най-тежкото наказание.

Положението на жените, по-специално насилието срещу тях, отново излезе на преден план след случая с груповото изнасилване в Делхи от 16 декември 2012 г. Вследствие на масовото възмущение правителството назначи тричленна комисия с председател съдия Дж. С. Верма, която да разгледа евентуални изменения на наказателния закон, за да се предвидят по-бързи съдебни процеси и по-сурови наказания за престъпници, извършили изключително сериозни сексуални посегателства срещу жени.

¹²

http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/133681.pdf

В областта на правата на децата Индия предприе значими стъпки за изпълнение на разпоредбите на Конвенции № 138 (Конвенция за минималната възраст, 1973 г.) и № 182 (Премахване на най-тежките форми на детския труд, 1999 г.) на МОТ посредством внасянето в края на 2012 г. на законопроект в парламента за изменение на закона за детския труд, с който се забранява наемането на деца за всички професии и трудови дейности и се улеснява приемът им в училище съгласно закона за правото на образование, и се забранява наемането на юноши (14—18 години) за упражняването на опасни професии. Освен това защитата на децата срещу сексуални посегателства беше засилена посредством нов закон, който влезе в сила през ноември 2012 г. и предвиди строги наказания в зависимост от сериозността на закононарушението, като най-тежкото наказание е доживотно лишаване от свобода.

Свободата на изразяване на мнение в интернет продължава да представлява проблем поради непрестанното прилагане на разпоредбите на закона за информационните технологии от 2008 г., които се оценяват като по-строги в сравнение с подобни разпоредби от индийския наказателен кодекс относно изпращането чрез компютърно или комуникационно устройство на информация, която е силно обидна или съдържа заплаха. В множество случаи с тези разпоредби бе злоупотребено, а те доведоха до арестите на невинни хора по политически и лични причини.

През годината ЕС продължи да наблюдава отблизо състоянието на правата на човека, включително посредством засилена съвместна дейност с активисти от гражданското общество и значително по-интензивни контакти с организации на гражданското общество в отделните индийски щати — наложително усилие предвид твърде различното положение в различните щати. Ежегодният местен диалог между ЕС и Индия по правата на човека обаче не се състоя през 2012 г. поради неколkokратни отлагания.

ЕС засегна по-специално:

- необходимостта от ратифициране от страна на Индия на **Конвенцията на ООН против изтезанията** (подписана през 1995 г.) чрез приемането на законопроекта за предотвратяване на изтезания. На проява, организирана от Делегацията на ЕС в Ню Делхи на 26 юни по повод на Международния ден в подкрепа на жертвите на изтезания, министърът на правосъдието публично се ангажира да се заеме със законопроекта заедно с колегите си от Министерствата на вътрешните работи и на парламентарните въпроси. Въпросът за въздаването на правосъдие за жертвите на изтезания в щата Утар Прадеш е предмет на изпълняван в момента проект, който се финансира по линия на ЕИДПЧ.

- **смъртното наказание** чрез предприемане на дипломатически действия на високо равнище и горепосоченото изявление по повод на възобновяването на екзекуциите в Индия през ноември 2012 г. Освен това ЕС активизира приноса си за публичния дебат в Индия чрез организираната от Делегацията на ЕС публична проява за отбелязване на 10 октомври — Световен и европейски ден на борбата срещу смъртното наказание, и изпращане на информация до вестници в Делхи, като се планира това да продължи през 2013 г.

Положението на **правозащитниците** посредством редица съобщения до Националната комисия за правата на човека относно конкретни случаи. Като част от стратегията си на място относно правозащитниците ЕС редовно представя искания за актуална информация по ограничен брой индивидуални случаи в рамките на годишния диалог по правата на човека.

ЕС взе участие в конференции и дебати относно **правата на жените** и проведе редовни консултации с активисти за правата на жените. Поддържаха се и редовни контакти с членове на такива консултативни органи като Националната комисия за жените. Наред с това делегацията на ЕС докладваше редовно по въпросите на жените. Правата на жените бяха централен въпрос за ЕС в рамките на неотдавнашния всеобщ периодичен преглед за Индия, когато шест държави — членки на ЕС, поставиха въпроса за положението на жените, заедно с въпроса за резервите на Индия по някои текстове от Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация срещу жените и присъединяването на страната към незадължителния протокол към конвенцията, като бяха направени съответните препоръки. Делегацията участва в ръководения от „ООН Жени“ координационен механизъм по въпросите на половете GCS за обсъждане на въпроси от областта на равенството между половете в контекста на диалога по секторните и макроикономическите политики.

Дейността в областта на правата на детето се осъществяваше най-вече чрез сътрудничество между ЕС и НПО. ЕС е част от основната група, създадена от Министерството за развитието на жените и децата, която работи по въпроса за детските бракове. Предотвратяването на такъв вид бракове е акцент в проекта на ЕС, осъществяван съвместно с УНИЦЕФ и Министерството за развитието на жените и децата. Освен това ЕС подкрепя НПО, които работят в областта на правата на детето за създаването на ефективна мрежа на гражданското общество в Южна Азия. Други проекти поставят акцент върху проблемите с децата, засегнати от размирици, и децата правонарушители, вътрешния и трансграничния трафик на деца, детския труд в занаятчийството в домашни условия; управлението с приобщаване на децата чрез привличането им към участие в два от най-бедните щати в Индия.

По отношение на **правата на коренното население** ЕС, чрез местни партньорства с НПО, взе участие в наблюдението на прилагането на Закона за правата върху горите и на законодателни актове, които гарантират и разширяват племенните права на местно равнище.

В своя резолюция, приета на 13 декември 2012 г., Европейският парламент постави въпроса за кастовата дискриминация.

Наред с това ЕС продължи да следи отблизо прилагането в зони на размирици на специално законодателство, сред което Закона за въоръжените сили (за специалните правомощия), като това законодателство постоянно е в основата на обвинения за широко разпространени нарушения на правата на човека от страна на въоръжените сили и силите за сигурност.

И накрая ЕС започна нови проекти по линия на Европейския инструмент за демокрация и права на човека в областта на борбата с трафика на жени и деца, племенните права, достъпа до правосъдие за уязвими групи в щати, засегнати от конфликти, правата на хората с увреждания, равенството между половете в местното управление и човешките и социалните права във връзка с търговските споразумения.

Индонезия

През май положението с правата на човека в Индонезия беше обект на всеобщ периодичен преглед в Съвета на ООН по правата на човека. Индонезия прие 150 от общо 186 препоръки по линия на всеобщия периодичен преглед.

Третата среща от диалога по правата на човека ЕС—Индонезия се състоя през май в Джакарта. Тази среща беше възможност за провеждане на открит и конструктивен обмен по широк кръг от теми, сред които борбата с дискриминацията, свободата на религията, правата на задържаните лица, правата на жените, свободата на печата и сътрудничеството в рамките на многостранните форуми. Освен това ЕС приветства включването в Националния план за действие за правата на човека в Индонезия на текст относно стъпките за ратификация на Римския статут на Международния наказателен съд (МНС).

През годината ЕС обърна особено внимание на свободата на религията и убежденията, както и на малцинствените групи. Делегацията на ЕС в Джакарта проведе редовни срещи с малцинствени групи и организации, работещи в областта на правата на човека, които се занимават с този въпрос. Делегацията продължи да укрепва сътрудничеството си с най-голямата ислямска организация в страната Nahdlatul Ulama, с цел стимулиране на диалога и разбирателството между религиите.

През октомври ЕС организира в Джакарта конференция на тема „Недискриминация: от принципи към осъществяване на практика“, която събра представители на гражданското общество от Европа и Индонезия с цел обмяна на опит по такива въпроси като религиозната дискриминация, правата на хората с увреждания и дискриминацията, основана на сексуална ориентация. Участниците в нея изготвиха набор от препоръки, които ще бъдат част от сесията на диалога по правата на човека ЕС—Индонезия през 2013 г.

По линия на Европейския инструмент за демокрация и права на човека (ЕИДПЧ) през 2012 г. бяха подкрепени четиринадесет проекта, които обхващат широк кръг от въпроси, включително търсене на отговорност, права на детето, свобода на религията и защита на групите в особено уязвимо положение. Насоките на ЕС относно правата на човека бяха преведени на индонезийски език и са достъпни на страницата на делегацията на ЕС.

ЕС приветства решението на Индонезия да се въздържа при гласуването в рамките на Третия комитет на ООН на резолюцията относно мораториума върху прилагането на смъртното наказание.

Посредством редовни срещи и мисии на място ЕС продължи да наблюдава положението с правата на човека в чувствителни в това отношение зони като Папуа, където съществуват конкретни опасения относно процесите на истина и помирение, свободата на изразяване на мнение и въпросите, свързани със специалната автономия.

Япония

В областта на правата на човека Япония е дългогодишен партньор на ЕС в рамките на международните форуми, като двете страни поддържат плодотворен диалог.

Що се отнася до въпросите от областта на правата на човека в Япония през 2012 г. ЕС постави акцент в работата си върху смъртното наказание, тъй като Япония възобнови екзекуциите (7 за цялата година) след период на почти двадесет месечно прекъсване. През 2012 г. в Япония бяха изпълнени три серии екзекуции (през март, август и септември, за разлика от 2011 г., която бе първата година от началото на 90-те години на миналия век без изпълнена екзекуция. Общо 8 души бяха екзекутирани по време на управлението на Японската демократическа партия DPJ (7 души през 2012 г.).

След като на 29 март Япония екзекутира трима затворници, ВП/ЗП излезе с изявление. Освен това ръководителят на делегацията направи демарш пред министъра на правосъдието в Токио. След извършените на 3 август две екзекуции говорителят на ВП/ЗП направи изявление, а впоследствие въпросът бе поставен от делегацията на ЕС пряко пред министъра на правосъдието Таки. ВП/ЗП направи изявление след двете екзекуции, извършени на 27 септември. Освен това посланиците на държавите от ЕС в Токио направиха изявление по повод на Световния ден на борбата срещу смъртното наказание.

ЕС работи активно с японското правителство и гражданското общество по въпроса за смъртното наказание. Бяха проведени редовни срещи с членове на парламентарната лига за премахване на смъртното наказание. През април делегацията на ЕС в Токио организира международен симпозиум под надслов „По пътя към премахване на смъртното наказание: опитът на Европа и перспективите пред Азия“, като с това допринесе за вътрешния дебат по въпроса за смъртното наказание в Япония. Освен това делегацията в Токио координирано с държавите членки публикува в японската преса отворено писмо по повод 10 октомври — Световния и европейски ден на борбата срещу смъртното наказание.

Като част от споделения ангажимент на Япония и ЕС за утвърждаване на зачитането на правата на човека в целия свят, през октомври бяха проведени консултации по правата на човека. Установи се добро сътрудничество с Япония по отношение на резолюциите за КНДР (позоваване на въпроса за отвличанията) и Мианмар (оказване на натиск за по-мека формулировка в резолюцията) в рамките на Общото събрание на ООН. Политическата безизходица в законодателния орган на Япония (Диет) не позволи на страната да се присъедини през 2012 г. към Хагската конвенция за гражданските аспекти на международните отвличания на деца, но Япония потвърди отново ангажимента си към „пълното и точно“ прилагане на конвенцията.

В областта на наказателното правосъдие — която също е свързана с въпроса за смъртното наказание, съдебните процедури все още се основават до голяма степен на признанията на подведените под отговорност лица. Условиата в затворите продължават да будят безпокойство (по-специално достъпът до медицински услуги). ЕС следва да си постави за цел споделянето на опит и набелязването на добри практики в тези области.

Япония бе обект на преглед в рамките на втория цикъл от всеобщия периодичен преглед на Съвета на ООН по правата на човека през октомври. Япония получи общо 174 препоръки, по които даде отговор по време на 22^{рата} сесия на СПЧ през март 2013 г.

Република Корея

Зачитането на основните принципи на човешките права е съществен елемент от Рамковото споразумение ЕС—Корея, което бе договорено през 2010 г. заедно със Споразумението за свободна търговия и декларацията за стратегическо партньорство.

По време на срещата на високо равнище ЕС—Република Корея през март 2012 г. лидерите на ЕС и президентът на Република Корея потвърдиха, че ще бъдат проведени двустранни консултации за укрепване на сътрудничеството в областта на правата на човека.

Този ангажимент, поет на най-високо равнище, се преобразува в действия по същество през годината. Република Корея гласува с ЕС по ключови резолюции в Съвета на ООН по правата на човека и в Третия комитет на ОС на ООН (с изключение на резолюцията относно мораториума върху смъртното наказание, по която страната гласува „въздържал се“). Постигнато бе съгласие по условията за консултациите по правата на човека между ЕС и Корея, които ще допринесат за още по-ефективно сътрудничество в рамките на ООН и други рамки в сравнение със сега действащите неформални канали. Висши служители на ЕС, които работят в областта на правата на човека, взеха участие в неформалния семинар на АСЕМ по въпросите на правата на човека и информационните технологии, който се състоя в Сеул през юни 2012 г.

Освен това в рамките на прилагането на главата за търговия и устойчиво развитие от Споразумението за свободна търговия ЕС—Корея през юни 2012 г. ЕС, заедно със социалните партньори и други представители на гражданското общество, обсъди с корейската страна възможностите за бъдеща ратификация от Република Корея на оставащите конвенции на МОТ, които са от основополагащо значение (№ 29 и 105 относно принудителния труд, както и № 87 и 98 относно свободата на сдружаването и правото на колективно договаряне). Освен това срещата предостави възможност за обсъждане на положението на синдикатите в Република Корея.

Делегацията на ЕС и посолствата на държавите — членки на ЕС, в Сеул встъпиха в консултации с министерства, Корейската национална комисия по правата на човека и широк кръг от групи на гражданското общество преди втория всеобщ периодичен преглед на Република Корея през октомври 2012 г. След тези консултации държавите — членки на ЕС, препоръчаха да се предприемат действия по редица въпроси. Сред тези препоръки бяха необходимостта от преобразуване на 14-годишния мораториум върху екзекуциите в юридически скрепено премахване на смъртното наказание, освобождаване на повече от 600 лица, които отказват да преминат военна служба заради религиозни убеждения, подобряване на положението с равенството между половете и мерки за гарантиране на правата на неомъжените майки и на децата.

През 2012 г. делегацията на ЕС и държавите — членки на ЕС, предприеха конкретни действия в подкрепа на напредъка, постигнат по тези и други въпроси.

Ръководителят на делегацията на ЕС постави въпроса за смъртното наказание пред министъра на правосъдието. На заседание по въпроса за внасянето в корейския парламент на законопроект за премахване на смъртното наказание ръководителят на делегацията изложи основните причини, поради които смъртното наказание не би могло да се счита за по-ефективен възпиращ фактор за престъпността в сравнение с другите наказания. По повод на Световния ден на борбата срещу смъртното наказание тези аргументи бяха изтъкнати отново в статия от името на делегацията, публикувана в един от най-четените вестници в страната.

Поддържани бяха тесни консултации с представителите на религиозни групи относно съдебните дела, при които осъдени на затвор лица, които отказват да преминат военна служба поради религиозни съображения, настояват, че правителството е длъжно да спазва препоръките на Съвета на ООН по правата на човека за предоставяне на гражданска алтернатива на военната служба.

ЕС приветства факта, че през 2012 г. корейските политически партии изведоха като политически приоритет икономическите и социалните права, както и проявения интерес към европейските социални модели. Центърът на ЕС към Университета в Хангук организира форум по въпросите на равенството между половете. Посолствата на държавите — членки на ЕС, използваха посещенията на високо равнище, за да изтъкнат проблемите, с които се сблъскват родителите, които не са сключили брак, и техните деца. През годината бе обърнато внимание и на проблемите със системата за регистриране на ражданията.

КНДР

Насърчаването на стремежа към подобрения в положението с правата на човека в КНДР продължава да бъде централен въпрос в политиката на ЕС към тази страна. ЕС е силно обезпокоен във връзка с продължаващите системни, широко разпространени и тежки нарушения на гражданските, политическите, икономическите, социалните и културните права в страната. ЕС недвусмислено осъжда тази ситуация. Съюзът изразява загрижеността си при всеки повод както пред представителите на Северна Корея, така и в контекста на годишния политически диалог с КНДР, който по изключение не се проведе през 2012 г.

ЕС продължи да привлича вниманието на Съвета на ООН по правата на човека и на Общото събрание на ООН върху продължаващата критична ситуация с правата на човека в КНДР. На 19 март 2012 г. ЕС (съвместно с Япония) внесе резолюция на Съвета на ООН по правата на човека, в която изрази дълбоката си загриженост във връзка с продължаващите тежки, широко разпространени и системни нарушения на правата на човека в Корейската народнодемократична република. По подобен начин на 29 март 2012 г. бе приета резолюция на Общото събрание на ООН. Приемането с консенсус на последните резолюции на СПЧ и на ОС на ООН относно КНДР изпрати силен сигнал. Освен това ЕС подкрепи удължаването с една година на мандата на специалния докладчик на ООН за положението с правата на човека в КНДР. В резултат от активната роля на ЕС в рамките на ООН, от 2003 г. насам КНДР отказва да провежда диалога ЕС—КНДР по конкретни въпроси в областта на правата на човека, чието начало бе поставено през 2001 г.

На 23 май 2012 г. Европейският парламент прие съвместна резолюция относно положението на севернокорейските бежанци, в която изтъкна загрижеността си от тежките условия, при които живеят тези лица. ЕС настойчиво призова КНДР да намери решение на същинските причини за наличието на бежанци и да гарантира, че всички връщани в КНДР бежанци могат да се завърнат, без да бъдат застрашавани безопасността и достойнството им. Освен посочения по-горе подход ЕС продължава да разглежда хуманитарната помощ за народа на Северна Корея отделно от политическите съображения, засягащи политическите лидери в Пхенянь. През септември 2012 г. Европейската комисия предостави сума в размер 350 000 евро като пряка помощ за пострадалите от тежките наводнения в страната. Когато има такава възможност, ЕС прави опит да достигне най-уязвимите групи от севернокорейското общество като хората с увреждания и малките деца.

Лаос

Сътрудничеството на ЕС с Лаос се осъществяваше в рамките на спектър от дейности, свързани със срещата „Европа—Азия“ (ASEM), които се простираха от медийно обучение до участие на представители на гражданското общество във форума „Азиатски и европейски народи“, състоял се през октомври 2012 г.

В рамките на продължаващия процес на диалог по правата на човека през 2012 г. ЕС организира съвместно с ПРООН семинар по въпросите на корпоративната социална отговорност с 200 участници от администрацията, частния сектор и гражданското общество на Лаос.

През 2012 г. бяха изпълнени осем проекта в областта на правата на човека: шест от тях бяха финансирани по линия на ЕИДПЧ и два по линия на споразумението за принос, сключено между ЕС и ПРООН. Акцент в проектите по линия на ЕИДПЧ беше изпълнението на Стратегията за правата на човека; тези проекти включват подкрепа за зараждащото се гражданско общество в Лаос, като се изтъкват специално дейностите, свързани с правата на детето, равенството между половете, правата на хората с увреждания и малцинствените групи в неравностойно положение. В сътрудничество с ПРООН ЕС способства за подкрепа на все по-ясно изразения глас на парламента по въпроса за законодателството в областта на международните права на човека, както и за да търси от правителството отговорност за водените от него политики.

Също така ЕС подкрепи правителството при разпространението на информация относно правата на човека и изграждането на капацитет за претворяване на международните задължения във вътрешно законодателство с главна цел консолидиране на върховенството на закона.

През 2012 г. бяха направени два демарша: през юни за ратификацията на Римския статут на МНС и относно резолюцията на ОС на ООН за смъртното наказание.

През годината ситуацията с правозащитниците се следеше особено отблизо, като ЕС обърна специално внимание на инцидентите, свързани със свободата на пресата, по-конкретно закриването през януари 2012 г. на популярно радио шоу, което приканваше слушателите да изразяват мненията си в ефир.

За съжаление краят на година беше белязан от драстичен обрат в тенденцията в областта на човешките права, с експулсирането на представител на международно НПО и изчезването на видния активист на гражданското общество г-н Sombath Somphone. ЕС изигра водеща роля за мобилизиране на вниманието на международната общност по този случай. В свое изявление от 21 декември 2012 г. говорителят на върховния представител на ЕС изрази загриженост и насърчи властите в Лаос в усилията им за разследване на случая.

Малайзия

През 2012 г. бе отбелязан напредък в преговорите за сключването на споразумение за партньорство и сътрудничество ЕС—Малайзия. В проекта за споразумение е включена клауза за правата на човека.

Основните приоритети на ЕС в Малайзия през 2012 г. бяха насърчаването на премахването на смъртното наказание и ратификацията на Римския статут на Международния наказателен съд. ЕС продължи да подкрепя своите граждани, които очакват изпълнението на смъртна присъда в Малайзия. Наред с това ЕС активизира сътрудничеството си с Малайзия като член на Съвета на ООН по правата на човека.

През годината работната група на ЕС по правата на човека проведе срещи с редица организации на гражданското общество, работещи в областта на правата на детето, трафика на хора, свободата на изразяване мнение и реформата на изборителната система.

През януари 2012 г. делегацията на ЕС в Куала Лумпур направи демарш, в който насърчи ратификацията на незадължителните протоколи към Конвенцията на ООН за правата на детето. През април Малайзия ратифицира протоколите относно „Търговия с деца, детска проституция и детска порнография“ и „Участие на деца във въоръжени конфликти“. През декември ЕС изрази загрижеността си във връзка с резервите, внесени от Малайзия.

На 21 февруари 2012 г. ръководителят на делегацията на ЕС направи демарш относно депортирането в Саудитска Арабия на саудитския журналист Хамза Кашгари, пуснал в Туитър съобщение за пророка Мохамед. Делегацията на ЕС призова Малайзия да спре депортирането, тъй като г-н Кашгари рискува да получи смъртно наказание за вероотстъпничество. ЕС напомни на Малайзия позицията си относно свободата на изразяване на мнение, смъртното наказание и върховенството на закона. На 12 февруари г-н Кашгари беше депортиран в Саудитска Арабия.

През март делегацията на ЕС организира в сътрудничество с Адвокатския съвет и Националната комисия по правата на човека (SUHAKAM) публично събитие, насочено към популяризиране на премахването на смъртното наказание, както и състезание дебат между студенти с участието на представители на седем университета. Кампанията, която се осъществи с подкрепата на министъра на правото и парламентарните въпроси на Малайзия, достигна върхната си точка по време на големия финал, проведен в парламента на Малайзия на 10 декември, Деня на правата на човека.

През 2012 г. по линия на ЕИДПЧ бяха подкрепени шест проекта, свързани с Конвенцията на ООН за хората с увреждания, образованието за деца без гражданство и правата на коренното население. Делегацията на ЕС проведе среща с малайзийски НПО в областта на правата на човека за набелязване на приоритети за следващата покана за представяне на предложения по линия на ЕИДПЧ, която ще бъде публикувана в началото на 2013 г.

Малдивски острови

През 2012 г. Малдивските острови претърпяха тежка политическа криза, която доведе до оставката на първия демократично избран президент Mohamed Nasheed през февруари 2012 г. Тази смяна на властта, която бе осъществена при противоречиви обстоятелства, доведе до седмици на политически вълнения с многобройни нарушения на правата на човека. През август 2012 г. Комисията за национално разследване (CoNI) с подкрепата на Британската общност и ООН стигна до заключението, че тази смяна на властта „не е била държавен преврат“ и отправи препоръки относно бруталността на полицейските действия и други въпроси от областта на правата на човека. Ситуацията с правата на човека на Малдивските острови бе обсъждана в Комитета на ООН по правата на човека през юли 2012 г. През октомври главният прокурор предяви на бившия президент Nasheed обвинение за незаконния арест и задържане на съдията Abdulla през януари 2012 г. В случай на осъдителна присъда Nasheed би могъл да получи забрана за участие в президентските избори.

Между Европейския съюз и Малдивските острови няма установена формална рамка за политически диалог и диалог по правата на човека, а ЕС и неговите държави членки нямат постоянно присъствие в страната. Дипломатическата реакция на ЕС се основава на взаимодействие с политическите участници и гражданското общество на Малдивските острови от територията на Коломбо, Шри Ланка, наред с осъществяването на 2—3 мисии на високо равнище годишно на Малдивските острови. Стратегическите обсъждания с международни организации като Британската общност също се провеждат в Брюксел. През април 2012 г. делегация на Европейския парламент посети Малдивските острови.

Страната е една от пилотните за ЕС държави в областта на демокрацията, което означава, че Съюзът се стреми към последователен анализ и действия в подкрепа на демократичните процеси в страната. Стратегическата цел на ЕС е подкрепа за демократичния процес на Малдивските острови. ЕС се стреми да гарантира, че планираните за септември 2013 г. президентски избори на Малдивските острови, ще бъдат проведени в условията на доверие и прозрачност. ЕС е програмирал мисия на експерти по провеждане на избори.

Към момента интервенциите, свързани с правата на човека, са малко, тъй като Малдивските острови не са бенефициер по схемата по държави на Европейския инструмент за демокрация и права на човека. Съществуват обаче два проекта: относно посредничеството при местни конфликти и относно финансирането на изборителните кампании, осигурявано по линия на глобалните фондове. По линия на програмата по държави в рамките на Инструмента за сътрудничество за развитие се подкрепят действия, насочени към преодоляване на тежките социални проблеми, свързани с наркотици, както и на предизвикателствата, произтичащи от изменението на климата.

По време на политическата криза през 2012 г. ЕС направи няколко изявления по повод на положението на Малдивските острови: през януари ръководителите на мисии на държавите от ЕС изразиха загрижеността си по повод на задържането на съдия Abdulla. Наред с това ЕС направи няколко изявления относно смяната на властта (февруари) и необходимостта от политическо помирение във връзка с продължаващите политически размирици на Малдивските острови (март). През юли ЕС направи изявление по повод ескалирането на политическото напрежение на Малдивските острови, а през август относно публикуването на доклада на Комисията за национално разследване. През октомври бе направено изявление по повод на задържането на бившия президент Nasheed. ЕС повдигна пред властите и въпроса за смъртното наказание.

Монголия

Последните парламентарни избори в Монголия се проведеха на 28 юни 2012 г. След тях на власт дойде най-голямата опозиционна партия (Демократическата партия — ДП). Към момента страната се управлява от коалиция, съставена от Демократическата партия и Коалиция „Справедливост“. Върховният представител излезе с изявление, в което отбеляза, че изборите за законодателен орган са били нова важна стъпка по пътя към укрепване на демокрацията. Въпреки политическото напрежение преди това (наред с друго задържането на бившия президент Enkhbayar по обвинения в корупция) изборите преминаха гладко. По този повод говорителят на ВП/ЗП излезе с изявление, в което призова властите да действат в условията на пълна прозрачност и при зачитане на демократичните принципи, върховенството на закона и човешките права, като същевременно бе възобновено доверието на ЕС в монголските институции.

Новият избирателен закон бе приет през декември 2011 г. с цел да се преодолеят опасенията за липса на прозрачност при гласуването и за непропорционално представителство. Беше въведена квота, изискваща 20 % от кандидатите да бъдат жени, което на свой ред доведе до по-голямо участие на жените (от 3 на 9 членове на парламента). Непосредствено преди изборите за първи път бяха въведени машини за електронно гласуване. Това оборудване стана причина за известни нередности, което наложи провеждането на контролно преброяване в някои случаи.

През януари 2012 г. Монголия ратифицира втория незадължителен протокол към МПГПП с цел премахване на смъртното наказание. На всички равнища и във всички клонове на правителството корупцията остава съществен проблем, по-специално в съдебната система, митническото обслужване и правоприлагащите органи. Условията в затворите са лоши и има сведения за прилагане на изтезания, принуда и заплахи от страна на правоприлагащите органи. Правителството обяви планове за изменение на Наказателния кодекс и за провъзгласяване на изтезанията за престъпление в съответствие с Конвенцията на ООН против изтезанията. В отговор на тези опасения през 2012 г. бяха договорени 3 проекта, финансирани по линия на ЕИДПЧ: подкрепа и утвърждаване на зачитането на човешките права в затворите в Монголия с акцент върху превенцията на изтезанията и жестокото, нечовешкото и унижителното отношение; подкрепа за укрепване на правата на хората с различна сексуална ориентация в Монголия и на техните семейства и популяризиране на темата за правата на човека чрез документални филми сред учащите и учителите в системата на средното образование и в професионалните училища. Наред с това Монголия стана съвместен инициатор на действие на ЕС в рамките на 67-ата сесия на ОС на ООН, в което се призовава за мораториум върху прилагането на смъртното наказание през 2012 г., и организира съвместно с ЕС група на ООН на високо равнище по въпросите на премахването на смъртното наказание.

През 2012 г. Монголия стана член на ОССЕ. В периода 2012—2013 г. страната председателства Общността на демокрациите (ОД), като съсредоточи вниманието си върху образование за демокрация и активизиране на регионалното сътрудничество в рамките на ОД, укрепването на гражданското общество, обмяната на експертен опит и нулевата толерантност към корупцията.

Също така Монголия е пилотна държава за прилагането на заключенията на Съвета относно подкрепата за демокрация във външните отношения на ЕС, а по линия на ЕИДПЧ се подкрепят няколко проекта, свързани с правата на човека.

Непал

По индекса за човешко развитие през 2011 г. Непал заема 157-о от общо 187 места. Непал е втората най-бедна държава в Азия след Афганистан. През последните 14 години обаче страната отбелязва значителен напредък в областта на намаляването на бедността поради ниски доходи. По отношение на правото на адекватен стандарт на живот актуалните данни сочат, че бедността е намаляла от 42 % през 1996 г. на 24,8 % през 2010 г. Отбелязаният през последното десетилетие напредък в областта на правото на здравеопазване и образование е значителен; процентът на ваксинираните деца (на възраст между 1 и 2 години) нарасна от 83 % през 2006 г. на 87 % през 2011 г. Въпреки тези положителни тенденции обаче неотдавнашните политически събития провокират допълнителна несигурност по отношение на социалните и икономическите права.

Въпреки ангажиментите, поети в рамките на Всеобхватното споразумение за мир от 2006 г., няколко последователни непалски правителства не успяха да създадат механизми за правосъдие в период на преход и до края на 2012 г. нито едно лице не бе изправено пред граждански съд за извършено тежко престъпление във връзка с конфликта. Въпреки решението на Върховния съд от август 2012 г., което постанови да бъдат предвидени мерки за регулиране на повишенията правителството в Непал и силите за сигурност продължават да закрилят и дори да повишават в кариерата лица, които са участвали в извършването на престъпления, свързани с конфликта, като през 2012 г. няколко такива спорни повишения бяха изнесени на първите страници на вестниците. През 2012 г. на кабинета на президента бе изпратена наредба за създаване на единна Комисия по въпросите на истината, помирението и изчезванията. Съдържанието на наредбата поражда опасения сред организациите за правата на човека, дипломатическата общност и ООН. В диалога си с правителството на Непал ЕС продължи да поддържа, че тежките нарушения на правата на човека и на хуманитарното право не могат да бъдат амнистирани или да бъдат обект на помирение, наложено с принуда.

Правомощията на Националната комисия за правата на човека бяха сериозно накърнени с приемането през януари 2012 г. на нов закон, който ограничи независимостта и автономията на комисията. След разпускането на Учредителното събрание през май 2012 г. капацитетът на Върховния съд беше значително намален, тъй като назначаването на нови съдии не можеше да се осъществи в отсъствието на законодателен орган, който да проведе необходимите парламентарни изслушвания. ЕС изрази трайната си загриженост, че ерозирането на националните институции и наличието на незаети места в различни конституционно определени органи са довели до отслабване на демокрацията и върховенството на закона в Непал.

През годината ЕС продължи да следи отблизо ситуацията с правата на човека в Непал, включително чрез по-активна ангажираност с активисти за човешки права, диалог по политиките и публични прояви.

ЕС засегна по-специално:

- безнаказаността и правосъдието в период на преход, като изтъкна задължението на правителството на Непал да създаде механизми за правосъдие по време на преход, които да отговарят на международните стандарти и да противодействат на доминиращата култура на безнаказаност, като наред с това публикува няколко изявления по тези въпроси.
- положението на правозащитниците в Непал посредством срещи с активисти за правата на човека и срещи два пъти в годината на председателстваната от делегацията на ЕС работна група на ЕС за закрила на правозащитниците.
- дискриминацията, основана на кастова принадлежност, както и насилието и дискриминацията, основани на пола, посредством продължаваща подкрепа за проекти на гражданското общество, както и сътрудничество с непалското правителство по ангажиментите, поети от него в рамките на всеобщия периодичен преглед през 2011 г.

Наред с това ЕС продължи да допринася проактивно за дебата по правата на човека в Непал, като на 10^{ти} декември 2012 г. организира в рамките на половин ден събитие с участието на организации на гражданското общество за отбелязване на Деня на правата на човека. На същия ден мисиите на ЕС излязоха със съвместна публикация във водещ национален вестник, в която отдадоха почит на правозащитниците в Непал и изразиха ангажираността си с процеса на приобщаване, истина, правосъдие и помирение в Непал.

На последно място през 2012 г. ЕС стартира осем нови проекта по линия на ЕИДПЧ в областта на борбата с трафика на деца и жени, равенството между половете, правата на младите хора, дискриминацията, основана на кастова принадлежност, и други въпроси, свързани със социалната дискриминация. Проектите разглеждат и въпросите за участието в политическия живот, прозрачността, отговорността и свободата на изразяване на мнение.

Пакистан

Пакистан внесе подобрения в своето законодателство в областта на правата на човека. Значителна част от приетото в страната ново законодателство бе създаването през май 2012 г. на независима Национална комисия по правата на човека в съответствие с Парижките принципи. При всеобщия периодичен преглед за Пакистан в Съвета на ООН по правата на човека през октомври 2012 г. позицията на Пакистан по прегледа бе счетена за конструктивна. Делегациите коментираха в положителна светлина създаването на независима национална комисия по правата на човека, ратифицирането на някои международни договори за правата на човека и наложения *де факто* мораториум върху смъртното наказание. Отправени бяха 165 препоръки, обхващащи наред с други въпроси законите за богохулството, отношението към малцинствата, положението на правозащитниците и дискриминацията на жените. Пакистан изрази съгласие да разгледа 164 от направените препоръки.

Цялостната способност за прилагане и принудително изпълнение на пакистанските граждански институции в сферата на съдебната система и на правата на човека се подобри, но продължава да бъде на ниско равнище. Насилието между религиозните общности, особено насочено срещу шиитското малцинство на хазарите в Кета, се изостри през 2012 г. Продължиха екстремистките нападения, по-специално в северозападната част на страната, Балучистан и Карачи. Извършителите на много от тези актове все още не са изправени пред правосъдието.

На 6 февруари 2012 г. подгрупата по въпросите на управлението, човешките права и миграцията към Съвместната комисия ЕС—Пакистан проведе заседание за обмен на мнения относно гражданските и политическите права и правата на човека в Пакистан. Сред дискутираните теми бяха свободата на религията и убежденията, отношението към религиозните малцинства, правата на жените, достъпът до правосъдие, смъртното наказание; подписването и ратификацията на международните конвенции за правата на човека и сътрудничеството в областта на правата на човека в рамките на ООН.

Човешките права са основен елемент от стратегическия диалог ЕС—Пакистан, чието начало бе поставено през юни 2012 г. от върховния представител Аштън и пакистанския външен министър Хар. Посредством стратегическия диалог ще се наблюдава изпълнението на Петгодишния план на ангажиментите ЕС—Пакистан, според който правата на човека са приоритетен въпрос. При посещението си в Пакистан ВП подчерта необходимостта от укрепени демократични институции, добро управление и зачитане на правата на човека и основните свободи и изрази загрижеността на ЕС във връзка със свободата на религията и убежденията, правата на лицата, принадлежащи към малцинства, правата на жените и смъртното наказание.

През 2012 г. ЕС настойчиво призова Пакистан да отбележи по-нататъшен напредък в областта на правата на човека и насърчи страната да прилага международните конвенции в тази област, по които Пакистан е страна и да оттегли направените резерви. С оглед на постигането на тази цел новият регламент на ЕС за ОСП предвижда Съюзът да предлага преференции на развиващи се държави („ОСП+“). ЕС популяризира критериите за ОСП+ на срещи, в съобщения за печата и по време на проявата за търговската мрежа в Карачи.

Делото за богохулство срещу 14-годишното християнско момиче с увреждания Rimsha Masih, обвинено от свой съсед в изгаряне на страници от Корана през август 2012 г., и стрелбата срещу 14-годишната активистка за правото на образование Malala Yousufzai от талибани през октомври предизвикаха вълна на възмущение в световен мащаб. Впоследствие стана ясно, че делото срещу Rimsha е било изфабрикувано и то бе прекратено. Върховният представител категорично осъди агресията срещу Malala като посегателство както над основни човешки ценности, така и срещу всички правозащитници в Пакистан и подчерта, че ЕС подкрепя правото на образование за всички и твърдо застава за лицата, които популяризират тази важна кауза. На 26 октомври Европейският парламент прие резолюция относно дискриминацията на момичета в Пакистан, по-специално случая с Malala Yousafzai.

През годината ЕС продължи да наблюдава и да изразява пред властите загриженост по повод на този и други случаи, включително случая на Asia Bibi, християнка, която бе обвинена в богохулство и която е задържана повече от две години. През ноември 2012 г. бе организирана проява на правозащитници с цел обмен на мнения относно актуалното състояние на човешките права в Пакистан и как ЕС би могъл да подобри своята подкрепа за работата и усилията им. В събитието взеха участие активисти от цялата страна. Сред най-често изразяваните опасения бяха пропастта, която разделя относителния напредък в законодателно отношение и реалното прилагане на това законодателство на място, свиващото се пространство за толерантност и свобода на изразяване на мнение, правата на жените, правата на хората, принадлежащи към религиозни малцинства, и правата на детето (включително нарастването на броя на случаите на сексуално посегателство над деца и на включването в учебните програми на материал, който подбужда към омраза), а също и социалните и икономическите права.

През 2012 г. ЕС направи редица демарши, в които постави въпроса за смъртното наказание. Държавите членки и делегацията на ЕС в Пакистан проведоха съвместно и в двустранен план поредица от интензивни демарши относно смъртното наказание в Пакистан, с цел да бъдат отменени обявените решения за екзекутиране на редица пакистански граждани през юни и септември. Решенията за екзекуциите бяха отложени, както изглежда за неопределено време. С обесването на пакистански войник в Пенджаб на 15 ноември 2012 г. бе сложен край на неофициалния мораториум върху смъртното наказание, който бе в сила в страната от 2008 г. Според правителството екзекуцията е била извършена под натиск от военните власти и следва да се разглежда като събитие с извънреден характер. В свое изявление върховният представител изрази дълбоко съжаление по повод на екзекуцията, като подчерта, че този акт противоречи на наблюдаваната в световен мащаб тенденция за премахване на смъртното наказание и подкопава неотдавнашното изявление на правителството, в което се поставя въпросът за евентуалното приемане на законодателство за премахване на смъртното наказание. ВП призова властите да въведат отново мораториума като първа стъпка.

Чрез работата си в областта на развитието ЕС продължи да сътрудничи с правоприлагащите органи, като изграждаше капацитет чрез обучение, включително по въпросите на ефективната закрила на човешките права. Освен това през 2012 г. ЕС започна сътрудничество за подобряване на парламентарната работа (подкрепа за националното събрание и сената) и консолидирането на демокрацията в Пакистан чрез подкрепа за надеждни, приобщаващи и прозрачни избори, с участието на национални и международни организации и мрежи на гражданското общество. През ноември 2012 г. се проведе проучвателна мисия на ЕС за оценка на осъществимостта на разполагането на мисия за наблюдение на изборите през 2013 г. И накрая през 2012 г. бе подготвена нова програма „Подкрепа за демократичните институции“, която включва и елемент за правата на човека. Цялостната цел на програмата е да окаже подкрепа за консолидирането на демократичния процес в страната чрез укрепване на нейните демократични институции. С въвеждането на елемент, свързан с правата на човека, се цели да се активизира стимулирането и защитата на правата на човека чрез подпомагане на правителството и на институциите, работещи в областта на правата на човека на федерално равнище и на равнище провинции, за да се повиши капацитетът им и те да изпълняват международните си задължения в областта на правата на човека.

Филипини

ЕС продължи да подкрепя правозащитниците и реформата на наказателното правосъдие. Заедно с правителството на Филипините, както и организациите на гражданското общество делегацията на ЕС в Манила следи няколко случая на нарушения на правата на човека. Делегацията организира ежегодна среща на високо равнище с правозащитници и стартира нова програма „Справедливост за всички“ (10 милиона евро), чиято цел е повишаване на достъпа до правосъдие и подкрепа в борбата с безнаказаността. На 14 юни 2012 г. ЕП прие резолюция относно извънсъдебните екзекуции и насилствените изчезвания във Филипините.

На 11 юли 2012 г. ЕС и Филипините подписаха ново споразумение за партньорство и сътрудничество, което включва съвместен ангажимент за укрепване на диалога и сътрудничеството в областта на правата на човека, управлението и върховенството на закона.

През 2012 г. Филипините ратифицираха редица международни инструменти в областта на правата на човека, в т.ч. незадължителния протокол към Конвенцията против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание и Конвенция № 189 на МОТ относно достойния труд на домашните работници. Освен това правителството прие закон за борба с насилствените изчезвания, като с това Филипините станаха първата азиатска държава, която криминализира насилствените изчезвания. През май 2012 г. страната бе подложена на всеобщия периодичен преглед, в който бе поставен специален акцент върху извънсъдебните екзекуции, положението на правозащитниците и правата на жените и децата. През ноември 2012 г. Филипините приеха специалния докладчик на ООН по проблемите на трафика на хора, както и [Комитета за премахване на дискриминацията срещу жените](#).

Сингапур

През 2012 г. беше отбелязан напредък в преговорите за сключването на споразумение за партньорство и сътрудничество ЕС—Сингапур. В проекта за споразумение е включена клауза за правата на човека.

Делегация на Европейския парламент за АСЕАН посети страната през май 2012 г. В срещите със сингапурските партньори бяха обсъдени по-конкретно въпросите за правата на човека и за смъртното наказание. Въпросът за смъртното наказание продължи да бъде първостепенен приоритет в отношенията на ЕС със Сингапур. Делегацията на ЕС в Сингапур беше домакин на неформален диалог с местни НПО по въпросите на правата на човека.

ЕС направи демарш в Сингапур относно смъртното наказание, като постави акцент върху случая с Yong Vui Kong, малайзийски гражданин, осъден на 4 юли 2012 г. на смърт за престъпление, свързано с наркотици, и очакващ изпълнението на присъдата. В демарша се подчертава, че особеностите на конкретния случай са в пряко нарушение на минималните стандарти, които се прилагат за лицата, които ще бъдат екзекутирани, тъй като извършеното престъпление не се счита за най-тежко престъпление от ЕС, и се правят конкретни препратки към сингапурското законодателство.

След продължил година преглед на ситуацията със смъртното наказание през юли 2012 г. сингапурското правителство предложи да се промени предвиденото задължително смъртно наказание за трафик на наркотици и за убийство, като премахна задължителното смъртно наказание за трафиканти на наркотици на ниско равнище, които сътрудничат на полицията, и за случаите на непредумишлено убийство. От юли 2011 г. изпълнението на екзекуции е спряно.

На 10 декември 2012 г. делегацията на ЕС организира семинар по повод на Деня на правата на човека под надслов „Регионални подходи към правата на човека в Европа и Югоизточна Азия“. Основното изказване на събитието бе направено от г-н Rafendi DJAMIN, представител на Индонезия в междуправителствената комисия на АСЕАН по правата на човека (AICHR). Новоназначеният представител на Сингапур в AICHR, посланик CHAN Heng Chee, произнесе заключителното изказване. На семинара присъстваха представители на академичните среди от Азия и Европа, служители, дипломати и многобройни представители на гражданското общество, което създаде условия за необичайно откровени дискусии.

Шри Ланка

През 2012 г. положението с човешките права и управлението в Шри Ланка се влоши след тежки посегателства над върховенството на закона и независимостта на съдебната власт. Правозащитници и независими журналисти бяха сплашвани, продължиха и случаите на насилствени изчезвания. Въпреки известния напредък в икономическото възстановяване и връщането на вътрешно разселените лица в северната част на страната, усилията, положени за процеса на помирение и за преодоляване на първопричините за конфликта, бяха незначителни. В **Съвета на ООН по правата на човека** през март 2012 г. САЩ, с подкрепата на държавите — членки на ЕС, внесоха резолюция, с която настойчиво призовават правителството да отбележи напредък в процеса на помирение.

Ситуацията с правата на човека в Шри Ланка бе обект на **всеобщия периодичен преглед** през ноември 2012 г. Правителството отхвърли почти половината от критичните препоръки, направени в рамките на този преглед.

Споразумението за сътрудничество в областта на партньорството и развитието, подписано през 1995 г., съставлява основата за сътрудничеството между ЕС и Шри Ланка. През 2012 г. обаче нямаше официален форум за политически диалог с Шри Ланка, като се има предвид, че Съвместната комисия не е заседавала от 2008 г. насам. Политиката на ЕС към Шри Ланка се характеризира с **„внимателно възобновяване на ангажименти“**, като същевременно се изразява загриженост относно тревожното положение с правата на човека.

Работната група на ЕС по правата на човека си сътрудничи с правозащитници и с гражданското общество, включително чрез провеждане на годишна среща и редовни тематични брифинги, наблюдение на съдебни процеси и защита на правозащитници и журналисти. ЕС повдигна пред властите и въпроса за смъртното наказание. През май 2012 г. делегация на **Европейския парламент** посети Шри Ланка.

По линия на **Европейския инструмент за демокрация и права на човека** и на бюджетната линия за **недържавни участници** бяха финансирани няколко проекта в Шри Ланка. В програмата по държави в рамките на **Инструмента за сътрудничество за развитие** бе поставен акцент върху програмите за рехабилитация и осигуряване на поминък за най-уязвимите групи от населението, включително жените и децата, в зоните, засегнати от конфликт в северната и източната част на страната.

През 2012 г. ЕС направи няколко **изявления**. Сред тях бяха изявлението на ЕС от февруари 2012 г., в което правителството се призовава настойчиво да приложи препоръките от доклада на Комисията за извлечените поуки и помирението; изявлението на ръководителите на мисии на държавите от ЕС от юли 2012 г. относно посегателствата върху свободата на изразяване на мнение (направено след закриването на уебсайтове), както и изявлението на ръководителите на мисии на държавите от ЕС от декември 2012 г. относно върховенството на закона и съдебната власт, последвани от декларацията на върховния представител от името на ЕС относно отстраняването от длъжност на председателя на Върховния съд през януари 2013 г.

Тайланд

В съответствие с насоките на ЕС относно правозащитниците и местната стратегия за изпълнение на делегацията на ЕС, делегацията на ЕС в Тайланд организира консултации с гражданското общество в два отделни формата: първият, с правозащитници и организации на гражданското общество, които работят в областта на човешките права като цяло (31 януари), и вторият, с правозащитници и организации на гражданското общество, които се специализират в застъпничество за правата на човека в най-отдалечената южна част на страната (3 февруари). В консултациите участваха представители на над 20 организации на гражданското общество, по-голямата част от които със седалище в Бангкок. Проведеният обмен на мнения бе посрещнат радушно.

Като цяло застъпническите усилия на ЕС бяха забелязани и оценени. Присъстващите подчертаха, че публичността, която са получили правозащитниците чрез наблюдението на съдебни процеси, е дала на подсъдимите морална подкрепа и е изиграла значителна роля за осигуряването на гаранции, че те ще получат справедлив съдебен процес. Наред с това делегацията на ЕС установи контакт с правозащитници в отделните общности в отдалечени части на Тайланд. Правозащитниците съобщиха за сплашвания с правни средства в контекста на спорове за собственост върху земя и за липса на консултации с общностите при осъществяването на инфраструктурни проекти, които засягат поминъка на коренното население и местните общности — въпрос, който ЕС постави пред правителството. При посещението на делегация от членове на ЕП в Северен Тайланд от 30—31 август депутатите също установиха връзка с правозащитници от местните общности.

Наред с това представители на делегацията на ЕС и на посолствата на държавите — членки на ЕС, бяха наблюдатели в съдебните процеси срещу двама видни подсъдими, обвинени в обида на кралската особа, Chiranuch Premchaiporn — отличен с награда редактор на онлайн издание, осъден условно на една година лишаване от свобода за нарушаване на Закона за компютърните престъпления, и Somyot Pruksakasemsuk, осъден на 23 януари 2013 г. на 11 години лишаване от свобода за обида на кралската особа и клевета. ЕС излезе с изявление на ръководителите на мисии на държавите от ЕС в страната, в което изрази дълбока загриженост във връзка с вредните последици от осъдителните присъди върху свободата на изразяване на мнение в Тайланд, за вменяването на наказателна отговорност на посредници за съдържание, качено на уебсайтове от други интернет потребители.

На 13—14 юни 2012 г. делегацията на ЕС проведе съвместно с тайландското министерство на външните работи двудневен семинар по въпросите на управлението на миграцията, на който страните споделиха опит по отношение на добрите практики и предизвикателствата във връзка с миграцията. Сред разглежданите теми бяха политиката на убежище и бежанците, трафикът на хора и въпроси на управлението и контрола на границите. В хода на дискусиите, протекли в дух на конструктивност, правителството и ЕС набелязаха като потенциални области за бъдещо сътрудничество въпросите на управлението на границите и трафика на хора.

В съответствие с политиката на ЕС по отношение на смъртното наказание и като приоритет в отношенията на ЕС с Тайланд делегацията на ЕС подкрепи семинар, организиран от Съюза за граждански свободи на 12 декември 2012 г., чиято цел бе да се сравни напредъкът, постигнат в региона на АСЕАН в областта на премахването на смъртното наказание. Въпреки действащия от 2009 г. мораториум върху изпълнението на смъртните присъди, Тайланд е на второ място след Малайзия по броя на затворниците, очакващи изпълнението на смъртна присъда, с около 600 такива затворници в сравнение с 900 в Малайзия. Като съществена пречка пред премахването на смъртното наказание се изтъкват обществените нагласи.

На 10 септември върховният представител на ЕС Катрин Аштън излезе с изявление, в което приветства решението на Тайланд да премахне смъртното наказание за малолетни извършители на престъпления.

Източен Тимор

През 2012 г., 10 години след извоюването на независимост, властите в Източен Тимор успешно проведоха два вида избори (президентски и парламентарни), което бележи нов етап в напредъка на страната към установяването на стабилна демокрация. През юли ЕС разположи мисия за наблюдение на изборите, а Европейският парламент изпрати делегация, която да наблюдава парламентарните избори. И двата изборни процеса протекоха мирно, в обстановка на приобщаване и прозрачност, което бе признато в изявление на ВП/ЗП от 9 юли 2012 г.

През 2012 г. ЕС изигра важна роля за подкрепа на усилията на ООН и продължи да предлага помощ на Източен Тимор в усилията на страната за справяне с предизвикателствата в областта на правата на човека. На 19 декември бе приета декларация на председателството на Съвета за сигурност относно Източен Тимор, с която бе отбелязан краят на мандата на интегрираната мисия на ООН в Източен Тимор (UNMIT) на 31 декември 2012 г., като се приветства значителният напредък, отбелязан от страната, и готовността на ООН и на другите партньори да продължат да подпомагат Източен Тимор. Въпреки че не се предвиждат редовни дебати или доклади относно Източен Тимор, страната ще продължи да присъства в дневния ред на Съвета за сигурност за пробационен период от 3 години, през който Съветът за сигурност би могъл незабавно да пристъпи към дискусията относно Източен Тимор, ако възникне такава необходимост.

На 31 декември 2012 г. приключи изтеглянето на UNMIT. В момента се работи по установяването на иновативен начин на сътрудничество между агенциите на ООН и правителството на Източен Тимор, в контекста на Новия договор. Продължава да стои въпросът с разследванията на тежки престъпления, извършени през 1999 г. (част от насилието от периода преди извоюването на независимостта). ООН няма да бъде в състояние да финансира тези разследвания след прекратяването на мисията през април 2013 г. По няколко повода, включително по време на редовните дебати в рамките на Съвета за сигурност на ООН, ЕС изтъкна готовността си да подпомогне Източен Тимор за консолидиране на достиженията и напредъка на страната по пътя към установяване на стабилна демокрация.

Отбелязаният в областта на правата на човека напредък, включително по въпроса за равенството между половете, ще се следи отблизо и ще продължи да заема водещо място в списъка с приоритетите на ЕС. Помощта, оказвана от ЕС, обхваща и цели като демократичното управление, развитието на селските райони и ролята на гражданското общество. Тази помощ продължава да има важно значение за преодоляване на ограничения капацитет на Източен Тимор за подходящи действия в областта на правата на човека.

ЕС следи отблизо дейностите на ООН, включително участието в Дните на отворени врати по въпросите на жените, мира и сигурността.

Виетнам

Споразумението за партньорство и сътрудничество между ЕС и Виетнам, подписано през юни 2012 г., предостави възможност за задълбочаване на сътрудничеството в областта на правата на човека. В рамките на предварителното прилагане на споразумението в началото на 2012 г. ЕС и Виетнам направиха преглед на условията за редовния диалог между двете страни в областта на правата на човека. Местният диалог, воден от ръководителите на мисии на държавите от ЕС в Ханой, премина в разширен диалог в столиците, воден от експерти в областта на правата на човека. Първият кръг от този нов, разширен диалог по правата на човека се състоя на 12 януари 2012 г. в Ханой, а вторият — на 25 октомври в Брюксел.

Чрез този нов редовен диалог по правата на човека, както и чрез изявления за обществеността и дипломатически демарши, ЕС настойчиво призова правителството на Виетнам да премахне ограниченията пред свободата на изразяване на мнение и медиите. В изявление на говорителя на ВП/ЗП Аштън ЕС изрази сериозна загриженост във връзка със суровата присъда, наложена на трима видни интернет блогъри в град Хо Ши Мн. Освен това ЕС изрази загриженост относно смъртното наказание и следеше събитията в областта на свободата на религията и убежденията и на правната и съдебната реформа. Представители на делегацията на ЕС в Ханой посетиха затвори и присъстваха на редица съдебни процеси срещу правозащитници. Освен това делегацията си сътрудничеса с местни активисти в областта на правата на човека и представители на гражданското общество, с които бяха обменени идеи относно развитието в тази област. ЕС продължи да подкрепя модернизирването на съдебната система с финансов принос на стойност 8 милиона евро по „Програмата за партньорство в областта на правосъдието“, съвместна донорска инициатива с участието на ЕС, Дания и Швеция. Проектът подпомага институции от ключово значение, сред които Министерството на правосъдието, Върховния народен съд, Върховната народна прокуратура и Адвокатската асоциация, и включва обучение на съдии, адвокати и други практикуващи юристи.

По линия на Европейския инструмент за демокрация и права на човека (ЕИДПЧ) през 2012 г. бяха подкрепени единадесет проекта по широк кръг от въпроси, сред които правата на детето, правата на работниците, правата на хората с увреждания, борбата с насилието срещу жени и трафика на хора и борбата с дискриминацията. Наред с това започна работа по нови проекти в областта на укрепването на правата и представителството на работниците, развиването на върховенството на закона и на социалните партньорства в трудовите отношения, правата на лицата, принадлежащи към етнически малцинства, овластяването на лицата, живеещи с вируса на ХИВ, и на онези части от населението, които се намират в по-висок риск от заразяване с ХИВ.

В рамките на проекта за стратегически диалог ЕС подкрепи и дейности в областта на управлението, миграцията, правата на човека и борбата с корупцията.

VIII Океания

Австралия

Австралия продължава категорично да утвърждава правата на човека. През втората половина на 2012 г. обаче лица, търсещи убежище, повдигнаха някои въпроси, които поставиха проблема за правата на човека на дневен ред в страната. През август парламентът прие *Закона за изменение на законодателството относно миграцията (Обработка преди слизание на брега и други мерки)*, с който се прилагат препоръките, отправени от експертната група за търсещите убежище лица, чиято цел беше да предоставя експертна помощ по чувствителния въпрос за растящия брой на търсещите убежище лица, пристигащи по вода. Законът възстанови обработката преди слизание на брега за търсещи убежище лица в Науру и Папуа-Нова Гвинея. В резултат на това, наред с ожесточения вътрешнополитически дебат, обявените мерки предизвикаха негативни отзиви и от страна на Амнести Интернешънъл. През октомври Върховният комисар на ООН за бежанците постави пред министъра по имиграцията въпроси относно планове за трансфер до Папуа-Нова Гвинея, която продължава да поддържа съществени резерви спрямо Конвенцията за бежанците от 1951 г. и не е подписала други международни договори, свързани със защитата на бежанците и лицата без гражданство в Папуа-Нова Гвинея. През декември ВКБООН изготви критичен доклад относно местата за задържане в Науру, в които се посочват лошите битови условия, липсата на действаща правна рамка и недостатъчният капацитет за оценка на молбите за убежище.

През октомври 2012 г. с Австралия се проведеха консултации по правата на човека в рамките на политическия диалог ЕС—Австралия. В рамките на годишния диалог ЕС—Австралия по въпросите на миграцията, който се проведе на 8 октомври 2012 г. в Брюксел, на равнище висши ръководители също бяха разменени мнения относно възприетите регионални договорености за работата с търсещи убежище лица. Австралия подчерта чувствителността на въпроса и нарастващите проблеми с притока на икономически мигранти към Австралия. В момента се водят преговори по всеобхватно двустранно рамково споразумение, което ще предостави допълнителни възможности за по-нататъшно задълбочаване на диалога и сътрудничеството по въпросите на правата на човека в Австралия.

Фиджи

През 2012 г. спрямо Фиджи продължи да се прилага разпоредбата на член 96 от Споразумението за партньорство от Котону във връзка с нарушения на основни елементи от него, например зачитането на демократичните ценности, правата на човека и правовия ред. През годината обаче бяха отбелязани няколко положителни събития, например отмяната на указите за извънредното положение, организирането на електронна система за регистрация на гласоподавателите и началото на процес за преразглеждане на конституцията. Като признание за тези положителни стъпки Съветът на ЕС измени съответните мерки, установени в решението му от 24 септември 2012 г., с което се позволи да започнат обсъжданията по програмирането за 11-ия Европейски фонд за развитие с актуалното правителство.

През 2012 г. правата на човека и процесите на демократизация заемаха централно място в действията на ЕС във Фиджи. Европейският съюз приветства отмяната на указите за извънредното положение в началото на януари. Наред с останалите донори ЕС подкрепи конституционната комисия, която извърши широки обществени консултации и изготви нов проект за конституция, в който е включена подробна харта на правата, в т.ч. социално-икономически, и се въвежда квота за жени в избирателните листи.

Освен това ЕС продължи да предоставя помощ на организациите на гражданското общество и на правозащитниците, като отпусна безвъзмездни средства по линия на Европейския инструмент за демокрация и права на човека (ЕИДПЧ). Схемата за подпомагане на конкретни държави беше насочена към демократизацията и правата на жените. През май ЕС направи местно изявление, в което изразява разочарование във връзка с отменения в последния момент от полицията поход срещу хомофобията в Сува.

Мисия за установяване на фактите, изпратена от Съвместната парламентарна асамблея АКTB—ЕС, посети Фиджи през юли с цел оценка на процеса на демократизация.

Европейският съюз направи и още едно местно изявление през септември, когато поканената от правителството мисия на МОТ на високо равнище за установяване на фактите във връзка с твърдения за неспазване на свободата на сдружаване, трябваше да напусне страната преждевременно поради разногласия с правителството по въпроса за мандата ѝ. През ноември управителният орган на МОТ определи Фиджи като една от петте държави с най-тежки и неотложни проблеми във връзка със свободата на сдружаване.

Тези и други свързани проблеми бяха поставяни системно в рамките на политическия диалог с правителството на Фиджи.

Малки тихоокеански островни държави — Кирибати, Република Маршалови острови, Федеративни щати Микронезия, Науру, Палау, Тонга, Тувалу

Предвид липсата на установени делегации на ЕС в тези държави, ЕС утвърждава правата на човека и равенството между половете, като води с правителствата им политически диалог и диалог по политиките по конкретни поводи. ЕС работи и с регионалните организации и гражданското общество в региона, за да насърчи зачитането и защитата на правата на човека.

Тихоокеанският регион е с една от най-високите степени на насилие на основата на пола и дискриминация срещу жените. На Форума на тихоокеанските острови през 2012 г. ръководителите на тихоокеанските държави направиха декларация относно равенството между половете, като се ангажираха да предприемат действия за подобряване на положението. ЕС приветства декларацията и представи инициативи. В рамките на същата проява ЕС участва в групово обсъждане по въпросите на равенството между половете, като изрази готовността си да подкрепи усилията на страните за постигане на равенство между половете и да работи заедно с други донори в това отношение.

ЕС насърчава държавите да ратифицират и да прилагат международните договори в областта на правата на човека и Римския статут, за което е заделил 1 милион евро специално за Форума на тихоокеанските острови в подкрепа на държавите от тихоокеанския регион за ратифицирането и прилагането, което е недостатъчно в сравнение с международните стандарти. Проектът следва също да допринесе за повишаване на равенството между половете и намаляване на насилието на основата на пола.

През 2012 г. ЕС направи изявления, с които отбеляза свободните и честни като цяло президентски избори в Кирибати, Маршаловите острови и Палау.

Нова Зеландия

В областта на правата на човека Нова Зеландия е дългогодишен партньор на ЕС на международните форуми и ЕС поддържа с нея плодотворен диалог.

В рамките на политическия диалог ЕС—Нова Зеландия въпросите относно правата на човека бяха обсъдени в рамките на по-широк обмен на мнения във връзка със събитията в региона, напр. разговорите между ЕС и Нова Зеландия по въпросите на сигурността, които се състояха през ноември 2012 г. в Уелингтън. В момента се водят преговори по всеобхватно двустранно рамково споразумение, което ще предостави допълнителни възможности за по-нататъшно задълбочаване на диалога и засилване на сътрудничеството по въпросите на правата на човека в Нова Зеландия.

Папуа-Нова Гвинея

През 2012 г. страната преживя тежка политическа криза вследствие на несигурността, породена от процеса на намиране на приемник на заболялия министър-председател Сомаре и съдебното решение за заменянето му с настоящия министър-председател О'Нийл. Съдебното решение даде възможност да се смени поколението на държавните ръководители и допринесе за възстановяване на политическата стабилност в страната.

Застъпничеството на гражданското общество в подкрепа на човешките права е изключително слабо поради фрагментацията на съществуващите организации и пасивното отношение на обществото, което не проявява нетърпимост към най-тежките тежки нарушения. За да подкрепи развитието на гражданско общество с ясно изразена позиция, което утвърждава и защитава човешките права, ЕС финансира проект за подпомагане на недържавни участници с цел да се създаде платформа за редовен и стабилен диалог.

С цел да помогне на групата „Подкрепа за жените“ да изразява гласно и последователно исканията си пред правителството и обществото стартираха два проекта по линия на ЕИДПЧ, съфинансирани от TIPNG и World Vision, насочени към повишаване на осведомеността относно правата на жените. По случай Деня на Европа делегацията на ЕС организира изложба на картини на тема „Представата за жените в папуаската култура“.

В момента се изпълняват пет проекта по линия на ЕИДПЧ, които спомагат за понижаване на въздействието на минните съоръжения върху коренните общности. Тези проекти насърчават използването на посредничество и възстановително правосъдие за подобряване на отношенията в общността и за ограничаване на проблемите, свързани със законността и обществения ред, в областите с племенни войни в 31 целеви общности.

Общественото мнение в страната продължава в голяма степен да подкрепя смъртното наказание. Въпреки това, след интензивно лобиране от страна на ЕС, страната промени позицията си от отрицателен вот на въздържал се по отношение на мораториума върху смъртното наказание на пленарното заседание на ООН от 20 декември 2012 г. (Резолюция 67/176).

Самоа

И тук, както и в други тихоокеански държави, насилието на основата на пола и дискриминацията срещу жени продължават да бъдат голяма загриженост. Правителството въведе противоречив закон, с който се гарантира 10 % от местата в парламента да бъдат заети от жени при следващите избори през 2015 г. Понастоящем изискването е политическите кандидати да притежават титла „матай“ (предводител). В много селища в Самоа в момента е забранено на жените да притежават такива титли, поради което политическото представителство продължава да е основно в ръцете на мъжете. На Форума на тихоокеанските острови през 2012 г. министър-председателят на Самоа, заедно с други ръководители от тихоокеанските държави, направиха декларация относно равенството между половете, като се ангажираха да предприемат действия за подобряване на положението.

Европейският съюз утвърждава човешките права и равенството между половете с помощта на диалога, който водим с тази държава, наред с финансовата подкрепа от различни инструменти (ЕФР, инструментите в областта на външната политика, ЕИДПЧ). Програмата на ЕИДПЧ относно медиите за демокрация и правата на човека финансира една глава — посветена на свободата на печата в Самоа — в доклада на международната федерация на журналистите „Свободата на печата в тихоокеанските държави“. От регионалния проект на ЕИДПЧ за подпомагане на тихоокеанските островни държави беше предоставена подкрепа за Самоа при ратифицирането и прилагането на международните договори за правата на човека и Римския статут, които са недостатъчно застъпени в сравнение с международните стандарти. Този проект предостави техническа помощ на правителството за работа по законодателни показатели, свързани с Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, и за подпомагане на семинар по същата конвенция.

ЕС полага усилия за засилване на ролята на гражданското общество, включително в областта на човешките права, и финансира рехабилитацията на няколко женски беседки¹³ и проекти за осигуряване на приходи за жени по линия на ЕФР. ЕС спонсорира също курсове за самозащита и овладяване на гнева.

Соломонови острови

На Соломоновите острови беше отбелязан период на относителен мир и стабилност, което способства за социално-икономическото развитие на страната. През февруари 2012 г. членовете на **Комисията за истина и помирение** представиха на министър-председателя доклад за периода на напрежението (1998—2003 г.) с препоръки да се разгледат въпросите на наследството от периода на насилието и дългосрочното помирение. Докладът предстои да бъде внесен за парламентарно **разглеждане**.

¹³ Женските беседки (fales) са традиционни постройки в Самоа, където жените се събират на групи, за да общуват, да разговарят и да работят заедно.

През 2012 г. ЕС активно утвърждаваше човешките права и равенството между половете в страната чрез политически диалог и финансова помощ. По време на официалния политически диалог през септември беше повдигнат въпросът за ратифицирането на Римската конвенция относно Международния наказателен съд. Срещу ратифицирането на МНС не се забелязват принципни възражения, а забавянето по-скоро се дължи на изоставащия законодателен график.

Соломоновите острови е пилотна страна за прилагането на програмата на ЕС за действие в подкрепа на демокрацията, която е по-нататъшна инициатива за продължаване на напредъка в демократичните реформи. С оглед на парламентарните избори през 2014 г. подкрепата на ЕС беше съсредоточена върху повишаването на прозрачността и почтеността на избирателния процес, насърчаването на участието и представителството на жените в политическия живот и засилването на недържавните фактори и способността на гражданите да защитават правата си и да играят активна роля в политическия дебат на всички равнища. Друг основен приоритет е утвърждаването на равенството между половете и борбата с насилието срещу жени. Наред с други донори и в тясна координация с правителството започнаха да се изпълняват и други проекти за укрепване на избирателния цикъл, за по-добро прилагане на Конвенцията за премахване на всички форми на дискриминация по отношение на жените, засилване на ролята на гражданското общество при утвърждаването на равенството между половете и повишаването на осведомеността относно насилието срещу жени (вкл. чрез театрални форми в общността).

Вануату

На 30 октомври 2012 г. във Вануату се проведеха общи избори, като членове на делегацията на ЕС бяха поканени като наблюдатели в няколко избирателни секции. Организацията на изборите премина доста добре, въпреки че впоследствие бяха внесени няколко петиции срещу т.нар. „мъртви души“ и неетично поведение от страна на някои кандидати.

В контекста на подкрепата за бюджета през 2012 г. и в процеса на финализиране на Договора за добро управление и развитие за Вануату беше направена оценка на зачитането на основните ценности на ЕС. Основното заключение беше, че Вануату изпълнява условията за сключване на договор за добро управление и развитие, но са нужни допълнителни усилия, по-специално във връзка с насилието срещу жени и деца, участието на жени в политическия живот и отношението към затворниците. По време на фазата на изпълнение на договора (с който се предоставят 3 % от общия годишен бюджет) ще бъде особено важно да се докаже, чрез съответни показатели, че са постигнати подобрения в областта на правата на човека (по-конкретно по въпросите на равенството между половете), за да се отговори на изискванията за превеждане на „гъвкавата“ част от разпределените суми.

Особено внимание беше отделено на подкрепата за НПО, активно участващи в борбата срещу корупцията и насилието срещу жени, която беше отпусната по бюджетната линия за недържавни участници и местни власти (250 000 евро), *вкл. за повишаване на осведомеността чрез изкуство и драматични форми*; тази сума допълни предвидената по 10-ия ЕФР подкрепа за недържавни участници, възлизаща на 1,6 милиона евро за периода 2008—2013 г.

Въпреки че Вануату ратифицира Римската конвенция относно МНС през 2011 г., тя все още не е изцяло въведена в правната рамка на страната.

IX Северна и Южна Америка

Канада

Като партньори, работещи съвместно в областта на правата на човека, ЕС и Канада имат общи ценности и си сътрудничат тясно за утвърждаването на правата на човека, демокрацията и правовата държава. Този общ подход намира израз в редовните консултации и тясното сътрудничество по въпросите на правата на човека в рамките на ООН (Ню Йорк и Женева) и ОССЕ (Виена).

През 2012 г. ЕС и Канада продължиха тясно да си сътрудничат в рамките на Съвета на ООН по правата на човека и на Третия комитет на ОС на ООН относно страните, които са повод за специална загриженост от гледна точка на правата на човека, не на последно място Иран и Сирия.

САЩ

През 2012 г. ЕС и САЩ проведеха две двустранни консултации по правата на човека (през февруари във Вашингтон и през юли в Брюксел). Също така ЕС постави въпроси от областта на правата на човека и в рамките на водения с Държавния департамент диалог в областта на борбата с тероризма и на международното право.. Институционализираните диалози бяха допълнени с редовен обмен на мнения и сътрудничество по различни въпроси, например икономическо и политическо овластяване на жените, жените и мира и сигурността, свобода на религията и убежденията, свободата на интернет, правата на ЛГБТИ, човешките права в Китай, Русия, Мианмар/Бирма и държавите от районите на арабската и азиатската пролет.

По случай Деня на правата на човека през 2012 г. ЕС организира проява на високо равнище в сътрудничество с редица държави — членки на ЕС и със САЩ на тема „Правата на човека и трансатлантическото партньорство: подкрепа за свободата на изразяване, свободата на сдружаване и участието в политическия живот“. Партньорството между ЕС и САЩ на международните форуми беше важно за развитието на значими въпроси от областта на правата на човека, например свободата на интернет (като част от работата, извършена посредством стратегията „No Disconnect“), свободата на религията и убежденията или по положението в конкретни страни.

Смъртното наказание в САЩ продължава да буди най-сериозна загриженост у ЕС. През изминалата година обаче имаше значителни промени в прилагането и подкрепата за това наказание в САЩ. През 2012 г. отново бяха извършени 43 екзекуции — колкото и през 2011 г. Това е близо наполовина в сравнение с 2000 г. (78 екзекуции). Освен това, рекордно нисък брой смъртни присъди бяха постановени от съдилищата в цялата страна, 78 през 2012 г., в сравнение с високия брой през 1996 г. (315 присъди). През 2012 г. ЕС интервенира по 6 дела на щатско равнище, отговарящи на критериите за интервенция съгласно насоките на ЕС. През 2012 г. ВП/ЗП направи изявление, с което поздрави щата Кънектикът за премахването на смъртното наказание. Освен това ЕС продължи да подкрепя НПО, застъпващи се за премахването на смъртното наказание.

Трета поредна година Конгресът на САЩ приема законодателство, което препятства използването на средства за строеж и реконструкция на местата за лишаване от свобода в САЩ, както и за прехвърлянето на задържаните в Гуантанамо лица в САЩ или в трети държави (Закона за определяне на бюджета за отбраната от 2013 г.). Законодателството относно Гуантанамо не позволи на администрацията да постигне напредък по това досие, въпреки нееднократните изявления на президента Обама, че закриването на тази база е приоритет за неговата администрация. ЕС продължи да поставя пред правителството на САЩ въпроса за продължаващите ограничения за трансфер на задържаните лица, което препятства закриването на базата в Гуантанамо.

През 2012 г. Европейският парламент прие последващ доклад относно твърденията за извършвано от ЦРУ транспортиране и незаконно лишаване от свобода на затворници в европейски държави, а също така привлече вниманието на ВП/ЗП към смъртното наказание в САЩ, закриването на базата в Гуантанамо и правните аспекти на използването на нападения с безпилотни летателни устройства за целите на борбата с тероризма.

ЕС и САЩ осъществиха сътрудничество в областта на икономическото и политическото овластяване на жените, като съосноваха Партньорството за равнопоставено бъдеще, чиято цел е жените да участват пълноценно в обществения живот, да бъдат лидери в областта на приобщаващия икономически растеж и да се възползват от него. На събитието по случай откриването на инициативата ЕС пое следните ангажменти кампании, насочени към политическото и икономическото участие на жените в страните в преход, премахването на насилието срещу жени като пречка за тяхното участие; насърчаване на представителството на жените в преговорите за мир и посредничеството; както и утвърждаване на участието и овластяването на жените в ЕС.

Латинска Америка и Карибския басейн

Аржентина

През 2012 г. утвърждаването на правата на човека продължи да заема важно място в програмата на правителството на Аржентина. Въпреки това и въпреки че Аржентина е ратифицирала повечето инструменти в областта на правата на човека, както на ООН, така и на регионална основа, а също и Римския статут на Международния наказателен съд, резултатите от всеобщия периодичен преглед, проведен през 2012 г., очертаха редица проблемни области. Сред тях са: а) пренаселеността на затворите и докладите за изтезания на затворници; б) трафикът на хора, домашното насилие и насилието срещу жени, както и в) правата на хората от малцинствата.

През април 2012 г. се състоя среща в рамките на местния диалог ЕС—Аржентина по правата на човека, предвидена в съвместната декларация от 2008 г. относно правата на човека. Освен това през декември 2012 г. беше проведен семинар на гражданското общество ЕС—Аржентина по въпросите на социалното приобщаване.

В рамките на сътрудничеството по правата на човека ЕС—Аржентина основни въпроси бяха социалната справедливост, правата на хората от малцинствата и човешките права на коренното население, които бяха и основните области на интервенции по тематичните линии „ЕИДПЧ“ и „Недържавни участници“. ЕС работи с аржентинския секретариат по правата на човека в подкрепа на работата на 8 обсерватории по правата на човека. Също така ЕС имаше за цел да се укрепи ролята на организациите на гражданското общество при утвърждаването на човешките права, на делото на правозащитниците, справедливостта и борбата срещу безнаказаността.

Белиз

Белиз е конституционна парламентарна демокрация. На 7 март 2012 г. Обединената демократическа партия (ОДП) беше преизбрана за втори мандат, но със значително по-слаб резултат. Преди изборите ОДП разполагаше с категорично мнозинство в парламента, докато сега има едва между 17 и 14 гласа преднина в Камарата на представителите.

Приоритетите на ЕС по отношение на човешките права в Белиз включват прекомерната употреба на силови методи от страна на силите на сигурността, дългите периоди на предварително задържане, домашното насилие, дискриминацията срещу жени, сексуалното малтретиране на деца, трафика на хора и дискриминацията на основата на сексуална ориентация.

В Белиз има само няколко НПО, които работят по различни аспекти на човешките права, сред които са застъпничеството, образование и осведоменост на обществеността и работа по различни програми.

Насилието срещу жени и деца, както и масовата употреба на детски труд в селското стопанство продължават да поражда сериозна загриженост. Неравенството между половете е силно задълбочено; Белиз заема 100-то място от общо 135 страни в глобалния индекс за неравнопоставеността между половете според доклада на Световния икономически форум от 2011 г. Белиз е държава на произход, транзит и местоназначение за жени и деца, обект на трафик на хора с цел проституция и принудителен труд. В доклада на Държавния департамент на САЩ за 2011 г. относно трафика на хора Белиз е премахнат от списъка за наблюдение от второ ниво, но продължава да фигурира като държава в същата категория.

Белиз продължава да поддържа смъртно наказание за убийство и военни престъпления, но се счита *de facto* за аболиционистка държава, тъй като екзекуции не са изпълнявани от 1985 г. насам. На заседанието на Общото събрание на ООН на 20 декември 2012 г. Белиз отново гласува против Резолюцията за мораториум върху прилагането на смъртното наказание. Въпреки че от 1996 г. е страна по Международния пакт за граждански и политически права, Белиз не е подписвал, нито ратифицирал Втория незадължителен протокол към Пакта, който има за цел премахването на смъртното наказание (1989 г.), а също така не е подписал, нито ратифицирал Американската конвенция по правата на човека и нейния протокол за премахване на смъртното наказание (1990 г.).

Следващият всеобщ периодичен преглед на Белиз ще се състои през юли 2013 г.

Боливия

Сътрудничеството между Боливия и ЕС в областта на правата на човека е съсредоточено върху: укрепване на правовия ред и по-добър достъп до правосъдие; укрепване на защитата и упражняването на правата на коренното население; премахване на насилието срещу жени, момичета и момчета.

През 2012 г. ЕС започна да работи по програма по линия на Инструмента за стабилност (4 милиона евро), насочена към социално-политическия конфликт и подобряване на човешките права, правовия ред и демокрацията. Програмата включваше подкрепа за процеса на консултации с коренното население, управление на конфликти и превенция, както и укрепване на независимостта на съдебната система.

ЕС прие местна стратегия за прилагане на насоките на ЕС относно насилието срещу жени и момичета и беше създадена консултативна група. ЕС работи и с ООН за укрепване на правната рамка в областта на насилието срещу жени.

Боливия е пилотна страна за изпълнението на Програмата за действие на ЕС в подкрепа на демокрацията. Това насърчи ЕС и държавите членки да работят за по-добра съгласуваност. Програмата е и стимул за Боливия да продължи напредъка в демократичните реформи. По време на Втория диалог на високо равнище ЕС—Боливия (2012 г.) беше постигнато съгласие да се създаде съвместна работна група ЕС—Боливия по въпросите на демокрацията.

ЕС проследи случаите с няколко граждани на ЕС (Toaso and Dwyer), срещу които бяха повдигнати обвинения в тероризъм, и постави въпроса на най-високо равнище.

Бразилия

През 2012 г. основният приоритет в Бразилия продължи да бъде защитата на уязвимите групи, например деца, жени, коренното население, правозащитниците и ЛГБТИ, по-конкретно чрез борба с насилието, породено от хомофобия. Освен това, ЕС насочи усилията си към правовия ред и към зачитането и пълното прилагане на законодателството, свързано с правата на човека.

През годината продължи борбата на Бразилия срещу крайната бедност, проведеха се две големи национални конференции в областта на децата и подрастващите и хората с увреждания, придружени от обществени дебати относно въпросите на коренното население и създаването на големи проекти за развитието, а също така течеше подготовката за големите събития — Световната купа и Олимпийските игри.

През 2012 г. в Женева се проведе вторият всеобщ периодичен преглед за Бразилия, като страната прие 169 (10 частично) от 170-те препоръки, представени от 70 държави. Повечето препоръки бяха насочени към въпроси като достъпа до правосъдие, убийствата без присъда, условията в затворите, насилието над жени, положението на правозащитниците и коренното население. През ноември Бразилия беше преизбрана за член на Съвета на ООН по правата на човека за срок от три години (2013—2015 г.).

Диалогът и тясното сътрудничество с Бразилия по въпроси на правата на човека продължиха и през 2012 г. Съгласно предвиденото в съвместния план за действие ЕС и Бразилия разработиха институционална рамка, с която се създават условия за редовни консултации по въпроси, свързани с правата на човека. През март 2012 г. ЕС прие Стратегическа рамка относно правата на човека и демокрацията, придружена от план за действие.

По време на посещението на ВП/ЗП в Бразилия (февруари 2012 г.) беше договорено, че ще бъдат предприети съвместни инициативи в областта на правата на човека, жените и сигурността, както и на правата на човека и развитието. Освен това беше договорено да се предостави техническа помощ и помощ за изграждане на капацитет на заинтересовани трети държави посредством тристранно сътрудничество, за да бъдат подпомогнати при изпълнението на препоръките от извършения всеобщ периодичен преглед.

Като конкретен резултат от това сътрудничество, на 19 юни 2012 г. ЕС и Бразилия организираха съвместно проява, съпътстваща 20-ата сесия на Съвета по правата на човека „Жени, защитници на правата на човека“. Освен това правата на коренното население бяха обсъдени в рамките на Конференцията по въпросите на устойчивото развитие „Рио+20“.

Третата среща от диалога по правата на човека ЕС—Бразилия се състоя през септември 2012 г. в Брюксел. Обсъдени бяха въпроси относно координацията в рамките на многостранните форуми, правозащитниците, децата, трафика на хора и проекти на двустранното сътрудничество. Договорено беше да се дефинират конкретните условия за предоставяне на техническа помощ и помощ за изграждане на капацитет на заинтересовани трети държави посредством тристранно сътрудничество.

През ноември в Брюксел се проведе вторият семинар на гражданското общество ЕС—Бразилия, посветен на правата на човека. Семинарът беше осъществен в рамките на секторните диалози ЕС—Бразилия, като целта беше да се привлекат организациите на гражданското общество както в Европа, така и в Бразилия, по въпроси и теми, които имат отношение към различните аспекти на политическия диалог по правата на човека. Програмата беше съсредоточена върху три основни области: ЛГБТИ, трафика на хора и правозащитниците. Препоръките, направени по време на втория семинар, ще бъдат представени в рамките на политическия диалог през 2013 г.

ЕС продължи да подкрепя активно правата на коренното население в Бразилия посредством бюджетната линия за НПО, ЕИДПЧ и бюджетната линия за тропическите гори. Държавите — членки на ЕС, активно работят и за утвърждаването на правата на коренното население и финансират няколко проекта за сътрудничество. Общностите на коренното население са обект на все повече насилие през последните години, поради което и контактите с федералните власти, отговарящи за въпросите на коренното население, бяха съответно по-интензивни (включително с FUNAI, бразилската организация за коренното население). Делегацията на ЕС и представителствата на държавите — членки на ЕС, в столицата Бразилия поддържат редовни контакти със секретариата по правата на човека и програмата за правозащитниците.

По линия на механизма на ЕС за финансиране на секторния диалог бяха финансирани две значителни дейности: семинар по въпросите на трафика на хора (май 2012 г.) и семинар по темата за правозащитниците (декември 2012 г.), и двата проведени в столицата Бразилия. През ноември 2011 г. беше обявена покана за предложения по линия на ЕИДПЧ за подпомагане на конкретни държави, насочени към борбата срещу насилието срещу жени, деца, коренното население и правозащитниците. Избрани бяха единадесет проекта за финансиране през 2012 и 2013 г.

През 2012 г. Европейският парламент постави някои въпроси, свързани с условията на живот в бразилските затвори, условията на труд и убийствата без присъда, но основното внимание беше насочено върху състоянието на правата на коренното население. Следва да се отбележи, че през декември 2012 г. председателят Барозу се срещна в Страсбург с Касике Раони, вожд на племето каяпо в бразилска Амазония, по време на кампанията му в Европа за повишаване на осведомеността относно положението на неговото племе и необходимостта да се опази тяхната територия.

Чили

Диалогът и тясното сътрудничество с Чили по въпроси на правата на човека продължиха и през 2012 г. Три са основните приоритети в това сътрудничество: правата на коренното население, равенството между половете и действията за утвърждаване на помирението и съхраняването на паметта за жертвите на военната диктатура от 1973—1990 г. По линия на ЕИДПЧ ЕС предостави 1,1 милиона евро за подпомагане на осем чилийски организации на гражданското общество, действащи в сферата на защитата на човешките права в тези области. Като следствие от семинара на гражданското общество, посветен на институционалната нормативна база за защита и утвърждаване на правата на човека, организиран от ЕС през октомври 2011 г., през 2012 г. беше приета нормативната база за създаване на отдел по правата на човека в Министерството на правосъдието. ЕС предоставя финансиране и поддържа тесни контакти с полуавтономния Национален институт по правата на човека, който през 2012 г. изрази безпокойство относно полицейското насилие в отговор на протестите на студенти и други граждански групи, както и относно използването на законовата уредба за борба с тероризма за наказателно преследване на активисти от коренното население мапуче. Предразсъдъците и дискриминацията на основата на сексуална ориентация продължават да са разпространени, но хомофобското убийство на Даниел Самудио, младеж с хомосексуална ориентация, предизвика национален дебат и принуди Конгреса да приеме първия чилийски закон за борба с дискриминацията, който забранява дискриминацията на основата на сексуална ориентация наред с други. По време на третия местен диалог ЕС—Чили по правата на човека през май ЕС приветства това ново по същността си законодателство и изтъкна, че е необходимо то да бъде допълнено с образователни политики и политики за превенция. ЕС и Чили обсъдиха също и правата на жените, на хората с увреждания, на коренното население, мигрантите и децата, както и сътрудничеството в рамките на форумите на ООН.

Колумбия

Основните проблеми продължават да са вътрешният въоръжен конфликт в страната, трафикът на наркотици и организираната престъпност, но администрацията на Сантос отдава първостепенно значение на въпросите на правата на човека, а през годината бяха отбелязани важни положителни промени, сред които значими мерки в областта на законодателството и политиките за премахване на първопричините за конфликта. Започна да се прилага законът за жертвите и реституцията на земите, подобрени бяха отношенията между изпълнителната и съдебната власт и беше постигнат напредък при създаването на национална политика в областта на правата на човека. Националната конференция по правата на човека през декември се проведе с широко участие от страна на правителствени организации, организации на гражданското общество и международната общност.

Реформите подготвиха условията за започване на мирните преговори с FARC (Революционните въоръжени сили на Колумбия), за които има сведения, че се провеждат в обстановка на взаимно доверие и напредват успешно. Въпреки това мирният процес среща множество трудности и рискове. Правителството продължи да полага значителни усилия за укрепване на правовия ред, основно като засили присъствието на държавната власт в местата, които преди това бяха под контрола на незаконни въоръжени групи, но въпреки това остана обезпокояващо висок броят на нарушенията на човешките права и на международното хуманитарно право. Вътрешната сигурност продължава да бъде застрашавана от въоръжените нелегални групи, но същевременно в основна заплаха за правовия ред се превръщат и все по-масовите въоръжени групи, появили се след демобилизацията на паравоенните структури. Високият брой на вътрешно разселените лица (3,8 милиона) свидетелства за тежка хуманитарна криза, която продължава. В този контекст, значителни са предизвикателствата при прилагането на прогресивното законодателство, прието от правителството.

ЕС подкрепи реформите, осъществявани от Сантос. Наред с дългосрочната подкрепа за сектора на съдебната власт, която продължава, ЕС започна първото си действие в подкрепа на закона за жертвите и реституцията на земите. Поземлената реформа и развитието на селските райони ще заемат централно място в сътрудничеството с ЕС и през следващите години. ЕС изрази подкрепата си за мирните преговори и посредством редица изявления на ВП/ЗП и предложи да съдейства за осъществяването на евентуална мирна спогодба. ЕСНО (ГД „Хуманитарна помощ и гражданска защита“) предостави хуманитарна помощ на стойност 12 милиона евро на вътрешно разселени и на разселени в съседните страни колумбийци.

Като цяло приоритетите на ЕС в областта на човешките права в Колумбия са в следните области: правозащитници и синдикалисти; децата и въоръжения конфликт; жените, мира и сигурността; безнаказаността; както и лицата от етническите малцинства. Тези въпроси заемат централно място в сътрудничеството на ЕС по линия на ЕИДПЧ, но също и в рамките на двустранното сътрудничество, като бяха разгледани по време на двустранния диалог по правата на човека, който през 2012 г. премина от местен в по-централно воден диалог в столиците. Правата на човека и борбата с безнаказаността са в основата на сътрудничеството с ЕС, а въпросите на правата на човека са интегрирани във всички аспекти на помощта, която ЕС предоставя.

Състоянието на човешките права в Колумбия беше съществен приоритет за Европейския парламент, не на последно място във връзка с одобряването на търговското споразумение между ЕС и Колумбия/Перу. В отговор на резолюция на ЕП от юни, в която се настоява за пътна карта по отношение на правата на човека и трудовите права, Колумбия представи подробен списък на съответни цели и мерки, осъществявани или планирани, което улесни по-нататъшния процес на одобрение на споразумението през декември. ЕП проведе няколко дебати и изслушвания, а членовете на ЕП поставиха множество въпроси относно правата на човека в Колумбия.

През последните дни на 2012 г. ЕС изрази загриженост и във връзка с едно изменение на конституцията, с което се разширяват правомощията на военните съдебни органи, като изрази очакването си, че това няма да доведе до увеличаване на безнаказаността, по-специално във връзка с екзекуциите без присъда, за които има твърдения, че са били извършвани от служители на въоръжените сили.

Коста Рика

ЕС провежда консултации с властите на Коста Рика относно съдържанието и прилагането в страната на политики в областта на правата на човека.

През октомври ЕС започна работа по проекта „Emprende“ с цел насърчаване на по-голяма икономическа самостоятелност на уязвими жени с бизнес потенциал в селските райони и в маргиналните градски райони.

Еквадор

В конституцията на Еквадор е предвидена всеобхватна рамка за защита на правата на човека. През 2012 г. правителството предприе допълнителни мерки за по-успешна борба с бедността, насърчаване на социалните и икономическите права и подобряване на достъпа до образование и здравеопазване. Все още обаче остават някои предизвикателства по отношение на защитата на човешките права, консолидирането на демократичните институции и укрепването на техния капацитет (по-специално съдебната система и независимостта ѝ).

Загриженост породиха някои решения, взети от администрацията на президента Кореа по отношение на частните медии и отразяването на изборите, тъй като ограничават свободата на изразяване, свободата на печата и достъпа до информация. ЕС повдигна този въпрос в контактите си с еквадорските власти.

Правителството е обект на критики от страна на правозащитниците заради инкриминирането на социалните протести, което засяга преди всичко водачите на коренното население, които се борят за опазване на водите, околната среда и територията и за правото си да бъдат надлежно консултирани. Тези въпроси бяха поставени по време на всеобщия периодичен преглед на Еквадор през 2012 г.

Еквадор продължава да преживява последиците от вътрешния конфликт в Колумбия: насилието, свързано с дейността на нелегалните групи, наркотиците и трафика на хора, както и присъствието на колумбийски бежанци/лица, нуждаещи се от международна защита, които поставят предизвикателства в хуманитарната област и в областта на сигурността. През 2012 г. политиките по отношение на бежанците придобиха по-рестриктивен характер.

Освен диалога си с правителството ЕС продължи да поддържа тесни връзки с гражданското общество и правозащитниците. ЕС подкрепя действия с цел защита на правата на уязвимите лица (коренното население, жени, деца и хора с непостоянно местоживеене), както и действия за предотвратяване на кризи и управление на конфликти по северната граница на Еквадор.

Други основни области на интервенцията на ЕС в Еквадор са утвърждаването на политическите права, на свободата на речта и на печата, реформата на съдебната система, положението на правозащитниците, равенството между половете и правата на хората от малцинствата, както и действия за подобряване на състоянието на човешките права по границата с Колумбия.

Ел Салвадор

Увеличените през 2012 г. правителствени разходи за социални програми бяха насочени към най-уязвимите сектори на населението, което даде положителни резултати. По отношение на съдебната власт по време на прехода, президентът Фунес призна престъпленията, извършени в миналото от държавата чрез публични актове на помилване по няколко емблематични дела, например убийството на епископ Ромеро и масовото клане в Ел Мосоте. По този начин правителството изпълни отчасти препоръките на Межамериканската комисия по правата на човека.

Важно събитие беше примирието, договорено между двете основни престъпни групи в страната, които са отговорни за по-голямата част от извършените в Ел Салвадор убийства. Правителството формулира Пакт за сигурност и заетост, който има за цел да се възползва от примирието, като се опита да трансформира най-силно засегнатите от присъствието на престъпните групи квартали. ЕС реагира на тези събития, като задели 1 милион евро по линия на компонента за изграждане на мира в рамките на Инструмента за стабилност с цел подпомагане на организациите на гражданското общество, които се занимават с предотвратяване на насилието и създаване на благоприятни социални условия на местно равнище. За да може примирието да доведе до трайно подобряване на положението, е наложително да се приложи цялостен подход, който предоставя инициативи за превантивна социална реинтеграция и създаване на работни места.

През 2012 г. ЕС осъществи интервенции по два случая, засягащи правозащитници. Първата беше във връзка с извършеното посегателство срещу защитник на екологичните права, на когото беше предоставена правна помощ чрез специализирано НПО. Втората беше през декември, когато семейство беше заплашено от членове на престъпна групировка във връзка с участието на майката в действия за защита на правата на жените. Делегацията успя да настави семейството в защитено жилище, а посолството на Испания предостави съдействие при съответните процедури и проследяването на случая. През 2012 г. бяха одобрени четири проекта по линия на ЕИДПЧ (1 милион евро) в областта на укрепването на участието на гражданите в местната администрация и зачитането на човешките права на местно равнище.

Изборните реформи, които бяха отчасти финансирани от ЕС, спомогнаха за увеличаване на броя на избирателните секции в цялата страна, като по този начин значително бяха намалени разстоянията, което трябваше да изминат повечето граждани, участвали в парламентарните и местните избори през 2012 г. Това подобрение улесни участието на гласоподавателите и намали драстично опитите на политическите партии да въздействат на гласоподавателите по време на превозването им с автобуси. Друга важна промяна беше възможността гласоподавателите да подадат гласа си за определен кандидат, с други думи — преференциално гласуване. До изборите през 2012 г. можеше да се гласува само за политическа партия, като всички партии представяха закрити листи. Освен това ЕС изпрати мисия от експерти в областта на изборите, които наблюдаваха изборните процеси и съставиха редица препоръки, които бяха обсъдени със съответните власти.

Гватемала

През април ВП/ЗП поздравя Гватемала за решението ѝ да се присъедини към Международния наказателен съд. В продължение на много години ЕС изтъкваше, че тази стъпка е важна, и направи няколко демарши по този въпрос. След присъединяването на Гватемала ЕС одобри проект по линия на ЕИДПЧ за подпомагане на прилагането на Римския статут и свързаните с това промени в националната нормативна база. През 2012 г. бяха договорени общо 6 нови проекта по линия на ЕИДПЧ (776 000 евро).

Друга тема, която изискваше съществено внимание от страна на ЕС, беше обсъждането, проведено с гватемалските власти във връзка с основните конвенции на МОТ в областта на трудовите права. В продължение на много години Гватемала беше обект на внимание от страна на МОТ по отношение на свободата на сдружаване. Делегацията на ЕС и държавите членки на място се споразумяха за общ подход спрямо жалбата, която синдикалните организации подадоха пред МОТ през юни. Зачитането на конвенциите на МОТ е важен признак за търговските отношения на ЕС с трети държави, който ще продължи да бъде съблюдаван в рамките на одобреното неотдавна Споразумение за асоцииране между ЕС и Централна Америка.

Делегацията на ЕС и държавите членки осигуриха също тясна координация по отношение на всеобщия периодичен преглед, който беше направен на страната през октомври 2012 г. от Съвета на ООН по правата на човека.

ЕС изрази загрижеността си относно извънредното положение в Бариляс през май, както и относно трагичните събития в Тотоникапан през октомври, при които 7 души от протестиращите бяха убити от военните. Впоследствие президентът ограничи използването на въоръжени сили при масови демонстрации и правителството даде възможност да се проведе независимо разследване, вследствие на което бяха задържани няколко служители на въоръжените сили. Този инцидент показва необходимостта да се укрепят механизмите за решаване на конфликти в страната — въпрос, който ще бъде внимателно проследен от ЕС през следващите години.

През 2012 г. бяха регистрирани 305 нападения срещу правозащитници. Делегацията на ЕС предприе действия за проследяване на редица придобили известност случаи чрез периодични заседания на Специалната група на ЕС по човешките права в Гватемала и тесни контакти със съответните държавни власти. През ноември делегацията на ЕС и посолствата на държавите членки организираха годишната среща на правозащитниците, която се съсредоточи върху предизвикателствата, с които се сблъскват защитниците на правата на коренното население и правата върху земите, както и предизвикателствата, свързани с достъпа до правосъдие.

Накрая, през цялата 2012 г. ЕС продължи да предоставя значителна политическа и финансова подкрепа за мандата на Международната комисия срещу безнаказаността в Гватемала (CICIG).

В областта на демокрацията, въпреки първоначалното обсъждане в парламента на избирателни реформи, предложения не бяха приети. Това означава, че не беше взета под внимание нито една от препоръките, направени от експертите на ЕС по избирателни въпроси във връзка с изборите през 2011 г.

Гвиана

По пътя си към консолидиране на демокрацията Гвиана бележи тенденция, която може да се разглежда като положителна. По-специално, резултатите от парламентарните избори през ноември 2011 г., които определиха политическата обстановка през 2012 г., предоставиха възможност за по-голяма прозрачност и отчетност в работата на правителството.

ЕС продължава успешно да изпълнява програмата си за подпомагане на недържавните участници в страната по тематичната линия на ЕИДПЧ, като близо 100 % от наличните за целта средства са усвоени.

Основните въпроси в Гвиана се отнасят до екзекуциите без присъда, полицейското насилие, домашното насилие, разпределението на земята и правата на ЛГБТИ. Смъртното наказание съществува по закон, но не се прилага.

През 2012 г. се проведеха обстойни обсъждания с ПРООН за подготовка на приноса на ЕС към действащата програма на ООН в подкрепа на демократичните институции, включително националната комисия по правата на човека.

Хондурас

През 2012 г. не намаляха жалбите, подавани от национални и международни организации за защита на правата на човека във връзка с нарушения на тези права в Хондурас (особено спрямо журналисти, групи ЛГБТИ, жени, правозащитници и населението в селските райони). Състоянието на човешките права в областта Бахо Агуан, където съществува дългогодишен земеделски конфликт, продължава да създава проблеми, въпреки че правителството се съгласи да направи преразпределение на земите за някои групи от населението на този селски район.

Правосъдието, правата на човека и сигурността отново бяха основните елементи в програмата на ЕС за политически диалог с хондураските власти, както и целеви сектор на сътрудничеството за развитие. Правата на човека и закрилата на правозащитниците са обект на съществена част от усилията на ЕС и неговите държави членки. През 2012 г. тази дейност се осъществяваше под формата на открит диалог с организациите, работещи в областта на правата на човека, срещи с правозащитници, изложени на риск, и посещения на местата, където те работят. Освен това през 2012 г. ЕС направи няколко публични изявления, в които изрази загриженост относно състоянието на човешките права в страната и призова хондураските власти да разследват определени деяния и да осигурят защита на съответните лица. През февруари ЕС направи изявление вследствие на пожара в затвора Комаягуа, при който загинаха 360 затворници; през май ръководителите на мисии на държавите от ЕС в Тегусигалпа проведеха съвместна пресконференция в отговор на увеличения брой случаи на тормоз и преследване на правозащитници. През септември 2012 г. ЕС направи изявление, в което осъжда убийствата на адвокат на правозащитници и на прокурор в областта на правата на човека.

Европейският съюз осъзнава, че е важно да се възприеме цялостен подход в областта на сигурността, правосъдието и правата на човека, при който решаваща роля да играе системата за защита на правата на човека. В този смисъл правата на човека заемат централно място в проектите по линия на двустранното сътрудничество. През 2012 г. започна проект на ЕС на стойност 5 милиона евро в подкрепа на новото министерство на правосъдието и правата на човека, който се очаква да изиграе решаваща роля в разработването и прилагането на национална политика в областта на правата на човека. С цел укрепване на способностите за разследване на случаи на нарушение на правата на човека проектът предвижда подкрепа и за съответната специализирана прокуратура. Предвидено е да се подпомогне и националният механизъм за превенция CONAPREV в рамките на незадължителния протокол към Конвенцията на ООН против изтезанията с цел да се подобри състоянието на човешките права на лицата в центровете за задържане.

Наред с двустранното сътрудничество с хондураското правителство продължи и диалогът на ЕС с гражданското общество, както и финансирането на хондураски НПО, като тези дейности стоят в основата на подкрепата на ЕС за човешките права в Хондурас.

По линия на ЕИДПЧ през 2012 г. бяха отпуснати безвъзмездни средства в размер на 1,5 милиона евро. Проектите са за дейности в подкрепа на човешките права на най-уязвимите групи (деца и младежи, жени, правозащитници и ЛГБТИ).

Мексико

ЕС осъществява с Мексико конструктивен диалог и сътрудничество в областта на правата на човека по въпроси от местен и от международен характер. През 2012 г. по линия на сътрудничеството с ЕС продължи подкрепата предимно на осъществяването на реформите, въведени в Мексико през 2011 и 2012 г., с цел укрепване на правовия ред и защитата и укрепването на правата на човека. Приносът на ЕС беше съсредоточен по-конкретно върху укрепването на наказателноправната система, борбата с дискриминацията на основата на пола и с насилието на същата основа, както и закрилата на правозащитници, журналисти и уязвими групи, например коренното население и мигрантите.

Тези въпроси бяха обсъдени на третата сесия на диалога на високо равнище по двустранни въпроси, която се проведе в Мексико през октомври и беше съпредседателствана от страна на ЕС от новоназначения специален представител на ЕС за правата на човека, Ставрос Ламбринидис. За пръв път в Мексико тази проява беше предшествана от семинар на гражданското общество, посветен на въпросите на правата на човека, което даде на организациите на гражданското общество възможност да представят препоръки за двустранния диалог. Резултатите от тези прояви ще допринесат наред с останалото за създаването на Втората лаборатория за социално сближаване, чиято концепция беше одобрена от ЕС в края на годината; проектът съдържа важен компонент по въпросите на правосъдието и правата на човека.

През 2012 г. сътрудничеството на ЕС с Мексико подчерта значението на съгласуваността и допълването между проектите, изпълнявани от властите, от една страна, и организациите на гражданското общество, от друга. По линия на ЕИДПЧ беше отправена покана за представяне на предложения, които бяха съответно оценени след това, с цел подкрепа на НПО в приноса им към формулирането на политики и изпълнението на национално и местно равнище. В резултат на това беше решено да се финансират 5 нови проекта, на стойност общо 1,5 милиона евро, насочени към правозащитниците, мигрантите и жените.

Също така ЕС подкрепи инициативи на гражданското общество в Мексико по линия на тематични програми в рамките на Инструмента за сътрудничество за развитие. През второто полугодие беше отправена местна покана за представяне на предложения по програмата за недържавни участници и местни власти в областта на развитието, на стойност 1,9 милиона евро, чиято цел беше да се осигури принос на НПО за осъществяването на реформата в наказателноправната система, превенцията на престъпността, обществената безопасност и правоприлагането. Освен това в рамките на програмата в областта на миграцията и убежището ЕС реши да подкрепи Комисията по правата на човека в столицата Мексико в усилията ѝ за защита на човешките права на транзитните мигранти, по-специално като укрепи сътрудничеството между организациите на гражданското общество и публичните власти на Мексико, Гватемала, Хондурас и Ел Салвадор.

В рамките на местната си стратегия за прилагане на насоките на ЕС по отношение на правозащитниците, ЕС организира срещи с различни организации на гражданското общество, правозащитници, Върховния комисар на ООН за правата на човека и съответните мексикански власти. Проблемите, с които се сблъскват местните правозащитници, бяха повдигнати и пред местните власти от посланиците на ЕС по време на посещението им в Сан Луис Потоси и от политическите съветници на ЕС по време на посещението им в Баха Калифорния и Мичоакан. Освен това през май ЕС направи местно изявление, с което се приветства приемането от мексиканския Конгрес на закон за защита на правозащитниците и журналистите и се предлага помощ за ефективното му прилагане.

Европейският парламент изрази интереса си по отношение на състоянието на човешките права в Мексико, по-специално в рамките на проведеното през февруари в столицата Мексико заседание на Евро-латиноамериканската парламентарна асамблея, както и по време на посещението на Групата на зелените от Европейския парламент в Мексико през септември.

ЕС организира мисия за оказване на експертна помощ за състоялите се през юли федерални избори в Мексико. В окончателния доклад, изготвен от двамата експерти, се отбелязва качеството на правната рамка и компетентността на федералните изборителни органи в Мексико. Наред с това в доклада на вниманието на мексиканското правителство бяха представени редица препоръки за по-нататъшно подобряване на правната и нормативната рамка на изборния процес.

Никарагуа

През 2012 г. програмата на ЕС в областта на правата на човека и демокрацията в Никарагуа продължи да се занимава с въпроси, свързани с последиците от проведените избори. В началото на 2012 г. излезе докладът на изцяло квалифицираната мисия на ЕС за наблюдение на общите избори през ноември 2011 г. Той потвърди предварителните заключения, че изборният процес не е постигнал съществени за демократичните избори критерии, по-специално по отношение на управлението на процеса от страна на Висшия изборителен съвет. Препоръките, направени от мисията за наблюдение на изборите, са един от основните въпроси, обсъждани от ЕС и никарагуанските власти през 2012 г.

През 2012 г. ЕС продължи да предоставя подкрепа на никарагуанското гражданско общество чрез безвъзмездни средства (1,54 милиона евро), отпуснати в рамките на ЕИДПЧ. През 2012 г. подкрепата по линия на ЕИДПЧ беше насочена към действия, целящи укрепване на демократичното участие в публичните процеси за вземане на решение, като се съсредоточи по-специално върху хората с увреждания и жените, особено от коренното население и с африкански произход. Подкрепени бяха и действия с цел подобряване на защитата на човешките права на най-уязвимите групи (деца в конфликт със закона, жени, общностите от лица с африкански произход и от коренното население, както и ЛГБТИ).

Панама

Основният приоритет на ЕС в областта на човешките права в Панама е насочен към коренното население. Трябва да бъдат допълнително укрепени действащите механизми за консултации с общностите на хора от коренното население на основата на приети по демократичен начин правила за правно представителство и процедури. Целта е да се гарантира, че културата и традициите на коренното население се вземат предвид, което ще доведе до намаляване на конфликтите и по-добро представителство за интересите на общностите на хора от коренното население.

По отношение на условията в затворите, необходимо е ефективно да се прилага незадължителният протокол към Конвенцията против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание, което да доведе до системно наблюдение на действията за задържане на лица и по-добри условия в местата за задържане.

През 2012 г. ЕС подкрепи целта на организациите на гражданското общество за предоставяне на по-голяма видимост на правозащитниците, за да се стимулира осведомеността относно демократичните ценности, както и да се насърчи гражданското участие и зачитането на човешките права в Панама.

Парагвай

Политическите събития в страната превърнаха 2012 г. в емблематична за правата на човека година в Парагвай.

В жестоките схватки, които се разразиха на 15 юни между полицията и обезземлени селяни по време на акцията за принудително отстраняване от поземлените имоти, загинаха 18 души. Това трагично събитие доведе на 22 юни до отстраняването на президента Луго от парагвайския Конгрес. На мястото на отстранения президент Луго беше назначен вицепрезидентът Франко.

Реакциите на регионалните организации в Латинска Америка бяха нееднозначни. Меркосур и УНАСУР обвиниха Парагвай, че нарушава демократичния ред и незабавно суспендираха на членството на Парагвай. При гласуването в Организацията на американските държави и в Общността на латиноамериканските и карибските държави обаче мнозинството членуващи държави гласуваха против суспендирането на членството на Парагвай. Повечето южноамерикански държави отзоваха посланиците си, като съвсем малко от тях са се завърнали обратно. ВП/ЗП Аштън реагира с изявление, че отбелязва реакцията в региона и настоява да се зачита демократичната воля на парагвайския народ. Европейският парламент изпрати мисия за установяване на фактите в периода 16—18 юли 2012 г. и предложи да се изпрати мисия на ЕС за наблюдение на изборите.

Оттогава усилията на правителството в рамките на страната бяха насочени за организиране на общите избори, които в съответствие с разпоредбите на Конституцията, ще се проведат на 21 април 2013 г. Външните отношения на страната бяха съсредоточени около опазване на законосъобразността на процеса, довел до отстраняването на президента Луго, и уверяване на международната общност, че в никакъв случай не може да става дума за нарушаване на демократичния ред. Обстановката в региона продължава да бъде напрегната и нестабилна и нормализирането ѝ е от изключително значение, тъй като това може да се отрази на вътрешната стабилност.

През цялата 2012 г. ЕС продължи да наблюдава състоянието на правата на човека и със задоволство прие поканата за наблюдение на изборите, отправена от парагвайското правителство. Планирано е в началото на март 2013 г. да бъде изпратена мисия.

Подкрепата на ЕС за организациите на гражданското общество по линия на ЕИДПЧ продължи да се предоставя успешно през цялата година. Към момента се изпълняват 3 проекта на обща стойност 572 000 евро в областта на утвърждаването и защитата на човешките права на възрастните хора, насърчаване на равнопоставеността на хората с увреждания и подкрепа на граждански сектор в борбата с глада.

По време на процеса на изготвяне на годишните планове за действие за 2012 и 2013 г. делегацията в Асунсион проведе консултации с най-изтъкнатите организации за защита на правата на човека. Като основен приоритет беше установено укрепването на организациите на гражданското общество с цел утвърждаване на правата на човека и демокрацията.

Перу

Президентът Умала постави социалното приобщаване и правата на човека на челно място в програмата си и през 2012 г. се забелязаха положителни резултати. Правителството разработи социални програми и прие закон за предварителни консултации с коренното население и регламентирането им, което следва да способства за намаляване на социалните конфликти при изпълнението на проекти в добивната промишленост. Правната и институционална рамка за утвърждаване и зачитане на правата на човека беше укрепена (посредством създаване на структура към заместник-министъра по правата на човека в рамките на Министерството на правосъдието и приемането на национален план в областта на правата на човека).

В отговор на резолюцията на Европейския парламент относно търговското споразумение на ЕС с Перу/Колумбия Перу представи обстоен документ, в който се посочват мерките, предприети или планирани, в областта на правата на човека, трудовото и екологичното право. ЕП проведе няколко дебати и изслушвания, а член на ЕП постави въпроси, по-конкретно относно правата на човека и правата в областта на екологията и социалните конфликти при проекти в добивната промишленост в Перу.

През 2012 г. Перу премина втория си всеобщия периодичен преглед. Повечето препоръки се отнасяха за проблеми в области като борбата с бедността и неравенството, защитата на човешките права на уязвимите групи (особено на коренното население, жените и децата), условията в затворите, смъртното наказание, закрилата на правозащитниците, нарушения на човешките права от въоръжените сили и националната полиция по време на конфликти и изпълнението на препоръките на Комисията за истина и помирение, с цел да се подобри търсенето на отговорност за нарушения на правата на човека и обезщетението на жертвите.

Посредством сътрудничество и двустранен диалог ЕС подкрепи утвърждаването на правата на човека, доброто управление и борбата с бедността и недохранването на децата. Въпросът за свързаните с минното дело социални конфликти беше обсъден в рамките на политическия диалог на високо равнище през ноември. Освен диалога си с правителството ЕС продължи да поддържа тесни връзки с гражданското общество и правозащитниците. Интервенцията на ЕС в Перу имаше за цел по-конкретно правата на жените, децата и коренното население, помирението и правосъдието, икономическите и социалните права, гражданското общество и правозащитниците. В подкрепа на изпълнението на препоръките на Комисията за истина и помирение ЕС предостави съфинансиране за проекта „Възпоменателно място“ (2 милиона евро), чиято цел е да се предостави място за диалог и да се насърчи помирението след проявите на политическо насилие през 1980-те и 1990-те години.

Суринам

На 4 април 2012 г. Народното събрание на Суринам одобри, с гласовете на представителите на управляващата правителствена коалиция, изменение на Закона за амнистията от 1992 г. с цел „да защити онези, които са извършили нарушения и/или спрямо които има подозрения във връзка с отбраната на държавата и/или които се противопоставят на законната власт като събитията през декември 1982 г. и отечествената война“ — т.нар. „декемврийски убийства“, при които 15 изтъкнати противници на военния режим бяха изтезавани и екзекутирани.

Този законодателен акт на Народното събрание имаше за цел незабавното прекратяване на текущото съдебно производство във връзка с „декемврийските убийства“, което включва 24 заподозрени лица (в т.ч. настоящия президент Деси Д. Бутерсе и посланика във Франция Харви Нарендорп). Прекратяването стана факт едва няколко седмици преди да бъде произнесена окончателната присъда, като съдът впоследствие заяви, че не е в състояние да определи дали Законът за амнистията нарушава суринамската конституция, тъй като това би било от компетентността на конституционен съд, какъвто все още предстои да бъде създаден.

След приемането на изменението ВП/ЗП направи изявление, с което изтъква, че е важно цялото суринамско население, публичните власти и гражданите, да се обединят и да работят заедно за консолидиране на протичащите в страната оздравителни и помирителни процеси.

Уругвай

През декември 2012 г. Уругвай завърши успешно 18-месечното си председателство на Съвета на ООН по правата на човека. По време на своя мандат Уругвай показва категоричния си ангажимент за защита на правата на човека както в собствената си страна, така и в международен план.

В рамките на ООН ЕС и Уругвай продължиха да си сътрудничат за утвърждаване на правата на детето и в борбата срещу смъртното наказание, което е премахнато в Уругвай през 1907 г.

Действията на ЕС в Уругвай бяха съсредоточени върху подкрепата за реформиране на наказателноправната и пенитенциарната система. Както беше посочено в доклада на специалния докладчик на ООН за изтезанията за 2009 г. Манфред Новак, центровете за задържане са изключително пренаселени и условията, при които се държат затворниците, са често много лоши и дори нечовешки. ЕС способства за изпълнението на препоръките от доклада на г-н Новак посредством мащабен проект на сътрудничество, който стартира през октомври 2011 г. и дейностите по който вече се изпълняват през 2012 г. С подкрепата на ЕС и на ООН през 2012 г. бяха осъществени посещения в Уругвай на бившия и на настоящия специален докладчик на ООН за изтезанията, чиято цел беше да се направи преглед на положението.

Други основни области, в които ЕС имаше интервенции, са правата на жените и на децата, както и сигурността на гражданите. През 2012 г. делегацията на ЕС отправи покана за представяне на предложения от страна на организациите на гражданското общество в областта на правата на човека и сигурността на гражданите, които са основните въпроси, пораждащи загриженост в уругвайското общество поради нарасналия брой на тежките престъпления. Отпуснати бяха четири суми безвъзмездни средства за проекти за превенция на сексуалното насилие, на насилието в училище, социални дейности сред семействата на затворниците и с техните деца, както и обезоръжаване на гражданското население. Работеше се и по други проекти в областта на правата на жените и децата, напр. за борба с трафика на деца и домашното насилие срещу жени. В резултат на един от тези проекти уругвайското правителство създаде нова национална служба, предоставяща подкрепа за жертвите на трафика на хора.

Венецуела

В приетите през март 2012 г. резултати от всеобщия периодичен преглед на Венецуела се посочва, че макар да се отбелязва напредък по отношение на икономическите и социалните права, в областта на гражданските и политическите права продължават да съществуват сериозни проблеми. Сред тях са: сериозно пренаселване на затворите, прекомерна употреба на сила от полицията, включително екзекуции без присъда, неефикасност и пристрастност на съдебната власт, нарушения на свободата на изразяване, насилствени изчезвания, както и недостатъчна закрила на правозащитниците и тормоз спрямо тях.

На 24 май 2012 г. Европейският парламент прие резолюция, в която изразява загриженост относно евентуалното оттегляне на Венецуела от Междоамериканската комисия по правата на човека. През септември 2012 г. венецуелското правителство официално отхвърли Американската конвенция за правата на човека. Решението за това ще започне да действа след преходен период от една година. Вследствие на това страната вече няма да бъде обвързана с решенията на Междоамериканския съд по правата на човека, който през годините постанови осъдителни присъди срещу Венецуела по редица дела. Междоамериканската комисия по правата на човека ще запази компетентността си относно страната.

През ноември 2012 г. Венецуела беше избрана за мандат от три години в Съвета на ООН по правата на човека. Въпреки че ЕС не координира изборите за членство в Съвета на ООН по правата на човека, което е от компетентността на държавите членки, ЕС отдава голямо значение на залегналите в учредителната резолюция на Съвета по правата на човека принципи относно качеството на членството, където се казва, че „членовете, избрани в Съвета, поддържат най-високи стандарти при утвърждаването и защитата на правата на човека и сътрудничат изцяло на Съвета“.

ЕС не води структуриран политически диалог с венецуелското правителство. Поради това обсъждането на правата на човека е ограничено до спорадични възможности, които се използват от делегацията на ЕС или посолствата на държавите — членки на ЕС.

Местните покани за представяне на предложения за финансиране по линия на ЕИДПЧ предоставят важна референтна точка за гражданското общество, по-специално за правозащитниците. Сред целите на съфинансираните от ЕС проекти във Венецуела са: насърчаване на наблюдението и докладването относно правата на човека, утвърждаване на свободата на печата и прозрачността, превенция на насилието, подкрепа за възстановителното правосъдие и защита на правата на коренното население. Годишната среща с правозащитници беше организирана от делегацията на ЕС през март 2012 г., а през юни 2012 г. беше създадена редовна работна група по правата на човека с участието на представените в Каракас държави — членки на ЕС.

В изявлението си, направено след президентските избори във Венецуела от 8 октомври 2012 г., ВП/ЗП Катрин Аштън отбеляза, че президентът Чавес следва да обедини всички сегменти на венецуелското общество, за да укрепи институциите на страната, както и да утвърждава основните свободи, приобщаването и устойчивото икономическо развитие.

X Карибския басейн

Антигуа и Барбуда

Действията на ЕС в областта на правата на човека бяха тясно свързани с приоритетите на заинтересованите страни в тази страна. Основната част от подкрепата в областта на правата на човека беше предоставена чрез техническо сътрудничество в помощ на националния разпоредител с бюджетни средства. На консултативната група относно недържавните участници като част от нецелевия сектор за Десетия ЕФР бяха отпуснати 400 000 евро за укрепване на институционалния капацитет и за популяризиране на присъствието на сектора на НПО в страната.

В страната има *de facto* мораториум върху смъртното наказание, като последната екзекуция е извършена през февруари 1991 г. Посредством делегацията си в Барбадос ЕС направи пред местните власти демарши за отмяна на смъртното наказание, като наред с това бяха подсилени механизмите за докладване по линия на международните конвенции за правата на човека.

Отбелязани бяха само няколко драстични прояви на насилие срещу малцинствени групи. Домашното насилие и малтретирането на деца обаче се превръщат в проблеми, които засягат социалното развитие в страната. В докладите на Министерството на националната сигурност е посочено, че за периода януари—юни 2012 г. са регистрирани 60 случая на сексуално посегателство срещу малолетни/непълнолетни.

В организациите на гражданското общество в страната са представени малцинствените групи на младежи, жени и други уязвими слоеве. Гражданите се ползват от свобода на сдружаването, за което свидетелства фактът, че 75 % от работната сила членува в синдикати. Групите вече заседават всяко тримесечие като част от консултативната група относно недържавните участници — първата подобна група в източната част на Карибския басейн.

Бахамски острови

През май 2012 г. встъпи в длъжност новата администрация, сформирана след проведените общи избори, които доведоха до победа на Прогресивната либерална партия над предишната управляваща партия на Свободното национално движение. Включените в програмата на администрацията въпроси от областта на правата на човека бяха представени при откриването на парламентарната сесията на 23 май 2012 г. Правителството ще предприеме незабавни мерки за прекратяване на всички форми на дискриминация, особено срещу хората с увреждания. В съответствие с поетия ангажимент ще бъде прието необходимото законодателство. Наред с това ще бъде подписана и ратифицирана Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания. Правителството ще направи необходимото за пълното прилагане на Закона за закрила на детето от 2007 г. 14 Връщането на инициативата за ускорено правораздаване цели да осигури своевременно наказателно преследване по определени случаи и намаляване на броя на пуснатите под гаранция лица по производства за тежки престъпления. Програмата за защита на свидетелите ще бъде приоритетно възобновена. Ще бъде изменен законът за рехабилитация на правонарушителите, така че да се помогне на младите правонарушители и правонарушителите без рецидив да живеят, придържайки се към ценности като честност, трудолюбие и зачитане на живота и собствеността на другите.

В областта на човешките права основните приоритети на ЕС за Бахамските острови са въпросите относно смъртното наказание, условията в местата за задържане, правата на жените и дискриминацията срещу хайтяните. Делегацията на ЕС в Ямайка, която е акредитирана и за Бахамските острови, постоянно полага усилия да повдигне пред властите тези приоритетни въпроси, както и въпроси от по общ характер в областта на човешките права.

¹⁴ http://www.oas.org/dil/The_Child_Protection_Act_Bahamas.pdf

Барбадос

Въпреки че признава Междоамериканския съд по правата на човека, Барбадос е запазил смъртното наказание в наказателния си кодекс. За последен път е изпълнена екзекуция през октомври 1984 г., като са обесени трима души.

Като част от мандата на ЕС до барбадоските власти са отправени демарши относно смъртното наказание. Диалогът продължава, като правителството е поело ангажимент за изменение на закона за престъпленията срещу лица, така че да бъде премахнато смъртното наказание за извършени убийства.

ЕС направи демарши във връзка с конкретни за страната резолюции на ООН, които Барбадос подкрепи за пръв път през 2012 г. на последното Общо събрание на ООН (UNGA67).

Макар и с по-малка видимост, продължава проблемът с нерегистрираните в пълен размер случаи на домашно насилие, което засяга предимно жените и до известна степен деца.

Реакцията на ЕС се прояви чрез подкрепа за недържавни участници, например Националната организация на жените и Асоциацията за образователна подкрепа на мъжете като част от плана за действие по отношение на недържавните участници.

Правителството изготви политики за защита на правата на децата, на хората с увреждания, на имигрантите и на лицата с ХИВ/СПИН. По-конкретно, през март 2012 г. г-жа Кери Ан Ифил, която е с увредено зрение, беше номинирана за председател на Сената. Подобен висок пост се заема за пръв път от жена и лице с увреждане.

ЕС предостави на НПО над 100 000 евро посредством грантовата схема за МСП. Със съдействието на Западноиндийския университет беше създадена програма по управление на НПО с цел укрепване на техническите умения на местните правозащитници.

Както и в други страни в региона, законодателството на Барбадос е в ущърб на правата на ЛГБТИ. Съгласно закона за сексуалните престъпления хомосексуалното поведение е незаконно и се наказва с лишаване от свобода.

В тясно сътрудничество с върховния комисар на Обединеното кралство ЕС работи с местните медии за намаляване на предразсъдъците, засягащи тези човешки права.

Куба

Годината беше белязана от трагичната автомобилна катастрофа през юли, при която загинаха изтъкнатият опозиционен лидер Освалдо Пая и още един активист в областта на правата на човека. Говорителят на върховния представител направи изявление по повод гибелта им, като припомни, че Пая е лауреат на наградата „Сахаров“ за 2002 г. за работата му по проекта „Барела“.

Като положителна страна, през октомври кубинското правителство взе важно решение в областта на свободата на движение, като облекчи разпоредбите относно пътуването и миграцията. ВП/ЗП приветства това развитие, като изрази пожелание за широко прилагане на новия закон, който започна да се прилага от 14 януари 2013 г. Мораториумът върху изпълнението на смъртни присъди продължи да се прилага и през 2012 г., като нови смъртни присъди не са постановявани и Куба продължи да гласува с „въздържал се“ при гласуването в ООН.

Процесът на освобождаване на дългосрочните политически затворници през 2010—2011 г. показва съществен напредък в състоянието на човешките права в Куба, но през 2012 г. броят на временните и краткосрочни задържания продължи да бъде висок, като достигна пикови стойности през март около датата на посещението на Папата и в началото на ноември. Продължиха случаите на тормоз на правозащитници и други действащи по мирен път представители на опозицията. Свободата на сдружаване и събиране продължиха да бъдат ограничавани, макар че някои сдружения в областта на човешките права продължиха дейността си, като присъствието им беше толерирано, макар и без да имат възможност за напълно законно установяване. Свободата на изразяване се подобри малко, като местното издание „Espacio Laical“ и списанието „Temas“ завоюваха нов обхват и правителството заработи проактивно за информиране на гражданите (напр. относно последиците от урагана Санди), а ролята на правозащитниците намери по-широк отзвук в публичните телевизионни канали, макар и представена в отрицателна светлина.

Забелязва се леко подобрение по отношение на свободата на религията и убежденията: разрешени са религиозните процесии, върнати са някои сгради на католическата църква и е възстановен още един католически празник. По отношение на правата на ЛГБТИ също се забелязва напредък, като беше разрешено провеждането на публичен парад и се проведеха обществени дебати относно предстоящо предложение за легализиране на еднополовите бракове.

Целите на ЕС по отношение на Куба в областта на правата на човека бяха съсредоточени около ратифицирането на пактовете на ООН относно правата на човека, свободата на изразяване и сдружаване и свободата на движение. По различни поводи както в Брюксел, така и в Хавана ЕС изрази пред кубинските власти загрижеността си относно краткосрочните арести и липсата на публични свободи.

За високия интерес на Европейския парламент към положението в Куба свидетелстват 27-те парламентарни въпроса, адресирани основно към ВП/ЗП, които се отнасяха по-специално за краткосрочните случаи на тормоз и задържане на отделни правозащитници, активисти и независими журналисти, както и за премахването на разрешението за напускане. Други въпроси се отнасяха до ембаргото от страна на САЩ и хуманитарната помощ на ЕС за Куба във връзка с последиците от урагана Санди.

Доминика

ЕС продължава да е най-големият международен донор за Доминика. Помощта е разпределена в рамките на редица инициативи по Десетия ЕФР с акцент върху икономическия и социалния сектор. Конкретният принос за правата на човека и демократизацията през 2012 г. беше предоставен на недържавни участници чрез службата на националния разпоредител с бюджетни средства в рамките на механизма за техническо сътрудничество. Помощта послужи за стимулиране на способността на НПО да повишават осведомеността относно конкретни каузи. Като очакван резултат от подкрепата за НПО беше отчетено повишаването на обществената осведоменост по конкретни въпроси, отнасящи се до гражданите с положителен ХИВ/СПИН статус, правата на жените, ЛГБТИ и други уязвими групи. ЕС специално препоръча да се въведе практика за представителство на народа калинаго, коренно население, с цел защита на интересите на тази най-уязвима група не само на местно, но и на регионално равнище. Доминика е единственият остров в източната част на Карибския басейн, на който все още има коренно население.

Доминиканска република

Доминиканската република е действаща демокрация със силна президентска институция, като в страната редовно се провеждат свободни и честни избори. ЕС подкрепя реформата в публичната администрация и през 2012 г. осъществи принос за добре функциониращо наблюдение на изборите от страна на гражданското общество.

Правата на човека се зачитат официално, като съответните конвенции са подписани и ратифицирани, с изключение на конвенцията относно работниците мигранти и техните семейства. През 2012 г. Доминиканската република ратифицира протокола към Американската конвенция за правата на човека за премахване на смъртното наказание и Конвенцията против изтезанията и други форми на жестоко, нечовешко или унижително отнасяне или наказание, като по този начин потвърди отношението си към смъртното наказание. Въпреки това извършваните от полицията екзекуции без присъда, продължават да бъдат повод за безпокойство (290 през 2012 г.) и Амнести Интернешънъл подчерта това през 2012 г. ЕС води редовен политически диалог с Доминиканската република, като разглежда наред с останалото въпроси в областта на правата на човека.

Правата на жените са залегнали в конституцията, но са компрометирани от растящия брой случаи на насилие на основата на пола. През 2002 г. със закон беше създадена институцията на омбудсмана, но длъжността все още не е заета.

Гражданското общество на Доминиканската република израсна в целите и въздействието си през 2012 г. и успя да се мобилизира за действия по отношение на равенството между половете и борбата с насилието. ЕС подкрепя повечето основни организации и инициативи, които работят за утвърждаване на правата на жените, участието на жените и борбата с насилието на основата на пола, като придружиха дейностите си с политически диалог и лобиране сред правителството, парламента и политическите партии.

Един труден въпрос е свързан със стотиците хиляди мигранти от Хаити и техните потомци, родени в страната, но повечето без документи и нерегистрирани. По линия на Инструмента за стабилност ЕС подкрепя работата във връзка с положението на мигрантите от Хаити и националните права на доминиканците с хаитянски произход. ЕС подкрепяше и значими организации, свързани с правата на хората с различни способности, като улесни новаторско по същността си законодателство спрямо тях.

Гренада

Подкрепата на ЕС за Гренада напредна чрез съдействие за възстановителните работи след урагана Айвън. Разрушенията бяха значителни и съвместните усилия дадоха положителни резултати. Пряката помощ в областта на правата на човека беше съсредоточена върху поддържането на фактически мораториум върху смъртното наказание и диалог по други въпроси, сред които правата на жените и дискриминацията срещу ЛГБТИ и лицата с положителен ХИВ/СПИН статус.

Службата на Националния разпоредител с бюджетни средства разпредели средства от ЕС за недържавни участници с цел развиване на национален диалог по значими въпроси като правата на ЛГБТИ, овластяването на жените и правата на детето. Правителството продължи ангажимента си за използване на бюджетни средства за развиване на човешкия капитал и повишаване качеството на живота. С приемането в страната на нова програма за намаляване на бедността, здравеопазването и образованието вече заемат централно място в разходите на правителството.

Делегацията на ЕС направи тематични демарши за ратифицирането на незадължителните протоколи 11б и 11в към Конвенцията за правата на детето и на Конвенция 182 на МОТ относно най-тежките форми на детския труд, които бяха посрещнати благоприятно от местните власти.

Хаити

През 2012 г. положението в Хаити се характеризираше с политическа нестабилност и липса на действащо правителство в продължение на няколко месеца. Управлението продължава да е слабо и повлияно от негативните последици от земетресението през януари 2010 г.

Прилагането на конституционните изменения през 2012 г. дадоха възможност за назначаване и встъпване в длъжност на членовете на Висшия съдебен съвет, като за пръв път в съвременната история на Хаити беше създаден и Постоянен изборителен съвет. Назначен беше министър по въпросите на правата на човека и борбата с крайната бедност. Стартирани бяха социални програми с цел подобряване на условията на живот и достъпа до образование на социалните групи в най-неблагоприятно положение.

Броят на разселените вследствие на земетресението и временно настанени лица намаля от 1,5 милиона на 350 хиляди. Правораздавателната система все още се сблъсква със значителни предизвикателства и са налице натрупани закъснения в реформирането на хаитянската национална полиция, в т.ч. способностите за правоприлагане и разследване. Условията в местата за задържане са все така лоши поради пренаселеност, свързана преди всичко с произволните арести и многобройните случаи на продължително задържане под стража в досъдебната фаза.

През януари 2012 г. първоинстанционният съд постанови, че предполагаемите нарушения на правата на човека, извършени от бившия диктатор Жан-Клод Дювалие по време на президентския му мандат, са придобили давност и че той може да бъде съден само по обвинение в корупция и злоупотреба със средства от публичните фондове. През 2012 г. не беше взето решение относно жалбата, подадена от няколко семейства на жертви срещу неговото управление.

През март 2012 г. Хаити прие 122 от 136-те препоръки, направени по време на всеобщия периодичен преглед. Сред 14-те препоръки от този преглед, които не бяха приети от Хаити, са някои, свързани с детския труд в домашни условия и отказът на Хаити да приеме закон относно детския труд. За пръв път правителството състави национален доклад относно Международния пакт за граждански и политически права. Хаитянският парламент ратифицира Международния пакт за икономически, социални и културни права и Хагската конвенция от 29 май 1993 г. за защита на децата и сътрудничество в областта на международното осиновяване. През ноември 2012 г. назначеният от Генералния секретар на ООН в Хаити независим експерт по правата на човека проведе единадесетата си мисия в страната.

Посредством политически диалог и сътрудничество ЕС подкрепи през 2012 г. няколко проекта по линия на ЕФР, ЕИДПЧ и Инструмента за стабилност в областта на насилието срещу жени и деца, в т.ч. домашно насилие, правата на мигрантите хаитяни в Доминиканската република, както и за укрепване на организациите на гражданското общество. Разпределени бяха 6 милиона евро в подкрепа на организирането на следващия кръг избори за замяна на една трета от Сената и на цялата местна администрация, както и за подкрепа на изграждането на капацитет на Постоянния изборителен съвет. Напрежението между законодателната и изпълнителната власт не позволи да се постигне споразумение относно състава на Постоянния изборителен съвет, което доведе до по-нататъшно забавяне на провеждането на отдавна очаквания кръг избори.

Сътрудничеството с ЕС продължи и в рамките на подкрепата на усилията на правителството за подобряване на спазването на социалните и икономическите права, в т.ч. жилищното настаняване, здравеопазването и образованието.

В рамките на сътрудничеството между ЕС и Хаити приоритетно място заемат следните въпроси от областта на правата на човека: правата на жените, по-специално във връзка с насилието срещу жени; правата на децата, в т.ч. децата в условия на принудително подчинение; правораздаването и условията в местата на задържане; както и укрепването на организациите на гражданското общество, работещи в областта на правата на човека.

Ямайка

Ямайка е ратифицирала повечето международни правни инструменти в областта на хуманитарното право и правата на човека. Ямайка е страна по повечето основни международни правни инструменти в областта на правата на човека. В областта на правата на човека основните приоритети на ЕС за Ямайка включват въпроса за сведенията за неправомерно изпълнявани от силите за сигурност смъртни наказания, третирането на ЛГБТИ лицата, условията в местата за задържане, както и правата на жените и децата.

Ямайка продължава да поддържа смъртно наказание за извършване на убийство, но в действителност от 1988 г. е налице *de facto* мораториум върху прилагането на смъртното наказание. На заседанието на Общото събрание на ООН на 20 декември 2012 г. Ямайка отново гласува против Резолуцията за мораториум върху прилагането на смъртното наказание. Продължават сведенията за употреба на прекомерна сила от страна на силите за сигурност и сведенията за екзекуции без присъда. През 2012 г. имаше 219 случаи на убити от полицията — 4 % увеличение в сравнение с 2011 г.

Ямайски НПО от години насам упражняват натиск върху правителството да отмени закона срещу хомосексуалните връзки и да приеме законодателство за борба с дискриминацията за защита на ЛГБТИ. Съгласно ямайския закон за престъпленията против личността присъдата за хомосексуално деяние е лишаване от свобода за максимален срок до 10 години.

През 2012 г. делегацията на ЕС увеличи значително усилията си за утвърждаване на правата на човека посредством различни дейности, насочени специално в три основни области, а именно ЛГБТИ, децата в местата за задържане и равенството между половете. През 2012 г. по няколко проекта, финансирани по линия на ЕИДПЧ бяха предприети дейности, насочени към условията в местата за лишаване от свобода, неправомерни действия на полицията, както и правата на децата и жените. По финансираната от ЕС програма за реформа на сектора на сигурността през 2012 г. продължи да се осъществява обучение по правата на човека в Школата за служители на полицията.

Сейнт Китс и Невис

Подкрепата на ЕС за Сейнт Китс и Невис беше съсредоточена върху изборния от правителството въпрос за вътрешната безопасност и сигурност като централна тема по Десетия ЕФР. През последните години престъпността бележи тенденция на нарастване, което застрашава социалната структура на обществото. Тази тенденция продължава, въпреки че наказателноправната система все още включва смъртно наказание, а последната изпълнена смъртна присъда е била през 2008 г. — последната екзекуция в региона на Карибския басейн. Пред властите са направени демарши за налагане на мораториум върху смъртното наказание, като този въпрос продължава да се обсъжда с местните власти и НПО посредством механизма за техническо сътрудничество.

В годината на Лондонските олимпийски игри, като част от инициативата за примирие по време на Олимпийските игри, Сейнт Китс и Невис беше в центъра на проява за развитие на общността за намаляване влиянието на бандитските групи.

Като част от националната стратегия за борба с бедността приоритетно бяха предприети мерки в областта на социалната защита и развитието на човешките ресурси. С цел намаляване на последиците от престъпността върху обществото централно значение се отдава на овластяването на общността и управлението на сигурността.

Сейнт Лусия

Подобно на множество други острови в региона, в Сейнт Лусия се налагаше да се води борба с растящия брой случаи на домашно насилие, сексуално насилие на деца, полицейско насилие и дискриминация срещу някои малцинствени групи, по-конкретно ЛГБТИ.

В страната има *de facto* мораториум върху смъртното наказание, наблюдаван от ЕС.

В отговор на приоритетите на местните заинтересовани страни бяха предприети действия от страна на ЕС, без да се пренебрегва остротата на тези проблеми. Като част от ЦХР властите разглеждат като приоритет здравните грижи за всички. Голямата част от помощите на ЕС за Сейнт Лусия бяха насочени към здравеопазването. Над 23 милиона евро бяха отпуснати за построяването на национална болница, която да предоставя услуги на всички слоеве от населението. С тази помощ за реформиране на уязвимия здравен сектор ще бъде осигурен по-добър достъп на местното население до здравеопазване на достъпни цени и ще се осигури по-добро качество на живот.

Като част от инициативата на ЦХР бяха отпуснати и още 810 000 евро за подпомагане на социалното развитие в страната.

Сейнт Винсът и Гренадини

Сейнт Винсът и Гренадини е страна, подписала множество международни конвенции за правата на човека. Ограничените ресурси на островната страна обаче са причината тя да изостане по отношение на докладването и прилагането на определени изисквания. В страната *de facto* действа мораториум върху смъртното наказание, но в местния затвор все още има затворници със смъртна присъда. От 1998 г. екзекуции не са извършвани.

Осведомеността по въпросите на правата на човека е много ниска въпреки дейността на недържавни участници в тази област. Посредством механизма за техническо сътрудничество ЕС предостави помощ в размер на 780 000 евро за подпомагане на дейностите на НПО. Недържавните участници успяха да осъществят контакти с правителството относно политики и мерки, засягащи не само правата на човека, но и икономическото овластяване.

Масово е разпространена дискриминацията срещу ЛГБТИ. Асоциацията по правата на човека в Сейнт Винсът и Гренадини се застъпи за каузата на множество малцинствени групи, които настояват правителството и публичните власти да осъществят реформа, по-конкретно като се застъпват за правата на лицата, които твърдят, че са били жертва на полицейско насилие. Тази асоциация действа като част от групата на недържавните участници в отсъствието на установена и призната институция по правата на човека в страната.

Тринидад и Тобаго

Премахването на смъртното наказание продължава да е сред проблемите, които застрашават правата на човека в страната, следвано от насилието срещу жени и деца и правата на ЛГБТИ. На 21 септември 2012 г. делегацията на ЕС участва в четвъртия регионален форум за укрепването на Междоамериканската комисия по правата на човека. Форумът изтъкна, че е необходимо да се разгледа въпросът за правата на човека на най-широко равнище и да се повиши осведомеността по него, както и да се укрепи секторът на правозащитниците. За тази цел делегацията на ЕС подкрепи правозащитниците, като посредством програма на механизма за техническо сътрудничество към Десетия ЕФР предостави финансова помощ (40 000 евро) за повишаване на осведомеността и изграждане на капацитет по правата на човека, например в областта на правата на децата, домашното насилие, трафика на хора и правото на достоен стандарт на живот.

В областта на правата на човека бяха осъществени програми на ЕС по линия на помощта за развитие, като беше осигурена подкрепа от 2,1 милиона евро за осъществяване на Инициатива за прозрачност на добивната промишленост и 1,2 милиона евро техническа помощ за създаване на екипи за наблюдение и оценка в съответните министерства. ЕС предостави също техническа помощ от 140 000 евро в подкрепа на демократичните структури чрез укрепване на независимостта, отчетността и прозрачността на парламента.

На 11 декември 2012 г. ЕС, в сътрудничество с всички мисии на ЕС, представени в Тринидад и Тобаго, осъществи среща с цел диалог с правозащитници. В контекста на Световния ден на борбата срещу смъртното наказание ЕС в сътрудничество с държавите — членки на ЕС, проведе редица дейности за повишаване на осведомеността, сред които излъчването на видеофилм на ЕС „Смъртта не може да се обжалва“, и участва в конференции, организирани от държавите членки в мероприятие по случай Деня на правата на човека.

Приложение I — Таблица със съкращенията

ACC	Audiovisual Coordination Council
ACP	African, Caribbean and Pacific Group of States
AHB	Anti-Homosexuality Bill
ASEAN	Association of Southeast Asian Nations
ASEM	Asia Europe Meeting
ATIDE	Association Tunisienne pour l'Intégrité et la Démocratie des Elections
AU	African Union
BICI	Bahrain Independent Commission of Inquiry
CAT	Convention against Torture
CBSS	Country Based Support Scheme
CD	Community of Democracies
CEDAW	Convention on the Elimination of all Forms of Discrimination against Women
CENI	Independent National Election Commission
CFSP	Common foreign and security policy
CIA	Central Intelligence Agency
CICIG	International Commission against Impunity in Guatemala
CNDH	National Human Rights Commission
CNES	Conseil National Economique et Social
CoE	Council of Europe
CONAC	National Anti-Corruption Commission
CoNI	Commission of National Inquiry
CRC	Convention on the Rights of the Child
CRC	Convention on the Rights of the Child
CRDP	Convention of the Rights of Disabled Persons
CRPD	Convention of the rights of persons with disabilities
CSDP	Common Security and Defence Policy
CSO	Civil Society Organisation
CV	Cape Verde
CVJR	Commission Vérité Justice et Réconciliation
DCFTA	Deep and Comprehensive Free Trade Area
DCI	Development Cooperation Instrument
DE	Germany
DEVCO	EU Commission Directorate General for Development and Cooperation
DIDH	Délégation interministérielle aux droits de l'homme
DK	Denmark
DP	Democratic Party
DPRK	Democratic People's Republic of Korea

DRC	Democratic Republic of Congo
EaPIC	Eastern Partnership Integration and Cooperation programme
EAT	Election Assessment Team
EBRD	European Bank for Reconstruction and Development
EDF	European Development Fund
EEA	European Economic Area
EEM	Election Expert Mission
EFTA	European Free Trade Association
EIB	European Investment Bank
EIDHR	European Instrument for Democracy and Human Rights
EITI	Extractive Industries Transparency Initiative
ENP	European Neighbourhood Policy
ENPI	European Neighbourhood and Partnership Instrument
EOM	Election Observation Mission
EP	European Parliament
EU	European Union
EUJUST LEX	EU Rule of Law Mission for Iraq
EUPOL AFGHANISTAN	European Union Police Mission in Afghanistan
EUPOL COPPS	EU Coordination Office for Palestinian Police Support
EVAW	Elimination of Violence Against Women Law
FGM	Female Genital Mutilation
FM	Foreign minister
FoRB	Freedom of Religion or Belief
FPI	Foreign Policy Instruments
GBAO	Gorno-Badakshan Province
GBV	Gender-based violence
GCC	Gulf Cooperation Council
GCS	Gender Co-ordination mechanism
GGDC	Good Governance and Development Contract
GoI	Government of India
GPA	Global Political Agreement
GSP	Generalized System of Preferences
HIV	Human immunodeficiency virus
HoM	Head of mission
HR/VP	High representative / Vice-president
HRC	Human Rights Council
HRD	Human rights defenders
HRDO	Human Rights Defender's Office
ICC	International Criminal Court
ICCPR	International Covenant on Civil and Political Rights
ICESCR	International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights
ICHR	Independent Commission for Human Rights

ICJ	International Court of Justice
IDP	Internally Displaced People
IEC	Independent electoral commission
IfS	Instrument for Stability
IHCHR	Independent High Commission for Human Rights
IHL	International humanitarian law
IHRL	International human rights law
ILO	International Labour Organisation
IOM	International Organization for Migration
IPA	Instrument for Pre-Accession Assistance
JLS	Justice, Freedom and Security
JPA	Joint Parliamentary Assembly
JWF	Joint Way Forward
LAS	League of Arab States
LGBTI	Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender and Intersex
MDG	Millennium development goals
MEC	Malawi Electoral Commission
MEP	Member of Parliament
MEPP	Middle East Peace Process
MERCOSUR	Mercado Común del Sur
MINURSO	United Nations Mission for the Referendum in Western Sahara
NAPWA	National Action Plan for Women
NGO	Non-governmental organizations
NHRAP	National Human Rights Action Plan
NHRC	National Human Rights Commission
NSA	Non State Actors Advisory panel
NSA-LA	Non State Actors and Local Authorities
ODIHR	Office for Democratic Institutions and Human Rights
OMCV	Associação Organização das Mulheres de Cabo Verde
OPCAT	Optional Protocol to the convention against Torture
OSCE	Organisation for Security and Cooperation in Europe
PA	Palestinian Authority
PAJED	Projet d'Appui à la Justice et à l'Etat de Droit
PALOP	Portuguese-speaking African countries

PAREDA	Projet d'Actions pour le Renforcement de l'Etat de Droit et des Associations
PASTAGEP	Programme d'appui au développement du système statistique national pour la promotion de la gouvernance et le suivi/évaluation de la pauvreté
PCA	Partnership and Cooperation Agreement
PDO	Public Defender's Office
PEC	Permanent Electoral Council
PIDCP	Pacte International relatif aux Droits Civils et Politiques
PM	Prime Minister
PNG	Papua New Guinea
PSC	Political and Security Committee
RENAPDDHO	National network for the protection of human rights defenders
RTL	Re-education Through Labour
SGBV	Sexual and gender-based violence
SPRING	Support for Partnership, Reform and Inclusive Growth
SR	Special Rapporteur
SSMB	Same Sex Marriage Bill
TAIEX	Technical Assistance and Information Exchange instrument
TMAF	Tokyo Mutual Accountability Framework
TRC	Truth and Reconciliation Commission
UAE	United Arab Emirates
UDP	United Democratic Party
UK	United Kingdom
UN	United Nations
UNAMA	United Nations Assistance Mission to Afghanistan
UNASUR	Union of South American Nations
UNDP	United Nations Development Programme
UNFPA	United Nations Population Fund
UNGA	United Nations General Assembly
UNICEF	United Nations Children's Fund
UNMIT	United Nations Integrated Mission in Timor-Leste
UNODC	United Nations Office on Drugs and Crime
UNSC	United Nations Security Council
UNSCR	United Nations Security Council Resolution
UNSG	Secretary-General of the United Nations
UPR	Universal Periodic Review
WIMSA	Working Group on Indigenous Minorities of Southern Africa
ZGF	Zambian Governance Foundation